

PRO

KONGRESS- PROTOKOLL

17–19 juni 2022

**PRO²⁰
KONGRESS 22**

Innehåll

Kongressens öppnande	3
Upprop av ombuden	8
Beslut om dagordning	12
Beslut om arbetsordning	19
Val av kongressfunktionärer	21
Gästerna har ordet – Ardalan Shekarabi	23
Val av utskott	27
Beslut om traktamente och reseersättning	27
Styrelsens förslag till stadgar från och med 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78	28
Gästerna har ordet – Jan Davidsen	31
Styrelsens förslag till stadgar från och med 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78, fortsatt behandling	32
Styrelsens verksamhetsberättelser 2018–2021	45
Revisorernas berättelse 2018–2021	47
Rapporter	48
Beslut om ansvarsfrihet	51
Styrelsens förslag till stadgar från och med den 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78, fortsatt behandling	53
Uttalande om pensioner	61
Val	63
Styrelsens förslag till stadgar från och med den 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78, fortsatt behandling	71
Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129	88
Gästerna har ordet – Eva Eriksson	99
Gästerna har ordet – Liza di Paolo-Sandberg	100
Styrelsens förslag till stadgar från och med 1 januari 2023, fortsatt behandling	103
Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129, fortsatt behandling	105
Styrelsens förslag till stadgar från och med den 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78, fortsatt behandling	110

Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129, fortsatt behandling	111
Beslut om arvoden	123
Val, fortsatt behandling	124
Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129, fortsatt behandling	131
Presentation av nya styrelsen	139
Presentation av utställning om PRO:s historia	140
Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129, fortsatt behandling	141
Medlemskap, medlemsavgift samt behandling av motioner 1–11	169
Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129, fortsatt behandling	177
Behandling av motion 12–55 – PRO:s organisation	179
Rapporter.....	193
Uttalande om mer pengar till äldreomsorgen	194
Information från Trippelskräpet.....	195
Avtackningar	196
Avslutning	201

Fredagen den 17 juni 2022

PRO:s 23:e kongress inleddes fredagen den 17 juni 2022 klockan 13.00 på Scandic Infra City i Upplands-Väsby.

Kulturinslag

Kongressen inleddes med kulturinslag med musikgruppen *Sams*.

Dagordningens punkt 1 Kongressens öppnande

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Ett stort tack till *Sams!* Kongressombud, gäster, åhörare och personal – jag vill på styrelsens vägnar välkomna er alla till PRO:s 23:e kongress! Det känns i lokalen att det är en speciell känsla av högtid att samlas till kongress, PRO:s högsta beslutande instans. För min del är det faktiskt femte kongressen som jag är med på, men det är också min sista nu när jag ska avgå som PRO:s ordförande.

Jag vill särskilt hälsa välkommen till följande gäster: Lars Wettergren, PRO:s ordförande under åren 2004–2008, Jan Davidsen, ordförande i Pensjonistförbundet i Norge, Eva Eriksson, förbundsordförande i SPF Seniorerna och Liza Di Paolo-Sandberg, förbundsordförande i SKPF Pensionärerna. Jag vill uttrycka ett varmt tack för det fina samarbete som vi har mellan våra organisationer.

På den här kongressen ska vi framför allt blicka framåt när vi nu ska ta beslut om ett nytt handlingsprogram, nya stagar, medlemsavgift, besvara 129 motioner, välja ordförande och styrelse med mera. Jag ser fram emot mycket bra diskussioner och att det sker i den finaste PRO-andan!

Parentation

Sedan kongressen 2018 har många medlemmar avlidit. De har alla, genom att vara medlemmar i PRO, under många år på olika sätt varit aktiva och stött PRO:s verksamheter i föreningar, distrikt och nationellt. Jag ska här nämna fyra personer speciellt.

Vår före ordförande *Curt Persson*, 82 år, avled den 23 november 2020 till följd av covid-19. Curt var först ordförande i Uppsaladistriktet och 2008–2015 var han PRO:s ordförande. Curt var särskilt intresserad av pensionsfrågorna och drev aktivt lika skatt på lön och pension. Det kändes mycket fint att arbeta tillsammans med Curt i arbetsutskottet och styrelsen.

Gösta Vestlund avled den 5 oktober 2020 i en ålder av 107 år. Gösta var en av landets främste folkbildare och var mycket betydelsefull när PRO fick tillstånd 1982 att starta en egen folkhögskola i Gysinge. Under 20 år var Gösta ordförande i folkhögskolans styrelse.

Mauritz Eliasson, 78 år, avled den 28 september 2021. Mauritz var distriktsordförande i två olika distrikt, Norrbotten och Bohuslän, samt ledamot av riksorganisationens styrelse under många år. Mauritz var också under ett antal år ordförande i folkhögskolans styrelse.

Bengt Persson, 82 år, avled den 5 januari 2022. Bengt var tidigare ordförande i PRO Medelpad – och en mycket uppskattad sådan. Jag minns när han den 3 juni 2018 kom i spetsen för åtta bussar från sitt och angränsande distrikt till Mynttorget i Stockholm för att demonstrera för bibehållande av kontanter och för högre pensioner.

*Det blommar i somligas spår,
det glittrar och lyser,
det porlar från bäckar
med levande flöden.*

*Det sjunger så vårvinderligt
av ljusa ackord där de går.*

*Det är därför som allt
blir så levande varmt
där somliga går
Det är därför det blommar så rikt
i somligas spår.*

Låt oss minnas våra medlemmar som har lämnat oss med en stund av tystnad.

Hälsningstal av Christina Tallberg

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Det är en mycket speciell kongressperiod som vi nu lämnar bakom oss. Vi har upplevt en pandemi med förödande konsekvenser, där nära och kära omkring oss har dött eller insjuknat svårt i covid-19. Vi har upplevt att samhället har brustit och inte stod rustat när det skulle skydda de äldre. Detta framgår dels i Coronakommissionens granskningar, dels i de iakttagelser som PRO:s egen coronagrupp har gjort; när det gäller vår egen coronagrupp kommer iakttagelserna att redovisas för er under kongressen.

I den här oanade situationen är jag mycket stolt över att vi i PRO i alla led så snabbt ställde om till det digitala. Redan den 19 mars 2020 hade jag och förbundssekreteraren Johanna Hållén telefonkonferens med samtliga 26 distriktsordföranden. Sedan blev det snabbt digitalt och styrelsen kom också att vara med. Den 1 juni hade vi den 53:e konferensen och vi har haft många externa medverkande, till exempel ministrar, representanter från IVO, Folkhälsomyndigheten och IVO, med flera. Men förutom de här mötena har möten med AU, styrelse och representantskap genomförts digitalt, och i hela organisationen har vi genomfört alla våra beslutande möten, där de flesta har varit digitala.

Samtidigt som pandemin bröt ut införde vi vårt nya medlemssystem Harald och en ny hemsida. Stora utbildningsinsatser var planerade men fick till största delen genomföra digitalt, och det finns anledning att rikta ett stort tack till alla som har bidragit till detta!

Många av PRO:s medlemmar har mått dåligt under pandemin, eftersom vi fick ställa in så gott som alla aktiviteter från en dag till en annan. Men samtidigt är jag så glad över mångas initiativ till att hålla bra kontakt med medlemmarna, och då i synnerhet dem som var ensamma. Jag hade själv möjlighet att ringa hundratals telefonsamtal till medlemmar och det var långa och givande samtal.

Men som ni alla vet har vi också tyvärr tappat medlemmar under den här tiden och det har saknats möjlighet att bjuda in till möten och aktiviteter, och till att vara ute och värva medlemmar i större utsträckning. Men nu, kära vänner, måste vi alla engagera oss i att vända utvecklingen och det känns som om det börjar hända många fina saker nu ute i vårt land. Medlemmarnas lycka över att träffas, och den märks även här, går inte att ta miste på. Det fullständigt sprudlar av glädje! Det ska vi ta fasta på och vi ska utveckla våra verksamheter så att de passar alla åldersgrupper av medlemmar. Detta bör vara en prioriterad fråga för oss alla och den nya styrelsen.

Det är inte vanligt i PRO, eller vanligt för en styrelse, att gå emot ett kongressbeslut, men det har vi gjort. Det var ett beslut som fattades på förra kongressen. Då fattade vi beslut att vi

skulle satsa på Gysinge genom att folkhögskolan blev en ideell förening samt att vi skulle bolagisera fastigheterna och näringsverksamheten – det senare för att få ekonomi i att underhålla fastigheterna. Det visade sig först att det var ganska komplicerat att göra den här omändringen, och sedan kom pandemin som slog sönder alla förutsättningar för en hållbar ekonomi. Den 4 maj 2021 fattade styrelsen ett enhälligt beslut om att påbörja försäljning.

Gysingefastigheterna har ägts av PRO sedan 1969 och många medlemmar har starka minnen från utbildningar i denna vackra miljö; precis den här veckan har det hållits ett härligt seniorkollo där. Jag var glad över att jag kunde skriva under köpeavtal med ägaren Karl-Johan Blank för Jula Hotell och Konferens – en stabil köpare. De fick tillträde till fastigheterna den 10 januari i år. Det har naturligtvis varit ett stort arbete med denna försäljning, men det var inte längre ansvarsfullt att lägga ner så mycket pengar i fastigheterna – speciellt när vi inte hade några inkomster.

Folkhögskolan har sitt säte i Gysinge men folkhögskolans styrelse har påbörjat ett arbete med att hitta ett annat säte, och det här andra sätet – var det nu blir – är något som Folkbildningsrådet måste godkänna.

Efter beslut på förra kongressen tillsatte styrelsen en organisationsutredning under ledning av Leni Björklund. I två omgångar har utredningens förslag varit ute i organisationen på remiss, och många av förslagen finns nu med i styrelsens förslag till nya stadgar.

Kongressperioden har också präglats av mycket intressepolitiskt arbete. PRO har varit mycket efterfrågat av media och vi har medverkat inte bara i svensk media utan också i hög grad i utländsk sådan. Och det är, som ni alla vet, så att pensionsfrågan alltid har varit viktig i PRO. I juni 2021 presenterade vi en rapport med våra krav tillsammans med SKPF Pensionärerna och Tankesmedjan Tiden, med krav på mer pengar i pensionssystemen, höjd allmän pension med mera. Den har också kompletterats med en pensionsskola och en studiehandledning, och den senare har skett i samarbete med ABF.

Den 24 mars startade vi en namninsamling, *Höj pensionen*, och till dags datum har 30 000 personer skrivit på. Den här namninsamlingen ska pågå till den 31 augusti och vi kommer att lämna en delrapport till socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi som kommer att framträda här lite senare.

Glädjande nog finns pensionsfrågan på den politiska dagordningen. Vi var många som följde riksdagsbehandlingen den 15 juni. Då fanns det egentligen två förslag för att stödja pensionärer med de lägsta pensionerna. Tyvärr kunde inte, av formella skäl, förslagen ställas mot varandra. Det beklagar jag väldigt mycket.

Nu måste i stället regeringen gå fram med en ändringsbudget innefattade det förslag som de hade framförhandlat tillsammans med Centerpartiet, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, så att det förhoppningsvis kan behandlas och beslutas av riksdagen nästa vecka. Det här kommer vi att få höra mer om när socialförsäkringsministern kommer hit om en stund. Styrelsen kommer också att förelägga kongressen ett uttalande när det gäller pensionsfrågan.

Som jag har sagt tidigare visade pandemin med ännu större tydlighet på brister inom äldreomsorgen och på stora skillnader mellan kommuner. Äldre fick inte heller ett tillräckligt medicinskt omhändertagande. Detta gjorde att socialminister Lena Hallengren tillsatte en äldreomsorgslagsutredning. Jag och förbundsordförande Eva Eriksson från SPF Seniorerna har tillsammans representerat våra organisationer som experter i den här utredningen. Den har letts av Olivia Wigzell, Socialstyrelsens generaldirektör, och den kommer att lämnas över till socialministern den 28 juni.

Nu får man inte avslöja vad som står i den, för det är inte offentligt – men jag kan bara säga att det finns väldigt mycket bra i utredningen som kommer att ge ett ökat lagstöd för äldre. Både Eva och jag har fått möjlighet att i utredningen lägga ett särskilt yttrande, och där tar vi bland annat upp hur socialtjänstlagen ska förhålla sig till den nya äldreomsorgslagen.

Vi är från PRO:s sida glada över att vi får en särskild lag, och det här har vi krävt sedan 2014. Vi kommer även på kongressen att lägga förslag från styrelsen när det gäller ett uttalande om äldreomsorgen.

En annan prioriterad fråga som inte har varit uppe så mycket i den offentliga diskussion men som vi i PRO har drivit länge är kostnaden för tandvården. Jag är väldigt glad och vill peka på de två utmärkta rapporter som vi tog fram för några år sedan – *Bit ifrån 1* och *Bit ifrån 2*. När det gäller kostnaden för tandvård kan vi bara konstatera att patienterna betalar 61 procent av kostnaden för tandvård medan patienter i sjukvården betalar ungefär 16 procent av kostnaderna – och tänderna är ju som bekant en del av kroppen.

Dålig munhälsa kan leda till mycket allvarliga sjukdomar och död, och vi vill ha ett högkostnadsskydd liknande sjukvårdens. Det finns många motioner som kräver detta, och ni har säkert sett att vi från styrelsen yrkar bifall till de motionerna.

Ett av PRO:s flaggskepp är prisundersökningen som vi har genomfört under 30 år. Det här är ett viktigt konsumentpolitiskt arbete. Genom detta har vi också ökat kunskaperna hos PRO:s medlemmar och vi vet, och oroas alla av, hur kostnaderna för livsmedel med mera fullständigt skenar just nu. Vi får ju se när vi gör den här undersökningen i höst, vad den kommer att visa, och jag vill här passa på att säga tack till alla dem i hela vårt land som också möjliggör de här prisundersökningarna.

Jag vill även tacka för det stora engagemanget att trots begränsningar sälja PRO:s Trippel-skrapslotter så bra – inte minst när vi har haft de här svåra förutsättningarna. På söndag kommer de hit från lotteriet och överlämnar en check. Jag ska inte avslöja vad den säger utan det får vi hålla i spänning till på söndag, men det är ett jättebra resultat som vi är väldigt glada för. Det ger inkomster både lokalt, regionalt och nationellt när vi säljer våra lotter.

Under kongressperioden har vi också förbättrat kontakterna mellan riksorganisationens styrelse och kansli med distrikten, bland annat genom distriktsordförandekonferenserna men också genom att genomföra dialogmöten med distriktens styrelser. Dessa har hållits fysiskt, sedan digitalt och nu fysiskt igen. Det har varit ett bra sätt att informera varandra och att ta upp olika viktiga frågor som distrikten har önskat diskutera.

Nu, den senaste tiden, har vi också haft en dialog om styrelsens förslag till medlemsavgift och administrationsbidrag och vid de här dialogmötena har vi noga lyssnat på vad ni har sagt, och ni har kunnat höra på våra argument. Jag vill passa på att säga tack för de fina samtalen, och jag vill säga till kongressen att styrelsen har lyssnat. Vi lägger nu ett nytt förslag till kongressen att vi ska öka medlemsavgiften till riksorganisationen med 10 kronor från 190 till 200 kronor från och med den 1 januari 2023. När det gäller administrationsbidraget till distrikten är styrelsens förslag att det ska utgå med 120 000 kronor per år.

Vid den förra kongressen höjdes avgiften med 20 kronor, och jag vill ändå säga att före 2018 hade ingen höjning skett på tio år när det gäller riksorganisationen. Vi från styrelsen sida hoppas att vi får stor uppslutning kring styrelsens nya förslag.

Den 1 mars i år fyllde PRO 80 år. Folkpensionärernas riksorganisation bildades 1942, när andra världskriget pågick. Nu pågår, som vi alla vet och berörs av, ett krig i vår närhet, i Ukraina. Vi berörs varje dag av rapporteringen om många människors lidande, inte minst de äldre. Jag bär en virkad ros. Det är en solros – Ukrainas nationalblomma. Den fick jag av kassören i PRO Lindsberg den 15 mars och sedan dess har jag den alltid på mig.

Jag är väldigt stolt över det stora engagemang som finns bland PRO:s medlemmar för att på olika sätt ge stöd. PRO:s styrelse skänkte tidigt 80 000 kronor till UNHCR och till stöd för äldre. Jag är också väldigt glad att PRO Stockholms län har underlättat med ett särskilt konto till *Help Age International* som också är på plats i Ukraina. En summa som nådde mig, den kanske är högre nu, var att den vägen hade 140 000 kronor vidarebefordrats. Sedan är det många som också har stöttat på olika sätt i hela landet.

Allra sist, eftersom det här är min sista kongress som PRO:s ordförande vill jag tacka er alla för ett mycket fint samarbete. Det gäller styrelsen, kansliet och alla ute i landet. Jag är mycket glad över att jag under mina år – sju år som ordförande och sammanlagt tio år i PRO:s ledning – har varit i alla distrikt inte bara en gång utan i många olika sammanhang. Genom de här stora och små mötena har jag träffat tusentals PRO:s medlemmar i hela landet. Det här, mina vänner, har gett mig så mycket glädje, kraft och energi. Tyvärr kunde jag inte resa på samma sätt under pandemin, men då var det digitala möten som gällde.

Jag har varit med om så mycket sedan jag valdes till ordförande 2015, och då kunde jag nog inte helt se vidden av att vara ordförande i PRO. Det har varit mycket arbete men oerhört spännande att få vara med om att förbättra villkoren för PRO:s medlemmar och andra äldre.

Nu hoppas jag att den här kongressen ska präglas av glädje och stor samhörighet. När vi åker härifrån efter hårt arbete ska vi alla känna oss väldigt mycket motiverade i att utveckla PRO – denna stora, fantastiska folkrörelse! När jag valdes till ordförande 2015 antog jag ett valspråk som jag har upprepat i många sammanhang. Ni har hört det tidigare men jag upprepar det igen, det är Tage Danielssons fina ord:

Det flyter en droppe i livets älv.

Den har ingen kraft att flyta själv.

*Det krävs kraft av varenda droppe
att hålla de andra oppe.*

Därför behövs vi alla i PRO! Jag vill också med dessa ord förklara PRO:s 23:e kongress för öppnad, och jag yrkar också bifall till styrelsens samtliga förslag. Tack ska ni ha!

Videohälsning från statsminister Magdalena Andersson

Magdalena Andersson: Hej! Tack för möjligheten att skicka en hälsning till er kongress. PRO betyder mycket för hundratusentals människor i vårt land, och de senaste åren har ert arbete varit extra viktigt.

Pandemin var hemsk för många i vårt land och i världen, och det drabbade äldre hårdare än andra. Kraven på avstånd var extra viktigt för alla över 70 år, men många blev ensamma när det inte gick att träffa vänner och familj som vanligt. Då tog ni i PRO ert ansvar i en tuff tid, bland annat i projektet *Inte ensam* som ni lyckades ställa om och genomföra på nya sätt under pandemin.

Vi vet hur viktig gemenskap är för hälsa och välbefinnande – att få ses, prata, kanske få en kram. Men ibland är digital gemenskap eller ett telefonsamtal minst lika viktigt. Så tack för ert arbete med att bryta isolering och ensamhet. Det gör stor skillnad för så många i vårt land.

Ni har också kämpat hårt för bättre pensioner, och det har jag med. I Sverige borde det vara självklart med en värdig pension för alla som har varit med och byggt upp vårt land. Ändå är det alldeles för många pensionärer, särskilt kvinnor, som har en för låg pension. Därför har regeringen steg för steg avskaffat den orättvisa och ovärdiga pensionärsskatten som infördes av högerpartierna. Därför har vi höjt garantipensionen och bostadstillägget, och vi har också infört ett särskilt pensionstillägg. Därför driver vi på för ökade inbetalningar i pensionssystemet, så att den som jobbat och har gjort rätt för sig ska kunna räkna med minst 70 procent av sin slutlön i pension.

Våra reformer har lett till att den genomsnittliga allmänna pensionen har ökat med 25 procent för kvinnor och 17 procent för män. Men det är uppenbart att det inte räcker. Kriget i Ukraina har lett till att vi fått Putinpriser på el, Putinpriser på bensin och diesel och Putinpriser på mat, och så rör sig räntorna uppåt. Så höjd pension var viktigt före kriget och Putinpriserna. Nu är det akut.

Regeringen vill därför att de sämst ställda pensionärerna ska få en extra tusenlapp redan nu i augusti. Vi har slitit hårt för att göra verklighet av tusenlappen men högeroppositionen är emot. De vill se en lägre höjning till färre pensionärer och dessutom betydligt senare. Socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi gästar er kongress och kommer att berätta mer, men låt mig vara mycket tydlig med min hållning: Sveriges pensionärer har byggt upp det här landet som vi är så stolta över. De har rätt till en bra pension. Det är en fråga om respekt.

Om knappt 100 dagar är det val. Det blir en kamp om vilket Sverige vi ska ha. Inget av Sveriges problem kan lösas med fler marknadsexperiment i sjukvård, med utförsäljningar av skolor eller med nedmontering av äldreomsorgen. Det är lösningar som försvagar vårt land.

Jag vill föra en politik med gemensamma lösningar som gynnar det svenska folket. Vi ska knäcka gängen och bryta segregationen. Vi ska skapa jobb genom den gröna industriella revolutionen. Vi ska ta tillbaka den demokratiska kontrollen över den svenska välfärden. Vi blir starkare när vi håller ihop: Kvinnor och män. Äldre och yngre. Alla. Tillsammans kan vi göra vårt Sverige bättre och jag hoppas att vi kan kämpa för det tillsammans. Tack för att ni lyssnade!

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Vi kommer naturligtvis på lämpligt sätt att återgälda kongressens tack till statsminister Magdalena Andersson. Framför allt kommer vi att göra det när socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi kommer hit.

Nu ska vi få en annan hälsning, från Ulf Kristersson som är Moderaternas ordförande.

Videohälsning från Ulf Kristersson, ordförande för Moderaterna

Ulf Kristersson: Hej allihop! Jag kan tyvärr inte vara hos er fysiskt den här gången, så därför sänder jag en digital hälsning i stället – precis som man gjorde under pandemin.

Pensionsfrågan är ju riktigt het just nu. Moderaterna driver att alla pensionärer, inte bara vissa, ska få högre pension. Vi höjer pensionen för de sämst ställda pensionärerna med 1 000 kronor i månaden men vi vill också att alla pensionärer som har jobbat ska få lägre skatt. Vi tror ju, som ni vet, på arbetslinjen: Det ska löna sig att arbeta och det ska också löna sig att ha arbetat.

Jag hoppas att ni får en riktigt fin kongress och att vi ses ute i valrörelsen. Hejdå!

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Vi kommer naturligtvis också att skicka ett tack till Ulf Kristersson för hans hälsning till kongressen.

Dagordningens punkt 2 Upprop av ombuden

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Det har skett lite förändringar mot den deltagarförteckning som finns i mötessystemet. Följande ändringar har skett, bland annat på grund av ett antal sjukdomsfall:

- PRO Dalarna: *Margareta Johansson* ersätter *Erik Peters*.
- PRO Dalarna: *Bengt Albertsson* ersätter *Solbritt Andersson*.
- PRO Dalarna: *Oddmar Zaars* ersätter *Ingemar Larsson*.
- PRO Jämtlands län: En vakant plats.
- PRO Skåne: *Claes Block* ersätter *Leif Olsson*.
- PRO Värmland: En vakant plats.
- PRO Västerbottens län: Två vakanta platser.
- PRO Uppsala län: *Harald A. von Schlippenbach* ersätter *Kristina Eriksson*.
- Styrelsen: *Cinzia Grassi*, personalrepresentant är sjuk – vakant.

Vi har även två permissioner:

- Karin Widerberg, PRO Jönköpings län, från kongressens öppning till klockan 19.00.
- Ove Göransson, PRO Bohuslän, från kongressens öppning.

Presidiet kommer att justera röstlängden allt eftersom.

Beslut

Kongressen beslöt:

att med de föredragna förändringarna godkänna uppropet.

Följande personer bevistade kongressen:

Kongressombud

*) = *representantskapsombud*

Blekinge

Ingrid Karlsson, Bo Rösler, Jan-Anders Börjesson, Monika Anglert och Rolf Persson*.

Bohuslän

Kent Nilde, Stig-Olof Noord, Ulla-Britt Winkler, Gun Dahl, Lena Rydestam, Kersti Nilsson, Inger Eriksson, Ove Göransson* och Ingrid Duwe*.

Dalarna

Margareta Johansson, Leena Voutilainen, Gert Kyed, Viveka Morelius, Bengt Albertsson, Oddmar Zaars, Erik Arnberg, Folke Emilsson, Kjell Midlér, Gunilla Bohlin, Skol Birgitta Olsson, Göran Tägtström* och Håkan Bengtsson*.

Gotland

Lena Eneqvist och Lilian Stenman*.

Gävleborg

Anne-Chatrine Berg, Lennart Canskog, Bengt-Åke Lindblom, Birjer Olsson, Maj-Britt Norlander, Lena Wejander, Rose Ericsson, Eva Zakrisson Karlsson, Ralf Ivarsson, Rolf Lundin, Barbro Berglind* och Anita Walther*.

Göteborg

Lars Skoglund, Sven Carlsson, Kågan Karlsson, Viking Slottnér och Tommy Emanuelsson*.

Halland

Gun Johansson Yström, Bernt Zander, Bo Lindgren, Kjell Elmberg och Leif Gustavsson*.

Jämtlands län

Gertrud Nygren, Harriet Jorderud, Anitha Olofsson, Elsy Johansson, Åke Edin och Annaliisa De Faire.

Jönköpings län

Lars-Erik Widell, Bo-Enar Karlsson, Börje Andreasson, Agneta Eriksson, Monica Pettersson, Karin Widerberg, Berit Bohman, Greger Johansson* och Kjell Wegeborn*.

Kalmar län

Siri Ljung, Ann-Britt Björk, Ingemar Tovesson, Birgitta Ekroth, Tomas Nygren, Margaretha Adolfsson, Helen Tellmo och Roger Kaliff*.

Kronoberg

Bengt Persson, Eva-Britt Svensson, Per Inge Bohrn, Elsa Jönsson och Ingemar Almkvist*.

Medelpad

Maria Antonic, Ann Norberg, Ulf Häggquist, Elisabeth Jonsson, Inge Widén och Håkan Byberg*.

Norra Älvsborg

Börje Skoogh, Christer Ahlén, Eva-Lena Axelsson, Kjell Lundmark, Ritha Lindh och Patricia Valeria Labrana*.

Norrbottn

Kent Barkestedt, Nils-Levi Johansson, Kurt Forss, Stefan Wennberg, Leif Wikman, Kaarina Karpoff, Ulf Sjödin, Katie Huss, Birgitta Gidblom, Per-Gunnar Sundqvist, Anders Berg* och Britt-Inger Nordström*.

Skaraborg

Kenneth Lundell, Inge Pettersson, Olle Rydberg, Maj Ronnby-Vänman, Kerstin Carlsdotter och Bengt Fernström*.

Skåne

Ann-Christine Helgesson, Åke Ljunggren, Vera Gustavsson, Susanne Björkenheim, Sten Andersson, Preben Andersson, Lennart Persson, Claes Block, Lars Olsson, Kjell-Ove Linell, Kerstin Engle, Karin Persson, Hans Emanuelsson, Gertrud Ekman, Eva Petersson, Dettmar Wihlborg, Lena Nordh, Bo Carlqvist, Birger Palm, Bengt Zander, Anders Magnhagen, Marianne Nilsson*, Solveig Lundgren* och Stefan Hedetoft*.

Stockholms län

Karin Hankvist, Ann-Marie Rosén, Åke Lif, Hans Mohlin, Alf Andersson, Alf Sandqvist, Sven Erik Wånell, Marianne Elindotter, Anita Hildén, Hans Holmberg, Åke Allard, Inge Gustafsson, Els-Mari Eliasson, Carina Larsson, Anne Sandqvist, Ulla Granstrand, Britta Kärnström, Birgitta Engstrand, Elsie Mann, Lars Sundberg, Agneta Enbom Holz, Yvonne Moberg, Eva Louise Slorach, Birgitta Berg, Agneta Sköldstedt, Kari Nortemo, Curre Hansson*, Annie Thudén* och Gun Häll*.

Södermanland

Monica Thorell, Göran Tinglöv, Gert-Ove Andreasson, Hans Karlbom, Kristina Eriksson och Monica Karlsson*

Södra Älvsborg

Stig Johansson, Britt-Mari Andersson, Gunnel Brandt, Lars-Gustav Johansson, Jan Österström och Kjell Johansson*.

Uppsala län

Börje Wennberg, Gustav Holmlund, Per Hansson, Eva Lööf, Tommy Forsberg, Karin Näslund-Westman, Ingegerd Wåhlin, Carola Willén, Harald A. von Schlippenbach, Bo Andersson* och Kaija Nyström*.

Värmland

Roger Bengtsson, Blåvitt Elofsson, Kristina Nyström, Kenneth Klarström, Eva Nylin, Kristina Ohlsson, Margita Hultgren, Rolf Axelsson, Thorsten Born* och Vivianne Klyft*.

Västerbottens län

Stephan Fridher, Bertil Holmberg, Britt-Marie Gran, Mats Lagunoff, Gunilla Eriksson, Marika Lindgren, Karin Norlander och Yngve Lindqvist*.

Västmanlands län

Jan Albinsson, Anita Hillman, Seija Eriksson, Göran Stolpe, Matti Nokelainen, Eva Lena Trondset, Anders Johannesson och Agneta Bode*.

Ångermanland

Nina Moberg, Lennart Lahti, Roger Frisk, Anders Vestin, Gunnar Lind och Johnny Löfstrand*.

Örebro län

Margareta Röstlund, Jerry Elvin, Arne Önnfors, Robert Mörk, Bo Fredriksson, Ulla Berg, Anders Zetterlund, Britt-Marie Karlsson, Lena Ottosson* och Kurt Blomqvist*.

Östergötland

Anders Lind, Gunilla Andersson, Ninni Alf, Kent Kärrlander, Lena Petersson, Märta Nordfjäll-Davidsson, Ulla Bäckman, Anne-Louise Aspanius* och Roland Yngwe*.

Riksorganisationens styrelse

Christina Tallberg, Jan Andersson, Sten Fors, Bernth Johnson, Inger Jonasson Sjödin, Curt Karlsson, Inger Persson, Sam Wenngren, Margareta Jansson, Bo A. Johansson, Gun-Britt Delsvik Svensson (ersättare) och Christer Hedberg (ersättare).

Revisorer

Sylve Qvillberg, Ulla Berndtsson, Jan Bengtsson (ersättare) och Fredrik Sjölander (auktoriserad revisor, KPMG)

Valberedare

Håkan Bystedt och Carl-Eric Törngren.

Presidium

Kongressordförande: Claes Block, Inger Ros och Roger Kaliff
Huvudsekreterare: Ragnhild Wärn och Stig Ålund.

Gäster

Jan Davidsen (Pensjonistförbundet i Norge), Liza De Paolo-Sandberg (SKPF Pensionärerna), Eva Eriksson (SPF Seniorerna), Martin Engman (SPF Seniorerna), Cecilie Eslander, Grand

Tours, Brita Håkans, Leif Linde, Åsa Lindestam, Gunnar Sandell, Ylva Thörn och Lars Wettergren.

Personal

Riksorganisationen: Carina Benjaminsson, Lena Boström, Frida Enroth, Ellen Faust, Johanna Hållén, Åsa Karlberg, Curt Karlsson, Mia Källberg, Dan Larsson, Lotta Lind, Anna Löfdahl, Tiina Moilanen Demargne, Ola Nilsson, Åsa Nordenskiöld, Anneli Nygårds, Marie Näslund, Åke Persson, Eva Risberg, Jessika Rogeland, Sten Söderberg, Anton Jordås och Marianne Broddesson.

Övriga: Lena Törnquist (PRO Bohuslän), Efva Gustafsson (PRO Stockholms län), Annika Lindblad Nieminen (PRO Stockholms län), Elisabeth Karlsson (PRO Värmland), Cindy Andersson (PRO Västerbottens län), Jenny Tjälldén (PRO Västmanlands län), Eva Lotta Bäckman (PRO Örebro län) och Marie Reifelton (PRO Östergötland).

Övrig kongressmedarbetare

Petra Vainionpää, Petras Ordföråd AB.

Dagordningens punkt 3 Beslut om dagordning

Föredragning och förslag

Christina Tallberg, PROs ordförande: Dagordningen har varit utsänd och jag yrkar på bifall till densamma.

Följande förslag fanns att behandla:

1. Kongressens öppnande
2. Upprop av ombuden
3. Beslut om dagordning
4. Beslut om arbetsordning
5. Val av kongressfunktionärer
 - 5.1 Tre ordförande
 - 5.2 Två huvudsekreterare
 - 5.3 Fyra justerare för sista dagens protokoll samt protokollet i sin helhet
 - 5.4 Fem rösträknare
6. Val av utskott
 - 6.1 Granskningsutskott (fem ledamöter)
 - 6.2 Redaktionsutskott (fyra ledamöter)
7. Styrelsens verksamhetsberättelser inklusive årsredovisning 2018–2021
 - 7.1 Verksamhetsberättelse inklusive årsredovisning 2018–2020
 - 7.2 Verksamhetsberättelse inklusive årsredovisning 2021
 - 7.2.1 Fastställa resultat och balansräkning 2021
 - 7.2.2 Beslut om disposition av resultat 2021
8. Revisorernas berättelser 2018–2021
 - 8.1 Revisionsberättelse 2018–2020
 - 8.2 Revisionsberättelse 2021
 - 8.3 Granskningsrapport för kongressperioden 2018–2021
9. Beslut om ansvarsfrihet

- 10. Beslut om traktamenten och reseersättning
- 11. Styrelsens förslag till stadgar från och med 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78
 - 11.1 § 1 Detta är PRO
 - 11.1.1 § 1 Detta är PRO – PRO:s stadgar
 - 11.2 § 2 PRO:s organisation
 - 11.2.1 § 2 PRO:s organisation – PRO:s stadgar
 - 11.3 § 3 Medlemskap
 - 11.3.1 Motion 56
 - 11.3.2 Motion 57
 - 11.3.3 Motion 58–62
 - 11.3.4 § 3 Medlemskap – PRO:s stadgar
 - 11.4 § 4 Föreningarna
 - 11.4.1 Motion 63–65
 - 11.4.2 Motion 66
 - 11.4.3 Motion 67–69
 - 11.4.4 § 4 Föreningarna – PRO:s stadgar
 - 11.5 § 5 Samarbete kommunvis – *(ny rubrik)*
 - 11.5.1 Motion 70–75
 - 11.5.2 § 5 Samarbete kommunvis – PRO:s stadgar
 - 11.6 § 6 Distrikten
 - 11.6.1 Motion 76
 - 11.6.2 Motion 77
 - 11.6.3 § 6 Distrikten – PRO:s stadgar
 - 11.7 § 7 Kommunala- och regionala pensionärsråd – *(ny paragraf)*
 - 11.7.1 § 7 Kommunala- och regionala pensionärsråd – PRO:s stadgar
 - 11.8 § 8 Kongress – *(tidigare § 7 nu § 8)*
 - 11.8.1 Motion 78
 - 11.8.2 § 8 Kongress – PRO:s stadgar
 - 11.9 § 9 Styrelsen – *(tidigare § 8 nu § 9)*
 - 11.9.1 § 9 Styrelsen – PRO:s stadgar
 - 11.10 Tidigare § 10 Representantskap
 - 11.10.1 Tidigare § 10 Representantskap
 - 11.11 § 10 Ekonomisk förvaltning – *(tidigare § 12 nu § 10)*
 - 11.11.1 § 10 Ekonomisk förvaltning – PRO:s stadgar
 - 11.12 § 11 Revision – *(tidigare § 13 nu § 11)*
 - 11.12.1 § 11 Revision – PRO:s stadgar
 - 11.13 § 12 Valberedning – *(ny paragraf)*
 - 11.13.1 § 12 Valberedning – PRO:s stadgar
 - 11.14 § 13 PRO:s Folkhögskola – *(tidigare § 9 nu § 13)*
 - 11.14.1 § 13 PRO:s Folkhögskola – PRO:s stadgar
 - 11.15 § 14 Riksorganisationens kansli – *(tidigare § 11 nu § 14)*
 - 11.15.1 § 14 Riksorganisationens kansli – PRO:s stadgar
 - 11.16 § 15 Överklagande – *(tidigare § 14 nu § 15)*
 - 11.16.1 § 15 Överklagande – PRO:s stadgar
 - 11.17 § 16 Stadgeändring – *(tidigare § 15 nu § 16)*
 - 11.17.1 § 16 Stadgeändring – PRO:s stadgar
 - 11.18 § 17 Upplösning *(tidigare § 16 nu § 17)*
 - 11.18.1 § 17 Upplösning – PRO:s stadgar
 - 11.19 Stadgar i sin helhet

- 11.19.1 Stadgar gäller från och med den 1 januari 2023 (med undantag för moment under § 9 Styrelsen som träder i kraft den 18 juni 2022) från och med den 1 januari 2023 (i sin helhet)
- 11.19.2 Avgift för stödmedlem
- 12. Medlemskap och medlemsavgift och behandling av motion 1–11
 - 12.1 Medlemsavgift och administrationsbidrag
 - 12.1.1 Medlemsavgift och administrationsbidrag
 - 12.2 Motioner om medlemsavgift
 - 12.2.1 Motion 1
 - 12.2.2 Motion 2–5
 - 12.2.3 Motion 6
 - 12.2.4 Motion 7
 - 12.2.5 Motion 8
 - 12.2.6 Motion 9
 - 12.2.7 Motion 10–11
- 13. Behandling av motion 12–55 – PRO:s organisation
 - 13.1 Utbildning och studieverksamhet
 - 13.1.1 Motion 12
 - 13.1.2 Motion 13–15
 - 13.1.3 Motion 16–17
 - 13.1.4 Motion 18
 - 13.2 PRO-verksamhet
 - 13.2.1 Motion 19
 - 13.2.2 Motion 20
 - 13.2.3 Motion 21
 - 13.2.4 Motion 22
 - 13.2.5 Motion 23
 - 13.3 Ekonomi i PRO
 - 13.3.1 Motion 24
 - 13.3.2 Motion 25–27
 - 13.3.3 Motion 28–31
 - 13.4 Trippelskräpet
 - 13.4.1 Motion 32
 - 13.4.2 Motion 33
 - 13.4.3 Motion 34
 - 13.5 Kommunikation
 - 13.5.1 Motion 35
 - 13.5.2 Motion 36
 - 13.5.3 Motion 37
 - 13.6 IT
 - 13.6.1 Motion 38–41
 - 13.6.2 Motion 42
 - 13.7 Organisationsutredningen
 - 13.7.1 Motion 43–47
 - 13.7.2 Motion 48–49
 - 13.8 Övriga motioner PRO:s organisation
 - 13.8.1 Motion 50
 - 13.8.2 Motion 51–52
 - 13.8.3 Motion 53
 - 13.8.4 Motion 54

- 13.8.5 Motion 55
- 14. Styrelsens förslag till PRO:s handlingsprogram för 2022–2026 och behandling av motion 79–129
 - 14.1 PRO, Sveriges pensionärer för gemenskap och förändring
 - 14.1.1 PRO, Sveriges pensionärer för gemenskap och förändring – Handlingsprogram
 - 14.2 Leva livet hela livet
 - 14.2.1 Motion 79
 - 14.2.2 Leva livet hela livet – Handlingsprogram
 - 14.3 Solidaritet och rättvisa – PRO:s grundläggande värderingar
 - 14.3.1 Solidaritet och rättvisa – PRO:s grundläggande värderingar – Handlingsprogram
 - 14.4 PRO påverkar
 - 14.4.1 PRO påverkar – Handlingsprogram
 - 14.5 Pensionärers ekonomi
 - 14.5.1 Motion 80
 - 14.5.2 Motion 81
 - 14.5.3 Motion 82
 - 14.5.4 Motion 83
 - 14.5.5 Motion 84
 - 14.5.6 Motion 85
 - 14.5.7 Motion 86
 - 14.5.8 Motion 87
 - 14.5.9 Motion 88
 - 14.5.10 Motion 89
 - 14.5.11 Motion 90
 - 14.5.12 Pensionärers ekonomi – Handlingsprogram
 - 14.6 God vård och omsorg för äldre
 - 14.6.1 Motion 91
 - 14.6.2 Motion 92
 - 14.6.3 God vård och omsorg för äldre – Handlingsprogram
 - 14.7 Mat – en källa till glädje och hälsa
 - 14.7.1 Mat – en källa till glädje och hälsa – Handlingsprogram
 - 14.8 Tänderna – en del av kroppen
 - 14.8.1 Motion 93–97
 - 14.8.2 Tänderna – en del av kroppen – Handlingsprogram
 - 14.9 Pensionärernas röst – ökat inflytande och stärkta rättigheter
 - 14.9.1 Motion 98
 - 14.9.2 Motion 99
 - 14.9.3 Motion 100
 - 14.9.4 Motion 101
 - 14.9.5 Motion 102
 - 14.9.6 Motion 103
 - 14.9.7 Motion 104
 - 14.9.8 Pensionärernas röst – ökat inflytande och stärkta rättigheter – Handlingsprogram
 - 14.10 Forskning
 - 14.10.1 Forskning – Handlingsprogram
 - 14.11 Ett jämställt pensionärliv
 - 14.11.1 Ett jämställt pensionärliv – Handlingsprogram
 - 14.12 Äldres boende

- 14.12.1 Motion 105
- 14.12.2 Motion 106
- 14.12.3 Motion 107
- 14.12.4 Äldres boende – Handlingsprogram
- 14.13 Samhällsplanering och kollektivtrafik
 - 14.13.1 Motion 108
 - 14.13.2 Motion 109
 - 14.13.3 Samhällsplanering och kollektivtrafik – Handlingsprogram
- 14.14 Ett hälsosamt och stimulerande liv
 - 14.14.1 Ett hälsosamt och stimulerande liv – Handlingsprogram
- 14.15 Äldres sexualitet
 - 14.15.1 Äldres sexualitet – Handlingsprogram
- 14.16 Hjälpmedel och välfärdsteknik
 - 14.16.1 Motion 110
 - 14.16.2 Hjälpmedel och välfärdsteknik – Handlingsprogram
- 14.17 Trygghet och säkerhet
 - 14.17.1 Trygghet och säkerhet – Handlingsprogram
- 14.18 Tillgänglig hälso- och sjukvård för ett liv i hälsa
 - 14.18.1 Motion 111
 - 14.18.2 Motion 112
 - 14.18.3 Tillgänglig hälso- och sjukvård för ett liv i hälsa – Handlingsprogram
- 14.19 Screening
 - 14.19.1 Screening – Handlingsprogram
- 14.20 Psykisk hälsa hos äldre
 - 14.20.1 Psykisk hälsa hos äldre – Handlingsprogram
- 14.21 Palliativ vård och omsorg
 - 14.21.1 Motion 113
 - 14.21.2 Palliativ vård och omsorg – Handlingsprogram
- 14.22 Läkemedel för äldre
 - 14.22.1 Läkemedel för äldre – Handlingsprogram
- 14.23 Vaccinationsprogram för äldre
 - 14.23.1 Motion 114
 - 14.23.2 Vaccinationsprogram för äldre – Handlingsprogram
- 14.24 Patientsäkerhet och kvalitetsarbete
 - 14.24.1 Patientsäkerhet och kvalitetsarbete – Handlingsprogram
- 14.25 Mångfald och vinstintressen inom vård och omsorg
 - 14.25.1 Mångfald och vinstintressen inom vård och omsorg – Handlingsprogram
- 14.26 Lagen om offentlig upphandling (LOU)
 - 14.26.1 Lagen om offentlig upphandling (LOU) – Handlingsprogram
- 14.27 Avskaffa lagen om valfrihetssystem (LOV) inom äldreomsorgen
 - 14.27.1 Avskaffa lagen om valfrihetssystem (LOV) inom äldreomsorgen – Handlingsprogram
- 14.28 Vårdvalet i primärvården
 - 14.28.1 Vårdvalet i primärvården – Handlingsprogram
- 14.29 Etableringsfrihet
 - 14.29.1 Etableringsfrihet – Handlingsprogram
- 14.30 Den svenska förvaltningsmodellen
 - 14.30.1 Den svenska förvaltningsmodellen – Handlingsprogram
- 14.31 Konsumentmakt
 - 14.31.1 Motion 115

- 14.31.2 Motion 116
- 14.31.3 Motion 117
- 14.31.4 Motion 118
- 14.31.5 Motion 119
- 14.31.6 Motion 120
- 14.31.7 Konsumentmakt – Handlingsprogram
- 14.32 Integration
 - 14.32.1 Integration – Handlingsprogram
- 14.33 PRO och miljön
 - 14.33.1 Motion 121
 - 14.33.2 Motion 122
 - 14.33.3 PRO och miljön – Handlingsprogram
- 14.34 PRO tar plats i världen
 - 14.34.1 Motion 123
 - 14.34.2 PRO tar plats i världen – Handlingsprogram
- 14.35 Övriga motioner om PRO:s handlingsprogram 2022
 - 14.35.1 Motion 124
 - 14.35.2 Motion 125
 - 14.35.3 Motion 126
 - 14.35.4 Motion 127
 - 14.35.5 Motion 128
 - 14.35.6 Motion 129
- 14.36 PRO:s Handlingsprogram för 2022–2026
 - 14.36.1 PRO:s Handlingsprogram för 2022–2026 (i sin helhet)
- 15. Gästerna har ordet
- 16. Rapporter
 - 16.1 Uppföljning av kongressens beslut 2018 inklusive rapport om Gysinge
 - 16.2 Rapport från PRO:s Coronagrupp
- 17. Beslut om arvoden
 - 17.1 Styrelsen
 - 17.2 Revisorer
 - 17.3 Valberedning
- 18. Val av
 - 18.1 Ordförande för riksorganisationen
 - 18.2 Tio ledamöter i styrelsen för riksorganisationen
 - 18.3 Fem ersättare för styrelsens ledamöter
 - 18.4 Två revisorer
 - 18.5 Två ersättare för revisorerna
 - 18.6 Fem ledamöter till valberedningen
 - 18.7 Fem ersättare till valberedningen
- 19. Kongressens avslutning

Debatt

Åke Ljunggren, PRO Skåne: Det framgår av handlingarna vilka arvoden som styrelseledamöterna ska erhålla. När det gäller ordförande står det att arvodet fastställs vid senare tillfälle av styrelsen i form av ett arbetsarvode. Jag har inga synpunkter på arbetsarvode. Däremot står det i stadgarna, § 8 moment 3, att styrelsens arvode ska behandlas av kongressen, och i styrelsen ingår faktiskt ordförande.

Jag menar att ordförande naturligtvis ska ha ett rejält arvode; det har jag inga problem med. Men jag anser att ordförande ska arvode och att det ska vara känt före valet – för vi kommer

att byta ordförande om en liten stund – och arvodet ska, likt alla andra arvoden, fastställas av kongressen. Med anledning av detta yrkar jag att vi tillför punkten *Arvode för ordförande* under punkt 17.1. Bifall till förslaget.

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: Det är samma tema från vår sida. Vi har diskuterat den här frågan, som nu är § 8 moment 3 men i förslaget till nya stadgar är § 9 moment 3, i vår delegation och vi tycker att det är väldigt oklart på den här punkten när det gäller arvoden. Vi ser ju styrelsen som en helhet och vi tycker att kongressen ska fastställa arvodet för styrelsen på förslag av valberedningen, men att det ska ske till hela styrelsen.

Vi yrkar på att hela styrelsens arvode fastställs av kongressen. Bifall till det förslaget.

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Tack för inläggen. De gällande stadgarna gäller fram till och med den 31 december. Där står det mycket väl i § 10 att styrelsens arvode beslutas av kongressen efter förslag från valberedningen. Utöver styrelsearvode kan ett särskilt arbetsarvode för ordförande eller annan styrelseledamot beslutas av styrelsen i samråd med valberedningen. Det är det som gäller nu. Den här punkten ska också, enligt gällande stadgar, anmälas till representantskapet.

Våra stadgar gäller som sagt fram till och med den 31 december och det innebär att om den kommande styrelsen så önskar ska man kunna ha ett representantskapsmöte under hösten. Det kan med fördel kanske vara digitalt.

Sedan ska vi också under kongressen behandla förslaget till stadgar. Då handlar det om den här paragrafen om arvoden, och de nya stadgarna kommer att gälla från den 1 januari 2023. Jag har också talat med valberedningens ordförande, eftersom det gäller valberedningen i samråd med den kommande styrelsen. Först ska det förrättas styrelseval, och först när de finns på plats kan valberedningen ha det här samrådet med styrelsen. Sedan kan de, utifrån gällande stadgar, fatta beslut och kanske kommer de kommit fram till något redan under kongressen och kan meddela sitt beslut. Den nya styrelsen får sedan jobba med och bereda frågan under kommande kongressperiod.

Mitt förslag är att frågan tas upp under stadgemomentet och valberedningens ordförande vet om den här frågeställningen. Kan ni vara nöjda med det?

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: Vi kan väl vara nöjda med det. Det viktigaste för oss är att vi får diskutera det hela, och då kommer frågan upp under debatten om nya stadgar, § 9 moment 3. Då får vi ta upp den där och diskutera den. Rent principiellt och ur demokratisk synvinkel menar vi att det är viktigt att vi på kongressen diskuterar arvodesfrågorna för hela styrelsen.

Jag säger som Åke sade tidigare: Det här är inget som vi har något emot; vi tycker att den som tar på sig ett sådant här tungt uppdrag ska ha en skälig ersättning för det. Men vi menar att det ur demokratisk synvinkel är viktigt att vi diskuterar det i det här forumet.

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Då föreslår jag att vi tar upp frågan under dagordningens punkt 17.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Åke Ljunggren*, PRO Skåne: Ordförandes arvode ska behandlas under punkt 17.1.
- *Håkan Bengtsson*, PRO Dalarna: Hela styrelsens arvode fastställs av kongressen.
- *Christina Tallberg*, PRO:s ordförande: Frågan behandlas under dagordningens punkt 17.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till dagordning med Christina Tallbergs tillägg.

Dagordningens punkt 4

Beslut om arbetsordning

Föredragning och förslag

Christina Tallberg, PROs ordförande: Förslaget till arbetsordning har varit utsänt. Presidiet kommer att gå igenom en del av teknikaliteterna för att det ska fungera så bra som möjligt.

Följande förslag fanns att behandla:

Förslag till arbetsordning för kongressen

Kongressens arbetstider

- Fredagen den 17 juni klockan 13.00–14.30 och 15.00–19.00
- Lördagen den 18 juni klockan 09.00–12.00, 13.00–15.30 och 16.00–17.00
- Söndagen den 19 juni klockan 08.30–12.30 och 13.30–15.00

Kongressens offentlighet

PRO:s medlemmar samt övriga är välkomna till anvisad åhörarplats. Representanter för press, radio och tv är välkomna till anvisad plats. Ovanstående gäller såvida kongressen ej vid behandling av viss fråga beslutar om annat.

Ordförande

Kongressen väljer tre ordförande. Önskar tjänstgörande ordförande delta i debatten ska han/hon överlåta platsen åt någon av de övriga ordförandena. Ordförande kan framställa förslag om tidsbegränsning och debattens avslutande. Ordförande har rätt att ta upp dagordningens punkter i annan ordning än den som dagordningen föreskriver.

Sekreterare

Kongressen väljer två huvudsekreterare, vilka ansvarar för kongressens protokoll.

Justering av kongressens protokoll

Beslutsprotokoll från föregående dags förhandlingar föreläggs ombuden i korrektur under förmiddagen. Anmärkning eller rättelse anmäls skriftligt till huvudsekreteraren senast klockan 13.00 samma dag. Justering av utdelat protokoll sker vid tidpunkt som fastställs av presidiet. För sista dagens protokoll och protokollet i sin helhet väljer kongressen fyra justerare.

Begära ordet och lägga förslag

Ordet begärs skriftligt via den tilldelade digitala plattan. Det gäller även alla förslag (yrkanden) som ska behandlas av kongressen.

Yrkande ska också framföras från talarstolen, och tas ej upp för behandling om de inte finns både skriftligt och framfört muntligt. Om yrkanden dras tillbaka ska det också göras i mötessystemet. Ange alltid dagordningens punkt och ärendenummer samt namn och PRO-distrikt. Begär ordet och lägg dina förslag så tidigt som möjligt under kongressen. Helst innan den aktuella dagordningspunkten börjar behandlas. Alla inlägg görs från anvisad talarstol i kongressalen.

Talartiden för samtliga är begränsad till tre (3) minuter för det första inlägget, två (2) minuter för andra inlägg och en (1) minut för resterande inlägg i varje ärende, förutom för föredragande av rapporter ärende 16 som är utan talartidsbegränsning. Kongressen kan när som helst besluta om annan talartid om någon så begär.

Replik får endast begäras av den som blivit apostroferad av föregående talare. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs. Vid replikskifte gäller två repliker för vardera talare på en minut. Efter avslutat replikskifte återgår debatten enligt talarlistan. Den som begär ordet första gången under varje ärende, kommer före de på talarlistan som begär ordet igen.

Inga nya förslag kan läggas när beslutsordningen (proposition) eller streck i debatten är beslutad. Ordningsfråga kan alltid ställas direkt till presidiet och har då förtur.

Beslutsordning

Styrelsens förslag är alltid huvudförslag. Kongressen har att bifalla eller avslå detta förslag. Föreslås något eller några alternativa förslag ställs dessa mot styrelsens förslag.

Till alla motioner finns styrelsens förslag till beslut i form av bifall, avslag eller besvarande. Även till andra beslutsförslag som ställs ska styrelsens föredragande ta ställning genom att yrka bifall eller avslag, eventuellt jämkande kompromissförslag.

Förslag om textförändringar i motion eller styrelsens beslutsförslag kan inte ställas. Tilläggsförslag kan inte behandlas i motion som avslagits.

Kongressen kan besluta att visst ärende ska beredas av redaktionsutskott vars förslag sedan underställs kongressen för avgörande.

Regler för omröstning finns i stadgarna för kongress § 7 mom. 11: ”Vid omröstning, som inte avser val, ska vid lika röstetal gälla det förslag som biträds av ordföranden om denne är röstberättigad. Är ordföranden inte röstberättigad, avgör lotten. Vid val ska i händelse av lika röstetal lotten avgöra.”

Reservation mot kongressbeslut ska ske skriftligt i anslutning till beslutet som reservationen avser, dock senast innan behandlingsdagen avslutas.

Rösträknare

Kongressen väljer fem rösträknare.

Utskott

Granskningsutskottet: Kongressen väljer ett granskningsutskott som består av fem ledamöter. Utskottet ska behandla de eventuella anmärkningar som framförts om styrelsens berättelse över riksorganisationens verksamhet och som av kongressen hänskjuts till utskottet.

Redaktionsutskottet: Kongressen väljer ett redaktionsutskott som består av fyra ledamöter. Vid utskottets sammanträden deltar en av de centralt anställda funktionärerna som sekreterare. I de fall kongressen hänskjutit fråga till redaktionsutskottet ska utskottet efter att ha behandlat frågan förelägga kongressen sitt utlåtande för avgörande.

Valberedning: Kongressen väljer en valberedning som består av fem ordinarie ledamöter, varav en sammankallande och fem ersättare.

Permittering

Kongressombud som av någon orsak önskar ledighet från någon del av kongressens förhandlingar, ska göra skriftlig framställan om permittering/ledighet till presidiet), som avgör om permission godkännes (genom Easymeet). Beviljade ledigheter ska meddelas kongressen. Inga ombudsbyten efter registrering godkännes.

GDPR

PRO:s kongress kommer att direktsändas via vår hemsida. Då även bilder, filmer och tal är en personuppgift betyder det att vi publicerar personuppgifter och ska följa det gällande direktivet. Vår grund för publicering är intresseavvägning. PRO bedömer att syftet att informera

om vår verksamhet väger tyngre än det intresse som ni på bilderna har för att få ha era personuppgifter skyddade.

Uppgifterna tas bort sex månader efter kongressens avslutande. Du har rätt att begära begränsning av behandling av dina uppgifter samt att inge klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten. Läs mer om behandling av personuppgifter på [www. https://www.imy.se/](https://www.imy.se/).

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till arbetsordning.

Dagordningens punkt 5 Val av kongressfunktionärer

Dagordningens punkt 5.1

Val av tre ordförande

Föredragning och förslag

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Styrelsen föreslår Claes Block, PRO Skåne, Inger Ros, PRO Stockholms län och Roger Kaliff, PRO Kalmar län, som kongressordförande.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja kongressordförande i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 5.2

Val av två huvudsekreterare

Föredragning och förslag

Christina Tallberg, PROs ordförande: Styrelsen föreslår Ragnhild Wärm, PRO Östergötland och Stig Ålund, PRO Skåne som huvudsekreterare.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja huvudsekreterare i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 5.3

Val av fyra protokollsjusterare för sista dagens protokoll samt protokollet i sin helhet

Föredragning och förslag

Christina Tallberg, PROs ordförande: Det kommer att finnas snabbprotokoll som ni kommer att få del av, där man ser att alla förslag och beslut är rätt skrivna. Snabbprotokollen underställs kongressen för beslut men sedan måste även sista dagens protokoll justeras. Där ska vi välja fyra protokollsjusterare som därutöver justerar protokollet som helhet.

Här föreslår styrelsen *Claes Block*, PRO Skåne, *Inger Ros*, PRO Stockholms län, *Roger Kaliff*, PRO Kalmar län och *Monica Karlsson*, PRO Södermanland som protokollsjusterare.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja protokollsjusterare för sista dagens protokoll samt protokollet i dess helhet i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 5.4

Val av fem rösträknare

Föredragning och förslag

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Det mesta sker elektroniskt men om något går fel så måste vi ha fem rösträknare beredda. Styrelsen föreslår *Eva Louise Slorach*, PRO Stockholms län (sammankallande), *Kjell-Ove Linell*, PRO Skåne, *Marika Lindgren*, PRO Västerbottens län, *Lars Skoglund*, PRO Göteborg och *Vivianne Klyft*, PRO Värmland som rösträknare.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja rösträknare i enlighet med styrelsens förslag.

Nomineringstid

Håkan Bystedt, valberedningens sammankallande: Jag ska först redovisa vilka som har suttit i valberedningen den här perioden. Det är *Solveig Lundgren*, *Leif Wikman*, *Carin Lundberg*, *Carl-Erik Thörngren* och undertecknad, som varit sammankallande, som varit ordinarie. Vi har haft fem suppleanter – *Ragnild Wärn*, *Åke Allard*, *Anita Håkansson*, *Sven Carlsson* och *Gun Yström*. *Solveig*, *Carin* och *Gun* kom in i arbetet efter ett drygt år, eftersom några av olika skäl hade blivit förhindrade att vara med.

Framför allt har jag kommit upp här för att säga att vi har ett nomineringsstopp klockan 18.00 i kväll vad gäller nominering inför ordförandevallet. Sedan tar vi beslut i morgon bitti klockan 09.00 när det gäller ordförande. För övriga nomineringar – styrelse, styrelsesuppleanter, revisorer, revisorssuppleanter och valberedningen, vilken styrelsen ansvarar för, är nomineringsstoppet klockan 11.00. Sedan kommer de valen att ske klockan 15.00.

Sedan kan jag bara säga att valberedningen valdes av kongressen 2018. Vi har jobbat under hela kongressperioden, som har varit väldigt speciell även för valberedningen när det gäller pandemin. Vi har inte kunnat följa styrelsens arbete på plats och liknande, men vi har jobbat i Duo med det där.

Det har också funnits fördelar; det finns nog ingen valberedning i PRO som har haft så många möten under en valperiod. Jag kommer ihåg 2018 att de då hade haft ett tiotal möten; vi har haft mer än 25 möten. Där har digitaliseringen hjälpt till. Men samtidigt – den där personliga kontakten med de olika ledamöterna har inte varit lika framgångsrik.

Vi har också jobbat på det viset att både ordinarie och suppleanter har varit med på samtliga möten och deltagit i diskussionerna. Vi har haft högt i tak och haft väldigt öppna och raka dialoger. Men som sagt – pandemin har gjort en del lite svårare för oss.

Avslutningsvis yrkar jag bifall till förslaget till nomineringstider.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa nomineringstider i enlighet med valberedningens förslag.

Dagordningens punkt 15

Gästerna har ordet – Ardalan Shekarabi

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Då är det en stor glädje för mig att få hälsa socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi välkommen till PRO:s kongress. Jag kan väl säga att sedan du blev minister så är du kanske en av de ministrar som vi i PRO har haft allra mest samarbete med och flest diskussioner med om pensionerna. Det var ju för att jobba med pensionerna som vi bildades en gång som pensionärsorganisation.

Nu ska vi lyssna på vad du har att säga. Det är hett som bara den när det gäller pensionsfrågan och det är vi glada över i PRO – att vi tillsammans har sett till att det här är frågor som alla diskuterar och bryr sig om – hur vi ska få bättre pensioner.

Vi har fått en digital hälsning från statsminister Magdalena Andersson, så ta med dig vår varma hälsning till henne. Ordet är ditt – välkommen!

Ardalan Shekarabi, socialförsäkringsminister: Det är en stor ära för mig att få vara här i dag. För min del känns det som att få komma hem, att få komma till vänner, att få komma till dem som jag slåss tillsammans med.

Jag vill börja med att framföra ett stort tack till PRO, till förbundsstyrelsen, till Christina, till alla lokalavdelningar som jag har fått förmånen att besöka de senaste tre åren – alla digitala möten, alla fysiska möten, alla demonstrationer, alla processer med artiklar och initiativ, där vi har jobbat tillsammans. Det är ett nöje att få jobba tillsammans med PRO och det är ett nöje att få jobba tillsammans med övriga pensionärsorganisationer för ett gemensamt mål – högre pensioner. Pensionerna ska höjas!

Jag ska vara ärlig: Det har varit en känslomässig resa att vara socialförsäkringsminister, i mycket större utsträckning än vad jag kunde föreställa mig i oktober 2019 när jag fick förmånen att byta portfölj och ta över frågorna när Stefan Löfven ringde.

Första resan jag gjorde var till Danmark, för jag tänkte att det är viktigt att börja med de nordiska länderna. Sedan blev det inte så mycket fler resor för sedan kom pandemin, men jag hann med Danmark i alla fall. Jag åkte ner till Danmark, till Köpenhamn. Han som är min kollega där är ju en gammal vän från SSU-tiden – Peter Hummelgaard, en väldigt skicklig arbetsmarknadsminister som är ansvarig för pensionerna i Danmark.

Vi satte oss tillsammans med departementet i Danmark och vi besökte pensionärsorganisationen Ældre Sagen. Jag ställde frågan: ”Vad är den lägsta pensionen i Danmark?” för vi hade åkt ner för att studera danskarnas sjukförsäkring och pensioner för att kunna inspireras och hitta nya idéer. Då svarade er kollega där: ”20 000.” Min danska är inte så bra, så jag frågade igen: ”Vad är lägsta pensionen i Danmark?”. Han svarade ”20 000” på svenska.

Vi hade med SVT:s Agendaredaktion på resan, och när vi skulle gå ut från det här mötet tittade journalisten på mig och sade: ”Du känns lite ledsen.” Och i ärlighetens namn kändes det ganska ledset att vara där, för jag skämdes. Jag besökte vårt grannland och såg att en svensk pensionär kan stå på ena sidan Öresundsbron och konstatera att den lägsta nivån på pensionerna efter 40 år i Sverige är 8 779 kronor före skatt, och så kan han eller hon titta över på andra sidan sundet och konstatera att pensionären där är garanterad 20 000.

Jag kände mig lurad. Bilden har ju varit att vi har ett perfekt pensionssystem. Med ord som ”respektavstånd” har man motiverat att lägsta pensionerna ska hållas nere. Jag lärde mig att det inte alls behöver vara så.

Respektavstånd behöver inte stå i motsatsförhållande till bra och anständiga pensioner för alla medborgare. Du åstadkommer inte respektavstånd genom att hålla nere pensionerna,

genom att sänka standarden för pensionärerna. Du åstadkommer respektavstånd och respekt för pensionärer genom att höja pensionerna. Vår uppgift är att höja pensionerna.

Ni ska veta en sak, och det säger jag ärligt och det ska sägas här: Jag har haft flera debatter med journalister de senaste två åren, för när jag säger att lägsta pensionen är 8 779 kronor så är det få som tror på mig. Pensionärerna gör det, för ni vet. Men när man sitter med en 35-årig journalist, en 48-årig journalist, en 55-årig journalist, så säger de: ”Men så kan det ju inte vara. Det stämmer inte.”

Det säger lite grann om klimatet i vårt land. Det säger lite grann om ålderismen i vårt land, om perspektiven i vårt land. Varje gång vi diskuterar pensionerna i Sveriges televisionen handlar diskussionen om framtidens pensionärer, om framtidens pensioner. Experterna är privatekonomer från banksidan. Det är de som får företräda i pensionsfrågorna. Det är som om de här 2,3 miljonerna svenskar inte existerar. Det är som om de inte finns. Det är som om det mediala ansvaret, Sveriges Televisions ansvar, är att hålla ute det perspektivet från samhällsdebatten.

Jag skulle vilja säga en sak som kommer från hjärtat: PRO, SPF och SKPF, alla pensionsorganisationer behövs. Ni behövs mer än någonsin i den svenska samhällsdebatten. Ni sitter på makten. Ni har nästan 300 000 medlemmar. Pensionärskollektivet är 2,3 miljoner väljare. Oavsett den ålderism som råder i Sveriges Television och i vårt samhällsklimat så väger pensionärens röst lika mycket på valdagen.

Så fort vi börjar prata om pensionsfrågan, om behovet av pensionshöjningar, får man höra att man är populist. Jag sade det i en debatt: ”Jag är gärna populist om det innebär att man är för högre pensioner; det har jag inga problem med att bli kallad.”

Det vi slåss för nu, det som är på riksdagens bord och som regeringen beslutade om i morse, är att vi ska göra det enda anständiga. Vi ska höja de lägsta pensionerna i Sverige från 8 779 kronor med 1 000 kronor. Debatten borde handla om att det inte är tillräckligt. Jag borde bli attackerad av oppositionen: ”Skäms du inte när du ser den danska pensionen på 20 000? Vad är 10 000?” Men i stället för det, kära vänner, får vi slåss för att få igenom 1 000-kronorshöjningen.

Men vi tänker inte ge oss. Vi fick besked att det inte gick igenom. Därför lade vi fram förslaget igen i dag. Vi tänker argumentera för vår sak och vi kommer att driva igenom pensionshöjningen. Och när vi väl har gjort det är det dags att börja jobba med reformeringen av pensionssystemet. Och vad menar jag med det?

För det första: Inbetalningarna till pensionssystemet ska öka. Pensionsavgiften behöver höjas, åtminstone till 18,5 procent. Vi ska ha anständiga pensioner i det ordinarie systemet som gör att färre människor är beroende av grundtryggheten i systemet. Du ska ha en pension som går att leva på, efter ett långt och slitsamt liv. Därför behöver inbetalningarna till pensionssystemet öka. Pensionsavgiften behöver höjas.

Men det räcker inte med det, utan vi behöver en gas i pensionssystemet. Vi behöver se till att det finns symmetri i pensionssystemet. Finns det en broms, får ni vara med och ta risken för dåliga tider, måste det också finnas en gas så att utbetalning sker när vi har goda tider, också till befintliga pensionärer.

Det här borde också vara självklarheter, och det har förts så mycket diskussion om de här frågorna. Ni har gjort så fina insatser och de andra pensionsorganisationerna har gjort fina insatser, så det borde vara självklart för landets politiska partier att faktiskt ta de här stegen och reformera systemet.

Vi har faktiskt kunnat göra en del den senaste tiden. En väldigt viktig sak som kommer att träda i kraft nästa månad, som det inte har sagts så mycket om, är den totala reformeringen av premiepensionssystemet som är klar i riksdagen. Om det finns anledning att rikta kritik mot de politiska partierna kring pensionsnivåerna så finns det faktiskt anledning att tacka alla

partier som varit inblandade för att premiepensionsreformen är möjlig och blev beslutad i dag. Den kommer att genomföras under de kommande veckorna och månaderna.

Det innebär att det blir ordning och reda i premiepensionssystemet. Det innebär att staten äntligen tar sitt ansvar för att pensionssparare inte ska bli lurade i det allmänna pensionssystemet. Det innebär att staten tar sitt ansvar.

I slutändan – allt det här som vi pratar om kring pensionerna, hur pensionärer behandlas i vårt land, nivåerna på pensionerna och systemets konstruktion landar i en helt avgörande fråga för ett samhälle. Det handlar om samhällskontraktet.

När människor blir pensionärer blir de det efter ett långt yrkesliv. De som har kunnat jobba har betalat skatt, de har gjort sina insatser, de har gjort sin del av samhällskontraktet. Då blir det plötsligt statens ansvar att hålla sin del av kontraktet. Det måste sägas som det är: Staten håller inte sin del av samhällskontraktet i dag.

Ska vi kunna leva upp till de berättigade förväntningar som svenska medborgare har på den svenska staten tar vi första steget på onsdag och höjer de lägsta pensionerna och sedan följer vi upp det beslutet med ytterligare beslut om reformering av pensionssystemet, och vi fortsätter den resan tills vi har landat på det ställe vi vill vara. Och vad är det för ställe?

Jo, jag vill att min danska kollega Peter Hummelgaard ska åka till Sverige och bli avundsjuk på de svenska pensionerna! Jag vill att de 2,3 miljoner invånare som är pensionärer syns och hörs i samhällsdebatten. Jag vill att tv-programmen och tv-debatterna inför valet också inkluderar de äldres perspektiv och gör det som SVT gjorde för första gången på flera decennier för två månader sedan, nämligen inkluderade pensionsfrågan i partiledardebatten.

Jag vill att de svenska politiska partierna inte bara ska göra sina ställningstaganden i pensionsfrågan i en liten grupp utan redovisa sina ställningstaganden för medborgarna, presentera sina idéer för medborgarna och låta medborgarna ta ställning i pensionsfrågan i öppna och allmänna val.

Mina vänner, med dessa ord vill jag framföra regeringens varmaste hälsningar till PRO. Jag vill tacka er för det mycket nära samarbete som vi har haft de senaste åren. Jag vill specifikt tacka Christina och förbundsledningen för det nära samarbete och den nära dialog som vi har haft i frågan om reformeringen av pensionssystemet som vi genomfört de senaste månaderna, och inte minst nu i samband med arbetet med att höja de lägsta pensionerna. Tack så mycket för det ni gör – ni gör vår demokrati starkare!

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Tack så hemskt mycket för ett stimulerande anförande. Nu är det så att du kan ju inte bli medlem i PRO förrän du själv tar ut någon form av pension, men vi känner dig nästan som en helgjuten PRO:are!

Du nämnde två saker som finns med i vår rapport *Höj den allmänna pensionen*. Det är en rapport som vi har tagit fram tillsammans med SKPF Pensionärerna och Tankesmedjan Tiden. Där finns de här frågorna med om mer pengar in i pensionssystemet och att vi också vill ha en gas i pensionssystemet. Och flera här som är lite äldre än vad jag, och även andra här, har fått genomlida när man sänkte pensionerna, när bromsen slog till. Det var ett otyg egentligen. Men då talades det aldrig om någon gas i pensionssystemet.

De här delarna finns med i rapporten, och det fina med det är att vi också gjort ett studiematerial med rapporten, med en pensionsskola och med en studiehandledning så att man ska kunna ha studiecirkel. De här cirkelarna är inte bara sådant som vi i PRO och vi som är pensionärer ska studera; det här borde vända partimedlem i ditt parti studera i studiecirkel. Så du får det här materialet, ta med det och så ska vi se hur många studiecirkel som startar kring pensionsfrågan. Vi behöver ha många budbärare, så varsågod!

Sedan är det så att den 24 mars startade vi en namnsamling om att höja den allmänna pensionen. Den ska pågå till den 31 augusti men vi tänkte ge dig en liten delrapport: Det är

30 000 personer som har skrivit på den här insamlingen hittills. Den kan du ta med dig och så kan du ha den framför dig på departementet!

Och för att du inte ska glömma oss vill vi ge dig en liten guldsål i guld och blått. Den kan du ha på ditt skrivbord så glömmet du aldrig PRO och att du kan vara med och verkligen sätta en guldkant på tillvaron framför allt för de pensionärer som har det allra sämst. Ett stort tack!

Tjänstgörande ordförande: *Inger Ros*

Tjänstgörande ordförande: Jag vill börja med att tacka för det förtroende som ni har givit oss i presidiet. Jag lovar att vi ska göra vårt allra bästa för att det här ska gå så bra det bara kan.

Att vara på kongress är något alldeles speciellt och att vara ombud är något riktigt fint i det som är det demokratiska arbetet. Det är ansvarsfullt men det är också ofta kantat med glädje och gemenskap. Det är ni som är ombud som äger kongressen, och vi från presidiet ska göra vårt bästa för att lotsa er till kloka beslut och till att ni ska känna er trygga i de förslag vi lägger. Vi ska försöka hålla ordning på talarlista, yrkanden och beslutsprocesser.

Jag vill också gärna inledningsvis säga att ni inte ska dra er för att begära en ordningsfråga om det är något som är oklart, för det är viktigt att alla känner sig med på tåget. Vi från presidiet kommer inte heller dra oss för att eventuellt göra korta ajourneringar för att rådgöra med varandra om det är något som är oklart och som vi behöver prata om.

För att få en kongress både trevlig, harmonisk och energigivande är det väldigt viktigt med respekten för varandra. Allas röst är lika mycket värd, men vi respekterar att vi kanske ibland inte har samma åsikter. Men det är det som är det fina med demokratin – att vi diskuterar olika åsikter – men samtidigt ska vi ha en trevlig och vänlig ton mot varandra. Det tycker vi är viktigt och det kommer vi att se till att det blir så.

Sedan fattar vi beslut i demokratisk ordning, och jag tänkte lite på den här gruppen *Sams* som öppnade kongressen. Man behöver ju faktiskt inte var osams för att man har olika åsikter, utan man är sams och diskuterar olika åsikter och sedan fattar man beslut. Det tycker vi ska vara en ledstjärna för kongressen.

Lite spelregler innan vi drar i gång: Ni tar tagit ett beslut om arbetsordning och det finns några saker som jag inledningsvis gärna vill lyfta fram. När det gäller att begära ordet ska det begäras skriftligt i era digitala plattor. Det gäller också alla förslag och yrkanden. Men för att ett yrkande ska vara giltigt och kunna tas upp till behandling ska det också framföras från talarstolen. Det är viktigt. Annars kommer inte yrkandet att behandlas.

Sedan en liten uppmaning: Det har kommit en hel del yrkanden redan, och det är bra, och om ni vet att ni vill upp och yrka på något så begär ordet så tidigt som möjligt. Det gör att vi i presidiet lättare kan göra bedömningar så att tidsplanen håller fram till på söndag.

Det är också viktigt att respektera talartiden. Det är skönt om vi slipper sitta och knacka för att tiden går, och det finns tidsangivelser i talarstolarna. Det är tre minuter som gäller för första inlägget, två minuter för andra inlägget och en minut för resterande inlägg. Skulle vi eller ni se att det drar i väg alldeles för mycket har vi möjlighet att föreslå en annan talartid, men det brukar alltid vara skönt att slippa göra det. Därför är det bra om ni respekterar talartiden.

Vi kommer heller inte att följa dagordningen i ordning till punkt och pricka av olika skäl. Ett av skälen är bland annat att vissa punkter är tidsatta. Men vi ska vara tydliga så att alla är med på vilken punkt vi behandlar. Och om någon behöver permission är det väldigt viktigt att det sker enligt arbetsordningen, så att vi får möjlighet att justera röstlängden.

Några praktiska saker: Läs kongressboken för där finns väldigt mycket information. Ni har också läst i arbetsordningen om GDPR. Det kommer att filmas och det kommer att fotograferas, och det kommer inte att kunna vara möjligt att säga att man inte vill vara med.

Det finns tre hjärtstartare i vår närhet – en här inne i salen, en i kongressbyrån och en i receptionen. Vänd er snabbt till kongressbyrån om det skulle hända något så att ni känner att ni behöver hjälp.

Jag tror att det var det jag hade att säga för att vi ska kunna fixa kongressen tillsammans! Om jag hur har hängt med i alla turer ska vi nu också justera röstlängden till 244 ombud. Kan vi göra det?

Svar ja.

Dagordningens punkt 6 **Val av utskott**

Dagordningens punkt 6.1 **Val av granskningsutskott (fem ledamöter)**

Föredragning och förslag

Tjänstgörande ordförande: Styrelsen föreslår *Marianne Nilsson*, PRO Skåne, *Rolf Persson*, PRO Blekinge, *Kaija Nyström*, PRO Uppsala län, *Katie Huss*, PRO Norrbotten och *Curre Hansson*, PRO Stockholms län till granskningsutskott.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja granskningsutskott i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 6.2 **Val av redaktionsutskott (fyra ledamöter)**

Föredragning och förslag

Tjänstgörande ordförande: Styrelsen föreslår *Sven Erik Wånell*, PRO Stockholms län, *Ritha Lind*, PRO Norra Älvsborg, *Gertrud Nygren*, PRO Jämtlands län och *Jan Andersson*, riksorganisationens styrelse, till redaktionsutskott.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja redaktionsutskott i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 10 **Beslut om traktamente och reseersättning**

Förslag

Följande förslag fanns att behandla:

att reseersättning utgår, enligt PRO:s resereglemente, till kongressens deltagare, det vill säga ombud, representantskapsledamöter, revisorer, styrelsens ledamöter och ersättare; billigaste färd sätt med hänsyn tagen till tid ska tillämpas, det vill säga biljetter bokas med särskilda förköps- och avbeställningsregler

att ersättning för resa med egen bil utgår, enligt beslut av PRO-styrelsen den 26 april 2022, med 2,50 kronor per kilometer om kostnad och hänsyn till tid är bästa färd sätt

- att* vid övernattnig tillämpas traktamente enligt Skatteverkets rekommendationer:
resa påbörjad före klockan 12.00 eller efter klockan 19.00 – traktamente 240 kronor,
resa påbörjad efter klockan 12.00 eller avslutad före klockan 19.00 – traktamente 120 kronor, för hel mellanliggande dag traktamente 240 kr
- att* avdrag för måltider som PRO tillhandahåller görs med:
- frukost, lunch och middag – helt 216 kronor, halvt 108 kronor
 - lunch och middag – helt 168 kronor, halvt 84 kronor
 - lunch eller middag – helt 84 kronor, halvt 42 kronor
 - frukost – helt 48 kronor, halvt 24 kronor
- att* för tillresande deltagare som själv ordnar övernattnig utan kostnad för PRO erhåller natttraktamente med 120 kronor per natt
- att* inget sammanträdesarvode betalas ut.

Ersättning för normaldeltagare:

- traktamente tre dagar –720 kronor
- måltidsavdrag fredag –168 kronor
- måltidsavdrag lördag – 216 kronor
- måltidsavdrag söndag – 132 kronor
- summa ersättning – 204 kronor.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* fastställa reseersättningar och traktamente för kongressen 2022 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11

Styrelsens förslag till stadgar från och med 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78

Föredragande: Sten Fors och Christer Hedberg

Inledning

Sten Fors, styrelsens föredragande: Jag har varit med och jobbat fram de nya stadgarna tillsammans med en grupp. I den gruppen har Leni Björklund funnits med, hon var också ordförande i organisationsutredningen, Ulla Lindqvist, Sam Wenngren, Bernth Johnson och Åsa Karlberg som sekreterare.

År 2018 lade vi en motion till kongressen om en organisationsutredning; det var faktiskt jag som skrev den motionen. Den fick bifall och det är den som ligger till grund för allt det som händer med stadgarna och med organisationen i övrigt. Organisationsutredningen tillsattes redan 2018 och har tittat på alla de bitar utifrån de direktiv som styrelsen lade till den. Av det har det vuxit fram 70 förslag, efter två remissomgångar med de olika delarna av utredningen.

Det är utifrån det här förslaget som vi har tittat på förändringar i stadgarna. Det har varit ett jättearbete att gå igenom alla bitar och alla förslag som har funnits med. Vårt mål har varit att förenkla stadgarna, göra dem mer flexibla och lättare att jobba med. Framtidens pensionärer, framtidens PRO:are, kanske inte är de här föreningsproffsen som kommer från olika fackliga och politiska organisationer utan vanliga personer med vanliga jobb, som gärna vill engagera

sig i PRO men som kanske inte kan så mycket om organisationer, och stadgarna är tänkta för framtiden, kanske inte i första hand för de föreningsproffs som finns i det här gänget.

Dessutom är det svårt att rekrytera förtroendevalda i dag, på alla nivåer – både när det gäller distrikt, föreningar och även riksorganisationen. Det var ju väldigt få nomineringar dit också som kom in, med tanke på att det ändå är toppen på organisationen.

Man måste lägga in alla de här aspekterna i de nya stadgarna och tänka efter: Varför har vi förenklat? Varför har vi inte använt fikonspråk? Varför har vi inte använt alla olika invändningar som man kan behöva ha? Det ska vara lätt att läsa stadgarna. De ska fungera som ett stöd för de nya förtroendevalda som kommer.

Vi har tagit bort en hel del saker, men vi har också tillfört saker och det tror jag de flesta har observerat. Vi ser också att vi har en mängd olika yrkanden och yttranden kring de olika paragraferna i stadgarna.

Efter de remissomgångar som vi har haft om stadgarna, och de motioner som har kommit in, så har det blivit så att vi har tagit till oss av de förslag som har kommit. De ligger med i styrelsens förslag till nya stadgar. Jag tänker inte bli mer långrandig än så, utan vi yrkar bifall till hela stadgepaketet.

Tjänstgörande ordförande: Det är två talare anmälda. Är det på den här allmänna delen innan vi kommer in på punkterna? Det framgår inte.

Debatt

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Jag har några frågor till antingen föredragande eller de som har jobbat i stadgegruppen. Den första frågan är: Varför har vi olika regler för omröstning i våra stadgar? Vi har på andra punkter olika sätt vid val av kassör och ordförande; där finns olika alternativ.

I val till styrelse anges i vissa fall minsta antal, i andra fall det exakta antalet och på ett annat ställe är det årsmötet som avgör hur många som ska vara i styrelsen. Det är en väldig blandning, så det är väldigt svårt att hitta en röd tråd.

Likaså när det gäller ersättare. Där kan det vara noll, och det kan jag hålla med om, på en del ska det vara beslut, och på något ställe står det exakt hur många ersättare det minst ska vara. Det känns som att det är rörigt och ingen rak linje i vad vi fattar beslut om.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Jag uppfattade inte riktigt vad yrkandet var, även om jag lyssnade så noga jag kunde på det. Jag skulle nog behöva en bättre förklaring till de förändringar som man yrkar när det gäller just den här delen.

Som jag förstod handlar det om valet av styrelse. Som jag sade inledningsvis handlar det om att förenkla den delen, där man ska kunna välja en styrelse på tre personer som i princip kan konstituera sig själva för att utgöra ordförande, kassör och sekreterare. Det är en del av förenklingen. Men det finns ett alternativ; det är inte så att det här är det enda alternativet till val av styrelse i en förening. Man kan också välja en vanlig styrelse på traditionellt sett, om man har den möjligheten och det finns tillräckligt många kandidater.

Jag uppfattade i övrigt inte speciellt mycket av själva yrkandet; jag tror att det var dålig överhörning här. Även om Christina inledningsvis har sagt att vi yrkar bifall till styrelsens alla förslag, så yrkar jag bifall till styrelsens förslag på det här området.

Tjänstgörande ordförande: Jag uppfattade inte att Kurt hade något yrkande, utan det var allmänna reflektioner som Kurt hade. Nu diskuterar vi helheten. Kurt nickar att han håller med, och det finns inga yrkanden i systemet heller.

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Nej, jag hade inga yrkanden, men jag skulle vilja att de som har jobbat med stadgarna kan förklara varför man har gjort olika på de olika nivåerna i organisationen. Vissa omröstningsregler gäller på en nivå och så är det annat på en annan nivå, likaså med val och sådant.

Det finns ingen helhet i organisationen om hur vi beslutar på våra olika nivåer. Det känns väldigt konstigt att vi inte har stadgar som stämmer på de olika nivåerna.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Det finns skillnader på nivåerna och det har också framgått av en del förslag och yttranden som finns runt stadgarna, exempelvis att man kan klara sig utan ersättare på föreningsnivå men kommer man till distriktsnivå så fordras mer formella beslut och det fordras också att man är beslutsför i alla sammanhang på distriktet.

Där har vi lagt ett förslag att där bör det finnas ersättare till styrelsen för att man ska kunna vara beslutsmässig om flera ordinarie ledamöter är borta. Men vi har också sagt att det är samma status för en ersättare i distriktsstyrelsen som för en ordinarie. Man kallas alltid till sammanträdena.

Kenneth Lundell, PRO Skaraborg: Jag tycker lite som föregående talare, men jag hänvisar till § 4 Årsmöte, moment 2. Jag förstår att man vill göra det enkelt där det är svårt att få ihop en styrelse, men om man vill förenkla ska man ha möjlighet för dem som så vill, tycker jag, att ordförande, kassör och sekreterare *kan* väljas särskilt. När man har den möjligheten ska det framgå i de här stadgarna. Att vi vill förenkla – jag köper det. Men varför kan vi inte skriva att de *kan* väljas särskilt?

Tjänstgörande ordförande: Ditt yrkande kommer tillbaka senare på dagordningen, för det finns inget yrkande här. Då känns det som att vi har kommit i gång med den allmänna diskussionen, och då ska vi börja behandla punkter. Men jag ser på de punkter som kommer nu att det är ett antal yrkanden och jag tycker att det är dumt att bryta mitt i en bra diskussion, så jag föreslår att vi lägger in en kaffepaus nu fram till klockan 15.45. Under den tiden ska en ansvarig för respektive delegation gå till kongressbyrån och hämta ut delegationens nycklar till hotellrummen.

Behandlingen av dagordningens punkt 11 fortsätter efter dagordningens punkt 15, *Gästerna har ordet*, nedan.

Ajournering

Kongressen ajournerades klockan 15.08.

Återupptagna förhandlingar

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 15.45.

Tjänstgörande ordförande: Här kommer lite information, så att det inte råder några oklarheter. Valberedningen informerade tidigare att det är nomineringsstopp vad gäller nominering av ordförande klockan 18.00, men inget sades om *var* man lämnar sina nomineringar. De lämnas till presidiet, där Claes tar emot nomineringarna. Det har också kommit frågor om ordförandevallet. Det sker i morgon bitti klockan 09.00.

När det gäller yrkandena vill jag bara än en gång säga att alla yrkanden måste vara både skriftliga och muntliga för att de ska tas upp till behandling. Går man upp i talarstolen och lägger ett yrkande men inte har lämnat in det skriftligt kan vi inte hantera det.

Det ska också tas ett pensionsuttalande som vi tänkte avsluta dagen med. Uttalandet finns i era digitala plattor under en flik som heter *Övriga dokument*. Jag kan också informera att runt klockan 17.00 kommer vi att hantera verksamhetsberättelser, revisionsberättelser med mera.

Nu ska vi hälsa nästa gäst välkommen – Jan Davidsen från Pensjonistforbundet i Norge.

Dagordningens punkt 15

Gästerna har ordet – Jan Davidsen

Jan Davidsen, Pensjonistforbundet i Norge: Kära Christina, kära delegater och kära andra gäster. Det är en stor ära för mig att få hälsa till er stora kongress. Jag kan säga mycket positivt om digitala möten men jag hoppas, i likhet med alla som ska upp i talarstolen, att få uppleva den kraft som ligger i att samlas. Den har vi väntat på i flera år!

Jag vill först tacka Christina, för jag vet att detta är hennes sista kongress. Jag har haft glädjen att i sju år få samarbeta med henne genom det nordiska samarbete vi har. Jag har också sett hur hon – när hon deltar i det nordiska, det europeiska och det internationella arbetet – använder sin kunskap, sin entusiasm och sitt engagemang, och inte minst hur hon visar omsorg om oss andra som finns med i arbetet.

Det är en viktig del när vi träffas att vi ska använda tiden för att diskutera olika viktiga sakfrågor, men vi vet också att när vi åker härifrån så är det sociala oerhört viktigt för att skapa den kraft vi behöver när vi ska genomföra alla de beslut vi har tagit. Aldrig har det varit så nödvändigt med den kraften. Vi är vana att leva i ett samhälle som styrs av folket genom parlamentarismen. Men vi som vi har arbetet och varit med och byggt upp välfärdssamhället ser i dag att mycket av det vi har byggt upp nu rivs mer. När jag började arbeta för 50 år sedan hade jag framtidstro, trygghet, fast anställning, boende och en lön jag kunde leva på. Många av de unga som går ut i arbetslivet i dag upplever inte detta.

Vi ser att trots att de flesta av oss har god hälsa, god ekonomi och en god social situation, så är det allt fler som saknar detta. Det är därför vi allt oftare säger just ”de flesta”. Därför är den kraft som finns hos denna kongress helt avgörande för att det ska bli allt färre som inte får leva det goda liv som många av oss har. Därför är det nödvändigt att vi har starka pensionärsorganisationer som får upp vår verklighet på dagordningen.

Vi blir ju inte bara allt fler äldre, utan vi lever också allt längre. När mina arbetskollaborer när jag var 18 år blev pensionärer föll de bort inom några år, för de levde ett helt annat liv än det jag har haft förmånen att leva. Vi som lever nu representerar pensionärer som ska leva 10, 20, 30 eller 40 år som pensionärer. Därför är det viktigt med starka organisationer som använder all den kunskap som finns bland oss för att säkra våra rättigheter. Det är något av det viktigaste vi kan göra. Och vi kämpar för oss själva men vi kämpar också för framtida pensionärer.

Vi vet att många av de svagheter som finns i dagens samhälle inte var lika framträdande när vi växte upp. Och utöver att det finns krig i världen och i Europa i dag, som gör att det finns över 100 miljoner människor på flykt, finns också hotet vad gäller klimat och miljö. Vi har hanterat stora förändringar i vår livstid och vi kan vara de som går i spetsen för de förändringar som krävs för att möta den nya verkligheten.

Därför vill jag tacka för att jag får delta i er kongress och för att jag fått samarbeta med er. Inte minst vill jag önska er lycka till med det arbete som ligger framför er. Vi vet att vi, i motsats till ungdomen, har en lite annan tidshorisont. Men glöm inte att det aldrig är för sent att kämpa. Lycka till med kongressen och debatten!

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Käre Jan, tack så hemskt mycket för din fina hälsning till vår kongress. Jag kan försäkra dig att det, under de sju år som du och jag har jobbat

tillsammans, har varit en förmån att få jobba tillsammans med dig. Men inte bara med dig utan också med de andra kamraterna i den nordiska samarbetskommittén och i det europeiska samarbetet. Jag hoppas och förutsätter att våra organisationer kommer att fortsätta att ha det här fina nordiska samarbetet. Hälsa Pensjonistförbundet i Norge från oss alla – tack ska du ha!

Dagordningens punkt 11

Styrelsens förslag till stadgar från och med 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78, fortsatt behandling

Tjänstgörande ordförande: Vi ska börja med att justera röstlängden eftersom Ove Göransson är åter efter permission. Vi är nu 245 ombud – kan vi fastställa röstlängden?

Svar ja.

Dagordningens punkt 11.1

§ 1 Detta är PRO

Dagordningens punkt 11.1.1

§ 1 Detta är PRO – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 1 Detta är PRO.

Debatt

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: I paragrafen *Detta är PRO* och avsnittet om PRO:s värdegrund står det i början att ”PRO verkar för alla människors lika värde och ett samhälle som präglas av solidaritet, rättvisa, jämställdhet och medmänsklighet” vilket jag tycker är alldeles utmärkt. Men i sista punkten på värdegrunden har det slunkit in ”PRO är en feministisk organisation där inget kön står över något annat.”

Jag tycker den punkten ska bort, för det känns som ett modeord. Sedan kan jag tycka att vi är väl väldigt feministiska när vi skriver om människors lika värde tidigare. Därför yrkar jag på att den sista punkten tas bort ur stadgarna.

Bengt-Åke Lindblom, PRO Gävleborg: Jag har ett yrkande om § 1 *PRO:s värdegrund*. Det är en central kärnmening som finns där. I nuvarande dokument står det: ”PRO är en självständig, partipolitiskt och religiöst oberoende organisation.” Men i det nya stadgeförslaget har ordet ”självständig” tagits bort – man kan undra varför. En förändring skulle kunna tydliggöra mer.

Det finns ett annat dokument och det är förslaget till handlingsprogram. Om man ser under första stycket *Leva livet – hela livet*, på rad 41 så står det: ”PRO är en självständig, partipolitiskt och religiöst obunden organisation.” I två centrala styrdokument finns det alltså olika formuleringar och jag tror att i så här centrala dokument måste det finnas samstämmighet; samma formulering måste finnas och vara väldigt tydlig. Den som läser det här undrar var PRO egentligen står: Är man en självständig organisation eller inte?

För enkelhetens skull yrkar jag att nuvarande lydelse kvarstår, så att det inte blir någon sammanblandning. Annars får man ändra i handlingsprogrammet på något sätt. Mitt yrkande är alltså att nuvarande lydelse kvarstår. Jag tror att det är enkelt att justera det.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Vi är inne på § 1 och all respekt för det jobb som faktiskt stadgekommittén har gjort med att försöka få ihop stadgar utifrån organisationsutredningen och utifrån alla diskussioner – jag hade inte velat sitta i den gruppen. Men jag dristar mig ändå till att gå upp och ha några synpunkter.

Jag är helt enig med stadgegruppen att det ska vara så kort och bra som möjligt. Därför tycker jag det finns viss upprepning i § 1, med lite andra formuleringar.

Jag föreslår att sista meningen, under rubriken *Detta är PRO*, ändras till: ”PRO är en välkomnande och handlingsinriktad organisation med öppenhet för nya idéer och verksamheter i en föränderlig värld.” Därmed kan man, för att förkorta stadgarna ta bort den näst sista punkten under *PRO:s värdegrund* för det är egentligen två likalydande fraser och därmed slipper vi en upprepning av egentligen samma budskap.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Visst, det finns säkert en hel del synpunkter på både feminism och på det andra, och jag tänkte ta det här med feminismen. Det tycker jag är jätteviktigt. Det finns beskrivet i handlingsprogrammet och om man pratar lite om vad feminism är egentligen, så finns det en lång historia bakom det hela. Bland annat har det under en lång tid funnits en massa olika rörelser och ideologier runt det här.

Men målsättningen är att möjliggöra kvinnors och mäns samma rättigheter, både ekonomiskt, socialt och politiskt. Det har vi ingen anledning att plocka bort från våra stadgar, utan det är en självklarhet att det ska finnas med. Vi yrkar på styrelsens förslag där.

Sedan har vi ett yrkande från Bengt-Åke Lindblom. Det kan ha skett ett litet misstag där vi inte har kollat. Det har funnits några sådana ställen; eftersom vi har skrivit om stadgarna helt och hållet innebär det att man ibland kan missa någon del. Vi föreslår att vi gör en ändring från styrelsens sida och för in i stadgarna att det ska vara en självständig och partipolitiskt och religiöst obunden organisation. Det kan vi bifalla.

Sedan har vi Kaija Nyströms förslag. Jag tycker att vi är ganska tydliga där. Om det sedan sker en liten upprepning på en del områden, så tycker vi att det är till för tydlighetens skull. Vi har sagt att vi ska vara tydliga och flexibla i stadgarna och föra in skrivningar som är lätta att förstå. Därför menar vi att det förslag vi har lagt kvarstår, så vi yrkar bifall till styrelsens förslag.

Jan Andersson, styrelsen: Jag begär ordet just för det Sten var uppe om nu, nämligen kopplingen mellan stadgarna och handlingsprogrammet. Jag kommer senare att prata om handlingsprogrammet men det är jätteviktigt att det finns en koppling och likadana skrivningar på båda ställena. Därför, precis som Sten sade: Det står ”självständig” i handlingsprogrammet och då tycker även jag att det ska föras in i stadgarna så att vi har en total överensstämmelse mellan stadgar och handlingsprogram.

När det gäller feminismen finns samma skrivning i handlingsprogrammet. Det finns många missuppfattningar kring vad feminism är. Många kopplar det till det ena könet. Det är inte sant. Vi här, män och kvinnor, är alla feminister om vi tror på könets lika möjligheter och rättigheter. Det är ingen könsfråga. Det är bara de som tror att det ena könet är överordnat det andra som inte är feminister, och det kan både män och kvinnor anse. Men både män och kvinnor kan också vara feminister om vi tror på könets lika möjligheter.

Det finns med i handlingsprogrammet, det skrevs in i förra handlingsprogrammet, och jag tycker att det vore mycket olyckligt om vi tog bort det denna gång, för i dagens samhälle behöver vi vara tydliga med att PRO är en feministisk organisation. Vi tror på lika möjligheter för män och kvinnor. Bifall till ett av förslagen, som Sten sade, och sedan behåller vi skrivningen om feminism.

Eva-Britt Svensson, PRO Kronoberg: Jag vill bara yrka bifall till styrelsens förslag och jag tänker särskilt på skrivningen om feminism. Jag instämmer mycket i vad Jan Andersson sade – att feminismen handlar både om kvinnor och män.

Jag tror att det är många kvinnor här i salen som tänker på vad som har hänt – metoo, våld mot kvinnor, hur många fattigpensionärer vi har, och så vidare. Jag tycker att det är självklart att PRO fortfarande ska värna om att ha feminismen inskriven. Bifall till styrelsens förslag och tack för ordet.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kurt Blomqvist*, PRO Örebro län: Ta bort hela stycket som börjar ”PRO är en feministisk ...”
- *Bengt-Åke Lindblom*, PRO Gävleborg: Tillägg: ”PRO är en självständig, partipolitiskt och religiöst obunden organisation ” (i stadgeförslaget har ”självständig” tagits bort).
- *Kaija Nyström*, PRO Uppsala län: Sista meningen i § 1 (avsnittet *Detta är PRO*) ändras enligt följande: ”PRO är en välkomnande och handlingsinriktad organisation med öppenhet för nya idéer och verksamheter i en föränderlig värld.” Näst sista punkten i § 1 (avsnittet *PRO:s värdegrund*) tas bort.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Avslag till Kurt Blomqvist. Bifall till Bengt-Åke Lindblom. Avslag till Kaija Nyström. I övrigt bifall till styrelsens förslag.
- *Eva-Britt Svensson*, PRO Kronoberg: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla Bengt-Åke Lindbloms förslag, med instämmande från styrelsen
att i övrigt fastställa styrelsens förslag till stadgar § 1 *Detta är PRO*.

Dagordningens punkt 11.2

§ 2 PRO:s organisation

Dagordningens punkt 11.2.1

§ 2 PRO:s organisation – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 2 PRO:s organisation.

Debatt

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: I stadgarna om PRO:s organisation står det om samarbete i kommunerna i moment 1. Ett samarbete är ju ingen organisation; det är ett löst samarbete mellan föreningarna, så det tycker jag ska strykas. Sedan är det totalt onödigt i moment 2 att tala om i stadgarna att vi kan ha en digital kommunikation, för varje förening själv bestämmer hur man vill hålla sina möten, så moment 2 utgår.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: I likhet med föregående talare säger vi också att samarbete kommunvis inte är en organisationsform. Vi lägger dessutom till att samorganisationer inte ingår i den hierarkiska organisationen, för de är ju inte delaktiga i nästa nivå, nämligen distriktet. Den hierarkiska organisationen är ju föreningar, distrikt och riks styrelse. Jag yrkar att ”samarbete kommunvis/samorganisation” stryks ur moment 1.

Moment 2 – det är onödigt att upprepa föregående talare som var väldigt tydlig. Det är en beskrivning av en arbetsform och arbetsformer bestämmer varje del i organisationen själva om – digitalt, hybrid eller fysiskt. Att det ska finnas med i stadgarna är bara att fylla stadgarna med text som inte egentligen berör annat än det som föreningar, distrikten och PRO själva bestämmer. Jag yrkar alltså bifall till mitt yrkande.

Kågan Karlsson, PRO Göteborg: Jag har inget formellt yrkande utan det handlar mer om en tydlighet. Det är nämligen så att om vi tar bort rätten att ha digitala möten i stadgarna kan vi inte ha digitala möten, även om arbetsformen är sådan. Det är viktigt att ha med i stadgarna för att vi ska kunna genomföra de digitala mötena och fatta beslut på de bitarna. Jag yrkar att det står kvar.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Samorganisation har vi haft under väldigt lång tid. Det fanns förslag på att vi skulle ta bort det helt och hållet, men det tycker vi är helt omöjligt att göra. Vi har i stället diskuterat att det är viktigt att ha det här samarbetet.

Vi har också velat förenkla så att nya styrelseledamöter verkligen vet att det här är ett samarbete i kommunen. Samorganisation säger inte så mycket, men samarbete i kommunen mellan de olika föreningarna är lätt att förstå och lätt att haka på.

Men vi vet också hur svårt det är att behålla samorganisationer i organisationen. Det är väldigt många distrikt där samorganisationerna nästan är borta helt och hållet, även i stora kommuner där man har sex, sju föreningar men där man har sagt att man inte orkar med det här. Det har ju lite att göra med de komplicerade val som ska göras. Det ska vara fulla styrelser, det ska vara årsmöte, det ska vara höstmöte, det ska vara alla de här byråkratiska detaljerna.

Vi vill försöka förenkla och därför har vi sagt att samorganisationer kan välja på samma sätt som man väljer en föreningsstyrelse, alltså i princip tre i klump. Sedan kan man naturligtvis se till att försöka få de olika föreningarna att vara med i den här sammanslutningen men om man hanterar kommunala medel, och det gör man i ganska många kommuner, måste man ha en formell organisation som fördelar det här, och kommuner vill ofta lägga över pengarna direkt till samorganisationen som sedan fördelar mellan de olika föreningarna. Då måste man ha det kvar. Vi har velat förtydliga det här med samarbete kommunvis kontra samorganisation och att man behåller den biten.

Men sedan är det kommuner där man vill lägga ner sin samorganisation och ha ett samrådsförfarande och vi har pekat på vikten av även det. Det finns ju andra delar som man måste ta hänsyn till, till exempel de kommunala pensionärsråden, men det kommer vi till senare. Vi vill gärna se till att samorganisationerna blir kvar i den form som vi har föreslagit.

När det gäller det här med digital kommunikation vill jag hålla med Kågan. Vi har tillstyrkt moment 2 om digital kommunikation, och där har Kågan helt rätt: Har man inte med det kan man inte ha beslutsmässiga digitala möten. Det måste finnas en möjlighet att gå tillbaka till stadgarna och säga: ”Vi kan ha ett digitalt möte och vi kan ta beslut.” Om man inte har med det är jag tveksam till att det är möjligt. Bifall till styrelsens förslag.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: En replik bara: Det är helt otroligt, för under två års tid under pandemin har vi alltså brutit mot PRO:s stadgar flagrant. Det är lite märkligt. Det gick bra att ha det när det inte stod med men helt plötsligt ska vi ha med en arbetsform i stadgarna. Det är helt fantastiskt!

Sten Fors, styrelsens föredragande: Vi hamnade i en speciell situation när vi fick corona, där ingen egentligen visste vad som gällde och vad som var möjligt att genomföra rent juridiskt för våra organisationsled. Om vi sedan bröt mot några bestämmelser är väl ovisst men nu vill

vi formalisera det här med digital kommunikation. Därför lägger vi in det i stadgarna så det blir en möjlighet att använda sig av den här arbetsmetoden. Bifall till styrelsens förslag.

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Sten säger att vi under pandemin inte bröt mot stadgarna när vi hade våra möten. Då är det väl ingen mening att skriva in det i de nya stadgarna för då kan vi inte bryta mot det nu heller. Det är en konstig formulering tycker jag. Antingen gjorde vi fel förra gången, och då behöver vi göra om alla dessa möten vi har haft digitalt för de har inte hållits på rätt sätt, eller så tar vi bort det här ur stadgarna.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Jag kanske kan använda samma argumentation som jag använde i förra inlägget. Vi hade en pandemi, vi hittade inga andra former att göra saker och ting än digitalt för att ta beslut. Men jag tror att om man granskar det här rent juridiskt behöver det finnas en bestämmelse i stadgarna för att vi ska kunna genomföra digitala besluts-mässiga möten.

Det är ganska självklart egentligen att vi måste ha den här möjligheten genom stadgarna. Det är ju därför vi har lagt i det här. Det ska vara möjligt för de framtida styrelseledamöterna att ha sina möten digitalt och de ska känna trygghet med att det är helt ok att göra. Vi ska se till att skapa trygghet genom stadgarna; det tycker jag är jätteviktigt.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kurt Blomqvist*, PRO Örebro län: Moment 1 – ta bort ”samarbete i kommunen”.
Moment 2 – ta bort hela stycket.
- *Kaija Nyström*, PRO Uppsala län: “Samarbete kommunvis/samorganisation” stryks ur moment 1. Moment 2 om digital kommunikation stryks.
- *Kågan Karlsson*, PRO Göteborg: Bifall till styrelsens förslag.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 2 *PRO:s organisation*.

Dagordningens punkt 11.3

§ 3 Medlemskap

Dagordningens punkt 11.3.1

Motion 56

Motion 56: Om att medlemmar är välkomna till alla PRO föreningars verksamhet
PRO-distriktet Halland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 56 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 56 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.3.2
Motion 57

Motion 57: Pensionärskravet
 PRO-distriktet Gävleborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:
 att bifalla motion 57.

Debatt

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Det hör inte till vanligheterna att jag yrkar avslag på en motion men jag gör det nu av den anledningen att ett bifall till den här motionen påverkar stadgarna och det påverkar samboendes möjlighet att bli fullvärdiga medlemmar även i föreningar.

Eftersom jag är mer attraherad av det som står i stadgarna vill jag att den här motionen ska avslås, för annars måste vi också förändra stadgeförslaget på den punkten. Annars går kongressen emot sig själv. Jag yrkar att kongressen avslår motionen.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Även i de bästa sammanhang kan det bli fel. Den här motionen ska naturligtvis inte ha bifallits, självklart inte. Styrelsen ändrar sitt beslut och yrkar avslag på motionen.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kaija Nyström*, PRO Uppsala län: Avslag till motionen.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Avslag på motionen, det vill säga förändrat förslag från styrelsen.

Beslut

Kongressen beslöt:
 att avslå motion 57 i enlighet med styrelsens förändrade förslag.

Dagordningens punkt 11.3.3
Motion 58–62

Motion 58: Angående betalning av medlemsavgifter
 PRO Mora, PRO-distriktet Dalarna

Motion 59: Ändring inbetalning av medlemsavgiften
 PRO Kalix, PRO-distriktet Norrbotten

Motion 60: Inbetalning av medlemsavgifter
 PRO Lindeborg-Tygelsjö, PRO-distriktet Skåne

Motion 61: Ny betalningsuppbörd
 PRO city Norrköping

Motion 62: Betalning av medlemsavgifter
 PRO Domsjö, PRO-distriktet Ångermanland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att* bifalla motion 61:1
- att* avslå motion 61:2–3
- att* anse motionerna 58, 59 60 och 62 besvarade.

Debatt

Kent Kärrlander, PRO Östergötland: Vi har under våren blivit uppmärksammade på ekonomifrågorna inom PRO och ett sätt, för mig i alla fall, att förbättra ekonomin är att se till att inkomsterna blir högre. Ett sätt kan vara att man söker de bidrag som är möjliga att söka, och det är tveksamt om vi gör i dag.

Ett annat enkelt sätt är att se till att de som är medlemmar betalar sin avgift i tid och det gör man inte i dag. Vi har till exempel hemma i min förening två som frågar: ”Är jag medlem?” De har gått med under våren och inte hört ett ord, inte fått ett inbetalningskort, inte fått en tidning. Jag anser att det här uppbördssystemet vi har inte är riktigt tidsenligt. I dag fordrar man när man går med i föreningen att man betalar en avgift inom rimlig tid, och det tycker jag inte att vi gör inom PRO.

I styrelsens förslag finns inga synpunkter på att öka intäkterna för avgifterna, att göra det snabbare. Därför yrkar jag bifall till vår motion 61 och alla dess attsatser.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Det är klart att vi ska ha ordning och reda på ekonomin och se till att ingen medlem är medlem längre än det behövs egentligen. Enligt nuvarande bestämmelse betalar man inte avgiften på förfalldagen utan man blir medlem hela året och sedan blir man utesluten den 31 december. Så kan vi inte ha det, självklart inte.

Delvis håller jag med föregående talare, men det viktigaste i det här sammanhanget är att vi inte kan lägga in fasta datum i stadgarna för när olika saker ska hända. Det måste också finnas en flexibilitet för kansliet att jobba med just medlemsavgifterna.

Målsättningen har varit att medlemsavgifterna ska vara betalda under första halvåret. Vi har också sagt att uteslutning kan ske ett par gånger under den här perioden, beroende lite på vad som händer med medlemskapet hos vissa personer. Jag yrkar fortfarande bifall till styrelsens förslag om medlemsavgiften, för den bygger egentligen på samma princip som den som föregående talare talade om. Bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kent Kärrlander, PRO Östergötland:* Bifall till motion 61:1–3.
- *Sten Fors, styrelsens föredragande:* Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* bifalla motion 61:1, i enlighet med styrelsens förslag
- att* avslå motion 61:2 i enlighet med styrelsens förslag
- att* avslå motion 61:3 i enlighet med styrelsens förslag.
- att* anse motionerna 58, 59, 60 och 62 besvarade i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.3.4

§ 3 Medlemskap – PRO:s stadgar

Förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att* fastställa styrelsens förslag till stadgar § 3 Medlemskap.

Debatt

Kjell Johansson, PRO Södra Älvsborg: Jag tycker, i likhet med vad som har sagts innan, att det finns stora otydligheter i de nya stadgarna och att de ger fler frågor än svar. Om man tittar på moment 2 i § 3 så står det: ”Medlem är välkommen till alla PRO-föreningars verksamhet.”

Tittar man lite längre ner i skrivningarna så innebär det att medlem kan ha både yttrande-, förslags- och rösträtt, och då är frågan om man kan ha rösträtt i en förening där man inte är medlem. Det blir följderna, så som jag läser stadgarna i alla fall.

Jag föreslår att ordet ”alla” stryks i förslaget till nya stadgar. Den nya lydelsen blir då: ”Medlem är välkommen till PRO-föreningars verksamhet.” Jag yrkar bifall till det förslaget.

Viveka Morelius, PRO Dalarna: Det här handlar alltså om moment 3 i § 3 *Medlemskap i förening*. Dalarna yrkar på att medlemskapet ska vara löpande under året och vi tänker att med dagens teknik skulle det inte behöva vara så förskräckligt krångligt. Tidningarna har det, alla försäkringsbolag har det, och vi tror också att statistiken skulle bli mer rättvisande om vi har ett löpande medlemskap.

Vi tror också att det är ganska många medlemmar som går ur PRO i början av året för då kommer alla andra räkningar också, och i medlemsvärvarsyfte skulle det vara väldigt bra om man kunde säga: ”Det kostar bara 30 kronor i månaden att vara med i PRO.”

Styrelsen har redan gett bifall till andra attsatsen i motion 2. Där står det att man ska göra det enklare, mer motiverat och mer kostnadseffektivt att gå med i PRO, så det verkar som om styrelsen är inne på samma linje som oss.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Då är det detta med tydlighet i stadgarna igen. I ett moment står det att riksorganisationens styrelse ska besluta om innebörden. Vilken innebörd då? Är det detta med samboende man ska tolka det som? Det är det väl inte, för det är väldigt klarlagt av bland annat Svenska Akademiens ordbok vad samboende är. Eller har PRO Riks någon annan tolkning på samboende som behöver förtydligas?

Jag föreslår att kongressen beslutar att stryka sista meningen i moment 3, för det är väl ändå så att finns det en otydlighet i stadgarna så vänder man sig till PRO Riks och då får de hjälpa till med innebörden, oavsett vilken paragraf eller vilket moment man pratar om.

Sedan har vi det här som många har talat om, att det är svårt att bara ha en allmän formulering om att alla är välkomna att delta i alla aktiviteter, för lokalfrågan är ju det som brister och det har också Riks styrelse sagt i sitt yttrande. Jag yrkar därför att kongressen beslutar att det ska stå ”Medlemmar är välkomna att delta i andra föreningars verksamhet i mån av plats.”

Birgitta Gidblom, PRO Norrbotten: Jag är inne på moment 2 och jag yrkar att man stryker hela den här meningen. Varför gör jag det? Jo, det här har vi diskuterat mycket i min förening och i min samorganisation. Vi har pratat om att vi tycker att det här blir ganska konstigt egentligen.

Det är precis som i många andra kommuner – vi har många föreningar, och då är det någon förening som har en aktivitet som någon annan förening inte har, och då går man med som sekundär medlem i den föreningen för att kunna vara med i den föreningens aktiviteter. För vår förening PRO Gällivare har vi nu nästan 200 sekundära medlemmar, vilket ger oss nästan 7 000 kronor per år, och de har kommit till av den här orsaken.

Sedan tycker vi att det kommer att bli ganska besvärligt om man ska till exempel bjuda sina egna medlemmar och det kanske kommer flera stycken. Då ska det kollas om de ska betala eller inte, och så vidare. Jag yrkar att den här meningen styrks.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Det finns säkert många synpunkter på hur man ska tolka sådana här saker, men vi har vid ett flertal tillfällen slagit fast, och vi har också fått ganska gott stöd för det genom remissomgången, att vi ska kunna besöka varandras föreningar. Det finns naturligtvis vissa begränsningar i det. Har man inte tillräckligt stora lokaler för sin egen verksamhet kan man säkert inte ta in andra medlemmar från andra föreningar. Den begränsningen finns ju alltid och den har vi talat litegrann om.

Vi tycker ändå att det är viktigt att man har den här möjligheten. Jag vill gärna ta Birgittas exempel. Hon är ordförande i en stor förening i Gällivare i Norrbotten, som har kanske 200 sekundära medlemmar. Det är klart att för hennes del blir det en ekonomisk förlust om det blir möjligt för de sekundära medlemmarna att komma till henne utan att betala någon avgift. Men det är lite unikt för de flesta föreningarna har kanske bara några få sekundära medlemmar. Där är det viktigt att man har möjligheten; det kostar kanske 30, 40, 50 kronor per år att vara sekundär medlem i en förening. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag när det gäller den biten.

Sedan hade vi Kaija Nyströms förslag där hon under moment 1 tar upp skrivningen ”Detsamma gäller personer som är sammanboende med en medlem. Om det behövs beslutar Riksorganisationens styrelse om innebörden i detta.” Det tycker jag bör finnas kvar för det kan finnas tillfällen där man behöver förtydliga det här i vissa sammanhang. Vi yrkar även där bifall till styrelsens förslag.

Kjell Johansson hade också uppe det här med att medlem är välkommen till alla PRO-föreningar och förslår att ordet ”alla” stryks. Alla kan ju inte komma i och för sig; det finns inte en chans utan det finns vissa begränsningar. Bifall till styrelsens förslag.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Jag återtar yrkandet när det gäller skrivningen om detta med att medlemmar är välkomna och ansluter mig till Birgitta Gidbloms förslag.

Viveka Morelius, PRO Dalarna: Framgick inte mitt yrkande? Hur ställer sig styrelse till mitt yrkande att medlemskapet inte ska vara per kalenderår utan löpande under året?

Sten Fors, styrelsens föredragande: Det här handlar om en detaljnivå som kan var lite svår att efterleva. Vi hade ett förslag vid förra kongressen om att man skulle ha ett rullande medlemskap under året, men det har visat sig att man inte klarar den detaljen helt enkelt. Vi pratar om medlemskap per år, inte medlemskap per halvår, kvartalsvis eller något annat. Vi har sett att det inte är möjligt helt enkelt att ha det.

Låt säga att man går med i juni i PRO. Då innebär det att man betalar medlemsavgiften i juni året därpå igen, om jag förstår motionären rätt. Det funkar inte; det blir för hög detaljnivå att klara det. Man kan tycka att det går att fixa det med de digitala verktyg man har men det har visat sig att det inte riktigt fungerar, och vi vill inte tappa bort medlemmar på det viset heller. Vi yrkar bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kjell Johansson*, PRO Södra Älvsborg: Ordet ”alla” stryks i meningen som börjar: ”Medlem är välkommen till alla PRO-föreningars verksamhet.” Ny lydelse blir: ”Medlem är välkommen till PRO-föreningars verksamhet.”
- *Viveka Morelius*, PRO Dalarna: Medlemskapet ska vara löpande under året.
- *Birgitta Gidblom*, PRO Norrbotten: Meningen ”Medlemmar är välkomna till alla PRO-föreningars verksamhet.” stryks ur moment 2.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* med röstsiffrorna 174–70 avslå Kjell Johanssons förslag
- att* med röstsiffrorna 174–67 avslå Birgitta Gidbloms förslag
- att* i övrigt fastställa styrelsens förslag till stadgar § 3 Medlemskap.

Dagordningens punkt 11.4

§ 4 Föreningarna

Dagordningens punkt 11.4.1

Motion 63–65

Motion 63: Föreningarnas verksamhet

PRO-distriktet Gävleborg

Motion 64: Föreningarnas verksamhet

PRO-distriktet Örebro län

Motion 65: Föreningarnas verksamhet

PRO-distriktet Dalarna

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att* anse motionerna 63–65 besvarade.

Debatt

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: Det har talats en hel del från styrelsens sida om att man vill hitta förenklingar i system. Det ställer vi gärna upp på. Vi tycker att en sådan förenkling skulle vara att man i moment 6 inför att firman kan tecknas var för sig. I dag krävs det ju att det är två i förening. På många ställen i landsorten har man långt till exempelvis banken – i mitt fall är det tre mil – och då ska ordförande och kassör behöva åka gemensamt för att lösa den här typen av problem. Det tycker vi är onödigt.

PRO Dalarnas förslag är att § 4 moment 6 utformas så att firmateckning var för sig medges efter beslut av styrelsen alternativt av årsstämman.

Sten Andersson, PRO Skåne: Jag ska börja med yrkandet, och det är att PRO Skåne yrkar bifall till motion 64 med följdverkan i förslaget till nya stadgar § 4 moment 5 med krav på att ordförande och kassör ska väljas särskilt.

Vi i PRO Skåne tror inte på det här förslaget i de nya stadgarna utan man ska utse ordförande och kassör särskilt – inte att låta bli det. Det finns flera argument för det.

Praktiskt: Vem ansvarar för vad, exempelvis betala räkningar, kalla till möte, och så vidare? Vem ansvarar för vad om något händer exempelvis gentemot revisionen? Det är lätt att skylla på varandra. Om man väljer ordförande och kassör finns givna roller, även om hela styrelsen totalt egentligen har ett ansvar för verksamheten.

Juridiskt: Jag är inte så övertygad om att det är helt enkelt juridiskt, för om något allvarligt inträffar, exempelvis förskingring av föreningens ekonomi: Var kräver man det juridiska ansvaret? Jag yrkar alltså bifall till motion 64 med följdverkan i förslag till nya stadgar.

Jag ska också ta det andra förslaget när jag ändå är uppe. Jag sitter som nämndeman i hovrätt och för några månader sedan hade vi en kassör i en förening som var välrenommerad

ute i samhället men som fick spelberoende, skaffade sig spelskulder och förskingrade hela föreningens ekonomi. Han fick enskilt teckna firma och det är därför jag tror det är viktigt att man låter bli att bara ha en. Man kan ha till ett visst belopp men inte så att man har tillgång till hela föreningens ekonomi. Det tror jag är jätte viktigt, så därför yrkar jag avslag på det förslaget.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Det är självklart att vi ska ha ordning på ekonomi. Det ska finnas firmatecknare och det ska vara två i föreningen. Så är det inom PRO och så är det inom många andra organisationer också. Men vi vill ändå inte ta bort möjligheten att kunna välja tre personer i en klump, för då är man tre stycken som egentligen är ansvarig för föreningens verksamhet för den kommande tiden. Man är vald. Det innebär också att två av de tre som man väljer i en föreningsstyrelse kommer att vara firmatecknare. Självklart – de måste vara det, för annars kan de inte hantera ekonomin. Det går inte att ha en firmatecknare med någon form av begränsad ekonomi som den förra talaren talade om, utan det ska vara två.

Vill man använda den här förenklade formen att välja styrelse ser inte vi något juridiskt problem med att det ska finnas firmatecknare, för det är alltid så. Väljer man tre i klump väljer man också tre som har det totala ansvaret för föreningen. Det är inget konstigt med det.

Är det så att det verkligen finns kandidater till ordförande, kassör och sekreterare så väljer man det alternativet. Men det här kan innebära en flexibilitet. Det kan vara så att man har valt tre i klump och två blir då firmatecknare ett år. Nästa år kanske det är någon annan som tar över den andra platsen som firmatecknare om man fortsättningsvis bara är tre ledamöter.

Ansvarstagandet, mina vänner – det är jätte viktigt. Att det här sköts på ett korrekt sätt är vi helt övertygade om. Vi har också sagt att gör man sådana här förenklingar i stadgarna måste man också gå ut med anvisningar. Vi har ju nu en perfekt möjlighet med vårt intranät att lägga ut olika typer av anvisningar för olika former av verksamheter som vi bedriver. Där kan man gå in som nya oerfarna ledamöter och hämta kunskap. Kunskap är jätte viktigt.

Jag kan vara travestera ett gammalt kommunalråd som jag känner. Han träffade Birgit Friggebo när hon var utbildningsminister. Då sade det här kommunalrådet till henne: ”Birgit, kunskap är makt.” Och det säger vi också, men då måste man lära sig hur man använder den här makten.

Anita Walther, PRO Gävleborg: Jag har skrivit en motion om det här och föreslår att man ska välja ordförande, kassör och sekreterare. Jag undrar: Om man väljer tre i klump – är alla tre ansvariga om det händer något som kräver att man behöver ta ställning till något, om någon inte är schyst eller vad det kan vara? Är alla tre ansvariga? Om det är svårt att välja inför ett årsmöte och man inte hittar personer till de här tre funktionerna – är det lättare att fördela om man väljer tre personer när ingen av dem tidigare har varit intresserad av uppdragen? Jag förstår inte tanken.

Här pratar man om att stärka organisationen, och vad man gör med det här är att man försvagar organisationen. Man skapar möjligheter att försvaga och skapa konflikter. Jag yrkar bifall till min egen motion.

Bo Fredriksson, PRO Örebro län: Jag yrkar bifall till vår motion 64, där vi tycker att det är styrelsen som väljer kassör och ordförande. Jag kan tänka mig att det kan bli problem med bankerna om vi inte gör på det sättet.

Vi har ju problem i dag med beteckningen firmatecknare på Swedbank. Firmatecknare heter det inte enligt dem; det heter *föreningens företrädare*. Skriver vi inte exakt som Swedbank vill ha det i protokollsutdraget får vi tillbaka det med hänvisning till ett exempel. Nu har jag väntat sex månader på ett beslut hos Swedbank men jag har gjort precis som de vill. Jag yrkar bifall till vår motion 64 från Örebro län.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Jag har inget eget yrkande men man kan inte låta bli att tillstyrka Gävleborgs motion om att man ska väljas på årsmötet. Jag har ett väldigt praktiskt exempel på det. Jag var ordförande i en liten förening men flyttade därifrån. De fick problem att tillsätta en ordförande och jag förde diskussioner med PRO Riks om hur vi skulle göra.

Då valde man utifrån resonemanget att det var viktigare att behålla föreningen, så då valde man en sammankallande lite luddigt och så valde man en kassör på distans, nämligen jag, och så trodde man att det skulle gå skitbra. Det gör det naturligtvis inte. Det fungerar inte.

Medlemmar som inte var med på medlemsmötet ser fortfarande mig som ordförande och vänder sig till mig, för det finns ingen tydlighet i vem som är ordförande för föreningen. Sammankallande kan ju även en sekreterare vara.

Vi måste ha tydlighet. Lyckas vi inte få ihop ett förslag till en styrelse får man ta upp ett resonemang med distriktet och PRO Riks om hur man ska lösa problemet. Man ska inte hålla på att försöka ha en klump människor som sedan individuellt ska försöka få ihop en styrelse med alla formaliteteter.

Sedan har vi det här med firmatecknare. Man behöver ofta skicka in ett årsmötesprotokoll, och där har det bara valts in en klump individer utan att ange vem som är ordförande eller kassör. Så jag yrkar bifall till Gävleborgs motion.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Tydlighet, mina vänner – det är tydligt om man väljer tre personer till en styrelse som sedan inom sig konstituerar sig, för det måste man göra. Det står också i stadgarna. Man kan inte bara jobba löst tre personer i en förening och ingen har något ansvar. Det är klart att de tre personer som man väljer har precis samma ansvar som om man skulle ha valt sju eller åtta till styrelsen. Självklart är det så, för de måste konstituera sig.

Då blir det automatiskt så att någon måste vara ordförande, någon måste vara kassör, och vad den tredje personen exakt gör – det kan ju vara så att det är en sekreterare. Men de har ett gemensamt ansvar för styrelsens verksamhet. Jag förstår inte farhågorna med att ha det alternativet, för om man absolut inte vill ha det så väljer man naturligtvis på traditionellt sätt en ordförande, en kassör och en sekreterare.

Men det kanske inte är så att man behöver välja alla nya. Det kanske är så att man kanske behöver välja en kassör eller en ordförande, för det kanske finns en grund till en styrelse ändå i den gamla styrelsen som finns. Bildar man en helt ny förening eller om alla har sagt ifrån sig sina uppdrag tror jag att det är viktigt att den här möjligheten finns, för det är kanske inte så lätt för riksorganisationen eller distriktet att gå in och tala om vilka som ska göra vad.

Föreningarna har ju ett självständigt ansvar för sin verksamhet, och klarar man inte av att tillsätta en styrelse måste man ju lägga ner, och det är det sista vi önskar. Vi yrkar bifall till styrelsens förslag. Det är viktigt att alternativet att välja tre i klump finns kvar.

Ove Göransson, PRO Bohuslän: Jag vill yrka bifall till Gävleborgs motion. Det kunde vara intressant att veta – vi har ju en styrelse i Riks – om någon kan föredra hur det ser ut där. Då har vi ju en ledstjärna att gå efter.

Bengt Fernström, PRO Skaraborg: Vad ska man då säga om det här? Det blir tydligen en stor diskussion och det finns många delade meningar. Låt mig först säga en gång för alla: Vi i Skaraborg står helt bakom styrelsens förslag. Vi har erfarenhet av detta. Vi vill inte tappa fler medlemmar. Vi vill inte tappa fler föreningar. Men vi vill få en möjlighet att behålla de som ligger på fallrepet. Det är oerhört viktigt både för oss och för hela organisationen. Det är medlemsantalet som sviktar.

Sedan är det så här med styrelsens förslag: Det är ju inte nödvändigt om man inte vill. Har ni folk så använd det folket. Men jag har suttit hos allt för många föreningar där de inte har

folk och jag är inte beredd att hålla på och lägga ner föreningar, så det här förslaget tycker jag absolut måste gå igenom.

Sten Andersson, PRO Skåne: Jag har motsatt uppfattning, för vi måste ändå ha viss ordning och reda i våra led. Som nämndeman tror jag absolut inte på den juridiska aspekten om du inte har utsett en kassör. Det är så att ska du kunna fälla någon i en rättegång måste du ha någon som är utpekad som ansvarig. Annars blir det som det händer ibland – att det inte går att fälla någon alls. I vissa lägen kan det faktiskt vara rätt viktigt, och jag tror fortfarande att juridiken måste fälla avgörandet i slutänden.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Bara för tydlighetens skull så är det faktiskt inte så att tre okända personer ansvarar för en förening. Det är tre valda personer som sedan konstituerar sig till en styrelse. Om man tycker att tre personer är för lite – det är en sak. Men tre personer räcker till att driva en styrelse framåt, tills man får fler intresserade med i den styrelsen.

Det finns ingenting i juridiken som säger något om man har konstituerat sig som kassör och ordförande och man skickar in sina handlingar till exempelvis Swedbank.

Men jag kan tillägga att Swedbank är en väldigt svår bank när det gäller den här typen av handlingar. Vi vet det själva genom vårt eget distrikt och många föreningar som har anlitat Swedbank; det kan vara jättesvårt. Men det har att göra med att det har förekommit väldigt många otydligheter och bedrägerier, och därför är man ganska restriktiv.

Men kom ihåg – det är två personer som är konstituerade till att vara ordförande och kassör, eller så kan det vara sekreteraren som är den andra personen som blir firmatecknare. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Anders Lind, PRO Östergötland: Jag lever i den värld som Skaraborg lever i. Vi har många små föreningar som har väldiga problem med de här delarna. Jag är med i en annan förening som inte är PRO men där har vi gjort precis på det sätt som föreslås här, och det har funkade mot Kinda-Ydre Sparbank. Bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Anita Walther, PRO Gävleborg:* Bifall till motion 63.
- *Sten Andersson, PRO Skåne:* Bifall till motion 64 med följdverkan i förslaget till nya stadgar, § 4 moment 5 med krav på att ordförande och kassör ska väljas särskilt.
- *Bo Fredriksson, PRO Örebro län:* Bifall motion 64.
- *Ove Göransson, PRO Bohuslän:* Bifall motion 64.
- *Håkan Bengtsson, PRO Dalarna:* Bifall till motion 65.
- *Anders Lind, PRO Östergötland:* Bifall till styrelsens förslag.
- *Sten Fors, styrelsens föredragande:* Bifall till styrelsens förslag.

Ordningsfråga

Kenneth Klarström, PRO Värmland: Det kommer en massa yrkanden och så ska vi ta ett beslut, men så kommer vi inte ihåg vem som hade vilket yrkande. Jag föreslår att ordförande talar om yrkandet.

Tjänstgörande ordförande: Absolut, men jag tyckte nog att jag har gjort det. Jag tyckte att jag sade bifall till respektive motionsnummer och vem som hade lagt förslaget för alla tre motionerna, och sedan frågade jag om det är ok. Var det otydligt?

Kenneth Klarström, PRO Värmland: Ja, du talade om vem som lagt yrkandet men inte vad yrkandet innehåller.

Tjänstgörande ordförande: Vi ska tänka på det, men alla yrkanden innebär bifall till respektive motion. Men vi tar med oss det, och jag ska också vara tydlig i beslutsprocessen så att alla hänger med.

Beslut

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 144–99 bifalla styrelsens förslag och anse motion 63 besvarad

att med röstsiffrorna 139–103 bifalla styrelsens förslag och anse motion 64 besvarad

att med röstsiffrorna 153–90 bifalla styrelsens förslag och anse motion 65 besvarad.

Behandlingen av dagordningens punkt 11 fortsätter efter behandlingen av dagordningens punkter 7, 8 och 16 nedan.

Tjänstgörande ordförande: Roger Kaliff

Dagordningens punkt 7 Styrelsens verksamhetsberättelser 2018–2021

Föredragande: Christina Tallberg.

Dagordningens punkt 7.1 Verksamhetsberättelse inklusive årsredovisning 2018–2020

Föredragning och förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att med godkännande lägga verksamhetsberättelserna för åren 2018–2020 till handlingarna.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 7.2 Verksamhetsberättelse inklusive årsredovisning 2021

Föredragning och förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att med godkännande lägga verksamhetsberättelsen för 2021 till handlingarna.

Debatt

Sven Erik Wånell, PRO Stockholms län: Vi får tacka för en gedigen, välskriven och lättläst verksamhetsberättelse. Årsredovisningen är på alla sätt upprättad korrekt, men som vi i Stockholmsdelegationen ser det är den inte lika informativ som själva verksamhetsberättelsen. Vi försökte till exempel att få ett grepp om PRO:s kostnader och ser då att nästan hälften står som *Övriga externa kostnader*, och det säger inte oss så mycket.

Vi har tagit del av att fram till 2015 så var årsredovisningarna mer detaljerade, och andra betydligt större organisationer klarar av att ge mer detaljerade redovisningar. Därför vill jag

till protokollet ha antecknat att framöver ser vi fram emot mer informativ årsredovisning där tidigare årsredovisningar fram till och med 2015 kan tas som gott exempel.

Robert Mörk, PRO Örebro län: Jag blir faktiskt väldigt stolt när jag läser våra verksamhetsberättelser – stolt över att vi bedriver en så bred och bra verksamhet. Däremot, när jag plöjde den där delen inför kongressen så hittade jag en fråga runt Gysinge och att man hade reserverat 5 miljoner för en framtida miljöskuld. Det är mycket pengar, och jag blev lite nyfiken på för hur lång tid, om det inte finns någon miljöskuld. Är det om 5 år eller om 10 år som vi kan frigöra det här beloppet? Det var en fråga. I övrigt yrkar jag bifall till förslaget till beslut.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Jag vill bara säga till Sven Erik Wånell från Stockholm att vi bifaller ditt förslag, så kan det bli tydligare framöver. Det är helt klart, och det blir bara bättre.

När det gäller Robert Mörk om den här reservationen som vi har gjort i årsredovisningen: I morgon ska jag presentera det här med att styrelsen fick ta ett annat beslut när det gäller Gysinge – jag nämnde det också i inledningen. När vi höll på med att förhandla med vår köpare kom det till vår kännedom att marken eventuellt kunde vara kontaminerad, alltså förorenad. Det har ju varit smedja och alla möjliga verksamheter på Gysinge sedan 1600–1700-talet.

När vi gjorde upp om köpeavtalet ville man ha en garanti om det skulle bli kostnader framöver för att sanera området. Då kom vi överens om i köpeavtalet att vi reserverar 5 miljoner kronor på ett särskilt konto. Det gäller bara fram till 2030, det är pengar som vi har på vårt konto, och det är om det skulle bli något åläggande från Sandvikens kommun. Vi var ganska irriterade över att Sandvikens kommun inte hade talat om för oss att det eventuellt kunde finnas några problem på markområdet. Jag hoppas att du är nöjd med den förklaringen.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Sven Erik Wånell*, PRO Stockholms län: Vill göra en protokollsanteckning om att det inför kommande årsredovisningar är önskvärt att de görs mer informativa så att det blir enklare att ta del av verksamhetens olika kostnader. Årsredovisningarna fram till 2015 kan tjäna som exempel.
- *Christina Tallberg*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag. Instämmer därutöver i Sven Erik Wånells medskick inför kommande år.

Beslut

Kongressen beslöt:

att notera Sven Erik Wånells protokollsanteckning

att i övrigt bifalla styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 7.2.1

Fastställa resultat- och balansräkning 2021

Föredragning och förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa resultat- och balansräkningen 2021 enligt årsredovisningen sidan 32–66 i verksamhetsberättelsen.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 7.2.2

Beslut om disposition av resultat 2021**Föredragning och förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta enligt *Årsredovisning 2021* sidan 37:

att enligt årsredovisningen till förfogande vinstmedel disponeras så att de överförs i ny räkning.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 8

Revisorernas berättelse 2018–2021

Föredragande: *Sylve Qvillberg*

Dagordningens punkt 8.1

Revisionsberättelse 2018–2020**Föredragning och förslag**

Sylve Qvillberg, revisor: Jag tänkte först presentera vilka vi som ingår i revisionen; det kan alltid vara intressant att veta. Ulla Berndtsson är tillsammans mig ordinarie förtroendevalda revisorer. Sedan är det Jan Bengtsson från Kalmar län som är ersättare. Sedan har vi även Elisabet Bergman i Luleå som tyvärr inte kunde vara här. Fredrik Sjölander är vår auktoriserade revisor sedan några år tillbaka, och han har fått förnyat förtroende för nästa kongressperiod genom en upphandling i våras.

Sedan har vi det här med de här punkterna. Det kan verka lite förvirrande, men det är alltså representantskapet som behandlar årsredovisningarna på sitt årsmöte. Slutmålet är att vi ska nå fram till en ansvarsprövning av styrelsen för hela kongressperioden och då har vi några steg att ta på vägen. Det som fattas när det gäller kongressens hantering är att godkänna revisionsberättelserna för åren 2018–2020; det är de år för vilka representantskapet har hanterat boksluten.

Revisorernas yrkande är att kongressen med godkännande lägger respektive revisionsberättelse till handlingarna för åren 2018–2020.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla revisorernas förslag.

Dagordningens punkt 8.2

Revisionsberättelse 2021**Föredragning och förslag**

Sylve Qvillberg, revisor: Förra kongressen tog vi ett beslut att det inte var obligatoriskt att ha ett representantskap, åtminstone inte det år vi har kongress. Så har fallet blivit i år, så ekonomin för 2021 ska behandlas här och nu. Då är revisorernas yrkande att kongressen:

- att* med godkännande lägga revisionsberättelsen till handlingarna
- att* tillstyrka fastställande av resultat- och balansräkningen 2021 enligt årsredovisningen sidan 32–66 i verksamhetsberättelsen
- att* tillstyrka styrelsens förslag till förfogande av vinstmedel så att de överförs i ny räkning (se sidan 37)
- att* tillstyrka att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2021.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* med godkännande lägga revisionsberättelsen till handlingarna
- att* tillstyrka fastställande av resultat- och balansräkningen 2021 enligt årsredovisningen sidan 32–66 i verksamhetsberättelsen
- att* tillstyrka styrelsens förslag till förfogande av vinstmedel så att de överförs i ny räkning (se sidan 37)
- att* tillstyrka att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för 2021.

Dagordningens punkt 8.3

Granskningsrapport för kongressperioden 2018–2021

Föredragning och förslag

Sylve Qvillberg, revisor yrkar att kongressen med hänsyn till de revisionsberättelser som avlämnats för respektive räkenskapsår tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för kongressperioden.

Frågan om ansvarsfrihet behandlas under dagordningens punkt 9.

Dagordningens punkt 16

Rapporter

Dagordningens punkt 16.1

Uppföljning av kongressens beslut 2018, inklusive rapport om Gysinge

Föredragande: *Christina Tallberg*

Föredragning

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Vi har skickat ut vårt förslag och som ni vet fattade förra kongressen inte mindre än 322 beslut. Vi hade ungefär tre gånger så många motioner som den här kongressen.

I styrelsen, och när vi har rapporterat till de representantskapsmöten vi har haft, har vi kunnat följa varenda fråga genom att de är beskrivna. De är även färglagda så man ser att vissa frågor är gröna, och då beslutet har effektuerats, andra är gula, och det är sådant som vi jobbar med. Sedan finns det någon röd markering, där vi inte har kunnat verkställa beslutet.

Det jag nämnde i min inledning är väldigt ovanligt; jag har jobbat i många styrelser och man har alltid respekt för framför allt kongressbeslut. Men som ni vet så fattade vi beslut efter diskussion när det gäller Gysinge vid förra kongressen. Vi hade också haft en utredning. Det fanns tre möjligheter – att sälja, att lägga i malpåse eller att utveckla Gysinge och göra en konstruktion så att man skulle ha folkhögskolan som en ideell förening och sedan bilda de här

bolagen för fastigheter och för näringsverksamhet, för att vi skulle kunna dra nytta av det här med moms. Det blev också beslutet på kongressen.

Vi vet att vid den tidpunkten, när man tittade på det första alternativet om att sälja Gysinge, så fanns det nästan ingen köpare och inget intresse. Vi hade nästan inte fått någonting för Gysinge vid den tidpunkten. Vi lade ner ett stort arbete på att då verkställa kongressens beslut. Det hade vi som ambition i styrelsen och vi jobbade mycket med det. Men det var inte så enkelt som man skulle kunna tro med det upplägget. Det var ganska många diskussioner och mycket arbete kring det. Men vi fick det på plats, och det började att se ganska ljus ut, ska vi säga, för näringsbolaget. Man började se att det började bokas med gäster och så vidare, vilket vi också ville ha för att få intäkter.

Men sedan kom pandemin. Och vi äldre, framför allt över 70 år, skulle över huvud taget knappt vistas ihop med andra. Vi skulle inte åka på kurs och vi skulle inte röra på oss och delta i olika aktiviteter. Det innebar att vi inte fick några intäkter av Gysinge, och de 17 fastigheter som området omfattar kräver stora underhåll.

Det där var en svår fråga för styrelsen att hantera, och så även för bolagen. Alla har jobbat väldigt hårt, och jag är tacksam för det fina samarbete vi har haft, men vi kom till slut till vägs ände där vi såg att de pengar vi har till förfogande är det vi får i medlemsavgifter. Vi måste också ta ett ansvar för all den andra verksamheten i PRO, och då kom vi fram till att vi måste gå emot kongressbeslutet.

Vi fattade ett enhälligt beslut den 4 maj 2021. Vi hade då inrättat de här distriktsordförandekonferenserna, och det gjorde att vi kunde ha samråd och samtal på ett helt annat sätt med hela landet och alla distrikt för att få en förståelse i stället för att vänta till kongressen med att förankra vårt beslut. Vi kände därför, när vi tog beslutet i styrelsen om att inleda en försäljning, att vi hade stor uppslutning i organisationen.

Det här var naturligtvis inget lätt beslut. Vi har ju ägt fastigheten sedan 1969 och vi vet att det är hur många PRO:are som helst under de här dryga 50 åren som har lagt ner så mycket arbete, engagemang och känsla. Men vi kände att vi ville vara ansvarsfulla och då tog vi det här beslutet.

Vi valde att inte använda en mäklare utan vi har använt oss av två relativt närstående konsulter som biträtt oss i styrelsen, framför allt mig själv och förbundssekreteraren, på ett alldeles utmärkt sätt i hela det här komplicerade försäljningsarbetet. Vi kom ganska snart att stanna för en intressant köpare och med den tecknade vi en avsiktsförklaring – *paper of intention* som det heter på engelska. Det gjorde vi på sommaren och så jobbade vi vidare med det. Vi tillfrågade vår jurist inte bara om att skriva avtal utan också om miljöfrågor, vilka jag nämnde tidigare.

Jag tror det var den 20 oktober, en vacker höstdag på Gysinge, som jag och Johanna skrev under köpeavtalet med Jula Hotell och Konferens och deras ägare Karl-Johan Blank. Skälet till att vi fastnade för den här köparen var att vi såg att det var en köpare som hade en större ekonomisk portfölj än PRO och som därigenom kunde trygga en fortsatt verksamhet, att inte vår herrgård och alla byggnader står och förfaller eller något sådant utan att man också kan ha en fortsättning.

Man sade också att folkhögskolan har sitt säte där och man har hyreskontrakt för verksamheten, men man har kommit till en diskussion – och det är en fråga för folkhögskolans styrelse – om man bedömer att det är möjligt att fortfarande ha sitt säte där, för att ha ett säte för en folkhögskola är mycket komplicerat; det är inte något som vi bestämmer helt själva utan det är Folkbildningsrådet, som beviljar medel till folkhögskolor, som har en rådighet i den frågan.

Men man har påbörjat att titta på ett annat säte, och vi har ju filialer och verksamhet ute i landet, så folkhögskoleverksamheten ska självfallet fortsätta.

Vi lämnade symboliskt över nyckeln den 10 januari i år till den nya ägaren. Det kommer alltid frågor om det här med hur mycket pengar vi har fått. Jag kommer inte att redovisa alla siffror här utan är det någon som ställer frågor ska jag försöka besvara dem.

Vi vill redovisa den här rapporten och jag hoppas att ni tycker att vi från styrelsens sida har handlat ansvarsfullt när vi har tagit det här beslutet. Därför yrkar jag på att ni godkänner rapporten om uppföljning av kongressbeslut, inklusive rapporten om Gysinge.

Claes Block, presidiet: Som ni märkte har vi gjort ett undantag från talartiden på tre minuter, för vi bedömde att det var viktigt att ni fick en ordentlig redovisning om det här ärendet.

Förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att godkänna rapporten om uppföljning av kongressbeslut inklusive rapport om Gysinge.

Debatt

Sylve Qvillberg, revisor: Nu börjar vi hantera den totala kongressperioden, och det är så att de förtroendevalda revisorerna kanske inte har så mycket detaljer när det gäller siffrorna men däremot om verksamheten. Vi har granskat PRO-verksamheten under kongressperioden på olika sätt, bland annat genom en ganska frekvent dialog med organisationens ledning. Vi har ställt årliga frågor till styrelsen angående organisationens verksamhet, där vi har fått skriftliga svar. Vi har deltagit på representantskapets möten och enstaka styrelsemöten, vi har deltagit i de digitala konferenserna med PRO:s distriktsordförande och vi har granskat den årliga uppföljningen av beslut från kongressen 2018.

När det gäller de årliga frågorna till styrelsen är det några frågor som har dominerat på senare tid, bland annat försäljningen av Gysinge, medlemsutvecklingen, pandemins inverkan och it-utvecklingen. Årets frågor har bland annat berört it-systemen.

Vi har fått tillfredsställande svar när det gäller våra frågor, bland annat planeringen av utvecklingen av it-systemet; det finns bland annat en del barnsjukdomar i Harald, som vi har pekat på.

När det gäller strukturen i redovisningen av uppföljning av verkställigheten av kongressbesluten så har den förbättrats avsevärt under de kongresser som jag varit med om. De två senaste kongressperioderna har vi haft samma struktur, och tydligheten och strukturen i den uppföljning som ni har i era handlingar ger ett underlag för kommande kongressperioders planering. Så snart kongressbesluten är fattade och ska verkställas har alltså styrelsen möjlighet att lägga in planeringen både ekonomiskt och resursmässigt fram till nästa kongress.

Vi har granskat rapporten och uppföljningen från kongressen 2018 och dess bilagor och vi har inte funnit några avvikelser från det verkliga skeendet. Vi tillstyrker att kongressen tillstyrker rapporten om uppföljning av kongressbeslut, inklusive bilaga.

Sedan tycker jag att vi var lite för snabba när det gäller punkt 8.3. Det handlar om förberedelserna för ansvarsprövningen och jag tar det här också:

”Vi har granskat årsredovisningarna, bokföringen och styrelsens förvaltning samt representantskapets verksamhet i Pensionärernas riksorganisation för kongressperioden 2018–2021. Granskningen har utförts enligt god revisions sed i Sverige. Med hänvisning till de revisionsberättelser som avlämnats för varje räkenskapsår tillstyrker vi att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för kongressperioden.” Det är undertecknat av Ulla Berndtsson, Sylve Qvillberg och Fredrik Sjölander.

Permission

Tjänstgörande ordförande: För protokollet antecknar vi att Ulla Granstrand, PRO Stockholms län har fått permission till klockan 17,30 i dag, så då är det 244 ombud på plats.

Fortsatt debatt

Bo Andersson, PRO Uppsala län: Jag kände att jag var tvungen att gå upp här eftersom Christina nämnde folkhögskolan, och det är viktigt att göra klart eftersom det finns ombud från hela landet här.

Jag är ordförande i folkhögskolan och vi har varit med på hela resan vad gäller försäljningen och det har varit väldigt positivt. Det har fungerat bra och vi har haft bra överläggningar med köparen Jula, men vi har kommit till vägs ände, helt enkelt. Vi har inga möjligheter från folkhögskolan att ha kvar vårt säte vid Gysinge, för det kommer att kosta alldeles för mycket. Därför håller vi nu på och jobbar på att hitta ett nytt säte och där finns det olika alternativ som jag inte kan gå in på här och nu.

Vi tittar också på samverkan med andra folkhögskolor i närområdet, och ska vi utanför regionen så måste vi gå in före den sista februari till Folkbildningsrådet och ansöka om ett nytt säte, och då får vi besked tidigast någon gång i oktober nästa år. Från och med årsskiftet har vi därmed eventuellt ingen administration vid Gysinge, men det håller vi på och tittar på. PRO:s folkhögskola kommer alltså att lämna Gysinge.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Sylve Qvillberg*, revisor, tillstyrker att kongressen godkänner rapporten om uppföljning av kongressbeslut, inklusive rapport om Gysinge.

Beslut

Kongressen beslöt:

att godkänna rapporten om uppföljning av kongressbeslut, inklusive rapport om Gysinge.

Dagordningens punkt 9

Beslut om ansvarsfrihet

Föredragning och förslag

Tjänstgörande ordförande: Ni ha hört revisorernas förslag att styrelsens ledamöter ska beviljas ansvarsfrihet för kongressperioden med hänsyn till den revisionsberättelse som avlämnats för varje räkenskapsår.

Debatt

Stig-Olof Noord, PRO Bohuslän: Innan vi tar beslut om ansvarsfrihet skulle jag vilja ha en redovisning på hur hela affären med Gysinge ser ut, inklusive aktieägartillskott med mera pengar som har tillskjutits.

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: I förslaget till beslut står det en ekonomisk redovisning av försäljningen. Med det har vi från styrelsen lämnat uppgifter om vad det har kostat och så vidare, och vad vi har fått in genom försäljningen. Vad gäller övriga uppgifter om aktieägartillskott under tiden så finns de antecknade väldigt tydligt i styrelsens beslut, som jag inte har framför mig nu. Revisorerna har sedan granskat vår verksamhet och funnit allt i sin ordning. Det är det jag kan säga i den här frågan nu.

Stig-Olof Noord, PRO Bohuslän: Jag skulle gärna se en redovisning på vad slutresultatet är – hur många kronor det blir över på sista raden. Det går inte att läsa fram; jag klarar i alla fall inte att läsa fram det av den redovisning som har lämnats, om man lägger till aktieägartillskott och övriga bidrag.

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Vi har inte gjort en sådan redovisning på det sättet som kamraten från Bohuslän efterfrågar. Det finns antecknat i årsredovisningen och som sagt var: Revisorerna har ju granskat alla våra åtaganden och alla beslut. De har haft tillgång till vartenda protokoll både från styrelsen och från arbetsutskottet, och det har varit många. Vi har aldrig haft så många möten som under den här senaste kongressperioden, med så många beslut och där många har haft bäring på Gysinge.

Är det så att man skulle vilja gå tillbaka ända till när vi förvärvade Gysinge 1969 och vad vi har haft in i pengar och ombyggnad av olika fastigheter och så vidare, så har vi inte gjort en sådan sammanställning. Därför kan jag inte lämna någon sådan här.

Roland Yngwe, PRO Östergötland: Inför det här mötet lovades vi att vi skulle få klara besked vad det blev för resultat av det här. Blev det plus eller minus? Kostade det mer att sälja? Är det mer än de här 5 miljoner kronorna som ligger här? Det skulle vi få klara besked om.

Christina säger att man inte har gjort någon sådan – men det är klart att ni har gjort en sådan. Ni kan ju inte sälja utan att det finns papper på hur mycket pengar ni har fått eller vad ni fick betala för att bli av med det. Argumentet för att inte sälja till Diös, som ni pratat om tidigare, hittas inget dokument om. Det försvann, så jag väntar, liksom kollegan, fortfarande: Vad blev resultatet? Blev det plus eller minus?

Christina Tallberg, PRO:s ordförande: Vi kan väl säga att vi inte har gjort någon jättevinst på det, men det som hänt nu är att vi framöver slipper att ha kostnader för våra fastigheter och för näringsverksamhet som gick minus.

Vi har fått betalt och vi har de här fem miljonerna som är reserverade på ett speciellt konto. Det kontot ska vi inte röra till någon verksamhet om vi måste betala detta. Men det som har hänt är att vi inte har några löpande kostnader för fastigheten eller för näringsverksamheten på Gysinge.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Ansvarsfriheten gäller åren 2018–2021. Affären slutfördes inte förrän 2022. Alltså kan det inte finnas någon slutredovisning och vi har att ta ställning till hur verksamheten har varit 2018–2021. Det är det vi ska fatta beslut om.

Stig-Olof Noord, PRO Bohuslän: Om inte jag missminner mig finns i alla fall delar av affären upptagen i 2021 års årsredovisning, men det kan kanske revisorn från KPMG svara på. Jag har inte redovisningen här framför mig nu. Vi kan titta på den sedan, men vad jag kommer ihåg finns delar av Gysingeaffären upptagen i 2021 års redovisning.

Tjänstgörande ordförande: Vi kan förstå när vi lyssnar på det här samtalet att det önskas mer redovisning av just den här affären och effekterna av den. Det är väl uppenbart att det finns möjlighet att det kan återkomma i kommande årsredovisning eller inför den.

Både den nuvarande och den kommande styrelsen finns i huvudsak på plats nu och lyssnar. Ingen ytterligare begär ordet men det är en central och viktig fråga som berörs, så det gäller att de som kommer att arbeta med det här också tar med sig det, för det kommer en kongress så småningom igen.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för åren 2018–2021.

Protokollsanteckning

Till protokollet förde Stig-Olof Noord, PRO Bohuslän, en protokollsanteckning: ”Anser den givna redovisningen inte gav svar på ställda frågor. Därför vill vi reservera oss med en anteckning till protokollet.”

Tjänstgörande ordförande: Claes Block

Dagordningens punkt 11**Styrelsens förslag till stadgar från och med den 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78, fortsatt behandling****Dagordningens punkt 11.4****§ 4 Föreningarna****Dagordningens punkt 11.4.2****Motion 66****Motion 66: Höstmötet**

PRO Vallentuna, PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 66 besvarad.

Debatt

Kenneth Lundell, PRO Skaraborg: Jag tycker att vi har öppnat upp för en enklare hantering men i § 4 moment 2, punkt 4 står det ”Antalet styrelseledamöter och ersättare till styrelsen beslutas av årsmötet.” Det är helt korrekt. Men jag skulle vilja tillföra ”Ordförande, kassör och sekreterare kan väljas särskilt.” Om det inte står så lovar jag nästan att det kommer att bli en massa onödigt snack i våra föreningar. Jag yrkar på att det införs i de nya stadgarna.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Vi är tillbaka till ungefär samma fråga som vi diskuterade innan vi började titta på årsredovisningar och annat. I det förslag som vi har till stadgar finns det en möjlighet att välja ordförande, kassör och sekreterare på precis samma sätt som tidigare och att antalet ersättare ska kunna vara noll. Det finns redan tillgodosett i stadgarna och det är därför vi har besvarat motionen. Vi tycker att vi redan har arbetat in de här bitarna i förslaget. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kenneth Lundell*, PRO Skaraborg: Bifall till motion 66.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla styrelsens förslag och anse motion 66 besvarad.

Dagordningens punkt 11.4.3

Motion 67–69

Motion 67: Föreningarnas verksamhet

PRO-distriktet Gävleborg

Motion 68: Ledamöter i styrelsen

PRO-distriktet Halland

Motion 69: Föreningarnas verksamhet

PRO-distriktet Dalarna

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motionerna 67–69 besvarade.

Debatt

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: Jag yrkar bifall till motion 69, och jag tycker att det är lite underligt för om man läser förslaget till nya stadgar så anser jag att vi har fått som vi ville. Då borde väl den här motionen bifallas och inte bara besvaras, men det är en pro forma-fråga kanske.

Förslag att fanns behandla:

- *Håkan Bengtsson*, PRO Dalarna: Bifall till motion 69.
- Styrelsens förslag att anse motionerna 67–69 besvarade.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motionerna 67–68 besvarade i enlighet med styrelsens förslag

att med röstsiffrorna 195–39 bifalla styrelsens förslag att anse motion 69 besvarad.

Dagordningens punkt 11.4.4

§ 4 Föreningarna – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 4 Föreningarna

Debatt

Kjell Johansson, PRO Södra Älvsborg: Vi har tittat på § 4 då det gäller intresseförening och vi kan inte acceptera att vi kan ha föreningar i distrikten som verkar och som inte tillhör distriktet. Dessutom får vi en knepighet att en intresseförening kan välja vilket distrikt den vill och ha sin verksamhet i. Det betyder ekonomiskt väldigt mycket för ett distrikt som kanske har högre avgift än ett granndistrikt och där man har verksamhet i båda distrikten, och man får ingen information om den verksamhet som bedrivs.

Vi menar att det behövs ett förtydligande och det borde vara en samverkan mellan distrikten om den verksamhet som man ska ha i respektive distrikt, så att man inte ensidigt ska kunna välja vilket distrikt man vill.

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Jag vill börja på moment 2 under *Årsmötet*. Där står det numera att det inte är årsmötet som behöver besluta om budget, verksamhetsplan och så. Det har ju ändrats sedan det första förslaget. Men det finns fortfarande några saker som man bör ändra.

”Årsmötet ska besluta om eventuella arvoden och övriga ersättningar” – där tycker jag att det kan stå: ”Årsmötet eller annat beslutsförande möte” som det står på alla andra ställen. Likaså i en punkt långt ner där det står: ”Finns det fler föreningar i kommunen ska årsmötet nominera till KPR eller motsvarande.” Där tycker jag också att man kan föra in att det kan ett annat beslutsförande möte göra. Jag tror att det kan vara en fördel för KPR-valen görs sent på hösten, i samband med valet. Då tror jag att det blir mer än en fördel för oss.

När det gäller kommuner utan samorganisationer står det att samtliga föreningar i kommunen har ett gemensamt ansvar. Under står det att distriktet har ett särskilt ansvar. Jag tycker att man skriver ihop att både föreningarna och distriktet har ett ansvar när det inte finns en samorganisation.

När det gäller moment 5 står det att styrelsen ska bestå av tre ledamöter. Jag vill föreslå nytt där. Har föreningen mer än 400 medlemmar så anser jag att styrelsen behöver bestå av 5 personer. Sedan tycker jag att man ska skriva in att ersättare alltid kallas till mötet. Finns det ersättare tycker jag att vi ska ha i stadgarna att de ska kallas.

Styrelsen kan utse ett arbetsutskott – ja, om man är tre i styrelsen: Kan en person vara ett arbetsutskott? Ja, det står inget annat än att det ska vara färre än hälften av styrelsen, och är man tre så blir det ju en i arbetsutskottet. Jag föreslår att man skriver att man kan utse ett arbetsutskott inom sig med minst tre personer. Då blir vi tydliga.

Jag har också ett förslag när det gäller beslutsordningen och reglerna för omröstning. Här står det att det är en majoritet av närvarande styrelseledamöter. Men för Riks styrelse står det inte att det är av närvarande styrelseledamöter utan det står att det ska vara en majoritet av samtliga ledamöter, även de frånvarande.

Har vi exempelvis en föreningsstyrelse på fem personer och två är borta – då kan det bli en omröstning där 2–1 vinner, men vi vet inte vad de två som inte är med skulle tycka om saken. Vi får alltså ett minoritetsbeslut i styrelsen. Det tycker jag inte är bra.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Även om jag inte haft så stor framgång med mina yrkanden tidigare så får jag väldigt mycket motion i dag! Jag är inne på de sex sista punkterna vad gäller årsmötet, alltså moment 2 i § 4, som handlar just om val till KPR. Det är inte så lätt för gemene man, och kanske inte för förtroendevalda heller, att förstå vad som står där. Jag har, utan att ta bort någonting av det som står där, försökt att göra ett förtydligande.

Texten skulle då ersättas med: ”Nomineringar av ledamöter till kommunala pensionärsråd (KPR) eller motsvarande. I kommuner med flera föreningar nomineras ledamöterna i samråd med de andra föreningarna i kommunen eller i förekommande fall av samorganisationen i kommunen. Nominerade ledamöter ska vara mantalsskrivna i kommunen och medlem i en förening i kommunen. Nomineringen av ledamöter ska anmälas till berörd kommun.”

Det behöver inte stå att det är distrikt, för vi har vårt kära Harald där vi ska registrera KPR-ledamöter. Varför ska man då skicka en särskild skrivelse om KPR-ledamöter till distriktet? Jag yrkar bifall till mitt textförslag och att ersätta de här sex punkterna, för att det ska kunna bli läsligt för dem som ska försöka begripa sig på stadgarna.

Kari Nortemo, PRO Stockholms län: Det här är min första kongress; jag är nybörjare. Det var härligt att komma upp i talarstolen och ta upp en sak som vi har röstat om många gånger redan i dag – föreningens ordförande, kassör och ledamot.

Jag delar den oro som vissa har om vad som händer om vi släpper föreningarna helt fritt och att de får välja tre stycken – vilka som helst och hur som helst. Därför föreslår jag att

föreningens årsmöte ordförande och kassör samt en funktion till. De har även möjlighet att välja de där tre personerna i en klump men i så fall är föreningen tvungen att informera sitt distrikt, så att vi har kontroll över det. Vi har hela tiden vissa områden i Sverige där personer kommer och går, och då har vi de här tre entusiasterna som får möjlighet att informera distriktet. Det vill jag ha in i stadgarna. Jag yrkar till bifall till mitt förslag gällande moment 5.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Jag glömde bort mitt andra yrkande när det gäller momenten om hur man lägger ner en förening eller hur man slår samma föreningar. Jag förstår inte varför det ska vara olika regler: Varför ska det i det ena fallet vara två på varandra följande möten medan det i det andra fallet räcker med ett möte?

Det här vet jag eftersom det är flera föreningar som har varit med om det här och jag får ständigt frågan. Vissa föreningar hinner dessutom att fatta beslut och vet inte om att de måste fatta ytterligare ett beslut på ett möte, för det är svårt att ta till sig stadgarna: När är det en sammanslagning och när är det nedläggning?

Sedan vill jag bara säga att i stadgarna på det som gäller i det kommunala är det så att på vissa står det att man *utser* KPR-ledamöter och på vissa står det att man *nominerar*. Vi nominerar; det är kommunerna som sedan fattar beslut och utser ledamöterna. En rensning behövs i stadgarna så att man använder rätt begrepp.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Det var många frågor här. Vi börjar med Kurt Blomqvist som vill ändra till att årsmötet eller annat beslutsförande möte kan nominera till KPR. Vi har ju en särskild paragraf för KPR, § 7 som är en ny paragraf. Den kan man titta på om man vill ha stöd för hur det här ska fungera när det gäller KPR-sidan. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag med anledning av att vi har en särskild paragraf som reglerar KPR-frågorna.

Kurt föreslår också att man ska vara fler ledamöter i styrelsen om man är 400 medlemmar. Det kan man inte detaljreglera. Skulle det visa sig att man inte får fem ledamöter i styrelsen i en förening med mer än 400 medlemmar – vad ska man göra då? Man kan inte ha något obligatoriskt antal. Vi har sagt att man kan leda en förening med tre ledamöter, och de kan vara valda i klump eller på det traditionella sättet. Men att göra en detaljreglering utifrån antalet medlemmar fungerar inte, så det yrkar vi avslag på naturligtvis. Där är det också bifall till styrelsens förslag.

Kaija Nyström har yrkat på en ändring vad gäller nomineringar till KPR, och det är samma sak där. Det här regleras också i en ny paragraf, § 7. Jag kan inte se att det finns någon större anledning att göra några förändringar där utan vi yrkar bifall till styrelsens förslag.

Håkan Bengtsson har inte varit uppe och yrkat men där yrkas att § 4 moment 6 utformas så att firmateckning var för sig kan medges efter beslut av styrelsen alternativt efter beslut vid årsstämman. Där finns inget annat yrkande än vårt när det gäller den biten, så vi yrkar bifall till styrelsens förslag även på den punkten.

Sedan har vi Kaija Nyström igen angående upplösning och sammanslagning av föreningar. Vi har gjort lite nyskrivning på den punkten men vi har inte upplevt att det är något större problem när det gäller sammanslagning och upphörande av föreningar. Kaija föreslår att kongressen beslutar att slå samman moment 10 och 11 och överlämnar följande förslag till text till redaktionsutskottet beträffande momentet om upplösning/sammanslagning:

”Vid upplösning ska samråd ske med distriktsstyrelsen före beslut. Vid sammanslagning ska styrelserna för de berörda föreningarna ha samråd med distriktet.” Så funkar det redan i dag i alla de här sammanhangen. Jag ser inte att vi har något behov av att göra några större förändringar på den punkten. Det jobbas ofta på det viset och stadgarna ger stöd för det. Vi yrkar bifall till styrelsens förslag.

Kari Nortemo tar upp samma fråga som vi har haft tidigare: ”Årsmötet väljer ordförande och kassör samt andra funktioner till styrelsen som de valda ledamöterna fördelar mellan sig.”

Det är ju så stadgarna ser ut i dag, så vi ser inte heller där att det finns någon anledning till några förändringar. Vi yrkar bifall till styrelsens förslag också på den punkten.

Kurt Blomqvist har ett yrkande på moment 2 som rör att skriva ihop punkter. Sedan har han ytterligare ett yrkande på moment 4: ”Beslut gäller när en majoritet av närvarande styrelseledamöter röstar för. Det kan innebära ett minoritetsbeslut i styrelsen.” Man kan inte fatta beslut om man inte är beslutsför, så om styrelsen består av fem ledamöter måste man vara minst tre för att beslutet ska vara giltigt. Det är naturlig föreningskunskap som gäller där. Vi yrkar bifall till styrelsens förslag.

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Sten svarade på frågan om minoritet i styrelsen och sedan yrkande han bifall till styrelsens förslag. Det innebär att det kan bli minoritetsbeslut, för det står att det är närvarande styrelseledamöter. Är det fem i styrelsen och tre är närvarande och det blir 2–1 bland närvarande styrelseledamöter, så är det minoriteten. Är det som du säger Sten, att det måste vara minst tre – skriv då det i stadgarna och inte något luddigt om närvarande.

Sedan hänvisade du till paragrafen om KPR, och det står precis samma sak där – att årsmötet ska välja. Det ska i och för sig nomineras, men det är ingen skillnad i vad som står i paragrafen om KPR.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: I grunden är vi naturligtvis överens. Det som skiljer vad gäller moment 10 är att vid en sammanslagning behövs det bara ett beslutande möte men vid upplösning behövs det två möten. Jag kan inte förstå varför det skulle vara någon skillnad. En förening kommer inte att existera – varför ska det vara skillnad på när man sammangår med någon eller om man gör det via en nedläggning?

Det är bara förvirrande, och det är den tydligheten jag vill ha i stadgarna. Det ska inte vara skillnad. Sedan får man behandla det hur som helst och stadgarna blir som de blir. Det är ju bara att ge sig på den punkten. Det är en fråga som med fördel kan gå till redaktionsutskottet

Kari Nortemo, PRO Stockholms län: Jag förstår inte riktigt styrelsen. Jag har inte gjort någon ändring på så sätt, som motionerna. Jag har bara lagt till lite om detta med information. Jag förstår inte att styrelsen inte kan bifalla det. Vi är gamla föreningsmänniskor; vi vill ha ordning och reda på torpet. Jag har varit med i föreningslivet i mer än 40 år. Jag vet vad det betyder att vara ordförande och att vara kassör; därför är jag inget av det nu. Jag tycker att styrelsen verkligen borde lägga till punkten att man måste informera sitt distrikt.

Kerstin Carlsdotter, PRO Skaraborg: Det var någon som frågade om huruvida firmateckning för att vara giltig och verkställas av två personer i förening. Jag skulle vilja ha ett förtydligade här om hur vi praktiskt ska genomföra detta.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Först och främst när det gäller styrelsens storlek i samband med beslut: Om styrelsen är beslutsförmässig, och det är den om mer än halva styrelsen är med på matchen och närvarande på mötet, spelar det ingen roll hur många man är. Är man tre stycken är man beslutsförmässig om styrelsen bara består av tre stycken. Är det bara en som är närvarande är det sämre men är man två går det bra.

Man måste förstå det här. Det finns många små styrelser men man måste ändå kunna ta beslut. Låt säga att det är en styrelse på fem ledamöter och det bara är tre närvarande – då är mer än halva styrelsen närvarande. Sedan har vi ju enkel majoritet när man röstar, och är det två som röstar för en och en röstar emot gäller beslutet i vilket fall som helst, oavsett om man är så pass få. Det har ingen betydelse egentligen.

Rent demokratiskt håller man riktlinjerna med så pass få personer, och det är det som kommer att hända i våra organisationer. Vi kommer att bli färre i många styrelser och då måste man ändå kunna ta beslut. Det ska också kunna gå att vara frånvarande. Huvudsaken är att man är beslutsförmåig.

Kaija var uppe om det här med sammanslagning av föreningar. Vi har inte gjort några stora förändringar när det gäller sammanslagning av föreningar. Det enda som vi har förändrat är att vi också här har sagt att det ska vara enkel majoritet. Om en majoritet av mötesdeltagarna är emot en sammanslagning kan sammanslagningen inte ske. Vi ser inga komplikationer egentligen med den här frågan. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Kari var uppe och diskuterade om det här med årsmöte och att välja ordförande, kassör och andra funktioner till styrelsen. Vi ser det som en ganska självklar sak att de här bitarna redan är inarbetade i styrelsens förslag. Därför yrkar vi bifall till styrelsens förslag.

Ordningsfråga

Viveka Morelius, PRO Dalarna: Är styrelsens förslag ordagrant det som står i förslag till stadgar? I så fall skulle jag vilja ha lite rättning. I moment 2 under *Årsmöte* och sjätte punkten står det "I övrigt ska val av styrelse i moment 4 ...". Det ska vara moment 5. Och "val av revisorer i moment 7" – det ska vara moment 8. "Val av valberedning" är punkt 9, men vad ska de göra – det står inte. Det är inget slut på den meningen, om man säger så.

Sedan sade Sten tidigare här att KPR har en alldeles egen paragraf – § 7. Så då förstår jag inte varför man ska skriva in det under årsmötet. Då kan väl det stå i § 7.

Fortsatt debatt

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Det är intressant det Sten säger om det här med beslut i styrelsen, att det ska vara den praxis som gäller. Men om man läser reglerna för omröstning står det ju att styrelsemöte som protokollförs tar beslut med en röstmajoritet motsvarande fler än hälften av de röster som avgivits. Det står inget om att det behöver vara en majoritet av styrelsens ledamöter utan det står att det ska vara en majoritet av närvarande.

Då kan det ju vara så att om det är en styrelse med fem ledamöter och tre är närvarande, så är det enligt stadgarna rätt att ha ett beslut med 2–1. Kan man läsa något annat är det konstigt.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Vi verkar vara ganska överens om att man tar majoritetsbeslut i PRO. Det viktiga är att styrelsen är beslutsförmåig och det är man alltid om man är fler än hälften närvarande. När det gäller beslutet som ska tas är det också majoritetsbeslut, och det förutsätter att det är en majoritet av de tre som finns närvarande, eller hur många de nu är, som biträder förslaget. Jag ser inte att det är några bekymmer på den punkten.

Sedan hade vi om KPR och varför det står med under årsmötet om KPR. Det är lite det här som jag nämnde redan inledningsvis när det gäller stadgarna. Det är viktigt att man både kan upprepa och vara tydlig om vilka frågor som ska beslutas på ett årsmöte. Det är därför de finns med här. § 7 om KPR handlar mer om hur man hanterar frågan totalt sett, men ledamöterna måste *nomineras* på årsmötet. Det andra i § 7 handlar om hur man *hanterar* själva KPR-frågan i organisationer.

Det är en komplettering och vi har siktat in oss på att det är viktigt att vi har tydliga stadgar som är enkla att förstå, så att man inte behöver leta allt för mycket för att hitta det man måste göra till exempel på ett årsmöte när det gäller vilka ledamöter som ska väljas. KPR-ledamöter väljs inte varje år utan de väljs vart fjärde år, som ni vet. Bifall till styrelsens förslag.

Bengt Fernström, PRO Skaraborg: Jag har ju tidigare sagt att vi står bakom stadgarna och tycker att det är jättebra att det är förenklat på många sätt, framför allt för våra små föreningar så att de kan överleva. Det är en jättestor skillnad på att ha en förening med 400 medlemmar och

ha en med 38 – det ska ni veta. Och om de 38 dessutom inte bor på samma ort är det ännu värre. Men det var inte därför jag begärde ordet, utan det är en fundering om stadgarna, Sten.

Det här med KPR som vi halkade in på, där det står skrivet på två ställen. Framför allt står det att vi ska göra detta på årsmötet, och det är väl rätt tänkt i och för sig. Men ska man sedan ha ett nyval under perioden om det blir ett avhopp och det står i stadgarna att det ska väljas vid ett årsmöte är det inte så lätt att vänta till nästa årsmöte när det kan väljas.

Måste det vara årsmöte? Jag skulle vilja att det stod ”årsmöte eller annat möte där man kan fatta beslut” för så står det i stadgarna på andra ställen att man kan ha. Man kan välja att ha ett beslutsfört möte på hösten där man kan ta sådana beslut. Det skulle underlätta lite. Det var bara en fråga om du kan tänka dig det.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Självklart ska man kunna välja på ett annat protokollfört möte. Ska man göra tilläggsval om någon hoppar av är det också viktigt att man kan justera det genom att man kallar till ett möte där man på dagordningen tar upp att man ska utse KPR-ledamöter som eventuellt kan ha hoppat av och att man måste komplettera. Det är självklart att det ska gå och det finns reglerat i stadgarna att det kan ske på annat protokollfört möte.

Det är annorlunda på distriktsnivå. Men på föreningsnivå har man fler möten; det har man inte på distriktsnivå utan det kanske är ett eller två möten per år. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kjell Johansson*, PRO Södra Älvsborg: PRO Södra Älvsborg är inte beredda på att bifalla paragrafens förslag om att intresseförening kan välja vilket distrikt man vill om man är verksam inom flera distrikt. Det borde finnas en dialog mellan distrikt och intresseförening. Ett förtydligande om intresseförening behövs: Kan man ombilda en förening till intresseförening? Redaktionsutskottet bör omarbeta texten enligt ovan.
- *Kurt Blomqvist*, PRO Örebro län:
 - Moment 2, punkten ”Årsmötet ska besluta om eventuella arvoden och övriga ersättningar” föreslås ändras till ”Årsmötet eller annat beslutsförande möte ...” Punkten ”Finns det fler föreningar i kommunen ska årsmötet nominera till KPR” föreslås att ändras till: ”... ska årsmötet eller annat beslutsförande möte nominera till KPR”. Punkten: ”I kommuner utan samorganisation har samtliga föreningar ett gemensamt ansvar ...” ”Föreslås ändras till: ”I kommuner utan samorganisation har samtliga föreningar och distriktet ett ...”
 - Moment 4: Beslut gäller när en majoritet av närvarande styrelseledamöter röstar för. Det kan innebära ett minoritetsbeslut i styrelsen. Yrkar på samma skrivning som för Riks styrelse: ”Beslut i styrelsen kräver att fler än hälften av ledamöterna är eniga.”
 - Moment 5 första stycket föreslås ändras till: ”Styrelsen ska bestå av minst tre ledamöter, har föreningen fler än 400 medlemmar så ska styrelsen bestå av minst fem ledamöter.”
 - Moment 5, andra stycket föreslås ändras till: ”Årsmötet väljer ordförande och kassör samt andra funktioner till styrelsen som de valda ledamöterna fördelar mellan sig.” Fjärde stycket – lägg till sist i stycket ”Ersättare kallas alltid till styrelsemöten”. Sjunde stycket, första raden ändras till: ”Styrelsen kan utse ett arbetsutskott på minst tre personer inom sig.”

- *Kaija Nyström*, PRO Uppsala län:
 - Moment 2: De sex sista punkterna i stadgeförslagets § 4 moment 2 stryks och ersätts med följande text: ”Nomineringar av ledamöter till kommunala pensionärsråd (KPR) eller motsvarande. I kommuner med flera föreningar nomineras ledamöterna i samråd med de andra föreningarna i kommunen eller i förekommande fall av samorganisationen i kommunen. Nominerade ledamöter ska vara mantalsskrivna i kommunen och medlem i en förening i kommunen. Nomineringen av ledamöter ska anmälas till berörd kommun.”
 - Kongressen slår samman moment 10 och 11 och överlämnar frågan till redaktionskommittén som tar ställning till följande förslag till text till momentet om upplösning/sammanslagning: ”Vid upplösning ska samråd ske med distriktsstyrelsen före beslut. Vid sammanslagning ska styrelserna för de berörda föreningarna ha samråd med distriktet om sammanslagning. Föreningarnas styrelse ska därefter var för sig besluta om förslag till sammanslagning inför årsmöte/föreningsmöte. Upplösning av föreningen eller sammanslagning med annan förening inom PRO ska beslutas av årsmöte eller ett protokollfört föreningsmöte. Vid upplösning av föreningen ska medlemmarna ges möjlighet att välja vilken förening hen vill övergå till. Protokollet från det beslutande mötet och föreningens tillgångar överlämnas till distriktet. Vid sammanslagning av föreningar övertas handlingar och tillgångar av den mottagande föreningen. Medlemmarna i den överlåtande föreningen blir medlemmar i den övertagande föreningen. Om förening inte fullgör sina skyldigheter mot PRO trots uppmaning eller vägrar att följa stadgarna eller beslut som tagits med stöd av stadgarna kan riksorganisationens styrelse besluta om föreningens upplösande.”
- *Kari Nortemo*, PRO Stockholms län:
 - Moment 5, andra stycket föreslås ändras till: ”Årsmötet väljer ordförande och kassör samt andra funktioner till styrelsen som de valda ledamöterna fördelar mellan sig. Årsmötet kan även välja ledamöter och låta de valda ledamöterna fördela samtliga uppgifter inom sig och är informationsskyldiga till PRO-distrikt inom sina geografiska områden om denna styrelseform.”
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 219–18 avslå Kari Nortemos yrkande

att i övrigt fastställa styrelsens förslag till stadgar § 4 Föreningarna.

Reservation

Mot beslutet reserverade sig *Kjell Johansson*, PRO Södra Älvsborg: ”PRO Södra Älvsborg reserverar sig mot skrivningen att intresseförening kan välja vilket distrikt man vill tillhöra.”

Behandling av dagordningens punkt 11 fortsätter lördag den 18 juni.

Tjänstgörande ordförande: Inger Ros

Uttalande om pensioner

Föredragning och förslag

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Nu går vi tillbaka till pensionerna och lämnar stadgarna. Jag ska gå direkt på attsatserna i uttalandet och inte titta på texten. Jag tror att ni kommer att känna igen attsatserna precis. Nu tror ni att vi skrev det här uttalandet efter att Ardalan Shekarabi hade hållit sitt lysande tal, men det är inte sant. Vi skrev det här uttalandet före; sedan vet jag inte om Ardalan hade läst det. Jag kommer att kommentera attsatserna och texten finns i era skrivplattor.

Tjänstgörande ordförande: Det är svårt att få fram det på plattorna. Kan kongressen acceptera att föredragande drar attsatserna och att vi tar beslutet utifrån det?

Svar ja.

Jan Andersson, styrelsens föredragande. Nu tar jag attsatserna, dock inte i den ordning de står i uttalandet. Den jag kommer att läsa först är ”att garantipensionen höjs med 1 000 kronor före skatt och att bostadstillägget höjs med 100 kronor från och med augusti månad”. Det är det snabbaste man kan göra.

Nästa attsats lyder ”att inbetalningarna till pensionerna ökar.” I texten står det från 17,21 procent till 18,5 procent. Ni har hört det förut. Det är vår egen namninsamling som kräver det.

Tredje attsatsen lyder ”att en ’gas’ införs”. Ni vet – tre gånger hade vi en broms som slog till och sänkte pensionerna. Nu är fonderna välfyllda och när de når en viss nivå ska det ge högre pensioner. Ni har hört det tidigare i dag. Det finns i handlingsprogrammet också.

Nästa attsats lyder ”att pensionsgruppen ersätts av ett öppet samarbete om pensionerna”. Inga stängda rum, öppen debatt om pensionerna, från att vi har haft stängda rum sedan 1994.

Och slutligen ”att det sker en samlad översyn av pensionssystemet”. Det är liksom dags. När ATP hade funnits i 20 år gjorde man en samlad översyn. Detta system har funnits i över 20 år. Nu är det dags för en samlad översyn.

Jag hoppas att kongressen vill ställa sig bakom detta uttalande om pensionerna.

Beslut

Kongressen beslöt:

att ställa sig bakom föreslaget till uttalande.

Uttalande om pensioner från PRO:s kongress 17–19 juni 2022

När PRO är samlat till kongress står pensionerna högst på dagordningen, inte bara på kongressen, utan också på den politiska agendan.

Kommande vecka ska Sveriges riksdag ta ställning till ett förslag om ändringsbudget från regeringen som innebär att garantipensionen höjs med 1 000 kronor före skatt och att bostadstillägget höjs med 100 kronor. Denna höjning ska komma de sämst ställda pensionärerna till del från och med augusti månad. Detta är viktigt eftersom priset på bland annat livsmedel och bränsle skenar.

Att Sveriges riksdag antar detta förslag är viktigt, men bör följas av att den allmänna pensionen höjs. Inbetalningarna till den allmänna pensionen måste höjas från dagens 17,21 procent av lönesumman till 18,5 procent. En sådan höjning skulle innebära att den allmänna pensionen höjs både för dagens och framtidens pensionärer.

Den ”broms” som finns i systemet bör kompletteras med en ”gas” som ger högre pension när fonderna överstiger en viss nivå.

Det måste bli ett slut på att pensionsfrågorna avgörs bakom stängda dörrar i pensionsgruppen. Att politiska partier samarbetar om hur pensionssystemet ska se ut är välkommet, men det ska ske öppet och där alla riksdagspartier erbjuds att vara med. Pensionärsorganisationerna ska också kunna lämna sina synpunkter.

Det är hög tid för en samlad översyn av pensionssystemet för att systemet ska kunna hålla långsiktigt.

Vi i PRO deltar och bidrar gärna i denna översyn. PRO:s samlade kongress vill

- ha en samlad översyn av pensionssystemet
- att inbetalningarna till pensionerna ökar
- att en ”gas” införs
- att pensionsgruppen ersätts av ett öppet samarbete om pensionerna
- att garantipensionen höjs med 1 000 kronor före skatt och att bostadstillägget höjs med 100 kronor från och med augusti månad.

Information

Tjänstgörande ordförande: Det är middag klockan 20.00. Det är avsatt tid från klockan 19.00 för dem som behöver delegationsmöten. Jag vill gärna skicka med delegationerna att vi ligger lite pyrt till med tiden. Vi har inte klarat jättemycket första dagen och vi har många punkter kvar, om ni tittar i dagordningen.

Vi ska från presidiets sida försöka göra en plan inför i morgon om hur vi ska få det här att fungera, men jag tänker att ni också kan fundera under era delegationsträffar om vi kan underlätta arbetet utan att ta bort den demokratiska processen, för den är naturligtvis viktig.

Ajournering

Kongressen ajournerades klockan 19.04.

Lördagen den 18 juni 2022

Lördagens förhandlingar inleddes klockan 09.00.

Tjänstgörande ordförande: *Inger Ros*

Tjänstgörande ordförande: God morgon! Vi har lite tidsbrist men vi är optimister och det kommer att funka, men om ni är nästa talare på talarlistan här bakom mig är det bra om ni gör er beredda. Vi kommer inte att ta någon kaffepaus utan det kommer att finnas här utanför mellan klockan 10.00 och 11.00. Då kan ni smyga ut lite fint och hämta er lite kaffe vid lämpligt tillfälle.

Justering av röstlängden

Röstlängden fastställdes till 246 ombud.

Dagordningens punkt 18

Val

Dagordningens punkt 18.1

Ordförande för riksorganisationen

Tjänstgörande ordförande: Nu kommer vi in på en väldigt viktig punkt – vem som ska leda riksorganisationen i framtiden. Jag vill bara säga inledningsvis att det finns flera kandidater, det vet alla, det är ingen hemlighet. Det är därför viktigt att vi respekterar det vi sade i går om en bra och fin ton och att vi pläderar *för* den kandidat vi har, inte *mot* någon kandidat. Jag tror att det är otroligt viktigt att det fungerar så. Det vill jag vädja till er om.

Föredragning och föreslag

Håkan Bystedt, valberedningens sammankallande: Ärade ombud, Christina Tallberg får inte bli en parentes i PRO:s 80-åriga historia. Därför är valberedningen enhällig i sitt förslag till ny ordförande i PRO: Åsa Lindestam.

Åsa är 66 år, boende i Söderhamn med sin man. Åsa började sin karriär här i livet efter skolan med att jobba inom förskolan som föreståndare, sedermera också som aktiv i Facklärarförbundet. Sedan var hon rektor i flera år för flera förskoleenheter i sitt hemlän. Hon hade naturligtvis också, och har sedan dess haft, kommunala och regionala politiska uppdrag och suttit i riksdagen.

Åsa är mycket drivande i frågor som hon engagerar sig i. Hon har med sig PRO:s värderingar från barnsben då båda hennes föräldrar, och även andra i släkten var aktiva i PRO. Hon är strukturerad, lojal och en inkluderande ledare. Hon är en social person och därför också intresserad av människor. Hon har lätt för att se helheter och kan arbeta med många frågor samtidigt.

Åsa vill positionera PRO i en tydligare roll i samhällsdebatten, arbeta för att organisationen växer och att fler medlemmar känner en högre grad av delaktighet genom att bli mer relevant för olika ålders- och intressegrupper. Hon brinner för ett samhälle med en god välfärd som finns där för oss alla när vi behöver den och där det inte ska bero på ålder eller plånbok vem som får eller inte får ta del.

I våra sakfrågor dominerar naturligtvis högre och rättvisare pensioner, bättre kvalitet inom äldreomsorgen och vården, tandvården naturligtvis men också miljö- och klimatfrågor, och jämställdhetsfrågorna får en stor plats.

Den sista valperioden i riksdagen har Åsa varit förste vice talman i Sveriges riksdag. Det betyder att man måste kunna lyssna, prata med och umgås med alla. Den erfarenheten kommer PRO att ha stor nytta av i framtiden, med Åsa som ordförande.

I januari 2020 ordnade jag en studieresa tillsammans med Vi-skogen till Kenya med ett femtontal riksdagsledamöter i Kooperativa studiegruppen. Där nere var också Åsa med. Vi träffade parlamentariker från Kenya och hade en diskussion om kvinnors deltagande i politiken och parlamentet. Åsa ställde sig och höll ett brandtal för hur jämställdhetspolitiken i Sverige bedrivs i parlamentet. Jag såg att kvinnorna reagerade. Jag såg att männen också reagerade. Och när hon hade pratat färdigt ställde sig alla upp och applåderade.

Det är Åsa i ett nötskal – att brinna och engagera. Jag yrkar bifall till valberedningens förslag om att utse Åsa Lindestam till ny ordförande i PRO.

Debatt

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: PRO Dalarna har nominerat Jan Andersson till det här uppdraget och vi står givetvis fast vid det. Jag vill också säga att vi hörde valberedningens ordförande i går redovisa hur man hade jobbet, och det var ambitiöst. Vi är dock kritiska mot att man gick ut tre veckor före nomineringstidens utgång och nominerade ordförande. Vi tycker att det var ett ingrepp och ett försök att lägga locket på för den demokratiska processen ute i distrikten.

I sakfrågan har vi nominerat Jan Andersson till det här uppdraget, och när man tittar på de två föreslagna kandidaterna så är de ju relativt likvärdiga. De har samma bakgrund, de är pedagoger, båda har suttit i riksdagen; Åsa har vad jag förstår inte avgått riktigt än. Man har också likartade erfarenheter och därmed också någorlunda likartat nätverk när det gäller de här viktiga frågorna.

Jan har också erfarenhet från EU-parlamentet, vilket vi tycker är värdefullt i det här sammanhanget. Jan har också det som för oss har varit avgörande – erfarenhet från att vara med i ledningen av PRO. Han har suttit i styrelsen under två mandatperioder, varav den senaste som vice ordförande. Vi anser att Jan kan bli en mycket bra ordförande för vår organisation och yrkar naturligtvis vidare på att han ska väljas också.

I något sammanhang har det sagts att Jan med sina 75 år skulle vara för gammal för det här uppdraget. Jag förstår inte det riktigt. Jag fyller snart själv den aktningsvärda åldern och jag tänker inte hoppa av alla verksamheter bara för att jag råkar bli 75 år. Jag tycker att jag har en hel del att bjuda på ännu jag också i de här sammanhangen, så det har jag inte för avsikt att göra. Dessutom är det så att med stigande ålder kommer också en viss erfarenhet och ett visst kunnande att öka i de här sammanhangen.

Därför mina vänner, föreslår jag då kongressen att välja Jan Andersson till ordförande för vår organisation.

Ove Göransson, PRO Bohuslän: Jag är inte någon sådan där människa som är så väldigt insatt i människor utan vad jag tittar efter är ju vad människan utträttar och vad det blir för resultat av det människan jobbar med.

Jag föreslår att Jan ska bli ordförande för PRO nästa mandatperiod. Jag tycker, när jag ser på hans arbete – det är ju det arbete vi ser när det gäller till exempel pensionerna att han har jobbat fram hela den biten, och det är grunden för vår existens som pensionärer att vi har någon som kan driva frågorna så att vi som människor kan ha en dräglig tillvaro. Jag förordar än en gång att vi väljer Jan till ordförande för PRO Riks.

Ordningsfråga

Gustav Holmlund, PRO Uppsala län: Nu kommer många talare att plädera för den ena eller andra kandidaten, och det är rätt. Men jag skulle vilja att båda kandidaterna fick en chans att presentera sig själva inför kongressen. Jan vet alla vem det är, men man kanske inte vet vem Åsa är.

Fortsatt debatt

Lena Ottosson, PRO Örebro län: I Örebro har vi tidigt nominerat Jan Andersson. Vi känner Jan sedan några år tillbaka och ni har hört om hans egenskaper redan, så jag ska inte dra det en gång till. Men vi anser att Jan är en drivande person och han känner vår organisation och vet vilka utmaningar vi står inför. Vi står alltså fast vid Jan.

Sedan skulle jag vilja säga att vi har inget emot att det blir förnyelse i styrelsen. Vi hade gärna sett att Åsa Lindestam hade kommit in i styrelsen för att lära känna PRO och sedan växla upp till ett ordförandeskap. Men vi står fast från Örebrodistriktet och föreslår att kongressen väljer Jan Andersson som ordförande.

Hantering av ordningsfrågan

Tjänstgörande ordförande: Vi har rådgjort lite i presidiet om önskemålet om att kandidaterna skulle presentera sig. Det är ju ett viktigt val som ska göras. Samtidigt är vi i tidsnöd. Men vi har tittat lite på det här och tänker att båda kandidaterna får inta varsin talarstol och under en minut presentera sig själva. Vi gör det när vi har gått igenom några talare till.

Från salen: Det är för kort tid.

Tjänstgörande ordförande: Det är er tid vi tar av. Det är ni ombud som bestämmer, men då får ni vara beredda på att det blir tajt sedan. Blir det bra med två minuter?

Svar ja.

Fortsatt debatt

Bengt-Åke Lindblom, PRO Gävleborg: Det är utom tvivel så att det är två väl kvalificerade kandidater men för egen del, och för Gävleborgsdistriktets del, förordar vi Åsa Lindestam.

Om jag backar tillbaka lite kort till vad valberedningens ordförande sade om riksdagsarbetet så att vara medlem av talmanskollegiet under en oerhört turbulent mandatperiod och jobba tillsammans med företrädare för åtta olika partier som ibland tävlar om att medvetet eller omedvetet missförstå varandra – det är nog inte det lättaste jobbet.

Åsa driver det här med jämställdhetsarbete inom riksdagen och har tagit initiativ och drivit en del väldigt tankeväckande olika arrangemang, seminarier och hearings av olika slag.

Jag vill också ha en mer personlig infallsvinkel, och då tänker jag tillbaka på min yrkesverksamma tid som lärare vid Högskolan i Gävle, och jag har också jobbat mycket fackligt för Sacos del. Då satt vi i högskolestyrelsen; jag satt som facklig företrädare och Åsa kom in som en av flera så kallade allmänföreträdare. Här ser vi olika perspektiv och de här åren var en oerhört turbulent tid; det hände väldigt mycket på högskolan. Från fackens och lärarnas sida kunde vi ibland tycka att allmänföreträdarna inte riktigt såg hur vi egentligen hade det på golvet, medan de kunde tycka att vi var väldigt fasta i våra tankemönster.

Jag tycker att det var väldigt fascinerande att jobba med Åsa – jag skulle vilja kalla det att hon hade en väldigt ödmjuk tuffhet; det uttrycket passar in här: Att samtidigt starkt tro på det man vill men samtidigt vara beredd att ta till sig andras argument.

Det här är oerhört starka drag för en ledare i en stark och föränderlig organisation, och här har Åsa alla förutsättningar att kunna göra ett väldigt bra arbete för PRO:s del.

Lena Petersson, PRO Östergötland: Jag vill börja med att tacka valberedningen för ett mycket gott arbete. PRO behöver en ordförande som är stark och kan ta över rodret. Därför yrkar vi på Åsa Lindestam som har de ledarskapskunskaper som behövs och som ser alla medlemmar.

Vi behöver nya ögon och öron i styrelsen. Efter gårdagens redovisning av försäljningen av Gysinge känns detta ännu viktigare. Vi behöver också en förnygring för att kunna visa de yngre pensionärerna att de behövs och att det kan löna sig att gå med i PRO. Vi behövs alla – unga som gamla, män som kvinnor, från hela Sverige. Vi i distriktet Östergötland framhåller Åsa Lindestam som ny ordförande i PRO Riks styrelse.

Kandidatpresentation

Åsa Lindestam, ordförandekandidat: Kongressdeltagare, så himla kul det var att få vara med er i går och lära känna några och också få nya vänner. Jag älskar sådant, det ska ni veta!

Jag kommer från ett arbetarhem i Marmaverken, som bara fanns för att fabriken fanns – och den finns ju inte längre. Jag utbildade mig i Gävle till förskolelärare men jättesnart blev jag faktiskt föreståndare och sedan rektor.

Jag trodde aldrig att jag skulle sluta arbeta som rektor för det var jättekul, men jag hamnade i riksdagen och ni vet – när man hamnar där så vet man inte riktigt vad som kommer att ske. Man vet inte vilket utskott, man vet inte vilka uppgifter. Men jag stortrivs i riksdagen, jag har verkligen tyckt att det har varit kul. Nu har jag tre dagar kvar och slutar om tre dagar.

Jag har ett enormt nätverk förstås, för jag har varit där i 20 år. Det betyder att jag har telefonnummer till alla ministrar och till alla mina kollegor, men som talman – precis som sades – så måste man vara neutral. Man måste veta vilken hatt man har på sig när man gör saker. Så jag har nog vänner i alla partier, utom kanske ett – ja, jag erkänner, det är så.

Jag har ett uppdrag kvar och det är för Lottakåren. Jag är ordförande för Lottakåren. Jag ville sluta i fjol men de väddjade att jag skulle fortsätta, så jag kliver av i november från det uppdraget. Det är det enda.

Jag har lett jämställdhetsgruppen och vi har åstadkommit fantastiska saker. Jag har aldrig fått så mycket beröm för något som att jag flyttade voringstiderna till lite tidigare på dagen, så att alla hinner hem och träffa sina familjer. Ni vet – små saker kan förändra världen, så är det verkligen. Jag har också det här nätverket som gör att jag trivs väldigt bra. Jag slår snabbt en signal. Det betyder att jag inte skriver några motioner över huvud taget – jag pratar med folk i stället!

Jan Andersson, ordförandekandidat: Bara jättekort om min bakgrund. Jag är född på Höga borg i Helsingborg, och alla som känner till Höga borg vet att det är arbetarkvarteren. Mina föräldrar var båda kommunalare och arbetare; min mamma var till och med piga och blev sedan vårdbiträde och var jättestolt över det. Jag är lärare och har suttit i Europaparlamentet.

Men nog om det. Jag ska använda den här korta tiden till PRO:s utmaningar. Alla ni som sitter här vet att vi har stora utmaningar, och frågan är hur vi ska lösa dem. Den största utmaningen handlar om hur vi ska bli fler medlemmar. Vi borde kunna bli fler medlemmar och det handlar om att ni som sitter här, och alla de ni känner, ska fortsatt känna sig hemma i PRO och vilja vara kvar.

Den andra utmaningen är att vi ska värva nya medlemmar, nya pensionärer ska känna sig hemma i PRO och det är en utmaning att ha folk från 100 års ålder ända ner till kanske 65 år för vi har de som går tidigare i pension. Hur ska vi kunna göra det? Det är verksamhetsinriktningen. Vi vet om att vi har föreningar ute som till och med värvar medlemmar – jag vet

Sölvesborg hemifrån, jag vet Klippan hemifrån, och liknande föreningar – och det är likadant runt om i Sverige.

Vi ska lära av varandra och också kunna behålla de nya medlemmarna. Det gör vi genom förnyad verksamhet men också intressepolitik. Jag kunde en hel del om pensioner innan och i PRO har jag lärt mig mer om pensionerna. Den frågan kommer att leva kvar och vi måste fortsätta jobba för högre pensioner för pensionärerna!

Fortsatt debatt

Lena Wejander, PRO Gävleborg: Jag står här för att jag brinner för att Åsa blir en bra ordförande. Jag har jobbat tillsammans med Åsa. Det är länge sedan, för det var när Åsa var föreståndare och jag var chef för barnomsorgen i Söderhamn. Men jag tror att det man kunde se då har bäring även i dag.

Åsa hade en väldigt stor social kompetens. I sitt jobb måste man ju samarbeta med kollegor, föräldrar, personal och barn på väldigt många olika sätt. Åsas styrka i det här är att hon alltid hittar något hos varje individ som man kan jobba vidare med.

Redan på den tiden var barnomsorg en väldigt föränderlig värld. Nya krav hela tiden, nya sätt att jobba. Det här deltog Åsa aktivt i, hon ifrågasatte och hade åsikter och hon ville alltid förstå, men hon bidrog och antog alla utmaningar.

När man är ordförande i PRO tror inte jag att det är kunskap och erfarenhet från själva PRO-arbetet som är det viktiga, för det finns så många kompetenta PRO-medlemmar som sitter i styrelsen och jobbar på kansliet. Det är annat som är det viktiga, och har man en ledare som inte har de här egenskaperna får också övriga personer möjligheter att växa i sina roller.

Framtiden i PRO vet vi ingenting om. Vi vet inget om hur det ser ut mer än att det kommer att ske förändringar. I dag har vi ett väldigt stort fokus på pensionerna men så kommer det kanske inte att vara i framtiden. Vi vet inte vilka frågor som blir viktiga. Därför måste man vara nyfiken, kunna förstå och ta till sig omvärlden, för att kunna ha många bollar i luften.

Det här gör att jag yrkar på att vi ska välja Åsa. Jag tror att hon blir en perfekt ordförande!

Gertrud Ekman, PRO Skåne: I dag ska PRO:s riksorganisation välja en ny ordförande. Det är en ytterst viktig funktion som kräver en förmåga att med stor diplomati föra fram frågor som är viktiga för oss pensionärer i hela Sverige. PRO är en organisation som är politiskt obunden men samhällspolitiskt engagerad.

Som ni säkert hört kommer jag från och representerar Skåne och vi har nominerat Jan Andersson till ny ordförande efter Christina Tallberg. Jan Andersson har varit ordförande i PRO Skåne i sju år. Han avgick vid årsmötet nu 2022. Han har också varit vice ordförande i PRO:s riksorganisation under samma tid.

År 2020 blev Jan Andersson invald som ledamot i Europeiska ekonomiska sociala kommittén och hans område där är sociala frågor som rör levnadsvillkor för pensionärer i hela EU – ett uppdrag som passar som hand i handske för Jan, då han under sin tid i PRO drivit på att pensionsvillkoren måste förbättras för Sveriges pensionärer.

Han har på ett föredömligt och mycket pedagogiskt sätt i olika sammanhang visat att hela pensionssystemet måste omarbetas, och på möten och i debattartiklar har han förklarat för oss pensionärer hur systemet har urholkats. Jan har också pekat på vikten av att pensionsgruppen som bildades på regeringsnivå och som är en blocköverskridande arbetsgrupp, ska komma med förslag som håller över tid och att alla partier ska komma överens, men ännu har inget resultat uppnåtts.

Jan Andersson har också ett mycket brett kontaktnät, både inom EU och på riksnivå, efter sin tid som riksdagsledamot och EU-parlamentariker, vilket är en stor styrka i uppdraget i PRO:s riksorganisation.

Så kära kongressledamöter, alla vi som här värnar om PRO som organisation och möjlighet att driva de frågor som är angelägna för oss och hela samhället. Vi i Skånelegationen menar att Jan Andersson är bäst skickad att göra detta. Vi har i PRO Skåne under sju år med Jan som ordförande sett hans stora engagemang och intresse för just våra frågor. Han har också varit en väldigt närvarande ordförande ute i lokala PRO-föreningar, stora som små, och lyssnat på alla stora och små frågor. Med dessa ord föreslår Skånelegationen att kongressen väljer Jan Andersson som ordförande i PRO:s riksorganisation. Tänk efter före. Tack!

Ulla Bäckman, PRO Östergötland: PRO Östergötland förordar Åsa Lindestam till nästa ordförande för PRO:s riksorganisation. Med de arbetsuppgifter och uppdrag som Åsa tidigare har haft bör hon bli en utmärkt kandidat till posten som ordförande i PRO Riks. PRO Östergötland föreslår därför Åsa som nästa ordförande för PRO Riks.

Anders Lind, PRO Östergötland: Vi står inför jättestora utmaningar som organisation. Vi ser att vi tappar och har tappat medlemmar. Vi lägger en tuff mandatperiod bakom oss. Vi ska nu framtidsinriktat se framåt, och vi behöver ett kommunikativt ledarskap, ett framtidsinriktat ledarskap, ett ledarskap som samlar oss – från den enskilde medlemmen ute i verksamheten till lokalföreningarna, distrikten och Riks, som håller ihop organisationen.

Det kräver ett kommunikativt ledarskap, ett ledarskap som pekar framåt och samlar oss, och min bedömning är att den som är bäst riggad att kunna fixa det här uppdraget är Åsa. Jag bedömer att hon har en väldigt stor kompetens både från riksdag men inte minst i sitt ledarskap som rektor. Hon har en stor social förmåga, men jag vill lägga till att hon också har en väldigt stor integritet, och en stor integritet är otroligt viktig för att lösa det här uppdraget.

Jag förespråkar Åsa som ny ordförande i PRO. Jag tror att hon kommer att driva vår organisation framåt och få till nya medlemmar in i organisationen. Tack!

Bernt Zander, PRO Halland: Det är första gången jag står i talarstolen, så om det hackar får ni ha överseende med det. Vilka uppdrag som Jan har haft på olika områden behöver vi inte upprepa, men han kan organisationen och det är väldigt viktigt, och nomineringarna visar att det finns en tro på Jan.

Det är aldrig så att en ordförande ensam kan göra detta men Jan är känd för laganda så att alla kan vara med och alla tycker att vi ska utvecklas. Vi har inte råd att mista en sådan kraft som vice ordförande utan jag föreslår Jan Andersson som ordförande för PRO Riks.

Ingemar Almkvist, PRO Kronoberg: Yrandet först: Vi yrkar från Kronobergsdistriktet att kongressen väljer Jan Andersson. Vi föredrar Jan Andersson, han har lång erfarenhet av arbetet i PRO och han är dessutom väl insatt i de frågor som är viktiga för oss. Han nämner själv de utmaningar vi står inför och jag är övertygad om att han är rätt person att jobba med dessa och lösa dessa. Så återigen: Vi yrkar på att kongressen väljer Jan Andersson till ny ordförande.

Åke Edin, PRO Jämtlands län: Jag var på en konferens om jämställdhet för många år sedan. Då kom det en dam och stack en lapp på mitt konferensbord och jag blev lite ställd. Det stod så här på den: "Kvinnor i allmänhet vill hellre vara vackra än intelligenta eftersom de vet att karlar i allmänhet ser bättre än de kan tänka" – hur det nu är med den saken.

Det är angenämt att vi har två så kvalificerade kandidater. Det är det vi har att välja mellan. Jag känner personligen ingen av dem, men jag har hört av andra och jag ser på deras bakgrund och erfarenhet. Båda är utan tvekan mycket erfarna.

Åsa har naturligtvis ett helaktuellt kontaktnät i frågor som är viktiga för oss för att påverka politiken – naturligtvis ett oerhört nätverk och kompetens. Sedan är det väl också så att vi har

en brist i våra led på 65–70-åringar. Många av dem tycker att de är för unga för att gå med i PRO; det känner vi igen. Här har vi då möjlighet att välja en person i rätt ålder, i det fallet. Därmed inte sagt att en äldre inte också har kunskap och kompetens, men jag tycker att det väger över för Åsa.

Sedan får jag återknyta till det jag började med, att det är ingen belastning att hon är kvinna. Det är heller ingen belastning att hon bor norr om Dalälven. I valberedningens förslag till styrelse finner jag bara en ledamot som kommer från halva Sverige. Med Åsa skulle det bli något bättre.

Jag vill avsluta med att säga att jag har jobbat mycket med gles- och landsbygdsfrågor. Min erfarenhet är mycket påtaglig att där kvinnor och kulturen har stått i spetsen för utvecklingsarbetet i byarna så blir det mindre småskuret och mer bestående. Därmed inte sagt att jag tror att kvinnor är helgon, men jag tror att det finns en nedärvd hushållningsinstinkt: Det ska räcka till alla. Här i PRO och PRO Riks med de resurser som finns är det viktigt att det räcker till alla. Bifall till valberedningens förslag.

Eva Zakrisson Karlsson, PRO Gävleborg: Jag blev lite tagen av Jämtland här – det var väldigt mycket beröm för kvinnor, så vi får väl suga i oss det i dag.

Jag är ganska ny PRO-medlem, men jag är inte ny i föreningslivet. Men vad PRO behöver i framtiden är en ledare som låter andra växa, som ser andra, som lyssnar och som vågar fatta obekväma beslut och stå för dem. Jag yrkar bifall till valberedningens förslag Åsa Lindestam.

Christer Ahlén, PRO Norra Älvsborg: Jag är glad över att valberedningens förslag har varit känt en längre tid. Det har gett oss möjlighet till diskussion och inte minst eftertanke. Det är inte några dåliga inslag i ett val av ny PRO-ordförande.

Det resulterade i att för drygt en vecka sedan kunde jag ta del av lite andra förslag. Att Janne Andersson var nominerad visste vi på förhand men det fanns också en koppling till val av styrelseledamöter.

Må vara så, rätt eller fel, men båda våra kandidater till ordförande har olika förtjänster. Jag har lärt känna Janne under alla hans år i PRO-styrelsen, på olika sätt. De erfarenheterna och intrycken heter ju duga. Men samtidigt är det väl på det viset att Åsa representerar kanske andra förtjänster än att vara en profil i intressefrågor. Den chansen har hon inte fått ännu, så det vet vi inget om.

Oavsett deras förtjänster ska vi ha stor respekt för dem, och så får vi inte glömma bort det viktigaste av allt – Bernt Zander antydde det hela: Det här är ett lagarbete. Det är inte så, om vi nu använder Janne Andersson som en profil i intressefrågor och framför allt i pensionsfrågan, att det är en mans verk. Han hade inte kunnat vara den profilen om inte hela styrelsen var med på banan. Det är ju så det måste fungera. Det finns inga gräddfiler för någon styrelseledamot, och det här gäller oavsett vilka utmaningar vi talar om. Jag ser för egen del jättestora utmaningar inom hälso- och sjukvården.

Sedan är frågan vad det är som i slutänden ska väga över för eller emot, och då kan jag inte låta bli att tänka på vad som sades inledningsvis: Låt inte Christina Tallberg bli en parentes i PRO:s historia.

Stephan Fridher, PRO Västerbotten: En valberedning har ett svårt uppdrag men de har lyckats undersöka alla kandidater och har kommit fram till att Åsa Lindestam är en värdig kandidat för att bli ordförande inom PRO. PRO Västerbotten förordnar Åsa Lindestam.

Eva Louise Slorach, PRO Stockholms län: Jag är samorganisationens ordförande i Stockholm. Vi har haft en diskussion i den styrelsen och kommit fram till att Åsa Lindestam är den allra bästa kandidaten för oss i framtiden.

PRO är en opolitisk organisation och därför blir det viktigt att kandidaten har en så hög opolitisk profil som möjligt. Jag anser att Åsa under de fyra åren hon har varit vice talman har påvisat att hon på ett utmärkt sätt kan umgås och vara neutral gentemot andra partier. Det måste man som talman, och det måste man som ordförande i PRO.

PRO har en majoritet av kvinnor som är engagerade och som är medlemmar. Det har varit en enda kvinna som har varit ordförande under PRO:s 80-åriga historia, och vi vill gärna se att det blir ytterligare en kvinna som tar över efter alla manliga ordföranden och efter Christina. Åsa är en förnyring och hennes kandidatur påvisar faktiskt att PRO är en organisation i rörelse och angelägen även för yngre kommande pensionärer.

Vi tappar medlemmar ständigt och det måste hejdas. Vi måste ha nya medlemmar och då även från den yngre generationen som går i pension. Det är ett måste. Annars är vi snart utdöda och en oviktig del i debatten. Vi tror att Åsa kommer att bli den nytändning som PRO behöver och att även nya generationer då kommer att hitta till PRO och känna sig hemma här. Vi är ingen mossig organisation alls utan öppen för förnyelse och förbättring. Det tror vi Åsa kommer att bidra till och påvisa i hög grad.

Jag tror att det är allvar nu. Vi har chansen att få före detta vice talmannen Åsa Lindestam som vår ledare, vårt ansikte utåt, och för en längre tid framåt. Den chansen tycker jag att vi måste ta!

Tjänstgörande ordförande: Jag har inga fler talare anmälda. Jag vill bara säga att jag tycker att det har varit en väldigt fin diskussion och en bra ton. Det känns väldigt bra. Alla har klarat det alldeles utmärkt!

Justering av röstlängden

Röstlängden fastställdes till 245 ombud.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja Åsa Lindestam till ordförande för PRO:s riksorganisation med röstsiffrorna 148 röster för Åsa Lindestam och 97 röster för Jan Andersson.

Jan Andersson, styrelsen: Jag är naturligtvis besviken för egen del; konstigare än så är det inte. Men jag vill samtidigt gratulera Åsa och önska henne lycka till i framtiden när hon leder PRO. Lycka till!

Christina Tallberg, avgående ordförande: Jag vill gratulera Åsa till att bli den elfte PRO-ordföranden och den andra kvinnliga ordföranden. Jag tycker att det har varit en väldigt fin diskussion och vi kommer alla att jobba tillsammans för att stärka PRO. Du ska ha dessa vackra blommor [överlämnar blombukett]. Lycka till!

Åsa Lindestam, nyvald ordförande: Tack så hemskt mycket! Jag är aldrig nervös annars men det var jag den här gången – jättenervös, ska ni veta. Tack Janne, vi känner varandra sedan länge tillbaka. Jag vet att du kommer att göra ett gott jobb i de uppgifter som du kommer att ha sedan också; det är jag övertygad om.

Jag känner mig jätteödmjuk inför det här enormt stora uppdraget och jag lovar er att jag ska göra mitt allra, allra bästa. Det finns så många frågor att gripa an. Pensioner, självklart – det är det viktigaste just nu. Men frågorna kommer att komma hela tiden. Och vet ni? I går kväll viskade någon i mitt öra: ”Du, jag har ett projekt.” Någon sade: ”Du, kan du komma och hälsa på? Vi har en grej på gång.” Och bjuder ni in mig, så kommer jag – det lovar jag.

Sedan ska vi förmedla alla goda tankar till alla i hela organisationen, så att vi blir större, bättre och starkare, och så ska vi värva – för det är det som är lösningen. Då blir vi tuffast. Tusen tack, hör ni!

Talartidsbegränsning

Beslut

Kongressen beslöt:

att begränsa talartiden till 2 minuter för första inlägg och 1 minut för resterande inlägg.

Dagordningens punkt 11

Styrelsens förslag till stadgar från och med den 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78, fortsatt behandling

Dagordningens punkt 11.5

§ 5 Samarbete kommunvis

Dagordningens punkt 11.5.1

Motion 70–75

Motion 70: Lokalt samarbete mellan föreningarna

PRO-distriktet Gävleborg

Motion 71: Lokalt samarbete mellan föreningarna

PRO-distriktet Gävleborg

Motion 72: Lokalt samarbete mellan föreningarna

PRO-distriktet Gävleborg

Motion 73: Lokalt samarbete mellan föreningarna

PRO-distriktet Gävleborg

Motion 74: Samorganisationen

PRO Halmstad samorganisation, PRO-distriktet Halland

Motion 75: Lokalt samarbete mellan föreningar

PRO-distriktet Dalarna

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motionerna 70–75 besvarade.

Debatt

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: Det har sagts i olika sammanhang att samorganisationerna är viktiga och att samarbete inom kommunerna ska utföras. Vi tycker därför att det är oerhört viktigt att det också framgår av stadgarna. Vi yrkar därför bifall till motionerna 70–75, som är likalydande. De handlar om att samorganisationerna ska vara kvar och stärkas i sin roll.

Inge Widén, PRO Medelpad: Vi yrkar på bifall till motionerna 70–75 i sin helhet, för att ha samorganisationer ordnade i den stadgeform som finns i dag men att man också tittar över det här med verksamheten och de ekonomiska förutsättningarna för att bedriva en struktur som inte är hierarkiskt betingad. Det är en otroligt viktig del i verksamheten för det är i de kommunala intressepolitiska frågorna som det är viktigt att driva på, på ett bra och konstruktivt sätt.

Jag har varit ordförande i några år, och det spretade hos oss inom samorganisationen. Vi funderade då på vad vi skulle hålla på med, och vi hade Danne Karlsson och ett studiematerial till hjälp. Vi kom ur det där och var stärkta. Strax efter kom organisationsutredningens första betänkande och slog sönder det här totalt. Sedan kom pandemin och det ena med det andra.

Men det är otroligt viktigt att vi har en bra struktur på samorganisationsdelarna. Det går inte att ha en fingertutt som det blev av kejsarens kläder.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Egentligen håller vi nästan med om allt. Det är jätteviktigt med samorganisation, men vi har under lång tid sett att samorganisationerna har försvunnit och man har gått över till andra typen av samarbeten, bland annat samrådsfunktioner.

Men vi har pekat på i våra stadgar att det är viktigt att man har det här kommunala samarbetet i en kommun där det finns flera föreningar. Att göra det obligatoriskt att ha samorganisation tror jag inte skulle fungera med tanke på att det är väldigt många kommuner där man har lämnat det och har det här samrådsförfarandet, och vi vill att man ska kunna utöka samrådsförfarande där man inte har kommunala medel som man måste förvalta och fördela inom de föreningar som ingår i samorganisationen. Där har man sagt att där måste man ha en formell organisation, så det kommer man inte undan.

Egentligen är vi ganska överens om det, men det går inte att bifalla de här motionerna. Man har ju krävt att det ska vara obligatoriskt med samorganisation och det är inte möjligt i dag. Vi har sett till verkligheten men vi har också pekat på hur viktigt det är att man fortsätter att samarbeta. Vi yrkar bifall till styrelsens förslag om att motionerna är besvarade.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Håkan Bengtsson*, PRO Dalarna: Bifall till motionerna 70–75 (likalydande).
- *Inge Widén*, PRO Medelpad: Bifall till motionerna 70–75 i sin helhet om att ha samorganisationer/råd i den stadgeformulering som är i dag samt att man tydliggör verksamheten och ekonomin för samorganisationer/råd i samverkan med sina PRO-föreningar.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motionerna 70–75 besvarade i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.5.2

§ 5 Samarbete kommunvis – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 5 Samarbete kommunvis.

Debatt

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Mycket kort: Under *Upplösning av samorganisation* står det bara att medlen ska tilldelas föreningarna men inte hur man upplöser. Jag har ett yrkande att det ska ske på ett årsmöte i samorganisation när man upplöser. Det handlar ändå om ett

beslut. Vi diskuterade det här med upplösningar i går och hur man ska fatta beslut. Ibland är det två gånger, ibland en gång, och nu ingen gång. Man ska bara dela ut pengar. Jag yrkar bifall till mitt yrkande.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kaija Nyström*, PRO Uppsala län: 5 § moment 3 Upplösning (samorganisation):
”Upplösning av samorganisation ska ske i samråd med distriktet. Samorganisationen årsmöte fattar beslut om upplösning. Vid upplösning fördelas tillgångarna mellan de berörda föreningarna i förhållande till medlemsantalen.”
- Styrelsens förslag att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 5 Samarbete kommunvis.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 5 Samarbete kommunvis, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.6

§ 6 Distrikten

Dagordningens punkt 11.6.1

Motion 76

Motion 76: Ledamot i distriktsstyrelsen

PRO Surte-Bohus, PRO-distriktet Norra Älvsborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 76.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 76 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.6.2

Motion 77

Motion 77: Stadgeändring § 6 moment 2 och 5

PRO-distriktet Södermanland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 77:1–2.

Debatt

Hans Karlbom, PRO Södermanland: Motion 77 återfinns i styrelsen utlåtande 56–78 på sidan 22. Texten i den här motionen tar sikte på att man ökar distriktens möjligheter att utse, om man vill, ordinarie ledamöter i styrelsen eller om man dessutom vill ha ersättare. Här ger man alltså styrelsen möjlighet att välja. När man tittar på reglerna för föreningar i stadgarna har man den möjligheten att endast utse ordinarie, och vi tycker att det borde vara så att man förenklar stadgarna på det sättet att man har samma skrivning för distriktet.

Det är väl sagt tidigare att PRO ska vara en modern organisation med moderna skrivningar och förenkling av regelverket i stadgarna. Därför förslår vi att man gör den textändring som föreslås. Sedan vill jag också säga att styrelsens svar på motionen inte har med motionen att göra utan det är galet svarat, så att säga. Jag yrkar bifall till motion 77.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Det är ju en viss skillnad mellan föreningar och distrikt; det måste man hålla med om. Vi har heller inte föreslagit sådana förenklingar som att man kan välja styrelse på distriktet i klump och så utan här måste det finnas en ordförande och här måste det finnas en kassör.

Men vi har tagit bort ett antal bitar här också, som ni kanske har sett i texten. Man behöver inte längre utse studieorganisatör och sekreterare i distriktet. Vi har gjort en hel del andra ändringar också för att förenkla och göra det enklare, men när det gäller beslutsfattande i distriktsstyrelserna är det viktigt att man alltid är beslutsför. Därför har vi också sagt att här måste det finnas minst tre ersättare. Annars kan det hända att man inte är beslutsför.

Det kan också innebära att arbetsutskottet, som ju kan bestå av fyra eller kanske fem personer, får majoritet i styrelsen när man inte har några ersättare, om det är flera som är frånvarande. Men vi har också sagt att det är otroligt viktigt att alla ersättare i styrelsen också kallas till alla styrelsemöten och har precis samma status, förutom att man inte har rösträtt om man inte ersätter en ordinarie ledamot.

Vi tycker att det är viktigt att det blir mer formaliserat på distriktsnivå än på föreningsnivå. Det är lite enklare att jobba på föreningsnivå och därför yrkar vi bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Hans Karlbom*, PRO Södermanland: Bifall till motionens bägge att-satser.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt

att med röstsiffrorna 167–65 avslå Hans Karlboms förslag till förmån för styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.7

§ 7 Kommunala- och regionala pensionärsråd – (ny paragraf)

Dagordningens punkt 11.7.1

§ 7 Kommunala- och regionala pensionärsråd – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 7 Kommunala och regionala pensionärsråd.

Debatt

Agneta Bode, PRO Västmanland: Jag må väl komma med ett väldigt tufft förslag kan jag tro, men i min värld tycker jag att hela den här paragrafen egentligen bara handlar om ett uppdrag. Det här är inte en organisationsform. Ingenstans reglerar stadgarna ett specifikt uppdrag och KPR och RPR är inte ett led i organisationen. Vi reglerar inte heller några andra uppdrag i stadgarna, typ Trippelskrapsansvarig, som vi pratade om förra veckan. Då skulle vi faktiskt ha det också i stadgarna, för det är ett ansvarsfullt uppdrag, men det gör vi inte. Jag tycker att det här kan ingå i den här nya vägledande uppdragsbeskrivningen som i sig är väldigt bra.

Det här är hela PRO Mellansveriges sju län rörande eniga om förra veckan, så jag hoppas att man står för det i dag också. Jag yrkar alltså på att § 7 stryks i sin helhet, och om det inte blir så skulle jag ändå vilja att man tittar på sista meningen i moment 3 och första meningen i moment 4, för det är en exakt upprepning.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Även jag yrkar att § 7 stryks ur stadgarna. Det är ju så här att det har pågått ett intensivt arbete det senaste året under ledning av Eva Risberg från PRO Riks med att beskriva alla vägledande uppdrag; det finns på intranätet. Där finns kommunala och regionala pensionärsråd med. Det är ett uppdrag – ett oerhört viktigt uppdrag, men det är också medlemsansvarig, det är också Trippelskrap för att vi ska få in pengar. Vilka uppdrag ska ha sin uppdragsbeskrivning i stadgarna? Antingen alla eller ingen. Därför yrkar jag att § 7 stryks ur stadgarna.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Jag blir väldigt förvånad när man talar om att man ska stryka en så viktig punkt i stadgarna, som vi har infört just på grund av att när det gäller ansvarstagandet för dem som vi väljer som KPR-ledamöter så vill vi att det uppdraget ska vara lika viktigt som när man sitter i en styrelse. Man har ett ansvar för att föra vidare de frågor som kommer upp i det kommunala pensionärsrådet.

Ibland är det faktiskt så att de inte sitter i styrelsen, och det kan ju faktiskt vara inom en kommun där man kanske har 10, 15 eller 20 olika föreningar. Då kanske man väljer tre personer till det kommunala pensionärsrådet, och då är det viktigt att de här personerna har ett informationsansvar till föreningar för att återkoppla, samtidigt som föreningarna har ett behov av att ge uppdrag till de som man har valt till de kommunala pensionärsråden.

Men det har inte funkat överallt. Det är därför vi har lagt in den här paragrafen. Man säger att det är en arbetsform. Ja, men vad är PRO? Hela PRO är ju en arbetsform. Sitter man i styrelsen så är det ett arbete man utför. Jag tycker att det är precis samma sak att man reglerar jobbet för KPR-ledamöterna.

Jag blir förvånad att man vill ta bort det. Det verkar inte helt ok, tycker jag. Man borde faktiskt ta till sig de här frågorna i stället för att kritisera det som vi har haft problem med under lång tid i många distrikt, så jag yrkar bifall till styrelsens förslag. Det här är en viktig fråga.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Agneta Bode, PRO Västmanland:* § 7 stryks i sin helhet.
- *Kaija Nyström, PRO Uppsala län:* § 7 stryks ur stadgarna.
- *Sten Fors, styrelsens föredragande:* Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 191–38 avslå Agneta Bodes och Kaija Nyströms förslag och fastställa styrelsens förslag till stadgar § 7 Kommunala och regionala pensionärsråd.

Dagordningens punkt 11.6

§ 6 Distrikten, fortsatt behandling

Dagordningens punkt 11.6.3

§ 6 Distrikten – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 6 Distrikten.

Debatt

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Distriktens stadgar, moment 1, där föreslår jag följande ändring i första stycket. Det handlar om att riksstyrelsen ska ha rätt att ändra, där jag vill ändra ”som finns etablerade inom nuvarande områden” till: ”Ska områdena ändras ska det ske tillsammans med distrikten.” Vad gäller sista punkten, ”fastställa föreningarnas verksamhetsområde” föreslår jag att den utgår, för det är väldigt svårt i dag att fastställa exakta områden som föreningarna ska kunna verka inom.

I moment 2 står det: ”Årsmötet ska besluta om eventuella arvoden och övriga ersättningar”. Jag vill ha tillägget ”Årsmötet eller annat beslutsförande möte. I näst sista punkten angående RPR-valen ändras skrivningen till ”Årsmötet eller annat beslutsförande möte utser ledamöter ...”

I moment 5 saknar jag att vi inte har något antal i styrelsen och föreslår att distriktsstyrelsen ska bestå av minst fem ledamöter.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Det handlar om områden inom en kommun där man har olika föreningar. Det är väl självklart att distriktsstyrelsen måste ha ansvaret att utse verksamhetsområden inom en kommun. Det ser jag som en självklarhet och jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Sedan har vi tillägget om ersättningar och arvoden och om annat beslutsförande möte. Det är ju så här att enligt de nya stadgarna är det inte obligatoriskt att ha höstmöte längre. Men vi tycker ändå att när det gäller ersättningar och arvoden bör det tas på ett årsmöte. Det är nästan självklart att det är där man beslutar om det. Det ska då ske i samråd med styrelse och valberedning vilka arvoden som ska utgå. Där yrkar jag bifall till styrelsens förslag.

Sedan har vi ytterligare ett förslag kring moment 5, att styrelsen ska bestå av minst fem ledamöter. Om man tittar på årsmötet så säger man att man ska utse ordförande och kassör men man har inte satt någon gräns varken uppåt eller nedåt. Det är lite samma sak här som när det gäller föreningar och annat: Det kanske är svårt att sätta tak och bestämma att så här många måste man vara. Därför har vi förenklat det här i stadgarna. Det finns en mängd andra saker som också är förenklade.

Det viktigaste är att man har en ordförande och en kassör i distriktet som fungerar. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Jag tycker att det känns lite klent om vi kan tänka oss en distriktsstyrelse med tre personer. Tycker Riks styrelse att det är ok med tre personer så visst, men jag känner att det är alldeles för lite.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kurt Blomqvist*, PRO Örebro län:
 - o Moment 1. Inledning: Föreslår följande ändring i stycket från ”som finns etablerade inom nuvarande område”: ”skall områdena ändras skall det ske tillsammans med distrikten.” Sista punkten ”fastställa föreningarnas verksamhetsområde” utgår.
 - o Moment 2: Punkten ”Årsmötet ska besluta om eventuella arvoden och övriga ersättningar” ändras till ”Årsmötet eller annat beslutsförande möte skall ...”
 - o Näst sista punkten angående RPR ändras till ”Årsmötet eller annat beslutsförande möte utser ledamöter ...”
 - o Moment 5: Styrelsen skall bestå av minst 5 ledamöter.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 6 Distrikten i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.8

Kongress (tidigare § 7, nu § 8)

Dagordningens punkt 11.8.1

Motion 78**Motion 78: En reformerad organisation**

PRO-distriktet Norrbotten

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 78:4

att avslå motion 78:1–2, 3 och 5

att anse motionerna 78:6–7 besvarade.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 78:4 i enlighet med styrelsens förslag

att avslå motion 78:1–2, 3 och 5 i enlighet med styrelsens förslag

att anse motionerna 78:6–7 besvarade i enlighet med styrelsens förslag.

Permission och justering av röstlängden

Tjänstgörande ordförande: Berit Bohman, PRO Jönköpings län har beviljats permission. Röstlängden justeras därmed till 245 ombud.

Dagordningens punkt 11.8.2

§ 8 Kongress – PRO:s stadgar**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 8 Kongress.

Debatt

Kjell Johansson, PRO Södra Älvsborg: Vi upplever att det är tidspress då man ska åka på kongress och få information från kongressen. Därför tycker vi att det är olyckligt att man minskar tiden till 6 månader. Vi yrkar på avslag på § 8 moment 4 och yrkar på att den gamla skrivningen i § 8 moment 3 kvarstår.

Vi yrkar också att sista stycket i moment 9 ändras från 1 månad till 3 månader för att ha möjlighet till att förankra förslag och få ett bättre underlag när man åker på kongress.

Lena Eneqvist, PRO Gotland: I moment 6 om kongressombud yrkar vi att det ska vara minst 2 ombud som representerar ett distrikt till kongressen. Den nya omorganisationen innebär att repskapet ska tas bort och att ombuden till kongressen ska minskas till 150 ombud. I dag finns det 200 kongressombud och 40 från repskapet – totalt 240 ombud. Det blir en minskning med cirka 90 ombud.

I dag är ombuden baserade på antalet medlemmar i distriktet. Vi, Gotland, som är ett litet distrikt med knappt 2 000 PRO-medlemmar har ju endast 1 kongressombud och 1 repskapsombud. Gotlands län är det minsta länet i vårt avlånga land med endast 62 000 invånare. Sedan kommer Blekinge med 158 000 invånare. Räknar man då procentuellt på antalet PRO-medlemmar av invånare så ligger vi ungefär lika.

Det är bra att vara två som kan dela på inläsning. Det är för mycket inläsning för endast en person; man måste ha någon att bolla frågorna med och om det uppkommer något nytt på plats är det bra att ha någon att diskutera med. Vi yrkar att det är minst 2 ombud som representerar ett distrikt.

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: Vi yrkar från PRO Dalarnas sida på att representantskapet ska bibehållas och att § 8 moment 3 gällande mellankongress utgår från förslaget till nya stadgar.

Vi yrkar vidare på att det inom representantskapet utses en ledningsgrupp på förslagsvis tre personer som tillsammans med ledningen för PRO Riksorganisation förbereder dess möten samt upprättar dagordning, fastställer arbetsuppgifter samt eventuella teman för mötet, att § 10 i nuvarande stadgar gällande representantskapet blir kvar och efter behov omredigeras för att anpassas till de nya stadgarna samt att § 8 moment 5 omarbetas så att det framgår att kongressens sammansättning är 150 ombud, 40 representantskapsledamöter samt 11 styrelseledamöter. Vi menar att det här är en i högsta grad demokratisk fråga.

Med tanke på att vi har tappat medlemmar i organisationen accepterar vi att antalet kongressombud minskar från 200 till 150, men vi menar att representantskapet ska bibehållas som ett ytterst viktigt redskap för att föra kommunikation mellan distrikten och Riks, och vice versa. Dessutom blir det fler som kan föra ut besluten ut i organisationens olika led.

Bifall till våra förslag.

Gertrud Nygren, PRO Jämtlands län: Jag hade planerat tre minuters prat, så jag vet inte hur det här kommer att gå. Men för vår del gäller det kongressombudens fördelning.

Fördelning av kongressombud vet alla hur det går till, så jag tänker inte dra det nu för att spara lite tid. Det är utifrån den 31 december året före som ombudsfördelningen sker. Men varje distrikt har olika stort underlag av personer som är 65 år och äldre. Det är vi överens om. Varje distrikts medlemsantal är också beroende på hur populationen 65 år och äldre är i det distriktet.

Senaste redovisningen av antalet PRO-medlemmar i distrikt i förhållande till totalt antal pensionärer i riket var 2017 vad jag kan hitta, och om man tittar på den när medlemsstatistiken som fanns i verksamhetsberättelsen 2020, där man hade sträckt sig från 2017 till 2020, så visade det sig att det inte är det medlemsdistrikt som har det högsta medlemsantalet som

har det största procentuella medlemsantalet. Förstår ni hur jag menar? Har man 100 i population och så kanske man har 10 medlemmar men har man 100 i populationen och 50 medlemmar så är det mycket tyngre att ha 50 än 10.

Jag har tittat på en del olika saker. Stockholms län hade då 365 590 pensionärer och 49 925 medlemmar; det är 12,8 procent. Göteborg hade 86 620 pensionärer och 8 227 medlemmar – 9,5 procent. De fyra Norrlandsdelarna Jämtland, Norrbotten, Ångermanland och Medelpad – ingen ligger under 27,1 procent.

Sammanfattningsvis tycker vi inte att det är bara antalet medlemmar utan antalet procent som också ska ingå i underlaget. Vi yrkar att Riks styrelse får i uppdrag att 2023 redovisa antal PRO-medlemmar per distrikt i förhållande till antal pensionärer 2021 i riket, att hänsyn tas till det redovisade förhållandet när styrelsen enhälligt fattar beslut om antalet ombud på kommande kongresser och eventuella mellankongresser. Jag yrkar bifall till förslaget.

Tjänstgörande ordförande: Det är jätteroligt med engagemang, men jag vill påminna om att vi har gemensamt tagit ett beslut om 2 minuters talartid. Det här handlar om respekt för varandra och att alla ska hinna säga sitt. Har ni långa inlägg förberedda – försök att fundera på om de går att korta ner lite och att yrkandet kommer först, så att inte det försvinner.

Åke Edin, PRO Jämtlands län: Det gäller mellankongress, sidan 27 i stadgarna, där jag föreslår att moment 3–4 tas bort. Om jag är rätt informerad kostar den här kongressen drygt 7 miljoner kronor. Att ha en särskild mellankongress lär ju också kosta några miljoner. PRO Riks redovisar att ekonomin är skral. Därför vill Riks höja medlemsavgiften, minska det administrativa stödet till distrikten, minska kongressdeltagandet och antalet ombud, dra in 65-årsbrevet och flytta uppgifter till distrikten.

Att mot den bakgrunden kosta på en mellankongress är nog ingen god idé och repskapet kan vi nog både ha och minsta. Styrelsen klarar de frågor som dyker upp mellan kongresserna. Vår verksamhet bedrivs i föreningarna och det är också där vi får in nya medlemmar. En mellankongress är verkligen ingen tillgång ur det perspektivet. Bifall till att inte ha ett kostsamt extra möte i Stockholm.

Anders Berg, PRO Norrbotten: Jag ska prata om § 8 moment 11 – *Behandling av ärenden vid mellankongressen*. Eftersom det finns ett förslag att ta bort repskapet och ha en mellankongress och en kongressperiod på 4 år tycker vi att det också går att förändra under kongressperioden.

Mitt yrkande går ut på att om det nu blir repskap eller mellankongress så ska det också finnas möjlighet att lämna motioner. Vi lever i en föränderlig värld och vi måste kunna ändra och förnya oss när så behövs även om vi ska leva med en fyraårig kongressperiod. Vi hade en motion, motion 78, om en kongressperiod på 2 år. Den gillade inte styrelsen och vi förstår det. Men vi hoppas att vi kan göra det möjligt att även ha motionsrätt för mellankongress eller repskap om det så blir.

Robert Mörk, PRO Örebro län: Jag försökte i min maskin att yrka bifall till Håkan Bengtsson och Åke Edin. Jag vet inte varför det inte gick men det kanske gick igenom till slut. Jag tror alltså att det är jätteviktigt, i den situation vi befinner oss, att vi har kongress med det system som vi har i dag och inte lägger in en mellankongress. Det tar för mycket ekonomiska resurser och för mycket kraft från vår egen organisation. Om vi lyckas med vår medlemsvärvning har vi en kongress nästa gång där vi kan ta ställning till något annat, men just nu tror jag att det är bra att vi både fortsätter med våra repskap och har det här intervallet med kongress som vi har. Och varför jag vill ha kvar repskapet är att det vi saknar i organisation i viss utsträckning är dialog från Riks till distrikt och till medlemmar.

Repskap har ett sådant ändamål som syftar till att vi kan prata med medlemmar om vad vi gör på Riks. Vi har en bra dokumentation, vi har en årsredovisning och en verksamhetsberättelse, vi kan ha ett budgetförslag och så vidare. Jag tror att det är jättebra att hitta de här formerna för att stärka sammanhållningen mellan olika nivåer i vår organisation. Behåll repskapen och var mer sparsam med kongresserna. Jag tror att det gynnar oss.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Jag tänkte att jag skulle börja med att gå igenom de här bitarna. Nu är det många som har pratat länge om både det ena och det andra, men jag börjar med 11.8.2, där PRO Sölvesborg yrkar på avslag på § 8 moment 4; det handlar alltså om hur lång tid före kongressen som det ska kallas. Det här har naturligtvis gjorts i samråd med kansliet också. Vi ser att vi kan korta ner tiden till 6 månader – det är helt ok som det ser ut. Vi har kortat ner tiderna på andra områden också, när det gäller kallelse till exempel till distriktens årsmöten och i andra sådana här sammanhang.

Sedan har man också yrkat på att man ska förlänga tiden för när man ska skicka ut svar på motionerna till dem som har motionerat. Det skulle förskjuta hela tidsplanen, om man skulle ha 3 månader. Det kan vi väl konstatera; jag har varit en period i förbundsstyrelsen och vi ser att vi inte har möjlighet att förskjuta den här tiden bakåt 3 månader före. Det finns inte en chans i världen. Och vi har kanske konstaterat att 1 månad räcker gott och väl. Vi yrkar bifall till styrelsens förslag där.

Sedan har vi Lena Eneqvist som tar upp det här med ombuden. Vi har blivit en mindre organisation och vi har diskuterat antalet ombud på kongressen. Vi var inne och diskuterade runt 120–125 men vi ökade till 150 ombud. Naturligtvis måste Gotland som är ett litet distrikt kunna få 2 ombud; det måste vi titta på när det gäller fördelningen.

Det kom upp en jätte viktig fråga om representantskapet och det har vi bestämt att det ska vi ta bort. Det är en omodern funktion; den behöver inte finnas kvar i en sådan här organisation. Förslaget var ju att man skulle ha tvååriga kongressperioder men kompromissen blev en mellankongress.

Vi tog beslut i går om möjligheten med digitala möten och digitala beslut, och så sade vi också att det är viktigt att man kan genomföra en mellankongress digitalt. Då hamnar vi inte på några 5–7 miljoner utan då hamnar vi på betydligt längre kostnader och då handlar det kanske om en dags möte vid datorerna för att fixa det här. Vi yrkar bifall till styrelsens förslag att representantskapet tas bort. Det fyller egentligen ingen funktion i dag genom att vi kan ha ordförandekonferenser.

Sedan har vi ytterligare ett förslag, från Gertrud Nygren, angående antalet ledamöter som ska räknas utifrån hur många procent respektive län har när det gäller ombuden, att man tar hänsyn till det. Men om man tittar på glesbygdslänen – Västerbotten, Norrbotten, Jämtland och Västernorrland – bor det otroligt mycket äldre personer där, och då blir procentsatsen hög även om man kanske bara ligger på 10 000–15 000 medlemmar. I Norrbotten har vi legat på runt 30 procent men det har att göra med att vi är väldigt många äldre och väldigt få personer som bor i länet. Den matematiken blir helt omöjlig.

Åke Edin yrkar på att vi inte ska ha någon mellankongress men mellankongressen är just den ersättning vi har för representantskapet. Där kan man ta beslut. Representantskapet kan exempelvis inte ta beslut om att godkänna verksamhetsberättelser utan då tar man dem bara och sedan måste man ta dem till kongressen. Nu blir det två år mellan varje. Det är inget problem att genomföra det; det kan man göra digitalt.

Anders Berg yrkade att man ska kunna ha motioner till mellankongressen. Det är ju riksorganisationens styrelse som bestämmer arbetsformerna, så det kommer säkert mycket mer utifrån det, kan jag tänka mig.

Det sista handlar också om mellankongressen och representantskapet, och där yrkar vi bifall till styrelsens förslag.

Tjänstgörande ordförande: När det gäller Lena Eneqvists förslag sade du ”titta på”. Betyder det att du yrkar bifall till yrkandet?

Sten Fors, styrelsens föredragande: Jag yrkar bifall till styrelsens förslag. Det här handlar om en arbetsform när man sätter sig ner och gör fördelningen. Då måste den ske utifrån att inget distrikt blir utan ombud.

Åke Edin, PRO Jämtlands län: Om nu repskapet inte fyller någon funktion – jag vet inte om jag kan bedöma det – fyller väl inte heller en mellankongress någon funktion? Varför ska 150 ombud åka till Stockholm för eventuellt en dags överläggningar? Det kostar pengar som gör mycket större nytta i distrikten och i föreningarna. Jag yrkar avslag på mellankongress.

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: Jag yrkar bifall på mitt tidigare yrkande. Visst kan repskapet ta beslut? Vi har tagit beslut gällande verksamhetsberättelse och årsredovisning tidigare under årens lopp och det kan man fortsätta med i framtiden också. Det handlar mest om vilka uppgifter man vill ge representantskapet. Bifall till mitt tidigare yrkande.

Kjell Johansson, PRO Södra Älvsborg: Jag förstår att det blir problem för kansliet då det gäller att skicka ut handlingar, men distrikten måste också få en möjlighet att förankra förslagen bland sina medlemmar. Jag yrkar bifall till tidigare förslag.

Lilian Stenman, PRO Gotland: Jag yrkar bifall till PRO Gotlands förslag om att vi ska ha minst två ombud till kongressen. Det är inte realistiskt att åka ensam på en kongress; det måste ni alla inse. Man måste vara minst två för det är mycket att läsa in och det är mycket att kunna ta del av och dessutom behöver man ha någon att bolla med. Jag yrkar bifall till vårt förslag.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Vi måste kunna ha den friheten när det gäller fördelning av ombud. Det går att ändra på vilket sätt som helst; man behöver inte detaljreglera antalet ombud till varje distrikt. Det här måste kansliet få ta och titta på, samtidigt som riksorganisationens styrelse får titta på hur fördelningen av ombud ska ske till nästa kongress eller till mellankongressen.

Jag tycker att det är självklart att vi får den möjligheten. Vi kan inte detaljreglera det i stadgarna. Det är ganska omöjligt. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kjell Johansson,* PRO Södra Älvsborg: Avslag av § 8 moment 4, att den gamla skrivningen i § 8 moment 3 kvarstår i den nya paragraf 8 samt att moment 9 sista stycket ändras till 3 månader i stället för 1 månad.
- *Lena Eneqvist,* PRO Gotland: Att det ska vara minst 2 ombud som representerar ett distrikt till kongressen.
- *Håkan Bengtsson,* PRO Dalarna:
 - o att representantskapet bibehålls och att § 8 moment 3 gällande mellankongress utgår från förslaget till nya stadgar
 - o att det inom representantskapet utses en ledningsgrupp på förslagsvis tre (3) personer som, tillsammans med ledningen för PRO Riksorganisation, förbereder dess möten samt upprättar dagordning, fastställer arbetsuppgifter och eventuella teman för mötet

- att § 10 i nuvarande stadgar gällande representantskapet blir kvar och efter behov omredigeras för att anpassas till de nya stadgarna samt
- att § 8 moment 5 omarbetas så att det framgår att kongressens sammansättning är 150 ombud, 40 representantskapsledamöter och 11 styrelseledamöter.
- *Gertrud Nygren*, PRO Jämtlands län: Att styrelsen får i uppdrag att under 2023 redovisa antal PRO-medlemmar/distrikt i förhållande till antal pensionärer 2021 i riket (se redovisning 2017) samt att hänsyn tas till det redovisade förhållandet när styrelsen enhälligt fattar beslut om antal ombud på kommande kongresser och eventuella mellankongresser.
- *Åke Edin*, PRO Jämtlands län: Jag yrkar på att vi inte ska införa mellankongressen. En sådan skulle väl kosta 5–7 miljoner kronor. Yrkar att moment 3-4 stryks. Enligt moment 15 kan styrelsen vid behov kalla till extra kongress.
- *Anders Berg*, PRO Norrbotten: Motion till mellankongress kan väckas av medlem i förening, samt föreningsstyrelse och distriktsstyrelse.
- *Robert Mörk*, PRO Örebro län: Yrkar bifall till PRO Dalarnas yrkande om att behålla representantskapet enligt de nuvarande stadgarna samt bifall till PRO Jämtland yrkande att inte införa en mellankongress.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* med röstsiffrorna 199–37 avslå Kjell Johanssons förslag till förmån för styrelsens förslag
- att* med röstsiffrorna 122–119 bifalla Lena Eneqvists förslag
- att* med röstsiffrorna 158–80 avslå Håkan Bengtssons förslag till förmån för styrelsens förslag
- att* med röstsiffrorna 157–79 avslå Åke Edins förslag till förmån för styrelsens förslag
- att* med röstsiffrorna 173–61 avslå Anders Bergs förslag till förmån för styrelsens förslag
- att* i övrigt fastställa styrelsens förslag till stadgar § 8 Kongress.

Tjänstgörande ordförande: *Roger Kaliff*

Tjänstgörande ordförande: Snabbprotokollet finns nu i era plattor. Anmälan om eventuella synpunkter lämnas till huvudsekreteraren senast klockan 13.00.

Dagordningens punkt 11.9

§ 9 Styrelsen – (tidigare § 8 nu § 9)

Dagordningens punkt 11.9.1

§ 9 Styrelsen – PRO:s stadgar

Förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att* fastställa styrelsens förslag till stadgar § 9 Styrelsen.

Tjänstgörande ordförande: Här pågår fortfarande beredning av ärendet, så jag föreslår att vi ajournerar frågan tills att beredningen är klar och vi kan få ett nytt förslag där.

Beslut

Kongressen beslöt:

att ajournera fråga till senare behandling.

Dagordningens punkt 11.10

Tidigare § 10 Representantskap

Dagordningens punkt 11.10.1

Tidigare § 10 Representantskap**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag att tidigare § 10 Representantskap utgår.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag att tidigare § 10 Representantskap utgår.

Dagordningens punkt 11.11

§ 10 Ekonomisk förvaltning – (tidigare § 12 nu § 10)

Dagordningens punkt 11.11.1

§ 10 Ekonomisk förvaltning – PRO:s stadgar**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 10 Ekonomisk förvaltning.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 10 Ekonomisk förvaltning i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.12

§ 11 Revision – (tidigare § 13 nu § 11)

Dagordningens punkt 11.12.1

§ 11 Revision – PRO:s stadgar**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 11 Revision.

Debatt

Kågan Karlsson, PRO Göteborg: Revisionen är en av våra viktigaste punkter i en verksamhet, att någon kollar styrelsens verksamhet – både den förvaltningsmässiga och den ekonomiska biten. Då kan vi se att man har skrivit jättemycket, men så står det i näst sista stycket att

revisionerna ska ges möjlighet att under året följa styrelsens verksamhet och också möjlighet att medverka på möten.

Jag tycker att det här med att ”ges möjlighet” att följa styrelsens verksamhet är lite att vara där med armbågarna. Jag tycker att man stryker ”ges möjlighet” och då blir texten: ”Revisorerna ska under året följa styrelsens verksamhet.” Det blir mer en tydlighet i sättet att följa och granska styrelsen. Jag yrkar på det. Med det så blir det en följdverkan på § 4 moment 8 och § 6 moment 8 – att det blir en större tydlighet i de skrivningarna.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Det är självklart, och det är det jag har sagt tidigare många gånger när det gäller stadgarna: Man måste ta sitt ansvar för sitt uppdrag när man blir vald. Om man blir vald till styrelseledamot eller revisor är det en självklarhet att man måste följa verksamheten, och styrelsen ska naturligtvis också ge den möjligheten till revisorerna att kunna göra granskningar av verksamheten löpande under året.

Jag tycker inte att man behöver lägga till ”ska” i sådana här sammanhang utan jag tycker att det är självklart att en revisor följer styrelsens arbete om man blir vald till revisor och har det ansvaret. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kågan Karlsson*, PRO Göteborg: I stadgarna står det att revisorerna skall ges möjlighet att följa verksamheten. Jag yrkar på att texten skrivs om i form att man stryker ”ges möjlighet” I alla delar av stadgarna där revisionen beskrivs. Yrkandet blir i stället ”revisorerna skall under året följa styrelsens verksamhet ...” Detta får följdverkan i alla led.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 127–100 avslå *Kågan Karlsson*s förslag till förmån för styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.13

§ 12 Valberedning – (ny paragraf)

Dagordningens punkt 11.13.1

§ 12 Valberedning – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 12 Valberedning.

Debatt

Sven Carlsson, PRO Göteborg: Jag har yrkat att den första meningen i § 12 moment 1 ska utgå. Stadgar är viktigt att ha för en förening; det ger besked om hur föreningen ska agera. De får dock inte bli för detaljerade. Därför tyckte jag att det var skönt i går när Sten sade att man har haft ambitionen att förenkla stadgarna, och jag är glad att jag med ett litet, litet bidrag kan bistå till den förenklingen.

Det står i moment 1 att valberedningen bör sträva efter en allsidig sammansättning till uppdragen vad gäller geografisk spridning, jämn könsfördelning, erfarenhet och kompetens. Jag tycker att det är onödigt att beskriva och tynga stadgarna med en sådan skrivning. Jag menar

att de valberedningar jag känner till arbetar på det sättet. De tittar på sådana här saker, och kanske fler kriterier än då.

Jag tycker också att det ingår i utbildningen för valberedare att man har en sådan här diskussion. Jag är övertygad om att om man vill ha en sådan här skrivning så kan man mycket väl göra det i form av en liten manual för hur en valberedning arbetar och lägga in sådana här saker i en sådan manual. Det är dumt att tynga stadgarna med detta, tycker jag. För övrigt finns inte motsvarande skrivning i de andra organisationsleden när det gäller valberedning. Jag yrkar bifall till mitt förslag.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Det här är en ny paragraf, och det har funnits en brist i stadgarna att man inte har reglerat hur valberedningen ska utses i föreningar, distrikt, och så vidare. Det här gäller ju alla organisationsled, och om man tittar i stadgarna ser man att vi har reglerat det på alla de här olika avsnitten.

Vi tycker att det behöver finnas en reglering av hur valberedningen ska både utses och arbeta. Det är ganska självklart egentligen. Vi har ju haft utbildningar inom organisationen för valberedningar och det finns anvisningar på lite olika håll, men en reglering av det här har saknats i stadgarna. Därför har vi lagt in det, och jag tycker att det här är en bra skrivning när det gäller just valberedning. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Sven Carlsson*, PRO Göteborg: Jag föreslår att första meningen i stycke 3 utgår.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 12 Valberedning i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.14

§ 13 PRO:s Folkhögskola – (tidigare § 9 nu § 13)

Dagordningens punkt 11.14.1

§ 13 PRO:s Folkhögskola – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 13 PRO:s Folkhögskola.

Debatt

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Jag har ett kort yrkande: Jag tycker att hela paragrafen utgår. Folkhögskolan har egna stadgar och det måste vara de själva som bestämmer sina stadgar. Vi behöver inte ha det i våra stadgar, eftersom vi bara är en intressent. Jag yrkar bifall till att paragrafen utgår.

Bo Andersson, PRO Uppsala län: Jag tycker nog tvärtom där, att det inte ska utgå just nu. Det är för att vi diskuterar att vi ska se över folkhögskolans stadgar. Jag har jämfört de här två stadgeskrivningarna med folkhögskolans, och de är likvärdiga – ja. Men jag skulle vilja lägga en form av tilläggsyrkande om att ge stadgekommittén, tillsammans med folkhögskolans

stadgekommitté, om det kommer att utses någon sådan, i uppdrag att se över om det ska vara kvar eller inte.

Det är nämligen så att Riks är huvudintressent i folkhögskolan, och jag är inte riktigt beredd att ta bort det här ur Riks stadgar just nu. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag samt mitt tilläggsförslag.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Jag sitter också i styrelsen för folkhögskolan, som vice ordförande, och jag tycker att det är viktigt att det här finns kvar. Det är PRO som har grundat folkhögskolan och folkhögskolan är en viktig del av vår verksamhet som vi ska slå vakt om och ha kvar. Framför allt är det viktigt ur den synpunkten att vi som grundare också har möjlighet till inflytande över folkhögskolan.

Jag ser att det är viktigt att det finns kvar även i framtiden, där PRO har en majoritet i styrelsen. Är inte PRO i majoritet i styrelsen är det ju inte PRO:s folkhögskola längre. Då är det något helt annat. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag. Jag är tveksam till att vi ska göra några förändringar när det gäller de här stadgarna.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kurt Blomqvist*, PRO Örebro län: Jag yrkar att hela paragrafen utgår då folkhögskolan har egna stadgar.
- *Bo Andersson*, PRO Uppsala län: Bifall till styrelsen samt tilläggsförslag att nästa stadgegrupp se över paragrafen till nästa kongress.
- *Sten Fors*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 13 PRO:s Folkhögskola

att bifalla Bo Anderssons tilläggsförslag.

Dagordningens punkt 11.15

§ 14 Riksorganisationens kansli – (tidigare § 11 nu § 14)

Dagordningens punkt 11.15.1

§ 14 Riksorganisationens kansli – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 14 Riksorganisationens kansli.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 14 Riksorganisationens kansli i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.16

§ 15 Överklagande – (tidigare § 14 nu § 15)

Dagordningens punkt 11.16.1

§ 15 Överklagande – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 15 Överklagande.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 15 Överklagande, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.17

§ 16 Stadgeändring – (tidigare § 15 nu § 16)

Dagordningens punkt 11.17.1

§ 16 Stadgeändring – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 16 Stadgeändring.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 16 Stadgeändring, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.18

§ 17 Upplösning (tidigare § 16 nu § 17)

Dagordningens punkt 11.18.1

§ 17 Upplösning – PRO:s stadgar

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 17 Upplösning.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 17 Upplösning, i enlighet med styrelsens förslag.

Behandlingen av dagordningens punkt 11 fortsätter efter punkt 14 och 15 nedan.

Dagordningens punkt 14

Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129

Dagordningens punkt 14.1

PRO, Sveriges pensionärer för gemenskap och förändring

Dagordningens punkt 14.1.1

PRO, Sveriges pensionärer för gemenskap och förändring – Handlingsprogram

Inledning

Jan Andersson, riksorganisationens styrelse: Vi har haft en grupp som har jobbat med handlingsprogrammet. Förutom jag är det Curre Hansson från Stockholm, Bosse Andersson från Uppsala, Rita Lind från Norra Älvsborg, Gertrud Nygren från Jämtland och en person som inte är här men hon tittar via webben – Ann-Marie Winblad från Gävleborg. Även Margareta Jansson var med – förlåt att jag glömde.

Vi har gjort vissa förändringar i förhållande till det förra handlingsprogrammet. Vi hade ambitionen att göra det mycket kortare, men det är alltid svårt att ta bort saker; det har vi sett när synpunkterna kommit in. Det är ju en del som vill ha in gamla saker som inte är med.

Men vi sade också att PRO inte kan syssla med allt, och det PRO sysslar med och har som frågor – där måste vi göra prioriteringar. Prioriterar man allt så prioriterar man inget. Först sade vi att vi ska prioritera två frågor, men vi lade till en tredje. De frågor som vi har prioriterat är först pensionärens ekonomi – det har vi varit inne på. Det är pensionssystemet men det är också skattesystem och annat.

Vi har prioriterat äldreomsorgen, som under pandemin var en jättestor fråga vad gäller de brister som uppdagades i äldreomsorgen. Den tredje frågan som dök in var tandvården, och framför allt kostnaderna för tandvården. Det är ju stora brister i våra tandvårdsförsäkringar.

Ni ser i handlingsprogrammet att det finns inledande avsnitt och sedan ett antal krav, och på alla områden som inte tillhör de tre prioriterade områdena har vi bara tre krav. Det innebär inte att vi sedan kan ha fler krav när vi diskuterar men på de tre prioriterade områdena har vi ingen begränsning i kraven utan vi har ett antal stora krav på de här områdena, som tydligt visar att det är PRO:s prioriterade områden nu.

Det kan uppstå andra frågor. Sjukvården är alltid en stor fråga, där PRO kommer att finnas med. Bostadsfrågan kan också komma, inte minst nu i den här situationen när både kostnaderna för hyresrätter och bostadsrätter rusar i höjden. Det kan bli så att vi i PRO får ge oss in i diskussionen kring bostadsfrågan.

Vem läser ett handlingsprogram? Det finns säkert en del, precis som en del läser stadgar, och kan det från A till Ö. Men det gör inte alla, framför allt inte alla våra medlemmar. Men man kan bryta ner det här till exempel i de tre prioriterade områdena och man kan bryta ner det i attsatserna. Det är så vi har tänkt. Sedan kommer det synpunkter nu under resans gång. Det kom synpunkter under remisserna om forskning och annat, men vi försökte att inte göra nya avsnitt utan vi lade in det i befintliga avsnitt för att inte programmet skulle svälla än mer.

Så har vi tänkt, och nu börjar debatten. Vi har ett inledande avsnitt också, som handlar om PRO:s värdegrund. Ni vet, det har varit uppe här i några frågor och det är viktigt att stadgarna och handlingsprogrammet har samma värdegrund. Vi enades ju om det här med självständig och obunden, och vi enades också om definitionen som en feministisk organisation.

Så ser i princip handlingsprogrammet ut och jag hoppas att vi får en diskussion som gör det här handlingsprogrammet ännu bättre än det är nu, för så ska man göra på en kongress. Det var min korta föredragning.

Dagordningens punkt 14.2

Leva livet hela livet

Dagordningens punkt 14.2.1

Motion 79

Motion 79: Det senare livets villkor

PRO Fisksätra, PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 79.

Debatt

Eva Louise Slorach, PRO Stockholms län: Det gäller motion 79 som är bifallen av styrelsen. Det gäller det nionde folkhälsomålet. Det finns ju åtta folkhälsomål nu, och vi i vår grupp tycker att det nionde folkhälsomålet bör synas i handlingsprogrammet eftersom styrelsen har beslutat att bifalla det. Det nionde folkhälsomålet handlar om de äldres villkor och jag hoppas att det kan komma in någonstans i handlingsprogrammet också.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Bifall till att skicka tilläggsförslaget till redaktionsutskottet.

Följande förslag fanns att behandla:

Eva Louise Slorach, PRO Stockholms län: Ett 9:e folkhälsomål bör läggas till de övriga folkhälsomålen: "De äldres villkor ska beaktas".

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 79 i enlighet med styrelsens förslag

att hänskjuta *Eva Louise Slorachs* tilläggsförslag till redaktionsutskottet.

Dagordningens punkt 14.2.2

Leva livet hela livet – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Leva livet hela livet.

Debatt

Robert Mörk, PRO Örebro län: Jag blir jätteglad när jag läser handlingsprogrammet för jag tycker att det har fångat väldigt mycket. Däremot ska jag läsa upp ett yrkande och sedan ska jag argumentera för det yrkandet:

Jag yrkar att i första hand uppdra till redaktionsutskottet att lyfta in skrivningar om klimathot och internationell solidaritet i inledningstexten eller under rubriken *Leva livet hela livet*, att i andra hand direkt under rubriken *Leva Livet hela livet* inleda rad 17 med formuleringen: ”För en organisation som PRO är klimat- och miljöarbetet centralt för att kommande generationer ska kunna leva ett bra liv. PRO:s tilltro till solidaritet, rättvisa och medmänsklighet sträcker sig längre än vår nationsgränser.”

Jag lever med de här frågorna varje dag. Jag är pappa, jag har barnbarn och jag ser hur världen har förändrats. Vår generation har liksom levt ett väldigt rikt liv och när vi säger *Leva livet hela livet* i vårt handlingsprogram så gäller det inte bara oss utan det gäller också framtida generationer. Jag sade att jag är nöjd med handlingsprogrammet och det är jag, för de här texterna finns med men de kommer som de två sista punkterna – *PRO och miljön* och *PRO i en vidsträckt värld*. Jag saknar det alltså i ingressen eller i den här fina texten *Leva livet hela livet*.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Jag sitter själv i redaktionsutskottet så det förslaget kan jag bifalla.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Robert Mörk*, PRO Örebro län: Jag yrkar att i första hand uppdra till redaktionsutskottet att lyfta in skrivningar om klimathot och internationell solidaritet i inledningstexten eller under rubriken *Leva livet hela livet*, och att i andra hand direkt under rubriken *Leva Livet hela livet* inleda rad 17 med formuleringen: ”För en organisation som PRO är klimat- och miljöarbetet centralt för att kommande generationer skall kunna leva ett bra liv. PRO:s tilltro till solidaritet, rättvisa och medmänsklighet sträcker sig längre än vår nations gränser.”
- *Jan Andersson*, styrelsens föredragande: Bifall till att Robert Mörks yrkande skickas till redaktionsutskottet.

Beslut

Kongressen beslöt:

att hänskjuta Robert Mörks yrkande till redaktionsutskottet.

Dagordningens punkt 14.3

Solidaritet och rättvisa – PRO:s grundläggande värderingar

Dagordningens punkt 14.3.1

Solidaritet och rättvisa – PRO:s grundläggande värderingar – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt: Solidaritet och rättvisa.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt: Solidaritet och rättvisa.

Dagordningens punkt 14.4 PRO påverkar

Dagordningens punkt 14.4.1 PRO påverkar – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt: PRO påverkar.

Debatt

Lars Skoglund, PRO Göteborg: Jag tycker att det var lite svårt att läsa handlingsprogrammet och jag har lagt två yrkanden. Den ena är egentligen ett litet stöd till det vi pratade om nyss, om klimat och så.

Jag saknar också det som fanns i förra programmet om det digitala samhället och jag undrar varför det inte finns med. Man ska inte skriva handlingsprogram om det som är självklart men jag tror inte att det digitala samhället är självklart för oss PRO:are, så därför har jag ett yrkande om det:

”Vi lever alla numera i ett digitaliserat samhälle med nya och ständigt nya möjligheter. Ingen kan avstå från deltagande, vi är i vardagslivet ständigt mer eller mindre uppkopplade med de möjligheter det ger. Tillgång till information och kommunikation finns på ett sätt som vi inte ens utopiskt kunde tänka oss när vi växte upp. Vi vänjer oss och utnyttjar tekniken som individer men har ännu inte i vårt föreningsliv nått fram till att helt utveckla tjänster för våra medlemmar och föreningar, inte heller hittat vår plats i det digitala samhället.

Under mandatperioden ska PRO verka för att digitaliseringen blir ett fungerande verktyg för pensionärer. Det innebär att vi hittar modeller där vi säkrar det digitala nyttan för alla, även de som i dag står utanför. Vårt föreningsliv utvecklas där den moderna tekniken är en självklarhet.”

Det här tycker jag ska finnas med i handlingsprogrammet, så det är ett yrkande. Jag har även ett yrkande när det gäller miljön – jag tar det på en gång. Jag tycker att den text vi har är ganska bra, men den påminner om så kallad *green washing*, det vill säga att man skriver något som inte är riktigt förpliktigande. Jag skulle vilja att vi petade in en mening i det här stycket om att PRO aktivt i sin organisation och verksamhet arbetar för en fossilfri framtid, att vi *aktivt* arbetar för det. Då blir vi starkare.

Åke Edin, PRO Jämtlands län: På sidan 5 i handlingsprogrammet, rad 133, är det ett skriv- och tankefel. Det står ”Skillnaden mellan kvinnors och mäns pensioner är allt för stor.” Jag undrar vad som är lagom. Jag tycker att man ska skriva att skillnaden mellan kvinnors och mäns pensioner är oförsvarlig.

Ove Göransson, PRO Bohuslän: Jag har inget yrkande, men jag skulle vilja påpeka en sak om det arbete som utförs inom PRO. Om ni tittar och läser igenom det här, och så kommer det nu yrkanden undan för undan som fyller på det här så att den här församlingen kommer att göra detta fullödigt.

Jag tycker att vi ska ägna en tanke åt dem som har genomfört det här arbetet med allt det som vi nu får i skriven form. Jag vill bara att vi ska lyfta och tänka lite vilket arbete som ligger bakom ett sådant här häfte som vi pratar om nu, handlingsprogrammet, och att vi dessutom har förslagsställare som fyller på, så att detta i princip blir hundra procentigt fullödigt.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Det var lite svårt att hänga med för det handlade inte bara om det avsnitt som vi håller på med utan här lades yrkanden som också berör andra avsnitt. Skillnaden mellan kvinnors och mäns pension – det kommer under ekonomiavsnittet, tror jag.

Däremot, det förslag som Lars Skoglund hade om digitaliseringen – även om det gör handlingsprogrammet något längre så är vi beredda att bifalla det förslaget under *PRO påverkar*. Vi lägger till det.

Sedan hade Lars ett annat yrkande också, som handlar om miljöfrågor. Vi får ta det när vi kommer dit och behandla det där. Kaija var också uppe men det var också på ett annat avsnitt. Men rent konkret kan jag bara hitta ett yrkande på det här avsnittet, och det är Lars Skoglunds meningar om digitaliseringen, vilka vi är beredda att bifalla.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Lars Skoglund*, PRO Göteborg: Tillägg om det digitala samhället någonstans vid rad 100: ”Vi lever alla numera i ett digitaliserat samhälle med nya och ständigt nya möjligheter. Ingen kan avstå från deltagande, vi är i vardagslivet ständigt mer eller mindre uppkopplade med de möjligheter det ger. Tillgång till information och kommunikation finns på ett sätt som vi inte ens utopiskt kunde förstå oss under vår uppväxt. Vi vänjer oss och utnyttjar tekniken som individer men har ännu inte i vårt föreningsliv nått fram till att helt utveckla tjänster för våra medlemmar och föreningar. Inte heller helt hittat vår plats i det digitala samhället. Under mandatperioden ska PRO verka för att digitaliseringen blir ett fungerande verktyg för pensionärer. Det innebär att vi hittar modeller där vi säkrar det digitala nyttan för alla, även de som idag står utanför. Vårt föreningsliv utvecklas där den moderna tekniken är en självklarhet.”
- *Jan Andersson*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag samt Lars Skoglunds tilläggsyrkande.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla Lars Skoglunds tilläggsyrkande

att i övrigt fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt: *PRO påverkar*.

Dagordningens punkt 14.5

Pensionärers ekonomi

Dagordningens punkt 14.5.1

Motion 80

Motion 80: Efterlevandeskydd i pensionssystemet

Enskild motion, Christer Hansson, PRO Umeå

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 80.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 80 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.2

Motion 81

Motion 81: Tilläggs- och trygghetspensioner

PRO Billingsfors, PRO-distriktet Norra Älvsborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 81:1

att anse motion 81:2 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 81:1 i enlighet med styrelsens förslag

att anse motion 81:2 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.3

Motion 82

Motion 82: Pension upphandling

PRO Västerås-Finska, PRO-distriktet Västmanland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 82 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 82 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.4

Motion 83

Motion 83: Bättre villkor för äldre

PRO Matfors-Tuna. PRO-distriktet Medelpad

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 83 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 83 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.5

Motion 84

Motion 84: Förnyat pensionssystem samt en lägsta pension i paritet med EU-fattigdomsgräns

PRO Hermansby, PRO-distriktet Bohuslän

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 84:2–3

att avslå motion 84:1.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 84:2–3 i enlighet med styrelsens förslag

att avslå motion 84:1 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.6

Motion 85

Motion 85: PRO behövs för personer som kommit till Sverige mitt i livet

PRO Trögd, PRO-distriktet Uppsala

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 85:1–2

att anse motion 85:3 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 85:1–2 i enlighet med styrelsens förslag

att anse motion 85:3 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.7

Motion 86

Motion 86: Den allmänna pensionen

PRO Hammerdal, PRO-distriktet Jämtlands län

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 86.

Debatt

Gert-Ove Andreasson, PRO Södermanland: Man skulle kunna tro att jag tycker illa om motionens förslag och att jag även tycker illa om styrelsens bifall. Det gör jag definitivt inte. Det är bara att det att jag inte tycker att svaret räcker hela vägen fram. Vill man skoja till det: PRO kan man förkorta till pro också, och jag tycker att vi ska vara lite mer pro-aktiva.

Som motionären skriver så vill motionären att man ska höja avgiften till de ursprungliga 18,5 procent. Det är jättebra, och vi tog ett uttalande i går där vi kräver det. Men motionären

skriver att den ursprungliga tanken var 18,5 procent och där har motionären fel. Den ursprungliga tanken var 20,5 procent. Vi som hade förmånen att jobba med remissvaren 1994 vet att det här blev en politisk kompromiss. Det fanns särskilt ett parti som hade gått ut och lovat sina väljare skattesänkningar, och därför kunde man inte acceptera 20,5 procent.

Alla kalkyler för att upprätthålla AFP och gamla ATP-nivån pekade på att det krävdes 20,5 procent, men kompromissen blev 18,5 procent. Och ni som kan det gamla pensionssystemet med folkpension och ATP vet att det är ett *pay as you go*-system, alltså ett kontrakt mellan generationer. De som yrkesarbetar förbinder sig att betala pensionen för dem som har gått i pension. När vi ändrade systemet till inkomstpension och premiepension införde vi ett helt nytt begrepp, nämligen livsinkomstbaserat. Och för att du ska klara av att hålla de pensionsnivåer som man utlovade krävdes det 20,5 procent; det visade kalkylerna.

Experterna på Socialdepartementet och även på Finansdepartementet fick i uppdrag att göra nya kalkyler. Man lade in glädjekalkyler utifrån en tillväxt som var orimlig. Det var också därför bromsen kom till.

Jag yrkar alltså att vi ska avslå förbundsstyrelsens bifall och i stället besluta att kongressen bifaller motionen, men jag vill samtidigt understryka att det krävs mer än om de föreslagna 18,5 procenten för att uppnå önskad pensionsnivå.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Jag yrkar bifall till styrelsens förslag och avslår det tillägg som har lagts fram här – inte för att jag inte tror att det kan bli aktuellt i framtiden, men vad vi pratar om nu är ett handlingsprogram som sträcker sig över kommande period. Vi antog ett uttalande i går med samma krav som finns i motionen om att höja.

Det är inte 18,5 heller utan det är 17,21 eftersom det finns en arbetsgivaravgift men också en egenavgift som man får göra avdrag för. Det sades då en gång 1994, när även jag var med, att det skulle vara 18,5 men det är inte det. Det är 17,21 procent.

Pensionsmyndigheten har gjort en studie av vad det innebär för pensionerna om man höjer från 17,21 procent och låter inte bara framtidens pensionärer få del av denna höjning utan också dagens pensionärer. Det innebär en höjning för alla pensionärer med 6,6 procent och tillsammans med den höjning av grundnivån som vi tog ställning till i går och det som vi sade om 18,5 procent, så blir det en ordentlig höjning av pensionerna. Om vi uppnår detta under kommande valperiod har vi uppnått mycket. Låt oss då återkomma med ytterligare höjningar – inte nu. Det vore inte taktiskt riktigt.

Gert-Ove Andreasson, PRO Södermanland: Det är inte så att jag invänder mot det här. Det är bara att det inte räcker med 18,5 procent. Jag tycker att vi ska sikta högre. Det är det jag argumenterar för och det är det min skrivning går ut på. 18,5 – ja, som ett första steg, och det har också förbundsstyrelsen skrivit i sitt program och i sitt svar, att det här är det första steget. Jag saknar det andra steget och därför yrkar jag bifall till mitt förslag.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Jag tror att det är felaktigt nu att gå ytterligare. Vi har ett antal krav, vi ställde dem i går. Det var en höjning till 18,5 procent, det var höjd grundnivå nu direkt efter sommaren, det var en gas i systemet och sedan en översyn totalt sett av pensionssystemet. Det är en rätt kraftig förbättring. Skulle vi få igenom det här är det en jätteframgång.

Låt oss stanna vid de krav vi har nu. De är stora och vi blir trovärdiga om vi håller fast vid dem. Behöver vi sedan återkomma i framtiden så återkommer vi.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Gert-Ove Andreasson*, PRO Södermanland: Att avslå förbundsstyrelsens bifall samt att kongressen beslutar att bifalla motionen men vill samtidigt understryka att det krävs mer än de föreslagna 18,5 procent för att uppnå önskad pensionsnivå.
- *Jan Andersson*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 220–20 avslå Gert-Ove Andreassons förslag och bifalla motion 86 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.8

Motion 87**Motion 87: Pensioner**

PRO-distriktet Örebro län

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 87:1

att anse motion 87:2–4 besvarad.

Debatt

Jerry Elvin, PRO Örebro län: Jag tänker lägga fram ytterligare en attsats i motion 87, och eftersom tiden är knapp startare jag med den: ”att PRO ska arbeta med målet att få till ett pensionärsskatteavdrag som får följsamhet med jobbskatteavdraget.”

Om jag hinner ska jag försöka förklara varför. Som framgår av motionen lovas det mycket till pensionärerna men när tårtbitarna är utdelade blir det sällan något annat än smulor kvar till oss. Det har ju hänt mycket sedan jag skrev motionen och då tänkte jag först och främst på att vid årets inledning fick vi bevittna ytterligare en höjning av jobbskatteavdraget. Det enda krav som ställs på mottagarna är att de har ett arbete och därmed en lön från en arbetsgivare. Då träder staten in som arbetsgivare nummer 2 och då blir man till viss del statsanställd.

Vi pensionärer är också statsanställda. Därför ställer jag det här yrkandet. Om vi lyckas med det får vi en garantering av en årlig höjning.

Jag tror att jag hinner upprepa attsatsen: ”att PRO ska arbeta med målet att få till ett pensionärsskatteavdrag som får följsamhet med jobbskatteavdraget”. Jag yrkar bifall till den ytterligare attsatsen i motion 87.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Jag måste först fråga presidiet: Kan man lägga tilläggsattsatser till en motion? Jag har fått besked om att det kan man inte göra.

Tjänstgörande ordförande: I styrelsens förslag är det bifall till attsats 1 medan 2–4 är besvarade. Jag fick intrycket att motionären yrkade på bifall till sina ytterligare attsatser. Några andra kan man inte ta upp här.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Då faller min argumentering, men jag skulle inte ha bifallit det heller för vi får lika skatt till nyår, äntligen. Sedan är *hur* man får lika skatt underordnat. Vi kommer att få lika skatt vid nyår efter vår kamp. På både formella och sakliga grunder kan vi inte behandla tilläggsattsatsen.

Tjänstgörande ordförande: Ska jag uppfatta motionärens yrkande som att han yrkade bifall till attsats 2–4? Vi kan inte ändra i motionen men de kan vi ta upp till behandling som ett yrkande.

Jerry Elvin, PRO Örebro län: Ja.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Jerry Elvin, PRO Örebro län:* bifall till motion 87 i sin helhet.
- *Jan Andersson, styrelsens föredragande:* Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 87:1 i enlighet med styrelsens förslag

att anse motion 87:2–4 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.9

Motion 88

Motion 88: Värns katt till äldreomsorg och vård

PRO Laxå, PRO-distriktet Örebro län

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 88.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 88 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.10

Motion 89

Motion 89: Bromsen i pensionssystemet ett aber för pensionärerna

PRO Munksund, PRO-distriktet Norrbotten

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 89:5

att anse motion 89:1–4 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 89:5 i enlighet med styrelsens förslag

att anse motion 89:1–4 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.11

Motion 90

Motion 90: Högre pensioner

PRO-distriktet Dalarna

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 90.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 90 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.5.12

Pensionärers ekonomi – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Pensionärernas ekonomi.

Debatt

Ulla Berg, PRO Uppsala län: I handlingsprogrammet nämner man bostadstillägget på rad 115–116. Jag uppfattar att det är väldigt yvigt formulerat, så jag skulle vilja ha ett förtydligande. Mitt yrkande är att punkten formuleras enligt följande:

”Bostadstillägget, som baseras på inkomst och bostadskostnad, ska efter individuell prövning utgå med max 8 000 kronor per månad till ensamstående och maximalt 4 000 kronor till den som delar hushåll med en annan person. Bostadstillägget ska räknas upp årligen.”

Det är ingen förändring i sak men däremot ett förtydligande om hur bostadstillägget är konstruerat, så att det framgår att det är individuella ersättningar man får när man får bostadstillägg. Det baseras både på bostadskostnaden och på inkomsten för den som söker. Jag vill att det framgår och jag yrkar bifall till mitt förslag.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Precis som Ulla ger säger är det ingen ändring i sak, och vi skulle kunna anta hennes förslag med max 8 000 kronor per månad, men vi vill ha med 100 procent, som hon har tagit bort. Det är ju det vi vill.

I dag är det inte 100 procent och tar vi bort det försvinner en del. Jag föreslår att vi lägger till ”med 100 procent” så att det står ”med 100 procent av max 8 000 kronor per månad.” Då får vi med Ullas förslag men vi får också med 100 procent, vilket inte är fallet i dag. Om Ulla kan gå med på det så bifaller jag hennes förslag. Hon nickar, och då är vi överens.

Bifall också till Åke Edins tidigare förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Åke Edin*, PRO Jämtlands län: Ändra ”allt för” till ”oförsvarligt” på rad 134 sidan 5 (lagt tidigare).
- *Ulla Berg*, PRO Uppsala län: Formulera om punkten på rad 115–116 till: ”Bostadstillägget, som baseras på inkomst och bostadskostnad, ska efter individuell prövning utgå med max 8 000 kronor per månad till ensamstående och maximalt 4 000 kr till

den som delar hushåll med en annan person. Bostadstillägget ska räknas upp årligen.”

- *Jan Andersson*, styrelsens föredragande: Ja till Ulla Bergs förslag med tillägget ”med 100 procent av max 8 000 kronor per månad ... ” Bifall till Åke Edins förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* bifalla Ulla Bergs förslag med tillägget ”med 100 procent av max 8 000 kronor per månad ... ”
- att* bifalla Åke Edins förslag
- att* i övrigt fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Pensionärernas ekonomi.

Ajournering

Kongressen ajournerades för lunch klockan 11.58.

Återupptagna förhandlingar

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 13.03.

Tjänstgörande ordförande: *Claes Block*.

Information

Tjänstgörande ordförande: Utanför till vänster finns det en 80-årsutställning om PRO. Den kan ni passa på att besöka vid tillfälle. Jag vill också meddela att redaktionsutskottet samlas om ett par minuter utanför ingången till kongressalen.

Dagordningens punkt 15

Gästerna har ordet – Eva Eriksson

Eva Eriksson, SPF Seniorerna: Jag vill tacka så mycket för att jag får vara med på er kongress och dessutom är det en stor ära för mig att stå här. Jag vill passa på att gratulera Åsa när jag står här i talarstolen. Vi har ju träffats i många olika sammanhang och det känns spännande att kunna börja jobba tillsammans.

För 83 år sedan var vi en gemensam förening. Det var då som några djärva och framåt-syftande herrar i Göteborg drog ut första maj för att ge Per Albin Hansson en skrivelse där det stod: ”För närvarande lever vi folkpensionärer under för ett fritt och demokratiskt land i ovärdiga förhållanden, ofta i verklig nöd.”

På den tiden var vi tillsammans men sedan tyckte ni att vi var för vänsterliberala. Ni kallade oss för syndikalister, och så bröt vi med varandra och ni startade PRO. Jag tycker att det är en väldigt rolig historia att ha med sig i det här sammanhanget.

Ni gick er väg. Ni blev en oerhört stark folkrörelse. Sedan dess vet vi alla vad som har hänt. Samhället har utvecklats dramatiskt under de här åren som har gått, och ni har funnits med. Ni har demonstrerat, ni har gjort namninsamlingar med mera, och PRO – ni är fenomenala på detta! Ni är en folkrörelse i ordets rätta bemärkelse.

Det finns många folkrörelser i vårt långa land och många som kallar sig just så, men det här att få folket i rörelse, det som är den riktiga folkrörelsen – det är ingen enkel sak för folkrörelserna i dag. Men ni, PRO:s medlemmar, visar gång på gång att ni är beredda att hugga i när det gäller. Det är stort och det är värdefullt för alla seniorer i Sverige.

Ta till exempel när ni 2016 bestämde er för att se till att man skulle jobba aktivt med att motarbeta det kontantlösa samhället. Vi var många som kämpade just för att behålla kontanterna; ett modernt samhälle behöver kunna erbjuda flera olika betalningsmedel. Men ni samlade in handskrivna namnteckningar på gator och torg, utanför butiker och i möteslokaler. Jag vet att ni lyckades med att få ihop över 139 000 namnunderskrifter bara på några veckor. Det är en folkrörelse som heter duga!

Och det vara bara en bråkdel som kom in digitalt via webben. De allra flesta namnen samlade ni in genom att gå ut och prata med folk – ansikte mot ansikte och genom att använda papper och penna. Det innebar också att pappersbuntarna med namnunderskrifter blev höga, och vi minns den storartade överlämningen till finansmarknadsminister Per Bolund. Han fick en hel skrinna full med namn! Den bilden sitter fast på min näthinna och jag kunde känna mig väldigt avundsam att ni är en så kraftfull folkrörelse.

Likadant gjorde ni när ni skulle protestera mot den orättvisa skatten och ville ha höjda pensioner. Ni demonstrerade med uppfordrande plakat och ni samlade in namn för höjda pensioner. Gång på gång har ni tagit er an stora problem som vi har att möta och de utmaningar vi har för framtiden på ett sätt som gör att ni hörs och syns.

PRO, SPF och SKPF – vi behöver varandra. Vi mäter oss med varandra men vi är inte varandras motståndare. Vi är varandras sparringpartners, och det är bra och nyttigt. Vi vässar oss och blir allt bättre på det vi gör. När vi gör gemensamma saker blir vi starka, mycket starka, och vi har gjort otaliga utspel, remissvar och uppvaktningar gemensamt, som verkligen har fått effekt. Och nu går vi sida vid sida för att arbeta för högre pensioner.

Det är glädje för oss i SPF Seniorerna att få samarbeta med er, och under alla dessa år har det gett oss styrka att känna att vi har en partner i de andra pensionärsorganisationerna, och framför allt i PRO. Vi är inte alltid överens, kan man väl säga. Christina och jag har käbblat en hel del under de här åren men vi har en otrolig förmåga ändå att veta att vi har en grundideologisk bas som vi kan utgå från och vi förstår varandra.

Christina, du har verkligen gjort dig förtjänt av en rejäl pension och jag hoppas verkligen att du kommer att få det – att du kan sova ut på morgonen, att du kan promenera och att du kan umgås med Börje mycket mer! Vi är oerhört tacksamma Börje, för att du har lånat ut henne så att vi har kunnat sitta och diskutera med henne, för att vi ska klara av våra uppgifter. Tack så hemskt mycket för detta!

SPF Seniorerna önskar er en fortsatt bra kongress och vi önskar er Christina och Börje en härlig sommar och ett innehållsrikt och spännande liv i fortsättningen också. Tack ska ni ha!

Christina Tallberg, avgående ordförande: Tack så mycket Eva för de fina orden, och även för den historieberättelse som du knöt an till. Den här utställningen som Stig Ålund har gjort är väldigt spännande med PRO:s historia. Tack så mycket Eva, också för ett utomordentligt samarbete under de år jag har samarbetat med dig och även med Christina Rogestam dessförinnan.

Dagordningens punkt 15

Gästerna har ordet – Liza di Paolo-Sandberg

Liza di Paolo-Sandberg, SKPF Pensionärerna: Jag vill börja med att tacka för att jag har fått möjligheten att gästa er på er kongress. Jag vill också ta möjligheten att hälsa från medlemmarna i SKPF Pensionärerna.

Nu när sommaren står inför dörren och det grönskar runt om i naturen, och det luktar gott bara vi sticker ut huvudet av alla blommor, så är det ändå också en väldigt speciell tid som vi lever i. Vi har haft en pandemi som allt för länge lade en förlamande hand över världen, men

också över våra organisationers verksamheter. Och när vi till slut tog oss igenom den här pandemin – vad hände då? Det blev krig i Europa. Det har förstås fått förödande konsekvenser för människorna, framför allt i Ukraina.

Från pensionärsorganisationerna har vi på olika sätt uttryckt stöd för det ukrainska folket och protesterat mot den ryska invasionen. Men kriget har även påverkat oss här hemma och vi ser just nu kraftigt ökade priser på allt vi behöver i vardagen – på mat, på el och på bränsle. Hela samhället påverkas negativt och värst utsatta är de som redan har det sämst. Och tyvärr är det också ofta de som är medlemmar i våra organisationer. Det är de med de lägsta pensionerna som drabbas hårdast, och det är inte värdigt ett välfärdsland som Sverige.

Därför är årets val den 11 september det viktigaste val vi har haft på länge. Det handlar om ett vägval för vårt land och framför allt hur politiken påverkar våra liv. SKPF Pensionärerna och PRO är överens om att det behövs en politik som på ett betydande sätt tar hänsyn till våra medlemsgrupper. Vi har tillsammans, och även med SPF, bidragit till att pensionerna nu är en av de hetaste frågorna inför valet, och det var med glädje jag hörde i går att också vår socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi nämnde i sitt tal att vi är en viktig del där. Han säger att det är pensionärernas år i år – låt oss se det också.

Nu har vi ett par månader på oss för att föra fram våra krav på bättre pensioner för dem som har det minst i dag naturligtvis, men också krav på ett pensionssystem som ger utrymme för alla att leva och inte bara överleva. Vi var naturligtvis många som hade hoppats på att vi skulle ha fått ett svar på det i förra veckan. Nu får vi se fram emot om det kommer ett förslag nästa vecka som gör oss lite mer positiva, framför allt för våra medlemmars räkning.

Vi har också under en lång tid pekat på bristerna i äldreomsorgen. De varningarna har tyvärr inte gått fram till beslutsfattarna utan det måste komma en corona, och när sedan Coronakommissionen kom fick fler upp ögonen för att äldres vård och omsorg måste få mer resurser. Personalen som jobbar inom de här verksamheterna måste få bättre arbetsförhållanden, de måste få kompetensutveckling och de måste också få rätt till heltider.

Jag besökte Kommunals kongress för två veckor sedan och där hade jag möjlighet att prata med medlemmarna i Kommunal om just de här frågorna. God omsorg för äldre kräver också att man satsar på personalen. Äldre måste ha rätt till goda levnadsvillkor och inte bara skäliga.

Vi har också krav på att man måste förbättra hälso- och sjukvården och göra den mer tillgänglig. Den ska se likadan ut över landet; det ska inte bero på var man bor för att man ska få tillgång till en bra hälso- och sjukvård, och vi måste se till att alla har råd att ha en bra munhälsa. Därför ställer vi, tillsammans med de andra organisationerna, krav på att tandvård och munhälsa ska ingå i någon form av högkostnadsskydd liknande det som finns inom sjukvården.

Äldres rättigheter måste stärkas. Alla i samhället måste medverka i att slå tillbaka mot den ålderism som i dag påverkar äldre negativt på olika samhällsområden. Ett första krav som jag kan se är att myndigheter som ska arbeta mot diskriminering tar ett ovärdigt bemötande av äldre på allvar.

I år, den 23 augusti, kommer våra organisationer tillsammans med SPF och News 55 att hålla den tredje äldreriksdagen, och det är knappt två veckor före valet. Våra organisationer ska då ställa politiker och företrädare mot väggen och vi ska kräva de nödvändiga svaren på hur våra medlemmar ska rösta på valdagen. De partier som driver valrörelse har en skyldighet att före valet berätta vad de tänker driva för politik för att också vi alla äldre ska få det bättre.

Ni vet att SKPF är dubbelt så stor medlemsrörelse som Sveriges största politiska parti, och tillsammans i pensionärsrörelsen är vi faktiskt 2,3 miljoner väljare som ska gå till val. Och då måste vi se till att man också lyssnar på oss. Ett parti som vill förbli starkt eller som vill växa kan helt enkelt inte låta bli att lyssna på oss. Vi kan förändra, vi kan påverka, vi bygger våra organisationer på olika erfarenheter och en egen historia som vi förenar till en stark kraft för våra medlemmars intressen och för alla äldre i Sverige.

Någon har faktiskt räknat ut att i SKPF Pensionärerna har medlemmarna totalt fem miljoners årsarbeten som erfarenhet från vård och omsorg. Vi kan välfärden. För det vill vi bli tagna på allvar och respekterade. På samma sätt är det med den samlade pensionärsrörelsen, där PRO, SKPF och SPF är viktiga delar. Vi kräver att bli respekterade. Vi kräver att man lyssnar till oss. Vi förväntar oss att våra erfarenheter ses som tillgångar, inte som en belastning på samhället.

Avslutningsvis vill jag också tacka Christina Tallberg för ett gott samarbete och en vänskap som har vuxit sig stark genom åren. Nu får du göra annat viktigt, Christina, och du får verkligen ta tillvara den delen tillsammans med Börje. Jag har även uppskattat att vi har fått träffa Börje väldigt mycket och haft diskussioner med honom.

Du har också fått en efterträdare, kongressen har precis valt en ny PRO-ordförande, och jag gratulerar från SKPF Pensionärerna Åsa Lindestam till ett nytt ordförandeskap. Du kan räkna med att SKPF Pensionärerna kommer att vårda ett respektfullt samarbete mellan våra organisationer och ett samarbete inom hela pensionärsrörelsen. Stort lycka till med fortsättningen på er kongress!

Men innan jag slutar så vill jag delge en uppsats som en liten flicka skrev om en mormor: ”En mormor är en dam som inte har några egna barn och därför tycker om andras flickor och pojkar. Mormödrar har inget att göra. De bara finns där. Om de går ut och går med en, då går de långsamt förbi alla vackra löv och skalbaggar. De säger aldrig ’Men kom någon gång då!’ eller ’Men skynda dig då!’

För det mesta är de tjocka – men inte allt för tjocka för de kan knyta skosnören. De kan svar på alla frågor som ’Men varför hatar hundar och katter varandra?’ eller ’Varför är Gud inte gift?’ Alla skulle försöka ha en mormor, särskilt de som inte har någon tv.”

Tack för ordet!

Christina Tallberg, avgående ordförande: Ni förstår att när vi träffas så har vi inte tråkigt utan det är ett glatt humör och vi kan jobba hårt och sedan skratta väldigt mycket tillsammans. Jag uppskattar Liza, att vi har haft ett fantastiskt samarbete. Det har jag också haft med företrädare till dig, det vill jag säga. Det är den här känslan att där vi kan jobba tillsammans, är vi oemotståndliga helt enkelt! Tack så mycket, och tack för samarbetet.

Justering av fredagens snabbprotokoll

Tjänstgörande ordförande: Då ska vi justera fredagens snabbprotokoll, och då hälsar jag Ragnhild Wärn välkommen upp.

Ragnhild Wärn, huvudsekreterare: Nu är det tid att justera gårdagens arbete. Det har varit ute hos ombuden och inga synpunkter har framkommit. Jag vill bara meddela att det här snabbprotokollet bara är de yrkanden som är lagda och de beslut som är tagna. De som har deltagit i debatten och inte har lagt något yrkande kommer givetvis i det slutliga protokollet sedan. Jag hemställer om att vi nu kan justera det här protokollet.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa fredagens snabbprotokoll.

Dagordningens punkt 11, fortsatt behandling Styrelsens förslag till stadgar från och med 1 januari 2023, fortsatt behandling

Dagordningens punkt 11.9 § 9 Styrelsen – (tidigare § 8 nu § 9)

Dagordningens punkt 11.9.1 § 9 Styrelsen – PRO:s stadgar

Förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till stadgar § 9 Styrelsen.

Inledning om stadgarna i sin helhet

Sten Fors, styrelsens föredragande: Jag tycker att det har varit en bra debatt om stadgarna. Det känns bra att styrelsen ändå har jobbat fram ett bra förslag och ni har också accepterat det mesta av det, även om vi kanske har varit lite osams om en del saker.

Det har framkommit från en del personer att det behöver göras redaktionella förändringar och det har vi redan observerat på en del punkter. Det är angett fel moment och det är lite textfel, komman och punkter som sitter på fel ställe och sådant. Men var inte bekymrade – det stadgeförslag som ni har på bordet är ett arbetsexemplar. De nya stadgarna kommer att finnas tillgängliga från den 1 januari 2023. Då har vi gjort de här förändringarna. Skulle det vara så att det är några fler som tycker att det behövs ändras något redaktionellt, så fixar vi det.

Ni kan vara lugna. När ni väl ser de nya stadgarna kommer de att vara korrekta när det gäller hänvisningar till olika moment och så vidare. Tack ska ni ha för ett jättebra arbete kring stadgarna!

Debatt

Kjell Johansson, PRO Södra Älvsborg: Vi har ett tillägg på stadgarna och det är att vi tycker att beslut som styrelsen tar när det gäller arvoden – att det borde redovisas till distrikten på något sätt. Vi har ett tillägg till stadgarna och det är ”samt redovisa till distrikten”.

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Moment 3 om arvode i styrelsen stadgar – det känns konstigt att styrelsen själv ska besluta om sitt arbetsarvode när vi helt nyligen tog beslut i att det var kongressen som beslutar om styrelsens arvoden. Det kan mycket väl vara ett arbetsarvode men då ska det tas upp i budgeten så att det finns med tydligt redovisat, och hur dessa medel fördelas ska rapporteras till distrikten.

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: Efter att ha diskuterat frågan med valberedningens ordförande, som jag tror kommer att gå upp och begära ordet ganska snart, återtar jag mitt yrkande i den här delen.

Håkan Bystedt, valberedningens sammankallande: Vi hade en liten dialog om det här i går och från valberedningens sida, när det gäller arvode till styrelsen, så har vi gjort om förslaget. Det kommer på en punkt senare på dagordningen, men jag kan säga att det innehåller att vi har med också styrelseordförande i det arvode på sex prisbasbelopp som vi föreslår. Det räcker väl med att säga det på det viset att vi tillgodosedde de synpunkter som bland annat Håkan Bengtsson hade.

Sedan när det gäller hanteringen av det här särskilda arbetsarvodet säger ju stadgarna att den ska ske mellan styrelsen och i samråd med valberedningen. Vi ska försöka få till ett sådant möte i eftermiddag, men det är närmast en orimlighet att för en ny styrelse på sin första halvtimme tillsammans diskutera hur man ska använda det särskilda arbetsarvode som man får tillgång till. Den frågan får vi, som vi noterade i går, återkomma till och kanske göra så att vi har ett digitalt repskap i höst för att där slutgiltigt rapportera och fastställa det. Den frågan får vi återkomma till.

Sedan finns det en del idéer framåt i tiden, inför nästa kongress, men de får vi också återkomma till lite längre fram. Man skulle kunna hantera de här frågorna på ett lite mer rationellt sätt, tror jag. Jag ska grunna på det och kanske återkomma med ett förslag inför styrelsen om hur man skulle kunna göra det som en del andra stora organisationer gör.

Åke Ljunggren, PRO Skåne: Jag håller väl med Håkan och jag kan ha en viss sympati för det sätt som han hanterar ärendet på när det gäller valen och så vidare. Jag har också sympati för att det kan ta lite tid att ordna till saker och ting, med nya styrelsen.

Men jag vill hjälpa Håkan med en sak, för han säger att han vill återkomma med ett vettigt förslag. Min ambition var inte på något sätt att minska styrelsens arvode, utan jag har en ambition om att det ska bli tydligare. För att det nu ska bli aktuellt – de stadgar vi resonerar om just nu är tillämpliga på nästa kongress, och därför föreslår jag fortfarande att andra stycket i § 9 moment 3 strykes, det här om arbetsarvode.

Här är tid för styrelsen att jobba fram ett ordentligt styrelseförslag om hur arvodet ska utformas och vad ordförande och olika ledamöter ska ha, för det är självklart att man ska ha mer än 1/20-del av 6 basbelopp, för det tycker jag är oskäligt. Men om vi tar bort den delen om arbetsarvode blir det tydligt att kongressen fastställer det och man kan lägga fram summor. Om sedan styrelsen i någon del behöver avlöna någon i styrelsen eller någon annan äger man den frågan trots allt mellan kongresserna. Bifall till mitt förslag.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Med anledning av det förslag som har kommit från Skåne och Dalarna har vi i styrelsen tittat på hur vi skulle kunna tänka oss att hitta en lösning på det.

Vi föreslår att frågan ska behandlas under § 9 moment 3 Arvoden, och där föreslår styrelsen – och vi kommer att lämna in det skriftligt – att styrelsens arvoden behandlas av kongressen efter förslag från valberedningen. Utöver styrelsearvodet kan ett särskilt arbetsarvode för ordförande eller annan styrelseledamot beslutas av kongressen efter förslag från valberedningen. Under innevarande kongress redovisar valberedningen styrelsearvodet i sin helhet, inklusive styrelseordförandes arbetsarvode. Det är vårt förslag från styrelsen och jag yrkar bifall till det förslaget.

Åke Ljunggren, PRO Skåne: Jag är ledsen att jag drar ut på tiden men jag förstod inte svaret. Är arbetsarvode struket ur § 9 moment 3 Arvoden eller finns det kvar även i de nya stadgarna? För det är det jag pratar om – inte vad vi gör nu.

Sten Fors, styrelsens föredragande: Vi vill att det här ska ligga just under moment 3. Det momentet kommer att skrivas om. I dag står det så här: ”Styrelsens arvode beslutas av kongressen efter förslag från valberedningen. Utöver styrelsearvode ska ett särskilt arbetsarvode till ordförande eller annan styrelseledamot ... i samråd med valberedningen.” Här får man göra om texten så att även det här arbetsarvodet regleras i moment 3. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag. Det ska vara tydligt att även arbetsarvodet bestäms av kongressen.

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Jag blev inte så mycket klokare på Stens föredragning i alla fall. Ska vi ha ett öppet, transparent läge här måste vi stryka andra stycket. Annars står det i

stadgarna fortfarande att styrelsen, i samråd med valberedningen, själv beslutar om sina egna arbetsarvodena. Vi måste ju vara så transparenta så att vi åtminstone talar om för distrikten var vi lägger våra medel. Jag yrkar bifall till förslaget om att stryka andra stycket.

Åke Ljunggren, PRO Skåne: Jag återgår en gång till, till vad jag försöker att säga: Kongressen ska fastställa arvoden i sin helhet. Jag kan inte för mitt liv förstå varför vi ska ha arbetsarvode och arvode. Däremot har jag full förståelse för att våra ledamöter i styrelsen beroende på sitt uppdrag ska ha ett rejält arvode och inte några tusenlappar. Det är inte där jag tvistar.

Men med det här systemet, där vi inför arvode och arbetsarvode, så säger vi egentligen att vissa i styrelsen gör ett jobb och andra bara sitter av tiden och det tycker jag är trams. Bifall till mitt förslag.

Tjänstgörande ordförande: Efter överläggningar med presidiet, och vi förstår väl inte alla riktigt Stens förslag, jag föreslår att vi ajournerar denna punkt och det får bli en ytterligare beredning så att vi kan klargöra vad som ska gälla. Kan vi göra så?

Svar ja.

Beslut

Kongressen beslöt:

att ajournera punkten för senare beslut.

Dagordningens punkt 14, fortsatt behandling Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129, fortsatt behandling

Dagordningens punkt 14.6 God vård och omsorg för äldre

Dagordningens punkt 14.6.1 Motion 91

Motion 91: Ett äldreomsorgslyft värt namnet PRO Höganäs, PRO-distriktet Skåne

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 91:1

att avslå motion 91:2.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 91:1 i enlighet med styrelsens förslag

att avslå motion 91:2 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.6.2

Motion 92

Motion 92: En stark äldreomsorg

PRO-distriktet Skåne

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 92.

Debatt

Viking Slottner, PRO Göteborg: Det är min första kongress, och jag är väl kanske lite besviken att när vi har prioriterat äldreomsorgen att det bara finns två motioner. Det är lite dåligt tycker jag, men vi får försöka göra vad vi kan.

Jag har skrivit en motion som har förkommit på ett eller annat sätt och därför lägger jag några attsatser i motion 91: att undersköterskeutbildning ska vara ett krav för de som arbetar nära den äldre på såväl äldreboende som i hemtjänsten, att höja kompetensen hos de som arbetar inom äldreomsorgen med utbildning inom rehab och hälsofrämjande åtgärder, att vi arbetar med utbildning av våra representanter i pensionärsråden, det är där vi i huvudsak kan påverka de här delarna.

Vi måste höja kompetensen inom omsorgen om vi ska få en högre status och högre löner inom omsorgen. Annars har vi ingen möjlighet att rekrytera unga människor i framtiden till de här yrkena. Eftersom de flesta äldre som har någon form av omsorg har störst behov på morgon och kväll vore det bra, både för de äldre och för omsorgspersonalen, om de kunde arbeta med hälsofrämjande åtgärder mitt på dagen, så att de slapp delade turer. Det skulle kunna innebära att vårdtagaren håller sig starkare och friskare. Jag hoppas att jag får bifall till de här attsatserna.

Tjänstgörande ordförande: Då är det så att attsatserna som är inskickade är det bifall på i motion 92. Man kan inte lägga till ytterligare i en motion. Motionen gäller och det är de attsatser vi behandlar.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Jag håller med om att vi inte kan lägga till några nya attsatser som vi i styrelsen inte har haft att ta ställning till. Men jag värdesätter ditt stora engagemang Viking Slottner, och jag hade gärna sett att det också hade varit lite fler motioner på det här området.

Det handlar också om att vi måste försöka sträva efter att vi får så många undersköterskor som möjligt som jobbar inom äldreomsorgen, att det utbildas och att kvaliteten höjs. Det finns inga enkla jobb inom äldreomsorgen. Sedan ska vi satsa väldigt mycket på att våra KPR-ledamöter på det lokala planet ska följa upp hur det går med att rekrytera utbildad personal och bra personal till äldreomsorgen. Med det yrkar jag bifall till styrelsens yttrande.

Ordningsfråga

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Jag läser i förslag till arbetsordning för kongressen. Det är möjligt att jag misstolkar men det står på rad 50: "Till alla motioner finns styrelsens förslag till beslut i form av bifall, avslag eller besvarande. Även till andra beslutsförslag som ställs ska styrelsens föredragande ta ställning genom att yrka bifall eller avslag, eller eventuellt jämkande kompromiss."

Med den texten finner jag att det är rätt att lägga tilläggsattsatser. Det står ju klart och tydligt att så är det. Då behöver vi inte ha någon sådan här beslutsordning, när det inte gäller.

Tjänstgörande ordförande: Man kan mycket väl lägga tilläggförslag men man kan inte lägga till nya attsatser. Det var det vi sade.

Kurt Blomqvist, PRO Örebro län: Jag undrar om man får lägga nya förslag. Har man rätt att lägga nya förslag blir det naturligtvis en attsats. Det är omöjligt att lägga ett förslag om det inte är en attsats. De här attsatserna kan lika gärna vara ett tilläggsyrkande.

Tjänstgörande ordförande: Men nu var det förslaget en attsats och det är det vi har behandlat.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Viking Slottner, PRO Göteborg:* Tillägg till motionen: ”Att undersköterskeutbildning skall vara ett krav för de som arbetar nära den äldre på såväl äldreboende som i hemtjänsten, att höja kompetensen hos de som arbetar inom äldreomsorgen med utbildning inom rehab och hälsofrämjande åtgärder, att vi arbetar med utbildning av våra representanter i pensionärsråden, det är där vi i huvudsak kan påverka.”
- *Christina Tallberg, styrelsens föredragande:* Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 92 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.6.3

God vård och omsorg för äldre – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt God vård och omsorg för äldre.

Debatt

Britt-Marie Karlsson, PRO Örebro län: Jag tycker att handlingsprogrammet är mycket bra; det är bättre än det nuvarande – kortare och mer slagkraftigt. Men jag kommer ändå upp för att föreslå tillägg. Jag skulle efter rad 200 vilka föreslå följande två meningar: ”Personalen i äldreomsorgen måste ges goda kunskaper i svenska språket. Det är nödvändigt i relation till äldre, deras anhöriga, arbetskamrater och för att garantera patientsäkerheten.”

Kommunals fackförbund har tagit fram en rapport där de har tittat på konsekvenserna av att många i personalen inte har tillräckliga kunskaper i svenska. Då pekar de på tre förslag till förbättringar och de tycker jag att vi i PRO ska hänga på.

Det som de pekar på i första hand är rätt till utbildning och rätt utbildning. Det är faktiskt så att många som jobbar i äldrevården har fått sin utbildning via komvux, och det är brister i deras svensk-kunskaper. Det vill Kommunal komma till rätta med och vill att vi ska få en nationell statlig satsning på sfi och komvux för att möta de här behoven och för att vården ska fungera på bästa sätt. Det tycker jag att vi i PRO också ska ställa upp på.

Det andra som Kommunal pekar på är att det ska finnas rätt resurser och mer resurser. Det är vi också överens om. Det tredje är naturligtvis arbetsgivarens ansvar.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Det här med att man behärskar det svenska språket är naturligtvis väldigt viktigt. Du har skrivit att ”Personalen i äldreomsorgen måste ges goda kunskaper i svenska språket.” Den meningen skulle jag kunna tillstyrka.

Du har med lite mer motivering i den andra skrivningen, men jag tycker att det ska vara klart och tydligt att vi inte har några andra tankar än att personalen i äldreomsorgen ska kunna behärska svenska, och man skapar då förutsättningar för att man ska få det. Jag bifaller den första meningen, kan vi säga, i det här tilläggsyrkandet.

Anders Lind, PRO Östergötland: Självklart ska vi sträva efter att alla kan tala bra svenska, men jag tycker att det är något knepigt i det här förslaget faktiskt. Jag tänker att det här att tillägna sig ett nytt språk är en process och det gör man på en arbetsplats tillsammans med arbetskamrater.

Jag kan tycka att det här kan utestänga många nysvenskar på arbetsplatserna inom vård och omsorg, och de har otroligt stor betydelse för att vi ska ha en välfungerande vård och omsorg. Människor med annan bakgrund tillför andra saker som vi behöver dra nytta av inom vård och omsorg i vårt land. Jag känner mig något tveksam till den här skrivningen, måste jag säga.

Britt-Marie Karlsson, PRO Örebro län: Jag ska erkänna att jag var lite orolig för att ta upp frågan, för jag vet att det lätt tolkas som att man skulle ha något emot att många av våra nysvenska jobbar i äldrevården. Det är faktiskt så att Kommunal redovisar att 70 procent av alla som jobbar i äldreomsorgen har ett annat första modersmål än svenska.

Men det handlar också om patientsäkerhet, och det är otroligt viktigt. Dialogen mellan arbetskamrater måste ju ske på svenska. Dialogen med anhöriga måste också ske på svenska för att man ska förstå varandra ordentligt. Så jag tror att man ändå måste acceptera att i Sverige talar vi svenska på våra arbetsplatser, och i vården är det otroligt viktigt att inga missförstånd uppstår, så kravet måste vara att arbetsgivarna går igenom sin personalstyrka och ser vilka som behöver mer svenskundervisning och att man generellt erbjuder bättre svenskundervisning i undersköterske- och vårdbiträdesutbildningen.

Sven Erik Wänell, PRO Stockholms län: Jag vill instämma i det Britt-Marie sade. Det är ju så att det stora problemet i dag är att arbetsgivarna inte tar sitt ansvar. Man anställer personer som har en dålig svensk kunskap och därför inte har de förutsättningar som krävs i ett så relationellt arbete som äldreomsorgen är och där så mycket bygger på att man kan skapa en relation med de personer man är satt att bistå.

Det borde vara självklart att det är arbetsgivarens ansvar, för det är ju så att språket uppstår inte bara för att man arbetar på en arbetsplats. Man kan jobba där 7, 8, 9 år utan att lära sig svenska om inte det här sker på ett systematiskt sätt, där arbetsgivare, sfi och komvux krokar arm, och det finns många goda exempel på det. Det är ju det vi måste vara med och verka för, till exempel genom kommunala pensionärsråden.

Jag tycker att en sådan mening som den som Christina nu har tillstyrkt ger oss ett stöd i det arbetet, så jag yrkar bifall till Christinas förslag.

Anders Lind, PRO Östergötland: Utan våra invandrare stannar Sverige och vård och omsorg. Vi klarar oss inte utan våra invandrare. Är du i 30–40-årsåldern när du kommer till Sverige så är det jättesvårt att tillägna sig en fullgod svenska. Det är omöjligt.

Jag är rädd för att det här sätter gränser för många att komma in på svensk arbetsmarknad, vilka verkligen kan tillföra väldigt mycket till svensk arbetsmarknad och delvis tillför andra saker när det gäller god omvårdnad. Man har med sig kunskap från andra kulturer som vi faktiskt i Sverige skulle behöva lära oss mer av och ta till oss.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Jag tycker att det är viktigt att understryka att väldigt många av de som arbetar inom hemtjänsten och äldreomsorgen som kommer från andra länder – att det är en absolut tillgång att de också har sina egna språk för att möta äldre

som också har en annan kulturell bakgrund och annat språk. Men det krävs också kunskaper i svenska och det måste arbetsgivarna framför allt se till att det finns de möjligheterna. Men att det är en tillgång att kunna språk – det råder ingen tvekan om det.

Viking Slottner, PRO Göteborg: Det är faktiskt så att när *Skolvärlden* gjorde en undersökning visade det sig att 36 procent av dem som jobbade på sfi och undervisade i svenska för invandrare och svenska som andraspråk har en adekvat utbildning. Hur ska man då kunna lära de som kommer till vårt land svenska på ett bra sätt, om man inte har tillräcklig utbildning? Det är något att tänka på. Vi ska lägga skulden på dem som har den skulden, och det är samhället som måste se till att de får utbildning av utbildad personal.

Robert Mörk, PRO Örebro län: Jag är lite förvånad över den här diskussionen. Det är klart att de som jobbar inom vård och omsorg ska kunna kommunicera med sina vårdtagare. Om vi tror på idén om ett livslångt lärande så gäller det inte bara dem med svensk bakgrund utan även dem som kommer från andra länder och har andra språk.

Jag tror att det är bättre att vi försöker lära dem som jobbar i vården att prata svenska än att lära de äldre att prata ett annat språk. Det kommer vi aldrig att lyckas med. Vi har ett ansvar som arbetsgivare att se till att den personal som jobbar i vården kan kommunicera och vi ska inte underskatta invandrades förmåga att lära sig språket. Ge dem chansen så tar de den och de kommer att fixa det.

Brit-Marie Karlsson, PRO Örebro: Jag har en punkt till, och jag ville prata om båda punkterna med två minuter på respektive punkt. Därför har jag valt att begära ordet två gånger. Jag förutsatte att jag skulle få det, för det är två helt olika frågor. Den andra punkten handlar om demenssjukdomarna.

Jag vill börja med att säga att jag instämmer i Christina Tallbergs förslag, att vi tar den första meningen. Men jag har alltså en punkt till som jag också tycker ska finnas i den här punktlistan på sidan 7. Den lyder ungefär: ”Äldre med demenssjukdomar behöver möta personal med hög kompetens och vårdboenden för dementa måste ha hög personaltäthet. I dag har en majoritet av äldre på vårdboenden och korttidsvården en demenssjukdom, men boendena är inte anpassade för detta.”

Jag vill påminna er om att det faktiskt är så att 60 procent av alla drabbade av demenssjukdomar bor i sin vanliga bostad, i en lägenhet eller en villa, och har hjälp av hemtjänsten. 40 procent bor på äldreboende och det är bara ungefär hälften av dem som bor på ett demensboende. De bor alltså i äldreboenden där personalstyrkan inte är anpassad efter det behov som man har som drabbad av demenssjukdom.

Jag har tittat lite på vad Socialstyrelsen säger och de har pekat på bristerna. Jag får lämna det därhän, men jag hoppas att ni känner för att det ska stå lite mer om demenssjukdomarna i vårt program.

Christina Tallberg: Jag tycker att vi gör på samma sätt som vi gjorde förut, för om man läser den första meningen – ”Äldre med demenssjukdomar behöver möta personal med hög kompetens och demensboende måste ha hög personaltäthet.” – så vill jag yrka bifall till den. Det ska vara kort i handlingsprogrammet och jag tror vi kan enas om det, Britt-Marie och jag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Britt-Marie Karlsson, PRO Örebro län:* efter rad 200: ”Personalen i äldreomsorgen måste ges goda kunskaper i svenska språket. Det är nödvändigt i relation till äldre, deras anhöriga, arbetskamrater och för att garantera patientsäkerheten.”

- *Christina Tallberg*, styrelsens föredragande: Tillstyrker första meningen ”Personalen i äldreomsorgen måste ges goda kunskaper i svenska språket”. Britt-Marie Karlsson instämmer i detta.
- *Britt-Marie Karlsson*, PRO Örebro län: Tillägg: ”Äldre med demenssjukdomar behöver möta personal med hög kompetens och demensboende måste ha hög personaltäthet. I dag bor en stor grupp dementa på vårdboenden och i korttidsboenden som inte är anpassade för deras behov.”
- *Christina Tallberg*: Tillstyrker första meningen: ”Äldre med demenssjukdomar behöver möta personal med hög kompetens och demensboende måste ha hög personaltäthet.” Britt-Marie Karlsson instämmer i detta.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* bifalla Britt-Marie Karlssons tilläggsförslag (första mening i respektive yrkande) med instämmande av styrelsen
- att* i övrigt fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt God vård och omsorg för äldre.

Dagordningens punkt 11, fortsatt behandling Styrelsens förslag till stadgar från och med den 1 januari 2023 och behandling av motion 56–78, fortsatt behandling

Dagordningens punkt 11.9, fortsatt behandling § 9 Styrelsen – (tidigare § 8 nu § 9)

Dagordningens punkt 11.9.1 § 9 Styrelsen – PRO:s stadgar

Förslag

Sten Fors, styrelsens föredragande. Ibland komplicerar man saker och ting alldeles i onödan. Nu har vi äntligen blivit överens om hur det ska stå runt det här med arvodena. Nu ser förslaget ut så här: ”Styrelsens arvode i sin helhet beslutas av kongressen efter förslag från valberedningen.” Det räcker med det! Jag yrkar bifall till det förslaget.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* bifalla Sten Fors och styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 11.19 Stadgar i sin helhet

Dagordningens punkt 11.19.1 Stadgar

Förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att* fastställa stadgarna i sin helhet
att stadgar gäller från och med den 1 januari 2023 (med undantag för moment 1 under § 9 Styrelsen, som träder i kraft den 18 juni 2022).

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* fastställa stadgarna i sin helhet
att stadgarna gäller från och med den 1 januari 2023 (med undantag för moment 1 under § 9 Styrelsen, som träder i kraft den 18 juni 2022).

Dagordningens punkt 11.19.2

Avgift för stödmedlem

Förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att* avgiften för stödmedlem ska vara 250 kronor per år.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* avgiften för stödmedlem ska vara 250 kronor per år.

Tjänstgörande ordförande: *Inger Ros*

Dagordningens punkt 14, fortsatt behandling

Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129, fortsatt behandling

Tjänstgörande ordförande: För att kunna klara ut utestående frågor och kunna följa dagordningen föreslår jag att vi går tillbaka till 14.2.1 och 14.2.2, det vill säga frågorna som gick till redaktionsutskottet.

Redaktionsutskottets förslag – dagordningens punkter 14.2.1 och 14.2.2

Jan Andersson, redaktionsutskottet: När det gäller punkt 14.2.1 föreslår redaktionsutskottet ett tillägg på rad 19, som är direkt från förslaget: ”Ett nionde folkhälsomål bör läggas till de övriga folkhälsomålen. De äldres villkor ska beaktas.” Det är ordagrant från förslaget och jag har pratat med förslagsställaren.

Nästa förslag gäller 14.2.2. avsnittet *Solidaritet och rättvisa – PRO:s grundläggande värderingar*. På rad 73 föreslår vi en ny mening som lyder: ”För kommande generationer är klimat- och miljöarbetet centralt för att kommande generationer ska kunna leva ett bra liv.” Det är också kommunicerat med förslagsställaren.

Debatt

Robert Mörk, PRO Örebro län: Jan och jag har ju pratat om det här och mitt ursprungliga yrkande var att det skulle komma under rubriken *Leva livet hela livet*, och det var väl därför presidiet hade funderingar att det inte ska höra hemma där det är förslaget.

Men vill inte vi bättre? Vill inte vi plocka in det förslag som jag hade med en inriktning på att leva livet hela livet, för kommande generationer? Då finner jag mig i det men då tycker jag att vi kanske inte har gjort det vi borde göra. Men jag tackar för förslaget.

Jan Andersson, redaktionsutskottet: Anledningen är att ditt förslag var längre och vi tittade på vad vi redan har skrivit när det gäller *Solidaritet och rättvisa – PRO:s grundläggande värderingar*. Efter meningens står ”PRO:s tilltro till solidaritet, rättvisa och medmänsklighet sträcker sig längre än till Sveriges gränser. PRO är med och påverkar livsvillkoren för äldre även internationellt.”

Det hade du också skrivit, och det hade vi skrivit. Vi kopplar ihop din första mening med det som vi redan hade skrivit. Det hade blivit konstigt att skriva det två gånger.

Tjänstgörande ordförande: Nu måste vi reda ut begreppen för nu känner i alla fall jag mig rätt förvirrad, och då kanske ni också gör det. De punkter som gick till redaktionsutskottet var 14.2.1 gällande motion 79 och 14.2.2 gällande *Leva livet hela livet* i handlingsprogrammet. Men du pratar nu om *Solidaritet och rättvisa* – det är en helt annan punkt och den har vi fattat beslut om, så nu känner jag mig lite förvirrad.

Vi kan inte hoppa mellan punkterna för det blir helt omöjligt för ombuden att hänga med.

Jan Andersson, redaktionsutskottet: Men det kommer att bli jättekonstigt, för en del av det som förslagsställaren har skrivit står redan och då kopplar vi ihop det under samma avsnitt i stället för att skriva det två gånger.

Tjänstgörande ordförande: Om det blir konstigt må så vara, men då borde de som lägger förslag och ni som är föredragande bli tydliga, för det är omöjligt att ställa proposition på en diskussion när vi har två ärendepunkter som vi har sagt att vi ska diskutera och sedan kommer en tredje punkt in. Då måste vi från presidiet backa bandet och upphäva beslutet på 14.3 för att få in den mening du säger. Annars blir det omöjligt. Det blir rörigt för oss och för er, och det blir rörigt i protokollet. Jag ställer upp vilken propositionsordning som helst bara vi är överens om vad vi ska ta beslut om. Det här måste du hjälpa mig att reda ut för ombuden.

Jan Andersson, redaktionsutskottet: Jag ska försöka att reda ut det. Eftersom förslaget från förslagsställaren innehöll två delar – det handlar om klimat och miljö och det handlar om PRO:s tro på solidaritet, rättvisa och medmänsklighet. Det hade vi skrivit i det avsnitt som kommer efter och det blir jättekonstigt om kongressen skulle besluta att vi ska säga det två gånger. I stället har vi försökt att få det på ett ställe samlat.

Och egentligen handlar väl klimatfrågorna i allra högsta grad om solidaritet och rättvisa och om PRO:s grundläggande värderingar.

Tjänstgörande ordförande: Det är din argumentering, och jag köper den. Det är bara det att vi då måste vara överens om att vi backar bandet till den punkten. Om jag tolkar det rätt så är vi överens om att vi har tagit beslut redan om 14.2.2 *Leva livet*, och då är den klar? Och då har vi kvar att ta ställning till den här punkten om motion 79 och tillägget. Sedan har vi det här förslaget att göra ett tillägg i handlingsprogrammet *Solidaritet och rättvisa*.

Då betyder det att då måste vi backa bandet; då är inte det beslutet fattat utan då får vi ta om det beslutet på det avsnittet i handlingsprogrammet. Är vi överens då?

Svar ja.

Tjänstgörande ordförande: Bara så att det blir ordning och reda. Alla måste hänga med så att det blir riktigt.

Robert Mörk, PRO Örebro län: Jag har nog läst handlingsprogrammet två gånger minst, och andra gången som jag läste det reagerade jag över att kanske de mest avgörande frågor som vi har hamnar som de två sista rubrikerna. *PRO och miljön* och *PRO tar plats i världen*.

Jag ville få fram den här typen av frågor för de är avgörande för vår framtida existens och då tycker jag att de ska in under rubriken *Leva livet hela livet*, för det är det som det handlar om: Vi ska ha rätt att leva livet hela livet. Kommande generationer ska ha rätt att leva livet hela livet – inte bara delar av livet. Vi ska ha lika livsförutsättningar även om det är jättejobbigt och problematiskt för oss som sitter här, för det är obekvämt.

Jag kommer inte att argumentera varken för bifall eller avslag på någonting. Min förväntan på redaktionsutskottet var att man skulle plocka fram det som en viktigare fråga.

Jan Andersson, redaktionsutskottet: Jag ser ingen skillnad i viktighet om det står under *Leva livet hela livet* eller det står under *Solidaritet och rättvisa – PRO:s grundläggande värderingar*. Jag ser ingen skillnad. Det är lika viktigt, vilket som. Det är frågan om huruvida vi ska upprepa oss i ett handlingsprogram eller om vi ska ha en struktur som hänger ihop.

Klimatfrågorna handlar i allra högsta grad om solidaritet och rättvisa och det tillhör PRO:s grundläggande värderingar. Jag kan inte se något annat. Det blir jättekonstigt att vi säger saker två gånger.

Tjänstgörande ordförande: Nu känns det som att ombuden får avgöra var frågan ska vara. Då tycker jag att vi tar alla beslut så att det blir klart och tydligt och alla får lägga sina yrkanden.

Följande förslag fanns att behandla:

- Redaktionsutskottet förslag gällande dagordningens punkt 14.2.1, att på rad 19 föra in texten ”Ett nionde folkhälsomål bör läggas till de övriga folkhälsomålen. De äldres villkor ska beaktas.”
- Robert Mörks förslag gällande dagordningens punkt 14.2.2 om ett tillägg i avsnittet *Leva livet hela livet*: ”För en organisation som PRO är klimat och miljöarbetet centralt för att kommande generationer skall kunna leva ett bra liv. PRO:s tilltro till solidaritet, rättvisa och medmänsklighet sträcker sig längre än vår nationsgränser.”
- Redaktionsutskottet förslag gällande dagordningens punkt 14.2.2 om ett tillägg till handlingsprogrammet: ”För en organisation som PRO är klimat- och miljöarbetet centralt för att kommande generationer ska kunna leva ett bra liv.”

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla redaktionsutskottet förslag gällande dagordningens punkter 14.2.1 och 14.2.2.

Dagordningens punkt 14.7

Mat – en källa till glädje och hälsa

Dagordningens punkt 14.7.1

Mat – en källa till glädje och hälsa – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Mat – en källa till glädje och hälsa.

Debatt

Helen Tellmo, PRO Kalmar län: Jag satt och läste 14.7.1 och det låter jättebra – på papperet. Men vi har en annan sak framför oss som är lite svårare och det är verkligheten. Jag har själv jobbat inom hemtjänsten. När jag körde mat till de äldre fick jag en inre bild av en pojke i USA som cyklar från hus till hus och slänger in en tidning. Det är verkligheten i dag i hemtjänsten. Vi har inte tid att sätta oss ner ens och hålla dem sällskap när de äter.

Jag lärde mig under min undersköterskeutbildning att man aldrig ska vara stressad när man kommer till en äldre person. Vi tar inte ens av oss jackan. Vi kommer in och undrar: ”Ska jag hjälpa dig med platen på maten?” och så sliter vi av den. Sedan går vi. Det är väldigt synd att det är så här, men det är verkligheten. Allt som står på papperet låter så himla bra men som sagt – tiden är något vi kämpar med. Personalbrist kämpar vi med. Verkligheten är tuff.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Mat – en källa till glädje och hälsa, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.8

Tänderna – en del av kroppen

Dagordningens punkt 14.8.1

Motion 93–97

Motion 93: Tandvårdsstödet ska likställas med sjukvårdens högkostnadsskydd

PRO-distriktet Skåne

Motion 94: Jämställ tandvård med övrig sjukvård

PRO Upplands-Väsby, PRO-distriktet Stockholm

Motion 95: Äldres munhälsa

PRO Hermansby, PRO-distriktet Bohuslän

Motion 96: Högkostnadsskyddets jämlikhet

PRO Ådals-Liden-Resele, PRO-distriktet Ångermanland

Motion 97: Motion om tandvård med mera

PRO Jakobsberg, PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna 93–96 och 97: 1–2

att avslå motion 97:3.

Debatt

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Det har insmugit sig ett litet fel i utlåtandetexten i andra stycket. Där står det ”Tandvården ska ha ett högkostnadsskydd som det för hälso- och sjukvården. Ingen äldre person ska behöva avstå från nödvändig tandvård.” Ordet ”nödvändig” styrks, vilket gör att texten korresponderar helt med det som står i handlingsprogrammet på raderna 248–249. Stryk alltså ordet ”nödvändig”.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Christina Tallberg*, styrelsens föredragande: Ordet ”nödvändig” styrks ur utlåtandetexten.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motionerna 93–96 och 97: 1–2, i enlighet med styrelsens förslag

att avslå motion 97:3, i enlighet med styrelsens förslag

att bifalla styrelsens förslag om att stryka ordet ”nödvändig” ur utlåtandetexten.

Dagordningens punkt 14.8.2

Tänderna – en del av kroppen – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Tänderna – en del av kroppen.

Debatt

Leif Wikman, PRO Norrbotten: Jag saknar en punkt i handlingsprogrammet när det gäller tandvården. Efter rad 254 vill jag lägga till en ny punktsats: ”Alla pensionärer ska ha rätt till regelbunden tandvård.” Situationen i dag är ju sådan att man inte har det. Före rad 255 vill jag också att man börjar med att skriva: ”Bra tänder är grundläggande för en bra livskvalitet. Men fungerande tandvård för äldre saknas i många regioner.”

Britt-Marie Karlsson, PRO Örebro län: Jag har en synpunkt – jag skulle vilja byta ut ett ord på rad 252. Där står ”alla kommuner ska ha anställda tandhygienister med särskilt ansvar för äldres munhälsa.” Jag skulle vilja byta ut ”kommuner” mot ”regioner”.

Min bild är att det är viktigt att ingå i en sammanhållen tandvårdsorganisation så att man får kompetens och man kan följa med i utvecklingen inom tandvården. Dessutom är det i alla fall i min hemkommun så att tandhygienisten jobbar också kliniskt på en mottagning och också i äldreården.

Annars tycker jag att det är en väldigt bra skrivning i brödtexten. Det är otroligt viktigt att få hjälp med sin munhälsa den dag man inte klarar av att sköta den själv. Det tycker jag att vi ska vara väldigt noga från PRO med att peka på vikten av det. Sedan vet jag att det finns en del försök där kommuner anställer tandhygienister, men jag är rädd för att man blir väldigt ensam i äldreårdsorganisationen utifrån den speciella kompetens man har.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: När det gäller Leif Wikmans yrkande så skriver vi i inledningen i handlingsprogrammet ”Alla äldre ska ha tillgång till tandvård av god kvalitet.” Det handlar om att det naturligtvis ska finnas tillgänglig tandvård i hela landet. Det är en utgångspunkt och ett krav som vi har. Vi behöver inte skriva att det ska finnas i hela landet utan vi ska arbeta för att alla våra krav ska vara tillgängliga för alla medborgare när man har behov. Jag yrkar därför avslag till hans förslag för jag tycker att vi har fångat det i texten.

När det gäller Britt-Marie så är det så här att alla regioner, tidigare landsting, har ett ansvar för den uppsökande och den nödvändiga tandvården. Det vi har velat peka på här är att vi har tagit del av att det i en del kommuner finns väldigt intressanta utvecklingsprojekt med att också kommunen anställer tandhygienister med ett särskilt ansvar för äldres munhälsa. Det grundläggande ansvaret finns hos regionerna och sedan ska ansvaret tas för att uppsökande verkligen händer, och de som behöver nödvändig tandvård verkligen får detta.

Jag tycker alltså att det finns med. Det är möjligt att vi bara kan skriva någonstans och slå fast att regionerna har ett ansvar för den uppsökande och nödvändiga tandvården. Det tycker jag att man kanske kan tillföra. Men att det sedan står som det står. Jag yrkar bifall till det.

Leif Wikman, PRO Norrbotten: Jag tycker inte att det räcker med att bara skriva att vi ska ha tillgång till tandvård av god kvalitet utan vi ska också ha rätt till regelbunden tandvård. Vi hade det tidigare när vi blev kallade med 18–24 månaders mellanrum. Nu blir man aldrig kallad till tandvård. Vi behöver få in den här skrivningen.

Tjänstgörande ordförande: Vi har inte fått förslaget från styrelsen skriftligt.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Det kommer. Jag vill att det ska slås fast att alla regioner har ett ansvar för uppsökande och nödvändig tandvård. I det ingår att man ska se till att det finns tandhygienister och andra som kan utföra detta ute i kommunerna.

När det gäller Leif förslag om att man ska skriva att man har rätt till tandvård, och jag tycker att det här med regelbundenheten ligger i det utifrån de behov man har.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Leif Wikman*, PRO Norrbotten: Efter rad 254, Ny punktsats: ”Alla pensionärer ska ha rätt till regelbunden tandvård.” Före rad 255: ”Bra tänder är grundläggande för en bra livskvalitet. Men fungerande tandvård för äldre saknas i många regioner.”
- *Britt-Marie Karlsson*, PRO Örebro län: Jag yrkar att ”alla kommuner” byts ut mot ”alla regioner”. Jag menar att det är viktigt för hygienisterna att ingå i en sammanhållen tandvårdsorganisation för sin kompetensutveckling. Små kommuner kan ha svårt att rekrytera och har kanske inte arbetsuppgifter till en heltidstjänst.
- *Christina Tallberg*, styrelsens föredragande: Kompromissförslag med Britt-Marie Karlsson. Tillägg: ”Tillföra att alla regioner har ett ansvar för uppsökande och nödvändig tandvård.”

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla Christina Tallbergs kompromissförslag, med instämmande av Britt-Marie Karlsson, att lägga till: ”Alla regioner har ett ansvar för uppsökande och nödvändig tandvård.”

att i övrigt fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Tänderna – en del av kroppen.

Dagordningens punkt 14.9

Pensionärernas röst – ökat inflytande och stärkta rättigheter

Dagordningens punkt 14.9.1

Motion 98

Motion 98: Till kamp mot ålderismen. Stärk äldres rättigheter.

PRO Global, PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 98:1

att anse motion 98:2–3 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 98:1 i enlighet med styrelsens förslag

att anse motion 98:2–3 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.9.2

Motion 99

Motion 99: Översyn av välfärdssystemet

PRO Hermansby, PRO-distriktet Bohuslän

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 99 besvarad.

Debatt

Birgitta Ekroth, PRO Kalmar län: Jag är rätt så ny som ordförande i en förening nere i Småland, och något som har berört mig väldigt mycket är välfärdssystemet som vi har för våra äldre. Jag vet att det är ett jättestort jobb, och jag vet också att vi inte har de resurserna inom PRO i dag för att göra en genomgripande översyn av systemet.

Men sedan i augusti månad har jag valt att grotta ner mig i det här för jag far så illa när jag ser vilka kostnader som drabbar våra äldre. Vi sitter här i dag och vi pratar om höjda pensioner, vilket jag tycker är superbra, men ingen av oss pratar om de kostnader som drabbar våra äldre i dag. Jag kan bara ge några exempel.

En pensionär i dag på ett äldreboende, säbo, betalar i min kommun 66 procent mer i hyra, i Uppvidinge kommun betalar han 114 procent mer i hyra om jag jämför med allmännyttans lägenheter med samma yta. De här siffrorna är inte mina egna utan de kommer från Pensionsmyndigheten som har gjort en utredning för tidningen *Hem & Hyra*, vilken jag vet att Christina har tagit del av. Det är bara ett exempel.

Det andra är matkostnaderna. I min kommun betalar en pensionär 4 442 kronor per månad för maten. I min kommun där jag bor betalar vi nästan 5 600 kronor i månaden.

Jag yrkar därför på, och vill göra en framställan om, att vi åtminstone ska följa likvärdighetsprincipen när det gäller kostnadsuttag för våra kommuner och landsting.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Det ligger jättemycket i den här motionen. Det behövs verkligen en genomgripande översyn av välfärdssystemen, inte minst i de här tiderna med kraftig inflation och annat. Vi har verkligen revor i välfärdssystemet. Att vi inte har bifallit motionen beror inte på det utan det beror på att PRO inte klarar att göra en sådan utredning. Det finns inte de resurserna inom PRO utan det måste vara andra som gör det.

Vi kan gärna ställa krav på riksdagen och andra att de gör genomgripande genomlysningar av vad som händer på välfärdsområdet. Vi deltar gärna i den debatten men det blir uppriktigt sagt helt omöjligt för PRO att göra den typen av djupgående genomlysningar. Men vi ställer gärna krav på andra att de gör det. Därför är motionen besvarad.

Egentligen skulle jag vilja bifalla tilläggsförslaget från Birgitta, men äldreboende är boende med egna kontrakt och med olika hyreskostnader. Det är egna bostäder, så är det i Sverige, med skiftande kostnader både för boende och för mat och annat. Jag tror att det skulle vara omöjligt om staten skulle bestämma att det ska vara likadant över hela landet, för det är inte staten som finansierar utan det är kommunerna som finansierar.

Vi kan gärna jobba för att det ska vara större likhet men det är skillnader mellan till exempel landsbygden och Malmö eller Helsingborg, och vi har fri sättning av både kommunalskatt, hyror, matkostnader och även kvaliteten på maten. Det är omöjligt att tillfredsställa att det blir lika över landet. Man skulle önska att det blev mer likvärdigt men äldre efterfrågar också boende av olika kvalitet. Då får man också betala något högre hyra om man har ett boende av högre kvalitet. Det hela blir omöjligt att genomföra. Jag måste yrka avslag på förslaget.

Birgitta Ekroth, PRO Kalmar län: Vad säger man? Våra pensionärer har ett hyreskontrakt. Många av dem *ska* ha det med kommunen. Men kommunen har sålt sina fastigheter till allmännyttan så man blockhyr sina fastigheter av allmännyttan. I och med att man gör det går inte hyresnämnden in och tittar på hyran för det som ligger som blockhyra är undantaget. Så det finns all anledning att titta på hyreskostnaderna. Varför ska vi suga ut de här pengarna av våra äldre? Det köper inte jag.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Jag håller med fullständigt – det finns all anledning ute i våra kommuner att granska hyressättningen. Men det var inte det som var förslaget. Förslaget var att det skulle vara lika.

Detta är en fråga som ni ska driva ute i era kommuner: Hur ser det ut med förbehållsbelopp och annat när man har betalat sin hyra och annat? Är det så att en höjning av pensionerna i januari äts upp omedelbart för att man höjer hyrorna och det blir inget över?

Men det var inte det som stod i attsatsen. Det var likställighet och det kan vi inte begära, för det är olika kvalitet och det måste vara olika hyreskostnader på olika boenden. En del har allmännyttan, en del har privata företag. Vem skulle se till att det blev exakt lika i ett nytt boende, i ett äldre boende, boenden av olika kvalitet? Nej, det går inte att bifalla. Men bevaka gärna frågan ute i era kommuner.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Birgitta Ekroth*, PRO Kalmar län: Yrkar på att vi ska kräva att likställighetsprincipen ska gälla för boende- och matkostnader på särskilt äldreboende (säbo).
- *Jan Andersson*, styrelsens föredragande: Bifall styrelsen.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 99 besvarad, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.9.3

Motion 100

Motion 100: Äldre frågor

PRO Ale-Norra, PRO-distriktet Norra Älvsborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 100.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 100, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.9.4

Motion 101

Motion 101: Ge oss äldre människovärdet tillbaka

PRO Örnäset, PRO-distriktet Norrbotten

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 101:1–3

att anse motion 101:4 besvarad.

Debatt

Leif Wikman, PRO Norrbotten: Tack för det positiva svaret från styrelsen. Men jag vill fråga hur man tänker genomföra attsats 2 där det står att PRO ska ge en uppmaning att kryssa en pensionär på valsedeln i höstens val. Det är bara tre månader kvar till valet, så det skulle vara intressant att veta hur styrelsen tänker hantera det.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Jag tror egentligen inte att jag är rätt man att svara på det. Det är något vi har diskuterat. Curre Hansson sitter ju här – jag har diskuterat det här med Curre flera gånger om att vi kanske både riksmässigt och lokalt ska kryssa en pensionär och ha den här strategin. Men vi har ingen färdig strategi vad jag vet centralt i styrelsen i dag, så jag måste bli svaret skyldig och säga att det blir en uppgift för den nya styrelsen hur detta rent praktiskt ska genomföras.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 101:1–3 i enlighet med styrelsens förslag

att anse motion 101:4 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.9.5

Motion 102

Motion 102: Ökad representation av äldre bland folkvalda politiker

PRO Haparanda, PRO-distriktet Norrbotten

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 102.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 102 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.9.6

Motion 103

Motion 103: Äldrekonvention

PRO Örebro samorganisation, PRO-distriktet Örebro län

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 103.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 103 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.9.7

Motion 104

Motion 104: Pensionärsråd

PRO Kungsbacka, PRO-distriktet Halland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 104.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 104 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.9.8

Pensionärernas röst – ökat inflytande och stärkta rättigheter – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Pensionärernas röst
– ökat inflytande och stärkta rättigheter

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Pensionärernas röst – ökat inflytande och stärkta rättigheter, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.10

Forskning

Dagordningens punkt 14.10.1

Forskning – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Forskning.

Debatt

Alf Andersson, PRO Stockholms län: Det gäller det korta avsnittet om forskning. Jan Andersson nämnde inledningsvis att bland de synpunkter man har fått vid remissen fanns synpunkten att det fanns mer att säga vad gäller forskning inom olika områden. Det har då, sades det, tagits upp inom olika avsnitt och berörts. Det är inte så väldigt sant.

Det som har blivit över har blivit framför allt ett väldigt kort avsnitt allmänt om forskning: att den finns, att den är viktig och att det är viktigt att vi har en offensiv inställning att påverka vad man forskar om. Det är bra. Men därefter står det inte uttryckligen annat än vad gäller tandvården och munhälsan.

Vi föreslår därför att man ändå gör ett mycket kort tillägg till det här lilla avsnittet om forskning och tar några exempel som delvis redan täcks i områden som finns i programmet. Det här finns inlagt så jag ska inte läsa upp det, men exempel på angelägna forskningsområden som vi vill nämna är att man kan forska om multiprofessionella team, hur man utformar sådana när det gäller att ge mest säker vård och omsorg för äldre personer med stora och sammansatta behov. Det är krångligt uttryckt, men det är hur man från olika professioner verkligen går samman.

Det finns bra exempel och det finns en del forskning, och det finns skäl att vi ytterligare pressar på att det görs mer inom det området. Det är mycket angeläget och mycket praktiskt nyttigt, så att säga. Här nämns också andra saker som utformning av anhörigstöd så att rätt personer nås med individanpassat stöd, bra former för förebyggande arbete och även frågan om munhälsovård, som då kan stå i det här sammanhanget och eventuellt inte behöver stå en gång till i det kommande avsnittet. Det här är några rader, men det ger till skillnad från nu ett intryck av att det finns en rad sakfrågor som vi vill göra.

Jan Andersson styrelsens föredragande: Det är inget fel i det som står, men går vi in på ett forskningsområde måste vi rimligtvis gå in på fler forskningsområden och ska vi börja räkna upp alla forskningsområden blir det ju ett jätteavsnitt om forskning. Det är angelägen forskning, jag håller med om det.

Jag har följt Stig Ålund i Skåne som blev hedersdoktor och jag har följt forskningen inom CASE som huvudsakligen handlar om äldres boende. Ska vi ha ett avsnitt om äldres boende om forskningen i ett handlingsprogram? Nej, jag tycker inte det.

Det innebär inte att forskningen inte är viktig men vi ska inte ge oss in i enskilda forskningsområden och peka ut dem och räkna upp dem. Även om det är angeläget, precis som boendefrågorna är angelägna, så yrkar jag avslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Alf Andersson*, PRO Stockholms län: Det korta stycke som finns om forskning (raderna 310–316) kompletteras med några exempel på forskning, till exempel forskning om multiprofessionella team, utformningen av anhörigstöd så att rätt personer nås med individanpassade stöd, bra former för förebyggande arbete, munhälsovård för äldre personer, arbete för att motverka ofrivillig ensamhet och vad som är lämplig bemanning i särskilt boende.
- *Jan Andersson* styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 213–18 avslå Alf Anderssons förslag till förmån för styrelsens förslag

att därmed fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Forskning.

Dagordningens punkt 14.11

Ett jämställt pensionärliv

Dagordningens punkt 14.11.1

Ett jämställt pensionärliv – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Ett jämställt pensionärliv.

Tjänstgörande ordförande: Jag tänkte föreslå en förenklingsprocess för att spara lite tid. Under nästa punkt 14.11.1 finns det en rad ändringar från Maria Antonic i Medelpad. Hon föreslår att det ska gå till redaktionsutskottet så jag tänkte förenkla processen genom att föreslå att kongressen beslutar att det ärendet går till redaktionsutskottet och kommer tillbaka när de har tittat på de här förslagen. Känns det ok?

Svar ja.

Beslut

Kongressen beslöt:

att hänskjuta samtliga förslag (förslagsställare Maria Antonic PRO Medelpad) till redaktionsutskottet.

Behandlingen av dagordningens punkt 14 fortsätter efter behandling av punkt 17 och 18 nedan.

Tjänstgörande ordförande: Claes Block

Dagordningens punkt 17

Beslut om arvoden

Dagordningens punkt 17.1

Styrelsen

Föredragning

Håkan Bystedt, valberedningens sammankallande: Den här frågan har jag egentligen varit uppe i men jag ska ge den lite mer innehåll nu. Vi föreslår alltså ett arvode till styrelsen per år under den här kongressperioden som utgörs av sex prisbasbelopp; det är i år 48 300 kronor. Vi föreslår också att ledamöter och ersättare i arbetsutskottet erhåller två tjugondelar av beloppet och att resterande ledamöter erhåller en tjugondel.

Då har vi höjt detta med två prisbasbelopp från förra kongressperioden och det beror på att vi också föreslår att man tar bort sammanträdesarvode på 300 kronor. De där 300 kronorna ägnar Åsa Karlberg ganska mycket tid till att förmedla ut till dem som har sina uppdrag. Vi tjänar pengar på att ta bort dessa sammanträdesarvoden och så lägger vi på det i stället med de här två prisbasbeloppen. Det här gör för AU 28 890 kronor och för styrelsen 14 490 kronor.

Det är det förslag som vi har för styrelsens arvoden och det yrkar jag bifall till.

Förslag

Valberedningen föreslår kongressen besluta:

- att* arvodet till styrelsen blir 6 prisbasbelopp (2022 – 48 300 kronor)
- att* ledamöter och ersättare i arbetsutskott erhåller två 20-delar vardera och resterande ledamöter och ersättare erhåller en 20-del vardera
- att* inget sammanträdesarvode utbetalas.

Debatt

Åke Ljunggren, PRO Skåne: Jag tänker inte hetsa upp mig igen utan jag tycker att det här har du hanterat på ett bra sätt, Håkan. Jag utgår från att de nya stadgarna kommer att hantera det på ett annat sätt och att det här eventuella arbetsarvode kommer att kommuniceras på ett vettigt sätt under hösten. Jag yrkar bifall till förslaget.

Håkan Bystedt, valberedningens sammankallande: Det är våra stadgar som vi har nu som gäller men jag ska ändå passa på att försöka vara lite transparent. Vi ska samråda om detta arbetsarvode med styrelsen. Vi påbörjar det samrådet klockan 16.30 i dag, men det kommer inte att kunna fattas några beslut. Det är lite annat som står tidigare på dagordningen; jag antydde det tidigare.

Men vårt ingångsvärde från valberedningens sida är att ha oförändrat arvode på ett prisbasbelopp per månad, alltså tolv prisbasbelopp på årsbasis. Hur det sedan ska se ut får vi återkomma till vid ett digitalt repskap i höst.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* bifalla valberedningens förslag till arvoden för styrelsen.

Dagordningens punkt 17.2

Revisorer

Följande förslag förelåg:

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att arvode per ordinarie förtroendevald revisor per år blir 0,25 prisbasbelopp (2022 – 48 300 kronor)

att arvode per ersättare för de förtroendevalda revisorerna per år blir 0,15 prisbasbelopp (2022 – 48 300 kronor)

att inget sammanträdesarvode utbetalas.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla styrelsens förslag till arvoden för revisorerna.

Dagordningens punkt 17.3

Valberedning

Följande förslag förelåg:

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att arvode till sammankallande i valberedningen per år blir 0,25 prisbasbelopp (2022 – 48 300 kronor)

att arvode per ledamot och ersättare i valberedningen per år blir 0,15 prisbasbelopp (2022 – 48 300 kronor)

att inget sammanträdesarvode utbetalas.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla styrelsens förslag till arvoden för revisorerna

Dagordningens punkt 18, fortsatt behandling

Val, fortsatt behandling

Dagordningens punkt 18.2

Tio ledamöter i styrelsen för riksorganisationen

Föredragning och förslag

Håkan Bystedt, valberedningens sammankallande: Det är svårt att på två minuter försöka ge en bra bild av tio ledamöter men jag ska säga att det förslag som vi lägger finns ute. Det innehåller fem kvinnor och fem män. Det innehåller sex ledamöter som är födda på 1940-talet och fyra som är födda på 1950-talet.

Fyra kommer tillbaka från att tidigare ha suttit i styrelsen – Sten Fors, Bo A. Johansson, Inger Persson och Inger Jonasson Sjödin, och de är ganska väl kända. Vi har också två nya där vi vill ta in den kompetens som de besitter med lite annat innehåll.

Det är Ylva Thörn, som väl de flesta vet vem hon är – Kommunals ordförande i 14 år. Hon har också jobbat med en hel del andra saker, hon har suttit i Riksbyggens styrelse och

Folksams styrelse, har varit landshövding de senaste sex åren och gick i pension därifrån i fjol höst.

Det är Leif Linde, som de senaste 20 åren framför allt har varit i Kooperationen. Han är väl för de flesta PRO:are känd för att han är ordförande i Fonus, som är en viktig samarbetspartner för oss. Han sitter också i Folksam Saks styrelse, vilket kan vara en fördel om vi ska försöka förbättra vårt erbjudande till medlemmarna när det gäller försäkringspaket i framtiden.

Sedan är det från distrikten Bosse Andersson från Uppsala län, som också har varit uppe här. Han är ordförande i folkhögskolan och har en bakgrund inom fackföreningsrörelsen, studieverksamhet och mycket annat. Det är Agneta Enbom Holz från Stockholm, som bor i Södertälje och är med i den verksamheten där och också sitter i distriktsstyrelsen i Stockholm. Det är Torsten Born från Värmland som är nyvald ordförande i Värmland. Han har väldigt mycket intresse inom kulturområdet, om man tittar på hans cv. Sedan är det Marianne Nilsson som är nyvald distriktsordförande i Skåne sedan årsmötet i år.

Det är de tio som vi föreslår och jag yrkar bifall till valberedningens eniga förslag.

Debatt

Ove Göransson, PRO Bohuslän: Jag behöver nog inte ha de där minuterna. De som vi kommer att nominera är väldigt kompetenta och vi tror att de kan tillföra väldigt mycket i styrelsen. Vi saknar dock en del från Sveriges framsida, om jag ska vara ärlig.

PRO Bohuslän föreslår till ordinarie ledamöter Bengt Fernström PRO Skaraborg och Margareta Jansson PRO Örebro län. Jag hoppas verkligen att de två blir valda för det är krafter att räkna med.

Margareta Röstlund, PRO Örebro län: Vilka som ska sitta i riksorganisationens styrelse är av allra största vikt för oss – för både oss som är medlemmar nu och kommande medlemmar. En av de viktigaste frågorna som vi jobbar med är ju vård- och omsorgsfrågorna. Det är också en av våra kärnfrågor inför valet. Därför tycker vi att Margareta Jansson, som har så stor kunskap inom just det området, ska erbjudas en plats som ordinarie ledamot i Riks styrelse.

Hon har suttit en period som suppleant i styrelsen och när hon fick telefonsamtal om att hon inte får sitta kvar som suppleant var en av anledningarna att vi var för många personer representerade från vår sjulänsgrupp. Då tyckte vi att det var väldigt märkligt när det plötsligt visade sig att hon ersattes av två nya namn från sjulänsgruppen. Det är väldigt konstigt.

Hon har sådan kunskap om det här. Hon har arbetat så många år just med vårdfrågor. Hon är kompetent och har jobbat jättehårt hemma i vårt distrikt. Hon har även ställt upp väldigt mycket i riksorganisationen i olika konstellationer.

Den här tanken på att vi ska föryngra styrelsen är jättebra men det är farligt om vi är ute efter att föryngra genom att ta bort kompetens. Därför yrkar vi på att Margareta Jansson ska erbjudas en ordinarie plats i Riks styrelse.

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: Egentligen kan jag säga att vi instämmer med föregående talare. Vi från PRO Dalarna nominerar Margareta Jansson och Bengt Fernström till ordinarie ledamöter i Riks styrelse.

Christer Ahlén, PRO Norra Älvsborg: Jag vill förorda Gun-Britt Delsvik Svensson till ordinarie ledamot. Hon har varit ersättare i styrelsen i två mandatperioder och kan väl på sätt och vis sägas representera vikten av en distriktsanknytning i PRO:s styrelse. Den ska dock inte vara ett representantskap för PRO-distrikten utan det gäller att förena olika intressen med varandra: en god förankring i distriktet med en lång rad andra kontakter och kompetenser från samhälls- och arbetslivet.

Gun-Britt har många olika erfarenheter men en icke oväsentlig del är att hon har arbetat i styrelsen för ett av landets största sjukhus, nämligen Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg. Så när vi inom PRO vill lyfta upp hälso- och sjukvårdsfrågorna i vid mening så har vi i Gun-Britt en oerhört viktig kvinna fylld med enorma resurser.

Låt mig också personligen lägga ett ord för Leif Linde. Ni har redan hört talas om hans erfarenheter och meriter, och jag tror att det är en ovärderlig tillgång i styrelsearbetet. Jag blev glad, men också lite överraskad, över att Leif ville ställa upp för styrelseuppdrag i PRO. Ge honom den chansen; fördelarna för PRO är för mig odiskutabla.

Kent Kärrlander, PRO Östergötland: Det är väl att slå in öppna dörrar att föreslå en gammal fotbollsspelare, ett styrelseproffs, en facklig ordförande och en landshövding, men jag förordar Ylva Thörn som ordinarie styrelseledamot.

Elsie Mann, PRO Stockholms län: Jag yrkar bifall till valberedningens förslag men jag skulle även vilja lägga några fler ord för Agneta Enbom Holz från Södertälje. Hon har ett stort intresse för samhällsfrågor, speciellt gällande äldre. Agneta ägnar mycket tid åt hälsa och friskvård, både för egen del men även för PRO.

Hon är villig att vara med i ett nödvändigt förändringsarbete med en väldigt positiv kraft. Hon är pålitlig, kreativ och drivande i sina frågor och hon bidrar till att PRO ska vara en stark röst och påtryckare när det gäller våra intressefrågor.

Anne-Louise Aspanius, PRO Östergötland: Kent Kärrlander har sagt det mesta när det gäller Ylva Thörn. Eftersom jag kommer från Åtvidaberg så är faktiskt Ylva och jag kända med varandra sedan länge, så jag vet vilken pålitlig och fin människa hon är. Därför yrkar jag bifall till valberedningens förslag.

Jan Andersson, styrelsen: Jag ska yrka att två kvinnliga ledamöter utses som ordinarie ledamöter. Den ena är min efterträdare i Skåne på ordförandeposten. Jag känner Marianne sedan många herrans år och jag vet vilken kompetens som hon besitter efter alla hennes år i Sveriges riksdag, i Socialstyrelsen och annat. Jag tycker att det är självklart att hon blir vald.

Jag vill också, liksom örebroarna, förorda Margareta Jansson. Jag tycker att det är väldigt underligt att valberedningen inte bättre undersökte de uppdrag som hon har haft för PRO:s räkning. Jag har samarbetat med henne bland annat i handlingsprogramgruppen, och jag ska säga att hon var ovärderlig i just de frågor ni har tagit upp, nämligen hälso- och sjukvårdsfrågor, och jag kan för mitt liv inte förstå varför inte PRO vill ta tillvara den kompetensen utan har en oerhört konstig motivering om att det var för många från Mellansverige.

I andra sammanhang har man koncentrerat en del andra ledamöter väldigt mycket. Jag tycker att man ska titta på Margaretas kompetens. Hon är väl värd att sitta i styrelsen.

Gustav Holmlund, PRO Uppsala län: Jag är övertygad om att valberedningen har lagt ner ett väldigt arbete på att få ihop en bra fungerande styrelse med alla de kompetenser som behövs – jämställdhet mellan könen, inom landet och så vidare. Därför vill jag yrka bifall till valberedningens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Valberedningen*: Sten Fors, Ylva Thörn, Bo Andersson, Agneta Enbom Holz, Bo Allan Johansson, Inger Persson, Leif Linde, Inger Jonasson Sjödin, Torsten Born och Marianne Nilsson.

- *Ove Göransson*, PRO Bohuslän: PRO Bohuslän föreslår kongressen besluta att som ordinarie ledamöter i styrelsen välja Bengt Fernström PRO Skaraborg och Margareta Jansson Örebro PRO.
- *Margareta Röstlund*, PRO Örebro län: PRO Örebro län föreslår att Margareta Jansson erbjuds en ordinarie plats i PRO Riks styrelse.
- *Håkan Bengtsson*, PRO Dalarna: PRO Dalarna föreslår kongressen besluta att välja Bengt Fernström, PRO Skaraborg och Margareta Jansson, PRO Örebro till ordinarie styrelseledamöter.
- *Christer Ahlén*, PRO Norra Älvsborg: PRO-distriktet i Norra Älvsborg nominerar Gun-Britt Delsvik Svensson till ordinarie ledamot av styrelse.
- *Kent Kärrlander*, PRO Östergötland: Jag yrkar att Ylva Thörn väljs till ordinarie ledamot i PRO:s styrelse.
- *Elsie Mann*, PRO Stockholms län: Jag yrkar bifall till valberedningens förslag på ordinarie ledamöter.
- *Anne-Louise Aspanius*, PRO Östergötland: Jag bifaller valberedningens förslag.
- *Gustav Holmlund*, Uppsala län: Bifall till valberedningens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja tio ledamöter till styrelsens för riksorganisationen i enlighet med valberedningens förslag, det vill säga Sten Fors, PRO Norrbotten, Ylva Thörn, PRO Östergötland, Bo Andersson, PRO Uppsala län, Agneta Enbom Holz, PRO Stockholms län, Bo Allan Johansson, PRO Dalarna, Inger Persson, PRO Västmanland, Leif Linde, PRO Stockholm, Inger Jonasson Sjödin, PRO Södermanland, Torsten Born, PRO Värmland och Marianne Nilsson, PRO Skåne.

Röstsiffror i omröstningen

Ylva Thörn, PRO Östergötland, 238 röster
 Sten Fors, PRO Norrbotten, 235 röster
 Bo Allan Johansson, PRO Dalarna, 232 röster
 Inger Persson, PRO Västmanland, 232 röster
 Marianne Nilsson, PRO Skåne, 228 röster
 Torsten Born, PRO Värmland, 224 röster
 Agneta Enbom Holz, PRO Stockholms län, 219 röster
 Inger Jonasson Sjödin, PRO Södermanland, 218 röster
 Leif Linde, PRO Stockholm, 181 röster
 Bo Andersson, PRO Uppsala län, 166 röster
 Margareta Jansson 140 röster
 Bengt Fernström 94 röster
 Gun-Britt Delsvik Svensson 43 röster

Dagordningens punkt 18.3

Fem ersättare för styrelsens ledamöter

Föredragning och förslag

Håkan Bystedt, valberedningens sammankallande: Våra fem förslag är också utskickade, och även där är valberedningen enhällig. Det första hamnat är Curre Hansson som är ordförande i Stockholm sedan en tid tillbaka, som gör ett spännande jobb där. Han har varit med länge och i mycket verksamhet genom åren.

Den andra är hon som just nu inte sitter på presidiet, Inger Ros, som också kommer från Stockholm men framför allt har varit ordförande i tolv år för Riksförbundet Hjärt-Lung och samverkan med funktionshinderrörelsen är ingen liten verksamhet i PRO. Dessutom är Inger väldigt kunnig vad gäller hälso- och sjukvårdsfrågor.

Den tredje är Kent Kärrlander som är vice ordförande i Östergötland och som också är ordförande i samorganisationen i Mjölby.

Den fjärde är hon som var föreslagen från Norra Älvsborg, Gun-Britt Delsvik Svensson, som vi tar med även fortsättningsvis.

Den femte är Rolf Persson från Blekinge. Rolf har suttit i repskapet och har en hel del olika funktioner i Blekingedistriktet. Det är de fem som jag yrkar bifall till.

Debatt

Sven Erik Wånell, PRO Stockholms län: Jag börjar med att yrka bifall till valberedningens förslag som jag tycker är väl avvägt. Jag vill slå ett särskilt slag för Curre Hansson, som står som första ersättare.

Det var ingen slump när Jan Andersson nämnde vem han hade samrått med när det gäller det här med att kryssa en pensionär och få i gång en aktivitet – det är ett av Currens specialområden. Han brukar kalla sig för aktivist, och det är han i en väldigt god bemärkelse. Han har en stor folkrörelseerfarenhet. Han har en väldig förmåga, och det har han kunnat visa som distriktsordförande i Stockholm, att entusiasmera. Han är en optimist och han ser framåt. Han ser möjligheterna. Jag och Stockholmsdelegationen ser det här som en stor möjlighet för styrelsen i Riks att få med Curre i styrelsen som ersättare.

Roland Yngwe, PRO Östergötland: Kent Kärrlander är en kraft vi måste ta vara på inom PRO. Han har mångårig facklig erfarenhet från Beklädnads och IF Metall. Han har jobbat i Bryssel med utredningar av många slag i fyra år.

I Sverige har han arbetat med nationella projekt, med projekt i Norden och projekt i Baltikum. Han jobbade också med EU-frågor i Östergötland, och i Landsbygdsprogrammet arbetade man för EU-medel. Han är också vice ordförande i PRO Östergötland.

I övrigt yrkar jag bifall till valberedningens förslag.

Bo Fredriksson, PRO Örebro län: Vi från Örebro vill gärna se Margareta Jansson som ersättare i styrelsen. Hon har varit ersättare under föregående mandatperiod och som ordinarie under den sista delen av mandatperioden. Jag behöver inte återupprepa det Jan Andersson har motiverat om Margaretas förtjänster, och även Margareta Röstlund har pratat om det. Hon skulle vara värdefull för styrelsen med sina kunskaper och kan tillföra styrelsen väldigt mycket, så vi förordar Margareta Jansson som ersättare.

Jan Andersson, styrelsen: Jag tar en chans till och jag håller helt med Bosse Fredriksson. Det vore oerhört synd om PRO går miste om Margaretas kompetens. Det vore oerhört synd. Hon är aktiv och hon kan sjukvårdsfrågorna. Jag tycker att PRO ska välja Margareta till ersättare.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Valberedningen*: Curre Hansson, Inger Ros, Kent Kärrlander, Gun-Britt Delsvik Svensson och Rolf Persson.
- *Roland Yngwe*, PRO Östergötland: Kent Kärrlander som ersättare i styrelsen.
- *Bo Fredriksson*, PRO Örebro län: Margareta Jansson som ersättare i styrelsen.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja fem ersättare för styrelsens ledamöter enligt valberedningens förslag, det vill säga Curre Hansson, PRO Stockholms län, Inger Ros, PRO Stockholms län, Kent Kärrlander, PRO Östergötland, Gun-Britt Delsvik Svensson, PRO Norra Älvsborg och Rolf Persson, PRO Blekinge.

Röstsiffror i omröstningen

Inger Ros 229 röster

Curre Hansson 221 röster

Gun-Britt Delsvik Svensson 214 röster

Kent Kärrlander 195 röster

Rolf Persson 194 röster

Margareta Jansson 167 röster

Dagordningens punkt 18.4**Två revisorer****Föredragning och förslag**

Håkan Bystedt, valberedningens sammankallande: Vi hade fått in fyra nomineringar till revisorer och vi har varit överens om att Jan Bengtsson och Kaija Nyström som väljas som ordinarie. Jan har ju varit suppleant under två perioder och blir då kontinuiteten i revisionen. Kaija är kassör i Uppsaladistriktet. Vi föreslår dessa två till ordinarie.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja två revisorer i enlighet med valberedningens förslag, det vill säga Jan Bengtsson, PRO Kalmar län, och Kaija Nyström, PRO Uppsala län.

Dagordningens punkt 18.5**Två ersättare för revisorerna****Föredragning och förslag**

Håkan Bystedt, valberedningens sammankallande: Här föreslår vi Stig Ålund från Skåne. Han är kassör där. Vi föreslår också Anitha Olofsson från Jämtland som också har en kassörsfunktion. Det ska också sägas att alla de här fyra kandidaterna har en väldigt djup och bra ekonomisk kompetens. Jag ska också tillägga att vi har två ordinarie och två suppleanter men de jobbar som ett team alla fyra och finns med på sammanträdena. Jag yrkar bifall till dessa två.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja två ersättare för revisorerna i enlighet med valberedningens förslag, det vill säga Stig Ålund, PRO Skåne och Anitha Olofsson, PRO Jämtlands län.

Håkan Bystedt, valberedningens sammankallande: Då vill jag bara säga ett stort tack för gott samarbete med presidiet och med er som är ombud. Det har varit en spännande resa de här fyra åren.

Tack också till mina kollegor i valberedningen för att ni har jobbat, stöttat och gjort det möjligt att komma till jättebra beslut. Det har också känts som en väldigt fin diskussion under hela den här dagen när det gäller valfrågorna. Tack för det!

Dagordningens punkt 18.6

Fem ledamöter till valberedningen

Föredragning och förslag

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Styrelsen lämnar ett enhälligt förslag till valberedning. Vi har resonerat som så att vi har valt att ha några från den tidigare valberedningen kvar i arbetet. Det är två där det blir omval på den ordinarie sidan och vad gäller en ersättare. Sedan har vi också tyckt att det har varit viktigt att ha med en ledamot som har varit med i styrelsen men som har avgått, och som har färsk erfarenhet av styrelsearbetet. Vi har också försökt ta geografisk hänsyn och ha med både kvinnor och män.

Vi föreslår Lilian Stenman, Gotland, som sammankallande. Sedan är det omval av Leif Wikman, Norrbotten, omval av Solveig Lundgren, Skåne, nyval på Håkan Bengtsson, Dalarna och nyval på Ove Göransson, Bohuslän.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja fem ledamöter till valberedningen enligt styrelsens förslag, det vill säga Lilian Stenman, PRO Gotland, sammankallande, Leif Wikman, PRO Norrbotten, Solveig Lundgren, PRO Skåne, Håkan Bengtsson, PRO Dalarna och Ove Göransson, PRO Bohuslän.

Dagordningens punkt 18.7

Fem ersättare till valberedningen

Föredragning och förslag

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Vi föreslår som första ersättare Ulla Lindkvist från Stockholm. Ni som har varit på kongresser förut vet att Ulla har den största ordförandehanden, och när hon slår klubban i bordet så är det beslut! Sedan är det Sam Wenngren, från Västerbotten, omval på Anita Håkansson, Blekinge, sedan är det Christer Hedberg från Stockholm och Gertrud Nygren från Jämtland. Jag yrkar bifall till det förslaget.

Beslut

Kongressen beslöt:

att välja fem ersättare till valberedningen enligt styrelsens förslag, det vill säga Ulla Lindkvist, PRO Stockholms län, Sam Wenngren, PRO Västerbottens län, Anita Håkansson, PRO Blekinge, Christer Hedberg, PRO Stockholms län och Gertrud Nygren, PRO Jämtlands län.

Dagordningens punkt 14

Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129, fortsatt behandling

Redaktionsutskottets förslag – dagordningens punkt 14.11.1

Jan Andersson, redaktionsutskottet: Utskottet har haft ett samtal med Maria Antonic och det var flera yrkanden som vill tillstyrkte men några yrkanden ville vi ha kvar som det stod.

Det första var att man skulle ta bort ”äldre kvinnor” i själva rutan på rad 319. Vi vill att ”äldre” ska stå kvar där och på ett ställe till, eftersom vi inom PRO just tittar på det här med äldre kvinnor; det vore konstigt om vi inte har det ordet med. På rad 332, där det står ”alla oavsett kön” ändrar vi till ”alla kvinnor och män”.

På rad 336 står det om den strukturella lönediskrimineringen av kvinnor. Där tar vi bort ”av kvinnor” och skriver ”den strukturella lönediskrimineringen och undervärderingen av kvinnodominerade sektorer på arbetsmarknaden måste bort.” Det gör vi av den anledning som Maria sade till oss: Det finns ju män som jobbar i de här kvinnodominerade sektorerna, så det är hela lönediskrimineringen som ska bort.

I samma stycke, rad 337, skriver vi ”kvinnor och män ska ha tillgång till trygga anställningar på heltid”. På rad 339 skiftar vi plats på män och kvinnor så att det står ”kvinnor och män” och på rad 344 ändrar vi ”äldre män och kvinnor” till ”äldre kvinnor och män”.

Om detta har jag samtalat med Maria och vad jag förstår är vi överens.

Maria Antonic, PRO Medelpad: Jag tackar för det bra samarbete vi har haft och vi har kommit överens – tack!

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla redaktionsutskottet förslag, med instämmande av Maria Antonic.

Dagordningens punkt 14.12

Äldres boende

Dagordningens punkt 14.12.1

Motion 105

Motion 105: Minska ensamheten, bygg trygghetsboenden!

PRO Fisksätra, PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 105.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 105 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.12.2

Motion 106

Motion 106: Omsorgsboende för personer över 80 år

PRO Fisksätra, PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 106 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 106 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.12.3

Motion 107

Motion 107: Var ska äldre med vanlig pension bo?

PRO Bunkeflostrand, PRO-distriktet Skåne

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 107:1

att anse motion 107:2 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 107:1 i enlighet med styrelsens förslag.

att anse motion 107:2 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.12.4

Äldres boende – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Äldres boende.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Äldres boende, i enlighet med styrelsens förslag.

Tjänstgörande ordförande: *Inger Ros*

Tjänstgörande ordförande: Jag vill passa på att tacka för förtroendet att få ingå som ersättare i styrelsen. Det ska bli jättekul!

Dagordningens punkt 14.13

Samhällsplanering och kollektivtrafik

Dagordningens punkt 14.13.1

Motion 108

Motion 108: Kollektivtrafik

PRO Västerås-Finska, PRO-distriktet Västmanland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 108.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 108 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.13.2

Motion 109

Motion 109: Resehandlingar

PRO Kungsbacka, PRO-distriktet Halland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 109.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 109 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.13.3

Samhällsplanering och kollektivtrafik – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Samhällsplanering och kollektivtrafik.

Debatt

Christer Ahlén, PRO Norra Älvsborg: Låt mig vara självkritisk men också hoppas att vi allihop kan inse att vi har gjort ett onödigt förbiseende i förarbetet till kongressen. Inte ett ord nämns i handlingarna om den utarmning av samhällsservicen som har ägt rum i väldigt många kommuner runt om i landet. Det är därför jag yrkar att Statens servicecenter ska inrättas i varje kommun. Jag har inte sett att det på något annat område, någon annan punkt på dagordningen, kan vara möjligt att ta upp just den frågan.

Styrelsen skriver i programmet att livsvillkoren i sig är olika i landet, men det är också fråga om samhällsservicen. Att staten har dragit sig tillbaka i mindre kommuner och landsbygdskommuner är i sig allvarligt men det innebär också att människor som kanske är i störst behov av den här typen av samhällsservice går miste om den, eller där andelen äldre

människor är mycket större än genomsnittet. Närhet och tillgänglighet till exempelvis pensionsmyndighet, försäkringskassa och skattemyndighet borde vara en självklarhet, om man nu inte alltid ska vara datoriserad och digitaliserad och oavsett i vilken del av landet man bor. Bifall till det här yrkandet. För att underlätta det hela har jag också skickat med en text till redaktionsutskottet som gör att vi kan ha en mening i själva handlingsprogrammet om vikten av samhällsservice i hela landet.

Bernth Johnson, styrelsens föredragande: Jag håller med: Det är ett av samhällsproblemen att mycket av samhället håller på att krackelera. Staten har dragit sig tillbaka och det är mycket det här med digitaliseringen. Det är en stor fråga för PRO i framtiden att föra den med sig när vi diskuterar med de politiska partierna.

Nu tror jag i och för sig att valrörelsen också kommer att lyfta det, men det betyder inte att frågorna är lösta. Förslaget som vi har fått är att vi ska få in det här i handlingsprogrammet, och förslagsställaren rekommenderar att redaktionsutskottet ska behandla det här så att vi får in det i själva handlingsprogrammet, och det yrkar jag bifall till. Sedan när redaktionsutskottet har behandlat det får vi fortsätta den diskussionen.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Christer Ahlén*, PRO Norra Älvsborg: Inrätta statliga servicecentra i varje kommun. Handlingsprogrammet bör kompletteras med en text efter rad 414 på sidan 10. Frågan hänskjuts till redaktionsutskottet och ett underlag för redaktionsutskottet att behandla: ”För att stärka servicen kring bland annat pensioner, socialförsäkringar och skatter ska statens servicecentret (SSC) inrättas i varje kommun.”
- *Bernth Johnson*, styrelsens föredragande: Bifall till Christer Ahléns förslag att skicka yrkandet till redaktionsutskottet.

Beslut

Kongressen beslöt:

att hänskjuta förslaget till redaktionsutskottet.

Dagordningens punkt 14.14

Ett hälsosamt och stimulerande liv

Dagordningens punkt 14.14.1

Ett hälsosamt och stimulerande liv – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Ett hälsosamt och stimulerande liv.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Äldres boende, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.15

Äldres sexualitet

Dagordningens punkt 14.15.1

Äldres sexualitet – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Äldres sexualitet.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Äldres sexualitet, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.16

Hjälpmiddel och välfärdsteknik

Dagordningens punkt 14.16.1

Motion 110

Motion 110

PRO-distriktet Södermanland

Bidrag till glasögon för pensionärer

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 110.

Debatt

Gert-Ove Andreasson, PRO Södermanland: Motion 110 – där föreslår vi att styrelsen ska arbeta för att även de som är pensionärer ska kunna få bidrag till glasögon. Vi har precis beslutat att tänderna är en del av kroppen, och sedan tidigare är vi väl ganska överens om i det här landet att även hörseln är en del av kroppen. I min värld tycker jag även att ögonen är en del av kroppen.

Styrelsen hänvisar till att man satsar på att höja pensionerna. Det är naturligtvis jättebra, men pensionssystemet är långsamt och trögt, så ingen av oss som finns i den här salen kommer att ha nytta av de höjda pensionerna när det gäller att bekosta våra glasögon. Alla som har opererat grå starr – jag är säkert på att det finns några här – vet att det kostar när man måste skaffa glasögon. Ett par vanliga progressiva glasögon kostar ungefär 10 000 kronor. Därför yrkar jag bifall till motionen.

Kristina Eriksson, PRO Södermanland: Jag vill i första hand yrka bifall till motionen. Vi tycker den är väldigt välvilligt bemött i svaret från styrelsen men vi har väldigt svårt att förstå att den är avslagen. Så i första hand yrkar jag på att vi i stället bifaller den men om inte det är möjligt med tanke på det som föredragande sade tidigare om vad som är prioriterat, nämligen tandvården och sjukvården, så kanske inte just ögonen är högst prioriterade. Därför skulle vi kunna nöja oss med att den anses besvarad. Alltså – bifall i första hand och om det inte går igenom, så vill vi att den anses besvarad.

Bernth Johnson, styrelsen föredragande: Det är klart att vi inte kan ha alla frågor på dagordningen utan det viktigaste är att se till att pensionärerna får en god ekonomi. Det är där det haltar och det är där vi ser orättvisan. Vi har föreslagit att vi ska avslå motionen så att det blir tydligt. Vi har i och för sig problematiserat problemet, så vi kan säga att den är besvarad, och i motionssvaret säger vi att det här är en del i det arbete vi driver för att pensionärerna får god ekonomi. Men jag vidhåller styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Gert-Ove Andreasson*, PRO Södermanland: Bifall till motionen.
- *Kristina Eriksson*, PRO Södermanland: I första hand bifall till motionen, i andra hand besvarad motion.
- *Bernth Johnson*, styrelsen föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 132–109 avslå Gert-Oves Andreassons förslag att bifalla motion, i enlighet med styrelsens förslag

att med röstsiffrorna 157–83 bifalla Kristina Erikssons förslag att anse motionen besvarad.

Dagordningens punkt 14.16.2

Hjälpmedel och välfärdsteknik – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Hjälpmedel och välfärdsteknik.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Hjälpmedel och välfärdsteknik, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.17

Trygghet och säkerhet

Dagordningens punkt 14.17.1

Trygghet och säkerhet – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Trygghet och säkerhet.

Debatt

Åke Lif, PRO Stockholms län: Vi gör fler och fler ärenden digitalt på nätet, och då måste vi ofta legitimera oss precis som IRL, som det heter. Och det vanligaste, det dominerande, sättet att identifiera sig på nätet är bank-id, och det gör vi oavsett om vi ska göra bankärende, shoppa eller till och med när vi ska logga in och få kontakt med myndigheter.

Det är ingen idealisk lösning av flera skäl. Ett skäl är tillgänglighet. Det är som bekant många av oss äldre som har problem med tekniken och inte har tillgång till bankkontakter och sådant som behövs. Det är också en fråga om trygghet och säkerhet, och där har bland annat Finansinspektionen i sina rapporter talat om att det är problem med cybersäkerheten när det gäller bank-id. Finansinspektionen har också föreslagit att staten ska ta hand om den här verksamheten.

Trygghet, säkerhet, tillgänglighet – det är flera självklara skäl till att införa en statlig e-legitimation. Ett annat skäl är ju att vi har svårt att tänka oss, när vi ska ha pass eller nationellt id-kort, att en privat aktör skulle utfärda de dokumenten. Det är en självklar sak att det är det allmännas sak att utföra legitimationshandlingar åt alla medborgare. Jag yrkar att krav på införande av statlig e-legitimation förs in i handlingsprogrammet, under avsnittet *Trygghet och säkerhet*.

Karin Hankvist, PRO Stockholms län: Med jämna mellanrum kan man säga om bedrägerier mot äldre och bedragarna har ju de mest raffinerade metoder. Ni har säkert hört om utklädda poliser med mera, med mera. I programmet behandlas det här bara med en rad, och jag tycker att det är lite futtigt faktiskt. Ni som sitter här har ju e-post allihop, och jag gissar att ni någon gång har fått något konstigt mejl som kanske inleds med ”Hej”, ”Hi dear”, eller ”Du har vunnit!” Öppnar ni dem? Nej, naturligtvis inte. Men en del gör det och går på sådana här lurendrejerier, och det är skämmigt att gå på det här. Man vill inte gärna prata om det. Man kanske inte ens polisanmäler att man har blivit utsatt.

Jag tycker att PRO kan arbeta mer med att förebygga det här och att till exempel skriva i tidningen om det här och tipsa om vad man *inte* ska göra. Man kan också tipsa föreningarna, där vi på våra föreningsmöten kan föra ut att man inte ska gå på det här utan att man ska vara försiktig. Det tycker jag inte är en så stor begäran egentligen att ge de här tipsen och råden för ett problem som är växande. Det är allt fler som råkar ut för det här.

Jag har lagt ett yrkande om att PRO tillsammans med samhället ska arbeta för att förebygga sådana här bedrägerier och det vill jag yrka bifall till.

Bernth Johnson, styrelsen föredragande: Vi bifaller båda förslagen.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Åke Lif*, PRO Stockholms län: Jag yrkar att krav på införande av en statlig e-legitimation införs i PRO:s handlingsprogram.
- *Karin Hankvist*, PRO Stockholms län: Tillägg: Att PRO tillsammans med samhället ska arbeta för att vidta förebyggande åtgärder mot brott och bedrägerier mot äldre.
- *Bernth Johnson*, styrelsens föredragande: Bifall till Åke Lifs och Karin Hankvists tilläggsförslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla Åke Lifs och Karin Hankvists tilläggsförslag, med instämmande av styrelsen

att med detta tillägga fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Trygghet och säkerhet.

Lena Wejander, PRO Gävleborg: Jag tänkte bara ta tillfället i akt och tala om att vi har ett fantastiskt utbildningsmaterial på nätet om precis de här frågorna – *Försök inte lura mig*. Materialet är framtaget ihop med de andra pensionärsorganisationerna och Polisen. Det är ett ypperligt material att ha som studiematerial i olika cirklar.

Jan Andersson, styrelsen: Angående det här med kampen mot bedrägerier, som jag tycker är jättebra och som vi biföll, så kan jag säga att vi har inlett ett samarbete – jag har själv varit med på två sammanträden – med flera organisationer och finansmarknadsminister Max Egler. Så vi har inlett det här och jag tycker att det är självklart att vi ska fortsätta det förebyggande arbetet, för det handlar om förebyggande arbete mot bedrägerier.

Information

Tjänstgörande ordförande: Vi gör bedömningen att vi kan skjuta starten i morgon till klockan 09.00 så vi kan festa i kväll!

Johanna Hållén, förbundssekreterare: Det var härligt att höra, Inger och presidiet. Då kan vi festa loss ordentligt i kväll, och det är just det jag tänkte informera om. När vi nu rundar av skulle jag vilja be den nya styrelsen att gå till rum Papa där vi ska ha ett konstituerande styrelsemöte. Sedan ska den nya styrelsen bli fotograferad. Då kommer vi att försöka att lotsa ner styrelsen hit till foajén för fotografering.

Ni övriga ombud får göra vad ni vill – det är fri tid, men klockan 18.00 samlas vi utanför foajén för avtackning av Christina Tallberg och för mingel. Kongressmiddagen börjar klockan 20.00 här inne i den här fantastiska salen. I morgon ska rummen vara tömda till klockan 12.00, och bagaget kan ni ställa här utanför, i kapprummet. Jag önskar er alla en trevlig kväll!

Ajournering

Kongressen ajournerades klockan 16.20.

Söndagen den 19 juni 2022

Söndagens förhandlingar inleddes klockan 09.00.

Tjänstgörande ordförande: *Inger Ros*

Tjänstgörande ordförande: God morgon! Är ni laddade och redo? Hoppas att ni hade en trevlig kväll i går; det hade i alla fall jag och jag hoppas att ni också hade det. Även om man är lite trött i ögat i dag ska vi nog klara den här resan och bli färdiga i tid.

Vi har gjort lite förändringar nu på morgonen och tänker starta med att låta vår nyvalda ordförande Åsa Lindestam prata lite inför kongressen. Vi hälsar dig välkommen till talarstolen, Åsa!

Presentation av nya styrelsen

Åsa Lindestam, PRO:s ordförande: Kongressdeltagare, vänner och blivande vänner – det är några få jag inte har hunnit prata med än. Det är jättehäftigt att få stå här nu. Jag känner mig ödmjuk och jag tycker att det är ett fantastiskt uppdrag jag har fått. Jag tänker inte bli långrandig i dag heller utan jag skulle bara vilja säga några få saker och sedan också presentera styrelsen, så styrelsen kan göra sig beredd och komma upp här och så ska ni få stå på scen ni också, inte bara jag.

Det var ett härligt uppdrag som ni har gett mig. Jag vill att vi ska vara en stark organisation. Jag vill att vi ska vara förebilder och spegla våra medlemmars önskemål och drömmar. Det är dem vi ska slåss för. Det är dem vi ska stå upp för. Jag vet att Kicki brukar säga att vi har två ben, men jag tycker att vi har tre.

Självklart ska vi driva politiken, för ni ser att det ger resultat när vi väl sätter ner foten och säger: "Pensionerna ska höjas!" Då blir det så, det kommer att bli så alldeles snart. Och sedan efter det tror jag att det blir fler frågor. Det kommer att handla om tänder, det kommer att handla om äldreomsorg, det kommer att handla om köer som måste bort för vår skull. Det är helt nödvändigt. Det är det ena benet, förstås.

Men det andra benet är alla era underbara aktiviteter som ni gör, och jag ska följa med på lite resor har jag tänkt. Jag pratade med min man i morse, så vi kommer – absolut! Det ska bli spännande.

Jag tror att det tredje benet, som är så nödvändigt att vi också använder, är det som just jag kände när jag bestämde mig för att PRO var den organisation som jag ville verka i: Vad får jag när jag slutar efter ett långt arbetsliv? Vem tar hand om mig? Var hittar jag mina nya aktiviteter och försäkringarna som försvinner? Hur gör jag? När jag tittar på nätet ser jag att PRO hade en del att erbjuda, men jag tror att vi måste erbjuda mer. Det är så vi kan få de här som är 65 år och äldre att kliva in i vår organisation. Det måste finnas något som lockar: "Just det här skulle jag vilja ha."

För egen del kan jag säga att jag har haft en dröm i många år, och det är att få bli ordförande i PRO. Det kanske inte ni vet, men så är det. Mina föräldrar var så aktiva i PRO, dels som ordförande och min morbror som reseledare, och jag var med och bredde de där smörgåsarna och flyttade de där borden och stolarna, och utökade med några till när det kom någon – men jag fick ju aldrig sitta med. Men nu ska jag göra det! Nu ska jag finnas där på plats och hjälpa till, och jag tror att alla vi tillsammans – för det är det som det handlar om – kan göra gott, både för oss själva men också för våra medlemmar och för de äldre i samhället, som så väl behöver oss.

Jag avtackade Barbro Westerholm i kammaren i fredags. Det var tungt, vi grät nog allihop. Jag tycker att hon har varit en stark förebild för mig. Men det hon sade i sitt tacktal var bland annat att hon skulle kämpa mot ålderismen som finns, och hon berättade att den svåraste diskrimineringsgraden av alla är just ålderismen, enligt WHO. Så där har vi också en fråga vi måste ta tag i: Hur gör vi oss relevanta? För det är ju vi som har kunskap och fakta. Det är ju vi som kan de här frågorna.

Tillsammans ska vi fixa det här, och nu ska jag presentera min fantastiska styrelse. Är ni beredda? Jag ropar upp er en och en, och så kommer ni upp här.

Den första, som inte finns på plats, är min vän och kollega Ylva Thörn. Hon ligger hemma i en jätteförkylning, en sådan där mansförkylning ni vet, så hon får komma sedan. Men hon finns, och om du lyssnar Ylva: Vi längtar efter dig. Jag hoppas att du kommer snart!

Sedan kommer Sten Fors från Norrbotten. Han är välbekant, han har syns i talarstolen många gånger. Sedan har vi Bo Andersson från Uppsala. Han har också varit i talarstolen. Vi har Agneta Enbom Holz, PRO Stockholm. Bo Allan Johansson, kallad Boa har jag förstått, från Dalarna – det är något rejält över honom, så är det!

Inger Persson från Västmanland, Leif Linde, som inte är kvar. Han är från Stockholm. Inger Jonasson Sjödin, Södermanland, Torsten Born från Värmland och Marianne Nilsson från Skåne. Och vet ni – där har jag mina barnbarn så där kommer jag att vara mycket.

Sedan har vi ett gäng ersättare, och i den här ordningen är de invalda: Inger Ros, Stockholm, Curre Hansson, Stockholm, Gun-Britt Delsvik Svensson från Norra Älvsborg, Kent Kärrlander, Östergötland och Rolf Persson från Blekinge.

Här har ni styrelsen. Det är oss ni ska vända er till om det är så att ni vill ha tag i någonting. Hör av er, så kommer vi och lyssnar till er och funderar tillsammans med er hur vi ska lösa både glädjeämnen men också bekymmer förstås. En stor applåd för styrelsen!

Jag har också ett AU, och det var i den ordning jag ropade upp. Ylva Thörn är förste vice ordförande, Sten Fors är andre vice ordförande, och förstås Bo Andersson. Han är den som kommer att representera styrelsen i AU. Vi fyra är alltså AU.

Tjänstgörande ordförande: Vi ska också få höra några ord från Stig Ålund om utställningen om PRO:s historia. Jag vill också passa på att hälsa från Lilian Stenman som är nyvald sammankallande i valberedningen. Hon tackar för förtroendet och hon önskar äta lunch med nyvalda valberedningen.

Presentation av utställning om PRO:s historia

Stig Ålund, PRO Skåne: Jag kommer från PRO Skåne och PRO Klippan. I går var det någon som pratade om Tage Danielsson och hans kommentarer om vattnet och en droppes beroende av andras droppar. En annan sak som Tage Danielsson sade var att om man inte tittar bakåt och inte vågar titta framåt, så får man se upp!

Det var lite det som jag ville ha som tema i mitt korta inlägg. Utanför dörren här hänger det en utställning över att PRO är 80 år. Den har vi gjort i Skåne och den kan nu cirkulera runt i Sverige och man kan till och med köpa in den. I Skåne har vi köpt in tio exemplar som våra föreningar får avropa, låna eller köpa. Det är en handfull föreningar som redan har köpt den och ställt ut i sina lokaler.

Jag har fått frågan om hur man kommer över den här och det gör man genom att kontakta PRO Skånes kansli, Pia Hultman, så ser hon till att det skickas upp från det tryckeri som har gjort den. Den kostar 880 kronor + moms, om jag minns rätt, så det blir 1 100 kronor.

Utställningen speglar våra 80 år, varje decennium: Vad hände? Det som har valts ut är visserligen subjektivt valt men det handlar om vad som har hänt varje årtionde. Vi gjorde en likadan till 75-årsjubileet 2017; nu har vi fyllt på med ytterligare några saker, bland annat en fin bild på Christina som står om omfamnar hela organisationen.

Jag tycker verkligen att den är värd att fundera över och att titta på de olika händelserna genom vår historia. Vissa saker går igen – pensionerna naturligtvis i varje decennium, men det finns också mycket annat: hur vi blev digitala på 1990-talet, insamlingar vi har gjort, upprop och påtryckningar på regeringen, och så vidare.

Titta på utställningen. Beställ gärna ett eget exemplar om den ser intressant ut, eller så kan distrikten köpa in den och ha till föreningarnas förfogande!

Dagordningens punkt 14

Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129, fortsatt behandling

Dagordningens punkt 14.13

Samhällsplanering och kollektivtrafik

Redaktionsutskottet förslag – dagordningens punkt 14.13.3

Jan Andersson, redaktionsutskottets sammankallande: Det var Christer Ahlén från Norra Älvsborg som lade ett förslag och egentligen är det exakt samma förslag vi lägger, med två ord i tillägg, som vi också är överens om. Det är på rad 414 i handlingsprogrammet och jag ska läsa upp det: ”För att stärka servicen kring bland annat pensioner, socialförsäkringar och skatter ska PRO verka för att Statens servicecenter, SSC, inrättas i varje kommun.”

Christer Ahlén var nöjd med skrivningen.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla redaktionsutskottets förslag, med instämmande av Christer Ahlén.

Dagordningens punkt 14.18

Tillgänglig hälso- och sjukvård för ett liv i hälsa

Dagordningens punkt 14.18.1

Motion 111

Motion 111: Ökad statlig styrning av hälso- och sjukvården

PRO Höganäs, PRO-distriktet Skåne

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 111.

Debatt

Åke Edin, PRO Jämtlands län: Det här med teknik är inte alldeles enkelt. De sade att man vänjer sig. Det får mig att tänka på nunnan som hade gift sig och så träffade hon före detta kollegor efter ett tag och så frågade de :”Hur går det?”. ”Man vänjer sig.” Men jag har inte vant mig riktigt än vid tekniken.

Förrförra året gick kommuner och regioner med 55 miljarder i överskott, i fjol med 69 miljarder i överskott, och vad vi hör är bara kris, kris och kris. Vi har aldrig haft så mycket pengar i folkhushållet som nu, och ändå är det bara kris.

Det är väl uppenbart att 21 sjukvårdsregioner inte har fungerat som det ska under coronapandemin, och det har fört med sig en hel del problem. Nu är det nog inte så att större regioner, storstadsregionerna i det här fallet, har varit något direkt föredöme. Det har heller inte fungerat särskilt bra där. Här måste staten in tydligare. Det är så också att den medicinsktekniska utvecklingen har gått framåt och räddat många liv men kostar också mycket pengar.

Mot den bakgrunden vill jag ha följande tillägg i handlingsprogrammet under *Den svenska förvaltningsmodellen*, sidan 24 rad 733:

”Därvid bör ökad statlig finansiering och styrning vara ett viktigt inslag. Likaså bör den statliga utredning som behandlar styrning av vårdinfrastruktur (sjukhus) utvecklas.” Jag yrkar bifall till det.

Margareta Jansson, styrelsens föredragande: Vi delar det mesta i den här motionen – under den här coronatiden har vi sett att det behövs en betydligt bättre samordning. Därför har vi från styrelsen också tittat väldigt noga på det. Vi har med anledning av det bifallit motionen. Framför allt vill vi ta in den text som önskas i handlingsprogrammet. Det handlar om att vi sidan 24 i handlingsprogrammet, *Den svenska förvaltningsmodellen* föra in Åke Edins förslag. Det är det förslag som vi fått och som styrelsen bifaller till handlingsprogrammet.

Tjänstgörande ordförande: Jag vill bara fråga: Det är ju en del i handlingsprogrammet under denna punkt som handlar om tillgänglig hälso- och sjukvård, men där ska det inte in utan det ska in under *Den svenska förvaltningsmodellen*?

Margareta Jansson, styrelsens föredragande: Ja.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Åke Edin*, PRO Jämtlands län: Tillägg: ”Därvid bör ökad statlig finansiering och styrning vara ett viktigt inslag. Likaså bör den statliga utredning som behandlar styrning av vårdinfrastruktur (sjukhus) utvecklas.”
- *Margareta Jansson*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag. Bifall till Åke Edins tilläggsförslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 111, i enlighet med styrelsens reviderade förslag

att bifalla Åke Edins tilläggsförslag.

Dagordningens punkt 14.18.2

Motion 112

Motion 112: God och nära vård

PRO Bunkeflostrand, PRO-distriktet Skåne

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 112.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 112, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.18.3

Tillgänglig hälso- och sjukvård för ett liv i hälsa – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Tillgänglig hälso- och sjukvård för ett liv i hälsa.

Debatt

Eva-Britt Svensson, PRO Kronoberg: I handlingsprogrammet på rad 580 och 581 står det ”Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska den som har störst vårdbehov få vården först.” och det tycker vi väl alla. Sedan följs det av meningen: ”Den offentliga finansieringen av fristående nätläkarföretags verksamhet bör därför begränsas, eftersom den leder till att behovsprincipen åsidosätts.” Där yrkar jag att ordet ”begränsas” ersätts av ordet ”avskaffas”.

Nätläkarföretagens verksamhet får naturligtvis fortsätta men den ska inte offentligt finansieras. Den offentliga finansieringen av nätläkarföretagen innebär att den offentliga vårdens resurser utarmas. Det är speciellt vi äldre, de multisyka, som drabbas av att den offentliga vårdens finanser utarmas.

Jag jobbar själv i en region och de här kostnaderna för nätläkarföretagen har fullständigt exploderat. Det går i vår lilla region miljoner av de resurser som skulle finnas på vårdcentraler, i primärvård och så vidare till nätläkarföretagen. Och det är inte de äldre, de multisyka, som använder sig av detta utan det är de som har lite ont i halsen och kanske ringer, och så får vi betala jättemycket av detta. Därför tycker jag att den offentliga finansieringen inte enbart ska begränsas utan den ska avskaffas.

Jag förstår inte heller riktigt vad ordet ”begränsas” innebär. Ska vi begränsa olika sjukdomar? Det finns ingen beskrivning av hur vi ska kunna begränsa. Därför är mitt yrkande att ordet ”begränsas” ersätts med ”avskaffas”.

Christer Ahlén, PRO Norra Älvsborg: Om man är 85+ och väntar på vård och behandling, så klarar hälso- och sjukvården det till 60 procent i dag. 40 procent av de äldsta äldre får vänta mer än tre månader för behandling eller operation. Går vi ner till en yngre åldersgrupp, mellan 65 och 84, så är det 40 procent av dem som i april väntade på operation som hade väntat mer än tre månader.

Tittar vi på första besök ser siffrorna lite bättre ut; det är knappt en tredjedel som har väntat mer än 90 dagar på ett besök. Detta är inte värdigt ett välfärdssamhälle!

Vårdgarantin kanske inte har kraschat men den får en ny betydelse för framför allt äldre människor. Den ska inge trygghet när jag behöver vård. Då ska jag kunna lita på hälso- och sjukvården. Inom primärvården klarar man det här någorlunda bra men i sjukhusvården, den specialiserade vården, har garantin fått en ny innebörd.

Respekten borde vara betydligt större för många äldre människor än att erbjuda en fortsatt köplats efter 90 dagar. Det är därför vi yrkar på att det i handlingsprogrammet ska skrivas in dels att vi ska säkra vårdgarantin, dels att det i själva handlingsprogrammet bör finnas en textmassa om vårdgarantin, precis som det gjorde i 2018 års program men här har det inträffat ett olycksfall i arbetet.

Jag har också skickat textunderlag till redaktionsutskottet för att de ska se över frågan. Den måste in i handlingsprogrammet, punkt slut!

Bengt Fernström, PRO Skaraborg: Jag ska inte bli långrandig på något vis. Det handlar om ett ord på rad 575. I vår värld finns inte ambulanstransporter längre. Det är ambulanssjukvård det handlar om och då bör det stå just ambulanssjukvård även i det här programmet. Jag yrkar på att man byter ut ”ambulanstransport” till ”ambulanssjukvård”.

Birgitta Gidblom, PRO Norrbotten: Jag har inget eget yrkande utan jag ställer mig bakom Eva-Britt Svenssons yrkande. Menar vi allvar med det som står på rad 576, att nätläkarna belastar den offentliga vården vad gäller skattemedel – och det finns en stor risk att lindrigt sjuka tränger undan de patienter som har störst vårdbehov – så ska vi ändra ordet ”begränsas” till ”avskaffas”.

Susanne Björkenheim, PRO Skåne: Jag hade samma tanke som föregående talare – rad 582: ”Privata fristående nätläkarföretags verksamhet bör begränsas.” Nej, det ska väck från offentlig finansiering. Jag skulle ha kunnat få en cortisonspruta väldigt enkelt om jag hade ringt till Doktor Kry som har något slags verksamhet inne på Emporia, som är ett stort varuhus, och jag skulle ha kommit dit direkt. Till min egen vårdcentral skulle jag ha fått vänta tre dagar. Det är precis som Christer sade – den offentliga sjukvården blöder pengar.

De här privata nätföretagen är startade av svenska läkare men de företagen är inte svenska längre. De ägs av Nordic Capital, Deutche Kapital, Manhattan Capital eller något sådant. Ska den generella skattefinansierade sjukvården som ges utifrån behov, inte plånboken, ges åt dem? Nej. Stöd till Eva-Britt Svenssons yrkande.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Här är jättefina tilläggsyrkanden och från styrelsen är vi beredda att bifalla samtliga. Det var ett yrkande att något skulle gå till redaktionsutskottet men vi formulerar punkten om vårdgarantin i handlingsprogrammet om det är ok för Christer Ahlén.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Eva-Britt Svensson, PRO Kronoberg:* Raderna 581–582 ändras enligt följande: ”Den offentliga finansieringen av fristående nätläkarföretags verksamhet bör därför avskaffas ...” (Ordet ”begränsas” ersätts av ordet ”avskaffas”).
- *Christer Ahlén, PRO Norra Älvsborg:* Redaktionsutskottet föreslås få i uppdrag att formulera ett stycke om betydelsens av att sjukvårdens huvudmän uppfyller vårdgarantin.
- *Bengt Fernström, PRO Skaraborg:* Rad 575: Ordet ”ambulanstransport” ersätts med ”ambulanssjukvård”.
- *Christina Tallberg, styrelsens föredragande:* Bifall till samtliga yrkanden. Inget skickas till redaktionsutskottet utan styrelsen formulerar något om vårdgarantin.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla Eva-Britt Svenssons förslag

att bifalla Christer Ahléns förslag om att få in en mening i texten om vårdgarantin

att bifalla Bengt Fernströms förslag

att i övrigt fastställa handlingsprogrammets avsnitt Tillgänglig hälso- och sjukvård för ett liv i hälsa.

Dagordningens punkt 14.19 Screening

Dagordningens punkt 14.19.1 Screening – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Screening.

Debatt

Eva Louise Slorach, PRO Stockholms län: Det gäller handlingsprogrammet under *Screening*. PRO, som är en feministisk organisation vilket vi konstaterade häromdagen, är alltså för jämställdhet mellan män och kvinnor. På rad 590 i handlingsprogrammet står det att män ska erbjudas undersökning med screening från 50 års ålder. Det tycker vi är lite orättvist för kvinnor får screening för bröstcancer från 40 års ålder, så vi vill gärna att vi ändrar på det i handlingsprogrammet så att män också ska få screening från 40 års ålder.

Anders Lind, PRO Östergötland: Det här är den dolda sjukdomen bland oss män. Jag tänker att det är många av er som sitter här i rummet som, liksom jag, har eller har haft prostatacancer. Det här är en sjukdom som det fortfarande är lite skam kring. Det handlar om maskulinitet, sexualitet, att man är orolig för svåra biverkningar.

Jag fick konstaterat att jag hade prostatacancer och då tog det mig två år innan jag faktiskt beslutade mig för att göra något åt det, och det är allvarligt. Jag står här i talarstolen fortfarande, men det beror på att jag gick igenom en lyckad behandling.

Det här är viktiga frågor och vi män måste börja prata om det här, för det är så många av oss som drabbas av det och det är fortfarande skambelagt; man skjuter det framför sig. Jag tror att många av er delar oron kring de här frågorna och inte riktigt vågar komma till skott.

Vi vet också att det finns en väldigt stark genetisk komponent i det här och att ju yngre du är, desto större risk är det att du avlider av den här sjukdomen. Därför tycker jag att det är ett jättebra tilläggsyrkande att lägga in det här om 40 års ålder, för det lyfter frågorna. Vi börjar prata mer om det, och fler män kan räddas från en för tidig död.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Vi har också i tidigare handlingsprogram haft med vårt krav om screening när det gäller prostata från 50 års ålder. Det är ju så att det är viktigt att det påbörjas och vad vi har förstått så är den medicinska grunden för när man bör starta med screening för prostata just 50 år. Därför vill jag vidhålla styrelsens förslag.

Sedan vet vi också att det är lägre ålder när det gäller mammografi, men det är faktiskt två helt olika sjukdomar. Det måste vi också ha i åtanke. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag, och det ska vi driva jättehårt för det har inte kommit så mycket framåt och det ifrågasätts gång på gång. Kan vi med kraft driva att vi ska ha screening när det gäller prostatacancer från 50 tror jag att vi kan nå framgång.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Eva Louise Slorach*, PRO Stockholms län: Alla män ska erbjudas undersökning med screening för prostatacancer från 40 års ålder.
- *Christina Tallberg*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 130–112 bifalla styrelsens förslag

att därmed fastställa handlingsprogrammets avsnitt Screening.

Dagordningens punkt 14.20**Psykisk hälsa hos äldre****Dagordningens punkt 14.20.1****Psykisk hälsa hos äldre – Handlingsprogram****Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Psykisk hälsa hos äldre.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt Psykisk hälsa hos äldre, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.21**Palliativ vård och omsorg****Dagordningens punkt 14.21.1****Motion 113****Motion 113: Palliativ vård i livets slutskede**

PRO Hermansby, PRO-distriktet Bohuslän

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 113 besvarad.

Debatt

Margareta Jansson, styrelsens föredragande: Den palliativa vården ligger mig väldigt varmt om hjärtat och jag tycker att det är en viktig del som vi behöver jobba med, framför allt i våra pensionärsråd i hela landet.

När det gäller den palliativa vården, och framför allt hur man kan registrera i olika register och annat, så ska man självklart ha nytta av det – och vi som styrelse bör ligga bakom det här förslaget. När det gäller den palliativa vården behöver vi försöka komma samman, kommuner och landsting, för det är en väldig ojämlikhet här. Därför skulle jag uppmana oss alla att vi i pensionärsråden börjar närma oss varandra i KPR och RPR så att vi kan driva frågan mer enhetligt. Vi behöver en jämnare palliativ vård än vad som ges i dag. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 113 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.21.2

Palliativ vård och omsorg – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Palliativ vård och omsorg.

Debatt

Margareta Jansson, PRO Örebro län: När det gäller den palliativa vården yrkade jag för två kongresser sedan på att det skulle komma in en skrivning och vi har jobbat med det här. Det jag känner är viktigt att lägga till i det är att det inte bara räcker med symtomlindring i grunden för vård i livets slut utan det handlar också om att vi ska kunna avsluta relationer på ett värdigt sätt. Är man döende kan det vara så att man har relationer till vänner, bekanta eller släktingar som man känner att man har en fnurra på tråden med. Då behöver man få hjälp med att avsluta det – kanske be om förlåtelse, be om ursäkt, för att sedan också komma fram till ett samtycke till att dö.

Det har jag formulerat i mitt yrkande och jag vill tillföra den här texten om att det inte räcker med symtomlindring. Vi behöver också ha stöd i relationsbyggande och i samtycke till att dö. Det vill jag ha in. Sedan ska naturligtvis stödet till närstående fortsätta.

Tjänstgörande ordförande: Jag vill gärna reda ut det här – du är ju motionär har jag förstått men du är också en av styrelsens föredragande. Ska jag tolka den text du har föreslagit som att det är styrelsens förslag?

Margareta Jansson, PRO Örebro län: Jag har inte hunnit förankra det i vår styrelse, eftersom vi inte har träffats så det är mitt eget yrkande.

Bengt Albertsson, PRO Dalarna: Jag hänger på det här med palliativa teamet. Jag har själv 40 år i ambulanssjukvården. Jag har en närstående som försvann i cancer för ett par år sedan och vi nyttjade palliativa teamet. Jag vill bara ge er en uppmaning: Var lite på er vakt, för man trollar med besättningen av palliativa team och antal arbetstagare. I mitt fall kom mina gamla ambulanskollegor på jourtid kvällar och helger, när så behövdes för att det var för få i grunden i palliativa teamet i vårt område.

Vis av erfarenhet vet jag att ambulansen går på sina ambulanslarm i första rummet. När injektioner och annat ska ges och de får ett larm så pyser de. Det blir vi inte hjälpta av, mina vänner. Det var det jag ville säga, och jag håller med föregående talare.

Tjänstgörande ordförande: Man ska vara flexibel och pragmatisk men också lite vän av ordning, så att det funkar och alla vet vad vi gör. Jag tycker att det känns viktigt, eftersom Margareta är motionär, att Christina går upp och säger något om den här punkten så jag vet vem som står för vilket förslag.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Vi håller på med en formulering som går ut på att vi kan ha en tilläggs mening om att man har det här i slutet, att man förlikar sig med döden. Vi

håller på att formulera det så att vi får med det, för det hör ihop med den palliativa vården. På det sättet kan jag bifalla, men jag återkommer. Det är bara en kort mening.

Tjänstgörande ordförande: Kan kongressen lita på att motionär och styrelsen kommer överens om den här punkten och att vi kan fatta beslut enligt förslaget men att man formulerar det så att det passar i handlingsprogrammet?

Svar ja.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Margareta Jansson, PRO Örebro län:* Tillägg: ”Symtomlindring är grunden i vården i livets slut, men där också avslutande av relationer kan kännas viktigt, så att man kan nå fram till ett samtycke till att dö.”
- *Christina Tallberg, styrelsens föredragande:* Bifall till ett kompromissförslag vars lydelse blev: ”Symtomlindring är grunden i vården i livets slut, men där också avslutande av relationer är viktigt, för att man ska kunna förlika sig med döden.”

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla styrelsens kompromissförslag

att med denna ändring fastställa handlingsprogrammets avsnitt Palliativ vård och omsorg.

Dagordningens punkt 14.22

Läkemedel för äldre

Dagordningens punkt 14.22.1

Läkemedel för äldre – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Läkemedel för äldre.

Debatt

Birgitta Ekroth PRO Kalmar län: Jag yrkar på ett tillägg om att patienter tillsammans med anhöriga eller god man och där behov föreligger, ska få rätt till en årlig genomgång av medicinlistan. Det tycker jag är superviktigt.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Om jag minns rätt har vi skrivit det tidigare och arbetat på det sättet, att man ska ha årliga genomgångar av läkemedelslistor från en viss ålder. Det kan jag bifalla. Vi kanske måste skriva om texten men att man ska ha årlig genomgång från 75 års ålder, har jag för mig att det var, har vi drivit inom läkemedelsprojektet *Håll koll på läkemedel*.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Birgitta Ekroth PRO Kalmar län:* Tillägg: Jag yrkar att våra patienter, tillsammans med anhörig, där så krävs, får en årlig genomgång av medicinlistan.
- *Christina Tallberg, styrelsens föredragande:* Bifall till Birgitta Ekroths tilläggsförslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla Birgitta Ekroth tilläggsförslag

att med denna ändring fastställa handlingsprogrammets avsnitt Läkemedel för äldre.

Dagordningens punkt 14.23**Vaccinationsprogram för äldre****Dagordningens punkt 14.23.1****Motion 114****Motion 114: Vaccination mot bältros**

PRO-distriktet Skåne

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 114 besvarad.

Debatt

Bo Carlqvist, PRO Skåne: Jag yrkar bifall till motion 114. Bältros är kanske inte så där riktigt känt. Jag visste själv inte så mycket om det när jag för åtta år sedan fick det. Jag trodde det var en sak som gick ganska snabbt över; jag räknade med att jag skulle vara hemma 14 dagar och sedan kunde jag väl börja jobba igen. Så blev inte fallet. Efter åtta år medicinerar jag fortfarande, för att dämpa smärtorna. Det där är jag inte ensam om, och det är därför som vi i motionen kräver att det behövs en obligatorisk vaccinering mot bältros.

Det står i svaret från styrelsen att det ska vara en sådan och det är också inskrivet i förslaget till handlingsprogram – och det är väl. Men det är ändå så att 20 procent av dem som får bältros också har väldigt långa tider som det här lidandet finns. Det kan också bli livslångt, och det där vill vi självfallet också försöka förhindra så mycket som möjligt. Därför föreslår vi också att denna vaccinering ska ske från 60 års ålder. Vaccinering är en självklarhet men vi måste också ha det så tidigt som möjligt. Bifall till motionen.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Vi har ett gemensamt projekt när det gäller krav på ett nationellt vaccinationsprogram för äldre. Där arbetar vi tillsammans med SPF Seniorerna och SKPF Pensionärerna. I det har vi ett vaccinationsprogram som handlar om pneumokocker, alltså lunginflammation, säsongsinfluensa och bältros.

Vi vet att i många regioner erbjuds säsongsinfluensa och pneumokocker. I en del regioner kostar det inget, i en del andra regioner kostar det en summa. Det som vi har haft svårast att få gehör för är bältros, och vi vet att det är en hög kostnad om man ska betala det själv.

Vi har i programmet en åldersgräns för alla de här tre vaccinerna på 65 år. Jag kan känna sympati men jag känner att det är lite svårt att bryta ut en grupp och säga att bältros ska vara från 60 år och de andra från 65 år. Det kan vara så att den kommande styrelsen ser att vi får ett genombrott för det nationella programmet, och där man kanske också ändrar någon åldersgrupp. Men vi anser motionen besvarad med det jag har sagt.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Bo Carlqvist*, PRO Skåne: Bifall till motionen.
- *Christina Tallberg*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 172–71 bifalla styrelsens förslag och anse motionen besvarad.

Dagordningens punkt 14.23.2

Vaccinationsprogram för äldre – Handlingsprogram**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Vaccinationsprogram för äldre.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt Vaccinationsprogram för äldre.

Dagordningens punkt 14.24

Patientsäkerhet och kvalitetsarbete

Dagordningens punkt 14.24.1

Patientsäkerhet och kvalitetsarbete – Handlingsprogram**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Patientsäkerhet och kvalitetsarbete.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt Patientsäkerhet och kvalitetsarbete.

Dagordningens punkt 14.25

Mångfald och vinstintressen inom vård och omsorg

Dagordningens punkt 14.25.1

Mångfald och vinstintressen inom vård och omsorg – Handlingsprogram**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Mångfald och vinstintressen inom vård och omsorg.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt Mångfald och vinstintressen inom vård och omsorg.

Tjänstgörande ordförande: Roger Kaliff

Dagordningens punkt 14.26
Lagen om offentlig upphandling (LOU)

Dagordningens punkt 14.26.1
Lagen om offentlig upphandling (LOU) – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Dagordningens punkt 14.27
Avskaffa lagen om valfrihetssystem (LOV) inom äldreomsorgen

Dagordningens punkt 14.27.1
**Avskaffa lagen om valfrihetssystem (LOV) inom äldreomsorgen –
Handlingsprogram**

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Avskaffa lagen om valfrihetssystem (LOV) inom äldreomsorgen.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt Avskaffa lagen om valfrihetssystem (LOV) inom äldreomsorgen.

Dagordningens punkt 14.28
Vårdvalet i primärvården

Dagordningens punkt 14.28.1
Vårdvalet i primärvården – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Vårdvalet i primärvården.

Debatt

Ove Göransson, PRO Bohuslän: Det här är en väldigt bra text om vårdval i primärvården men det saknas en bit. Det är ju så att som det ser ut nu så är den här vårdkedjan, som vi kallar den, bruten. Tidigare var den obruten. Det innebär att om jag gör illa mig och hamnar på lasarettet, blir behandlad, kommer in i primärvården och behöver rehab sedan – då säger jag till läkaren ”Du får skicka mig till sjukgymnast” eller vad han nu föreslår. Då tar han upp ett papper och säger: ”Här har du. Nordic Wellness eller STC.” Tidigare blev jag i stället skickad till en rehabavdelning eller fysioterapeut.

Mitt förslag är att de som skriver i avsnittet om vårdval i primärvården även tar med att vi vill att vårdkedjan med rehab ska vara obruten. Vi driver detta i Västra Götaland. Jag kan inte säga att majoriteten tycker att det är så väldigt bra att vi driver det, men befolkningen som står där – 80 år och färdigbehandlade och blir skickade till gymmet – tycker vårt förslag är bra.

Jag vill ge ett uppdrag till de som skriver handlingsprogrammet att de för in en bit om att vi ska ha en obruten vårdkedja.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Vi kan gärna skriva in en liten kort mening om att vårdkedjan ska fungera och vara obruten så det kan tillstyrkas.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Ove Göransson*, PRO Bohuslän: Yrkar att det under vårdvalet i primärvården införs ett stycke om att återskapa en obruten vårdkedja, från skada till återställd.
- *Christina Tallberg*, styrelsens föredragande: Bifall till Ove Göranssons förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla Ove Göranssons förslag, med instämmande av styrelsen

att med denna ändring fastställa handlingsprogrammets avsnitt Vårdvalet i primärvården.

Dagordningens punkt 14.29

Etableringsfrihet

Dagordningens punkt 14.29.1

Etableringsfrihet – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Etableringsfrihet

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt Etableringsfrihet.

Dagordningens punkt 14.30

Den svenska förvaltningsmodellen

Dagordningens punkt 14.30.1

Den svenska förvaltningsmodellen – Handlingsprogram

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Den svenska förvaltningsmodellen, med det tillägg som styrelsen och Åke Edin tidigare kommit överens om.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt Den svenska förvaltningsmodellen, med det tillägg som styrelsen och Åke Edin tidigare kommit överens om.

Dagordningens punkt 14.31

Konsumentmakt

Dagordningens punkt 14.31.1

Motion 115

Motion 115: Motion angående digitalt utanförskap

PRO-distriktet Kronoberg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 115.

Debatt

Ingemar Almkvist, PRO Kronoberg: Vi är ju faktiskt överens om det här, för vi har fått bifall på motionen. Men jag vill ändå göra ett nedslag i verkligheten. Så här skriver en vän till mig på Facebook: ”Känner att den rasande snabba digitala utvecklingen håller på att springa ifrån oss 70-plussare.”

Vi blir mer och mer beroende av att våra barn, barnbarn och yngre vänner kan hjälpa oss att hålla oss kvar på banan. Förvillande uppdateringar, kapningar och annat skit påverkar hela tiden, men jag gnäller inte. Jag tänker på generationen under oss, som får mer och mer jobb med att reda ut och lösa problem när vi gamla villar in oss. Om tre, fyra år är vi säkert ännu mer digitala av våra smartphones och begriper ännu mindre.

Eftersom man blir av med körkortet när man ser och hör dåligt så kommer det kanske en tid när man måste inse att det digitala samhället är för svårt. Detta problem fanns inte för min föräldrageneration men det kommer att bli verklighet för mig.

Jag har en svärfar som är 91 år. Vi hjälper honom så det är inget problem, men för dem som inte har hjälp är det inte enkelt. När jag gick i skolan fick jag lära mig bland annat floderna i Halland, och det gäller än i dag. Men det är inte riktigt så med den här digitala värld vi lever i utan det är hela tiden nya saker på gång. Vem som ska ha ansvar för att alla kan hänga med vet jag inte, men någon måste ta det ansvaret. Jag yrkar bifall till motionen.

Följande förslag fanns att behandla:

- Styrelsens förslag att bifalla motion 115.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 115 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.31.2

Motion 116

Motion 116: Digitalisera med måtta och omtanke

PRO Klippan, PRO-distriktet Skåne

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 116 besvarad.

Debatt

Viveka Morelias, PRO Dalarna: PRO Dalarna yrkar bifall till den här motionen. I sitt utlåtande säger styrelsen att vi ska ställa krav på tillgänglighet på alternativa sätt att betala, och så vidare. Därför tycker vi att det är väldigt konstigt att man bara besvarar motionen. Vi yrkar bifall.

Anders Magnhagen, PRO Skåne: Det är klart med förvåning som vi kunde konstatera att Stig Ålunds motion, som tar upp problematiken med det digitaliserade samhällets hastighet, inte bifalls. Vi har inget emot att digitaliseringen sker; vi hade inte kunnat ha så många voteringar på det här enkla sättet om vi inte hade haft den här tekniken – och det här har vi fått lära oss. Å andra sidan finns det stora grupper i samhället som inte hänger med i den här utvecklingen och som kommer att få ett utanförskap och det vet vi ju vad det skapar av misstroende, inte minst gentemot myndigheter och annat.

Det gäller, för att hålla ihop ett samhälle, att alla känner en delaktighet. Det är just det som Stig pekar på i motionen som vi har ställt oss bakom från Skånes sida – att digitaliseringen som sker också måste ta hänsyn till alla. Det är inte bara de äldre som får problem med att lösa allt via nätet. Vi har funktionshindrade, dyslektiker och andra stora grupper i samhället som också drabbas.

När vi tittar på handlingsprogrammet så beskriver man de här problemen, likaså i yttrandet. När det gäller till exempel kontanthantering skriver man på rad 752 i handlingsprogrammet att man ska ta hänsyn till just precis de som inte är digitala. Och sedan konstaterar vi att man besvarar motionen, vilket inte är konsekvent med den text man har i övrigt.

Därför yrkar vi att motionen givetvis bifalls för att vara konsekvent, och givetvis skulle vi också vara väldigt tacksamma om man lade till några rader om hastigheten i utvecklingen – att också ha en öppenhet för att de som inte finns där framme i dag också kan följa med. Bifall till motionen.

Inger Persson, styrelsens föredragande: Den här motionen anser vi besvarad. Varför det? Jo, vi jobbar för fullt med frågorna. Det är ganska komplicerade frågor. Vi vet alla att digitaliseringen har gått alldeles för fort. Det är massor med konsekvenser som vi måste rätta till.

Vi valde att besvara den eftersom vi jobbar hårt med frågorna. Jag yrkar ifall till styrelsens förslag att besvara motionen.

Anders Magnhagen, PRO Skåne: Om man nu jobbar med en fråga – då kan man väl ställa sig bakom det som motionären vill? Det blir ju inte konsekvent på något sätt det här. Dessutom tycker inte jag att det var ett fullödigt svar på varför man besvarar motionen. Kongressdeltagare, jag tror att ni är klokare än styrelsen i den här frågan. Jag yrkar bifall till motionen.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Viveka Morelias*, PRO Dalarna: PRO Dalarna yrkar att motionen ska bifallas.
- *Anders Magnhagen*, PRO Skåne: Bifall till motionen.
- *Inger Persson*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 116 i enlighet med Viveka Morelius och Anders Magnhagens förslag.

Dagordningens punkt 14.31.3

Motion 117

Motion 117: Tillgängligheten till ”samhällsnyttiga” datatjänster

PRO Trögd, PRO-distriktet Uppsala

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 117:1

att anse motion 117:2–3 besvarad.

Debatt

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Vi har fått bifall på den första punkten, nämligen att PRO verkar för att mobilt bank-id och företag med liknande produkter i produktutveckling ser till att inte mobiler av äldre modell förlorar möjlighet att använda tjänsten, för det är dyrt att köpa en ny mobil varje gång en tjänst förändras. Det som vi yrkar är då att tillämpliga delar i motionen och styrelsens yttrande införs under den egna rubriken *Digitala samhället* under *Konsumentmakt*.

Jag var lite förvirrad i går, för jag hade ett yrkande till när det gäller det digitala samhället. Det var ett bra förslag men jag visste inte var jag skulle ta upp det, men nu tar jag upp det här. Det är en komplettering till det yrkande som Lars Skoglund från Göteborg hade, och det gäller att regeringen har sagt att digitala kanaler ska vara förstahandsvalet i den offentliga sektorns kontakter med privatpersoner och företag.

Då måste man också ställa krav på den offentliga sektorn att när de inför digitala tjänster så ska det ingå utbildning och introduktion för dem som förväntas använda tjänsterna. Detta ska ske genom att det avsätts medel för att genomföra utbildning och introduktion på till exempel träffpunkter, bibliotek eller via studieförbund.

Det här vill vi ha in i handlingsprogrammet; texten ser ni i mitt yrkande. Jag ger frihet till styrelsen att hantera den här texten på valfritt sätt under rubriken.

Inger Persson, styrelsens föredragande: Vi tycker att den här texten är bra. Vi kommer att lägga över den till redaktionsutskottet för den kanske behöver kortas litegrann, men texten är väldigt bra. Däremot står vi kvar med det förslag som styrelsen har lagt, så det här blir ett tillägg till texten.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Kaija Nyström*, PRO Uppsala län: Jag yrkar att kongressen bifaller att tillämpliga delar i motionen och styrelsens yttrande införs i egen rubrik *Digitala samhället* under *Konsumentmakt*. Komplettering till yrkandet av Lars Skoglund:
 ”Enligt regeringen ska digitala kanaler vara förstahandsvalet i den offentliga sektorns kontakter med privatpersoner och företag. Ett syfte med digitaliseringen av den offentliga förvaltningen är att den ska leda till en enklare vardag för medborgare, en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.
 Digitaliseringen har många fördelar men innebär också risker, till exempel att människor som inte använder myndigheters digitala tjänster får sämre service. När offentliga sektorn satsar på digitalisering av sina tjänster uppstår en risk för bristande likvärdighet, eftersom inte alla medborgare kan, eller vill, ta del av samhällstjänster via digitala kanaler.
 PRO ska bevaka att offentliga sektorn arbetar på ett bra sätt för att alla ska få en god service. Vid införande av digitala kanaler ska PRO driva frågan om att samtliga offentliga förvaltningar erbjuder utbildning till dem som förväntas använda de digitala verktygen. Offentliga förvaltningar ska också avsätta medel (genom egna utbildningar eller bidrag till studieförbund) för att minska det digitala utanförskapet.”
- *Inger Persson*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag gällande motionen. Texten skickas till redaktionsutskottet.

Beslut

Kongressen beslöt:

att hänskjuta Kaija Nyströms förslag till redaktionsutskottet.

Dagordningens punkt 14.31.4

Motion 118

Motion 118: Konsumentpolitik inte bara priset

PRO-distriktet Uppsala

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 118:1

att anse motion 118:2 besvarad.

Debatt

Gustav Holmlund, PRO Uppsala län: PRO har haft de här prisundersökningarna nu i 30 år, och från början var det väldigt uppmärksammat och gav god publicitet men nu har det gått 30 år och tiderna förändras. Dels har det blivit väldigt lätt att manipulera undersökningarna för handlarna vet när PRO är på gång att göra de här undersökningarna. Men dessutom har det hänt att vi har fått nya butikstyper eller format, som det heter. Vi har vanliga butiker, stormarknader, supermarkets, närbutiker med lågpris av olika slag och andra typer av butiker.

Dessutom har det skett en stor explosion på varusidan. Vi har allt fler egna märkesvaror som kedjorna har, alltså varje kedja har sina märken, och det finns minst tre prisnivåer i varje – och de här går inte att jämföra. Dessutom har vi eko och närproducerat, och de har ju inte en chans i prisundersökningarna.

Om vi sätter för mycket fokus på priset så kommer kvaliteten att sjunka på alla varor, och därför måste vi ha en balans i det här. Jag vet att kongressen inte kan besluta att vi ska sluta med prisundersökningar, utan se det här mer som ett medskick till styrelsen från min sida.

Däremot är handlingsprogrammet en fråga för kongressen och jag tycker att man kan utveckla handlingsprogrammet, som jag har skrivit i motionen. Det är därför jag yrkar bifall till första attsatsen i motionen, alltså mer fokus på tillgänglighet, hållbarhet och så vidare.

Jag yrkar bifall till första attsatsen i motionen.

Inger Persson, styrelsens föredragande: Det Gustav Holmlund nyss pratade om kan jag förstå. Vi har ju sagt nej, men han vill ha in en text i handlingsprogrammet och det vore faktiskt riktigt bra. Men det finns inget förslag, så jag skulle i så fall vilja ha in en text snabbt som vi kan titta på. Det är bra om det finns en tydlighet i handlingsprogrammet, så jag skulle föreslå att vi i så fall, om det finns en text som kommer in snart, lägger den till redaktionsutskottet.

I övrigt yrkar jag bifall till styrelsens förslag.

Tjänstgörande ordförande: Sekretariatet säger att det här måhända skulle behandlas på dagordningspunkt 14.31.7. Men vi kan väl göra så med anledning av styrelsens föredragande att vi ajournerar den här punkten och så får styrelsen hantera det tillsammans med motionären.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Gustav Holmlund*, PRO Uppsala län: Bifall till attsats ett.
- *Inger Persson*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag. Ett textförslag skickas till redaktionsutskottet.

Beslut

Kongressen beslöt:

att hänskjuta punkt 14.31.4 till redaktionsutskottet.

Dagordningens punkt 14.31.5

Motion 119

Motion 119: Konsumentens rättigheter

PRO-distriktet Östergötland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 119 besvarad.

Debatt

Viveka Morelius PRO Dalarna: Jag tänker inte orda speciellt mycket om det här mer än att jag yrkar bifall till motionen. Ni kan ju se själva i motionen att den ska bifallas.

Märta Nordfjäll-Davidsson, PRO Östergötland: Jag ska prata lite om konsumentens rättigheter och vi yrkar bifall till den här motionen. Den kommunala konsumentvägledningen är ju på väg att försvinna. I dag erbjuder endast 179 av landets 290 kommuner vägledning, enligt Konsumentverket 2021. Det motsvarar ungefär 62 procent av kommunerna i landet. Även kommuner som erbjuder vägledning har nedbantat den kraftigt.

Efter det att Konsumentverkets upplysningstjänst *Hallå konsument* startade har konsumentvägledningen minskat i kommunerna. PRO har uppmärksammat detta och har

tillsammans med Råd & Rön gett möjlighet till medlemmar att få hjälp i vissa konsumentfrågor. Det kan självklart vara bra, men ska vi få kommunerna att ta sitt ansvar är det fel att PRO tar över kommunernas ansvar.

Våra medlemmar ska inte betala för denna tjänst. Det är en ekonomisk fråga. PRO ska absolut inte ta över konsumentfrågor. Jag tycker att motionen ska bifallas.

Anders Lind, PRO Östergötland: Bifall till motionen. Jag vill instämma i Märtas kloka synpunkter. Det är mer och mer så att ansvaret för olika offentliga uppgifter flyttas över från stat, region och kommun till oss intresseorganisationer. Det här är bara ett exempel på det.

Vi måste med bestämdhet avvisa den här typen av initiativ från staten. Bifall till motionen.

Inger Persson, styrelsens föredragande: Det är ju så att kommunerna absolut har ansvaret när det gäller konsumentrådgivning och konsumentvägledare – borde ha det. Men det funkar inte. För 25 år sedan började det gå nedför med siffrorna, och i dag är det 179 av 290 kommuner som har konsumentvägledning. Av de kommunerna är det många som har slagit ihop sig med andra kommuner, så kvaliteten på konsumentvägledningen blir sämre och sämre.

Det här medför också att det har hänt väldigt mycket runt om i hela landet. Vissa har till och med privatiserat konsumentvägledning, så konsumenter får köpa hjälp. Det här är helt omöjligt att gå med på för framtiden och jag håller verkligen med om att det är kommunerna som har ansvaret.

Det är ju inte så att PRO gör något avsteg, utan det här är ett alternativ för att kunna lösa problemen för PRO:s medlemmar. Det här är också ett projekt, kan vi väl säga, som pågår, mellan Råd & Rön, Sveriges Konsumenter och PRO, utan kostnad för PRO.

Vi kommer att fortsätta att försöka påverka kommunerna, för det är banne mig deras ansvar; det håller jag helt med om. Men som läget är nu så tycker jag att det är en stor fördel att PRO har den möjligheten att få hjälp via Råd & Rön och Sveriges Konsumenter. Jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Viveka Morelius* PRO Dalarna: Bifall till motionen.
- *Märta Nordfjäll-Davidsson*, PRO Östergötland: Bifall till motionen.
- *Anders Lind*, PRO Östergötland: Bifall till motionen.
- *Inger Persson*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 119 besvarad, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.31.6

Motion 120

Motion 120: Utveckla och granska serviceresurser

PRO Hermansby, PRO-distriktet Bohuslän

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 120 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 120 besvarad, i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.31.7

Konsumentmakt – Handlingsprogram**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Konsumentmakt.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt Konsumentmakt.

Dagordningens punkt 14.32

Integration

Dagordningens punkt 14.32.1

Integration – Handlingsprogram**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt Integration.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt Integration.

Dagordningens punkt 14.33

PRO och miljön

Dagordningens punkt 14.33.1

Motion 121**Motion 121: Om PRO och miljön**

PRO Viksjö Stockholm, PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 121:1–3

att anse motion 121:4 besvarad.

Debatt

Lars Skoglund, PRO Göteborg: Jag har valt att föreslå bifall till motionen. Det är en angelägen motion och jag har även föreslagit förändringar i handlingsprogrammet. Egentligen är man ju med på det här att vi behöver jobba med det här men man vill se tiden an, och när det gäller klimat- och miljöarbetet har vi inte riktigt sett tiden an.

Vi har lyssnat på FN-rapporter, vi hör det hela tiden att vi behöver speeda på förändringsarbetet om vi ska klara hem Parisavtal etc. Då är det detta med resurser, och jag har funderat på det här. De resurser vi har i PRO är inte bara PRO Riks utan jag menar att resursen i PRO är PRO. Det finns engagerade medlemmar ute i distrikten, så något slags tilläggsförslag blir här att utnyttja distrikten och ge dem möjlighet att verka för att ta fram handlingsplaner. Det blir alltså ett bifall till motionen med tilläggsyrkande om att använda distrikten.

Anders Lind, PRO Östergötland: Jag instämmer i Lars synpunkter. Det här är en ödesfråga. Vi kan prata om pensioner och en massa viktiga frågor som vi driver. Men klarar vi inte miljön är hela mänskligheten väldigt illa ute. Har ni läst tidningen i dag, om hur det ser ut i Frankrike och Spanien? Det är extremhetta väldigt tidigt på året. Skogsbränder. Inte minst äldre dör på grund av hettan. Det här är ödesfrågan för vår framtid.

Jag tror det var Robert Mörk från Örebro som lyfte frågan om att få in det här i ingressen, just om miljön. Det är absolut avgörande. Klarar vi inte den här frågan klarar vi inte de andra frågorna heller. Det här handlar om väldigt stora investeringar i samhället. Vi måste lägga om hela infrastrukturen. Vi måste ställa om hela vår tillverkningsindustri och elektrifiera den.

Här måste PRO ligga i framkant. Om vi ska vara relevanta för de nya grupperna pensionärer måste vi ligga i framkant i miljöfrågorna. Gör vi inte det så har vi inte någon relevans som organisation. Därför tycker jag, som den här motionen säger i en attsats, att vi behöver ta fram ett konkret handlingsprogram för hur vi ska kunna bidra som organisation till att göra något åt de stora klimatutmaningar vi står inför.

Robert Mörk, PRO Örebro län: Eftersom jag har varit uppe i den här frågan tidigare vill jag understryka vikten av det som har sagts om den här motionen innan. Vi är inga stenstoder, vi kan förändra vårt sätt att leva, vi kan förändra vårt beteende och vi kan bli förebilder för många andra och visa att vi tar hur det ser ut runt omkring oss på allvar när det gäller klimathotet. Jag yrkar bifall till motionen.

Inger Persson, styrelsens föredragande: Det här är ödesfrågor, absolut. Det är jätteviktiga frågor – både närmiljön och den globala miljön. Det är otroligt viktigt. Men det är så här att vi måste prioritera frågor för att kunna jobba riktigt i de frågor som är viktiga för PRO-organisationen, helt enkelt, och som vi alla vet så styr ekonomin väldigt mycket.

Dock tycker vi att samarbete med andra organisationer i den här frågan är mycket viktigt – att vi går hand i hand med organisationer som jobbar i den globala miljön på ett annat sätt än vi orkar göra. Därför yrkar jag fortfarande på styrelsens förslag.

Gunilla Eriksson, PRO Västerbottens län: Det viktigaste vi står inför i dag är faktiskt att hela jorden håller på att gå åt Ja, jag vill inte säga ordet. Vi har ett stort ansvar inför nästa generation. Ni har säkert barnbarn. Jag får ett till barnbarn i augusti, och jag tänker: Vad måste den stackars lilla tjejen kämpa mot?

Vi har inte mat i det här landet så att vi klarar oss. Vet ni det? Vi har inte jordbrukare som kommer att fortsätta bruka jorden och har vi inte mat – vad spelar det då för roll att vi ska ha ett bra försvar, samtidigt som folk dör i matbrist. Vi måste kämpa för miljön.

Jag tycker att vi som tillhör den äldre generationen, som har kunskap, ska ta fram ett program. Jag stödjer den här motionen, givetvis, och vi i vår förening har jobbat mycket med matsidan i klimatkrisen. Man kan vrida på problemet, man kan hjälpa varandra. Jag är helt säker på att det finns enorma krafter ute i vårt land, där vi tillsammans skulle kunna göra något väldigt bra och trycka på politikerna – precis som att vi vill höja pensionen. Vi har inget val – bifall till motionen.

Christer Ahlén, PRO Norra Älvsborg: Helt plötsligt känner jag mig på min egen hemmaplan, eller min andra hemmaplan. Om PRO är den primära så är jag också miljöaktivist. Så sent som i torsdags, dagen innan vi åkte upp till kongressen, kunde jag vara med i miljönämnden i Västra Götalandsregionen och fatta ett av många viktiga beslut: Vi ska ställa krav på näringslivet att ställa om.

Det pågår väldigt mycket. Några exempel: Rexcell i Skåpafors i Bengtfors kommun, som tillverkar våra servetter, ställer om och ska ha fossilfri produktion från och med nästa år. Lilla Edets pappersbruk tillverkar hushålls- och toalettpapper. De ställer om sin produktion. Borealis i Stenungsund inom kemiindustrin ligger i startgroparna för att anpassa sin produktion till Parisavtalet från och med i höst. Det finns många exempel på omställning som pågår.

Kommunerna i Västra Götalands har förbundit sig att skriva under klimatlöften. De kommer att sänka utsläppen av koldioxid i kommunerna med ett par hundra tusen ton. Regionen har förbundit sig att till 2030 ställa om och få ner utsläppen av koldioxid med 80 procent jämfört med 1990. Det handlar i konkreta termer om 7–8 miljoner ton koldioxid som ska bort från den del av landet som förutom Norrbotten har de högsta utsläppen av koldioxid.

Ett enormt klimat- och miljöarbete pågår men vi uppnår inte miljömålen. Där tror jag att PRO kan spela en roll i framtiden. Låt styrelsen ta till sig av diskussionen och synpunkterna, skaffa sig koll på läget och dra några förnuftiga slutsatser utav de här intentionerna. Vi ska inte binda upp allt för mycket i programarbete.

Lars Skoglund, PRO Göteborg: Jag lade ett förslag, det var lite det Gunilla hängde på, om att resursen i PRO är PRO och inte bara PRO Riks. Det finns många engagerade medlemmar här, och vi ska utnyttja dem för att dra i gång det här handlingsplansarbetet. Gör inte vi det kommer någon annan att ge oss agendan. Vi måste vara med och skapa agendan själva.

Det har pratats om yngre pensionärer: Vi har erfarenhet från Göteborg där vi har jobbat med de här frågorna i ett antal år. Det ger nya medlemmar. Vi syns. Vi har varit med och påverkat Göteborgs Stads *Klimatkontrakt 2030*. Vi blir sedda och vi måste bli sedda. Vi ska inte låta någon annan göra agendan. Vi har en egen agenda så jag yrkar bifall och upprepar mitt yrkande om att distriktsresurserna ska användas.

Inger Persson, styrelsens föredragande: Det kom ett bra tillägg från Lars Skoglund, som vi gärna vill lyfta in – att ge distrikten som har möjlighet i uppdrag att ta fram handlingsplan för hållbarhet och klimat. Det tycker jag är jättebra; det behöver inte vara Riks hela tiden, utan vi kan göra det ute i landet, lokalt.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Lars Skoglund, PRO Göteborg:* Bifall till andra attsatsen. Tillägg: ”Att ge distrikten (de som har lust och möjlighet) i uppdrag att ta fram handlingsplan för hållbarhet och klimat.”
- *Anders Lind, PRO Östergötland:* Bifall till andra attsatsen.
- *Robert Mörk, PRO Örebro län:* Bifall till motionen.
- *Gunilla Eriksson, PRO Västerbottens län:* Bifall till motionen.
- *Inger Persson, styrelsens föredragande:* Bifall till styrelsens förslag. Bifall till Lars Skoglunds tillägg.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* avslå motion 121:1, i enlighet med styrelsens förslag
- att* bifalla motion 121:2, i enlighet med Lars Skoglunds med fleras förslag
- att* avslå motion 121:3, i enlighet med styrelsens förslag
- att* anse motion 121:4 besvarad, i enlighet med styrelsens förslag
- att* bifalla Lars Skoglunds tilläggsförslag.

Dagordningens punkt 14.33.2

Motion 122**Motion 122: Våga vara mycket kaxigare för klimatet**

PRO Bunkeflostrand, PRO-distriktet Skåne

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att* bifalla motion 122:3
- att* avslå motion 122:2
- att* anse motion 122:1 och 4 besvarade.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* bifalla motion 122:3 i enlighet med styrelsens förslag
- att* avslå motion 122:2 i enlighet med styrelsens förslag
- att* anse motion 122:1 och 4 besvarade i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.33.3

PRO och miljön – Handlingsprogram**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att* fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt PRO och miljön.

Debatt

Lars Skoglund, PRO Göteborg: Jag tycker egentligen den text som finns här om klimat och så är granska ok men den är något passiv. Det är mer en beskrivande text om hur man ser på detta och jag tycker att vi ska få in en enda ytterligare mening om att PRO *aktivt* arbetar i organisation och verksamhet med att uppnå målet om fossilfrihet.

Det bör stå så i vårt handlingsprogram. Det bör vara mer aktivt än beskrivande, så det är ordet ”aktivt” som är nyckelordet här. Det är ett förtydligande som egentligen hänger på det vi pratade om alldeles nyss.

Inger Persson, styrelsens föredragande: Bifall till tilläggsförslaget.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Lars Skoglund*, PRO Göteborg: Tillägg om att PRO aktivt i organisationen och verksamhet deltar i omställningsarbetet till en fossilfri framtid.
- *Inger Persson*, styrelsens föredragande. Bifall till Lars Skoglunds tilläggsförslag. Bifall till styrelsens förslag att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt PRO och miljön.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla Lars Skoglunds tilläggsförslag

att i övrigt fastställa handlingsprogrammets avsnitt PRO och miljön.

Dagordningens punkt 14.34

PRO tar plats i världen

Dagordningens punkt 14.34.1

Motion 123**Motion 123: Internationell samverkan och PRO i återuppbyggnadsarbetet i spåren av covid-19-pandemin**

PRO Global, PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 123.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 123 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.34.2

PRO tar plats i världen – Handlingsprogram**Styrelsens förslag**

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag gällande handlingsprogrammets avsnitt PRO tar plats i världen.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammets avsnitt PRO tar plats i världen.

Dagordningens punkt 14.35

Övriga motioner om PRO:s handlingsprogram 2022

Dagordningens punkt 14.35.1

Motion 124

Motion 124: Rätten till dödshjälp i livets slutskede

PRO Södertälje samorganisation, PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 124.

Debatt

Gert-Ove Andreasson, PRO Södermanland: Motion 124 har två uppsatser, och jag yrkar bifall till andra uppsatsen. Styrelsen har avslagit motionen i sin helhet, och jag tycker att det är lite olyckligt. Styrelsen argumenterar utifrån första uppsatsen, det här om att motionären föreslår att man ska ha rätt att avsluta sitt liv på ett värdigt sätt. Men den andra uppsatsen föreslår att det ska göras en utredning om frivillig dödshjälp.

När man läser handlingsprogrammet, rad 612–613, så står det att det ska vara allas rätt att i livets slutskede få stöd och hjälp utifrån de behov och önskemål varje enskild har. Då tycker jag att det är märkligt att man inte kan tillstyrka andra uppsatsen, nämligen att det görs en utredning.

Det här är komplicerade frågor, där man ska väga etiska, medicinska och moraliska värden mot varandra. Därför tycker jag att det vore bra om vi kunde få en utredning. I dag finns det möjlighet att få dödshjälp, men inte i Sverige. Jag står inte här och förordar dödshjälp men det är också en jämlikhetsfråga; de som har pengar i Sverige kan köpa sig den tjänsten till exempel i Schweiz. Därför tycker jag att det vore bra att PRO drev frågan om att göra en utredning, så att vi har något att ta ställning till.

Elsa Jönsson, PRO Kronoberg: Jag yrkar bifall till uppsats 2 i motion 124. "Memento mori" – kom ihåg att du är dödlig. Evt liv finns inte på jorden – kanske någon annanstans. Vi vet att vi ska dö, men vi tar inte till oss det. Det vi inte vet är hur och när.

Det är viktigt att belysa frågan om hur i en utredning. Vi kan dö knall och fall, och det är en nåd vi kan bedja om. Men det finns de som lider. Jag besökte en väninna på Helsingborgs sjukhus. Hon sade till mig: "Det är inget liv. Jag vill sluta, men det går inte."

Vad får då motionen för svar av styrelsen? Jo, PRO ska göra livet meningsfullt och stimulerande, tala om palliativ vård, diskutera människors dödsprocess. Förlåt – vad är det för svar? Vi är en förening av äldre människor och någonstans vet vi att det här kommer.

En utredning, en statlig sådan, är att föredra. Tänk en tanke – genom utredningar och beslut i Sveriges riksdag kan en kvinna avsluta sitt havandeskap. Samma kvinna kan ligga helt vegetativ men hon har inte rätt till sitt liv.

Agneta Enbom Holz, PRO Stockholms län: Jag yrkar, liksom föregående talare, att man ska bifalla uppsats 2 om utredning. Att vi står här i dag och ska behandla den här frågan beror ju på att det är så att den medicinska utvecklingen och nya behandlingsmetoder har gjort att livet har förändrats. Vi kan inte bara bota sjukdomar som vi inte kunde förut; vi kan också förlänga livet. De obotliga sjukdomarna kan vi leva med mycket längre tid.

Men i livets slutskede är det många som, precis som föregående har sagt, har det väldigt svårt – både med smärta och med ångest, att veta hur det ska gå, att veta att vi kommer att dö men att vi inte kan påverka det.

Det är väldigt viktigt att PRO känner att det här faktiskt är en fråga för oss. Det är ingen lätt fråga för oss, och vi ska inte ta ställning för eller emot dödshjälp. Vi vill, med andra

attsatsen, att vi ska ta ställning till att vi faktiskt verkar aktivt för en utredning. Det finns mycket fakta; det har vi pratat om tidigare. Det finns flera länder som redan har erfarenhet och det finns forskning. Vi ska ta till oss kunskap och se till att vi är aktiva i den här frågan för att underlätta när den palliativa vården inte hjälper.

Margareta Jansson, styrelsens föredragande: Jag vill börja med att säga att styrelsen avslår motionen. Däremot vet jag att det är många organisationer som jobbar med den här frågan, och det är i allra högsta grad aktuellt att vi deltar när andra driver frågan.

Jag är inte säker på att vi i PRO ännu är beredda att driva frågan offentligt. Däremot har vi deltagit i den dialog som har varit med hjälp av att vi har tagit fram kortleken *DöBra*, som vi kan använda i studiecirkelform eller i kafferummet i PRO-sammanhang för att känna oss bekväma med att prata om döden. För många är det tabu att prata om döden, och därför behöver vi prata om den och känna oss bekväma med att vi ska dö. Det är inte alla som är.

Sedan skulle jag vilja beskriva min svärfar, 97 år, som dog ganska ensam. Han hade mist alla närstående, han miste hörseln, han miste synen, och han kände att kroppen var på väg att tvina. Han sade: ”Här ska jag välja allt i livet – från elkontrakt till annat – men jag får inte välja när jag vill dö.” Med det kände jag, personligen vill jag understryka, att dödshjälp är en fråga som vi behöver återkomma till.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Gert-Ove Andreasson*, PRO Södermanland: Att kongressen beslutar att PRO aktivt driver frågan om en utredning om rätten till frivillig dödshjälp.
- *Elsa Jönsson*, PRO Kronoberg: Att kongressen beslutar att PRO aktivt driver frågan om en utredning om rätten till frivillig dödshjälp.
- *Agneta Enbom Holz*, PRO Stockholms län: Yrkar bifall till attsats 2: Att PRO aktivt driver frågan om en utredning om rätten till frivillig dödshjälp.
- *Margareta Jansson*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens utlåtande.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 124:1 i enlighet med styrelsens förslag

att med röstsiffrorna 161–75 bifalla motion 124:2, i enlighet förslag från Gert-Ove Andreasson med flera.

Dagordningens punkt 14.35.2

Motion 125

Motion 125: Ökad trygghet och säkerhet i arbetslivet

PRO Hermansby, PRO-distriktet Bohuslän

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 125.

Debatt

Gert-Ove Andreasson, PRO Södermanland: Det går bra nu, så jag fortsätter väl på den vägen! I motion 125 har motionären tagit upp att det sker alldeles för många arbetsplatsolyckor, och där delar jag motionärens uppfattning. Styrelsen har också bifallit motionen och säger att man aktivt ska påverka ansvariga statsråd och riksdagens partier i den här frågan. Det är naturligtvis lovvärt, och det tycker jag att PRO ska göra.

Men man måste komma ihåg: Av de yrkesarbetande, runt fem miljoner i det här landet, rör det sig om ungefär 50 per år. Vi har ungefär hälften så många pensionärer i landet och av dem dör 1 000 per år. Det betyder att en 65-plussare som går och snubblar på matkanten hemma och slår sig – det är 40 gånger så många rent statistiskt som dör.

Jag vet inte om ni känner till det, men när en gammal människa ramlar och bryter sig så är den genomsnittliga överlevnadstiden efter att man hamnat på sjukhus sex månader, och det är inte benbrottet som tar livet av oss utan det är att vi får lunginflammation, vi läker dåligt, vi blir liggande helt enkelt.

Då tycker jag att det är synd när det står i handlingsprogrammet, rad 518, att det ska vara nollvision mot fallolyckor, och jag har flera gånger hört förbundsstyrelsen svara på motioner att vi inte kan prioritera det här. Men om inte vi företräder våra medlemmar och påverkar politiker och riksdag – vem ska då göra det? Jag yrkar bifall på motion 125 med mitt tilläggsyrkande.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Vi har inga problem med det tillägget, så vi ställer oss bakom det. Det är något som PRO har arbetat för länge.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Gert-Ove Andreasson*, PRO Södermanland: Att kongressen beslutar att bifalla motion 125, samt följande tillägg: ”att särskilt påtala och uppmärksamma äldres fallolyckor”.
- *Jan Andersson*, styrelsens föredragande: Bifall till tilläggsyrkandet.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 125 i enlighet med styrelsens förslag

att bifalla tilläggsyrkandet från Gert-Ove Andreasson.

Dagordningens punkt 14.35.3

Motion 126

Motion 126: Utplåna narkotikabruket

PRO Hermansby, PRO-distriktet Bohuslän

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 126.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 126 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.35.4

Motion 127

Motion 127: Stöd till pensionärsorganisationerna

PRO Billingsfors, PRO-distriktet Norra Älvsborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 127.

Debatt

Christer Ahlén, PRO Norra Älvsborg: Bästa avgående styrelse, ni får en eloge. På vädjan av motionärerna och PRO-föreningarna i Billingsfors i Dalsland och Vänersborg vill jag framföra deras tack över utlåtandet över motionerna 127 och 128.

Motion 128 har framför allt ett symboliskt värde men den visar ändå på vad det handlar om – det är felräkningspengar, om ens det, i kommunerna. Det visar den kartläggning som PRO-distrikten i Bohuslän och Norra Älvsborg har genomfört baserat på uppgifter från kommunerna för några år sedan. Motiven för samhällsstödet är tydliga. De är kristallklara, och de bygger på insikten i devisen att PRO gör Sverige friskare, klokare och roligare. Men bifallet till motion 127 får inte stanna vid ett beslut utan det förpliktigar till åtgärder.

Jag säger detta för att i rapporten om uppföljning av kongressbesluten från 2018, punkt 16.1 på dagordningen, framgår två saker som har bäring på det här: 2020 ökade det statliga stödet till PRO från 8 till 13 miljoner kronor. Det andra beslutet har bäring på den första attsatsen i motion 127. Det fick bara gult, det förra beslutet fick grönt ljus. Jag hoppas att vi vid nästa kongress ska kunna se grönt ljus för uppföljningen av den här attsats som kommer att bifallas i motion 127.

Ove Göransson, PRO Bohuslän: Christer och jag har haft detta som käpphäst. Tyvärr är det ju så att statsmakten vid något tillfälle, 2014 är sista gången som det gjordes, gjort en undersökning om det här. Det här som vi utför inom PRO, och äldreorganisationerna över huvud taget, kallas ideellt arbete. Har det något värde, det som vi sysslar med? Det måste man fråga sig. Då finns det från 2014 en undersökning av Sköndal-Bräcke Högskola tillsammans med Statistiska centralbyrån. Sedan har det inte hänt något, men de siffrorna får ligga till grund och det är egentligen bara att indexuppräknas dem så förstår vi att värdet har ökat.

Det totala värdet av det här arbetet var alltså 131 miljarder. Där är då idrottsrörelser och andra inblandade, men det är också delat så vi kan se att det ideella arbete som utfördes av människor över 65 år var 16 miljarder kronor 2014, och det lär inte ha blivit mindre nu.

Jag hoppas på bifall till de här motionerna om ersättningen till våra föreningar, för det är värt pengar för staten och då måste de också kunna skjuta till – både stat, region och kommun.

Jan Andersson, styrelsens föredragande: Jag vill bara å den gamla styrelsens vägnar tacka för berömmet som vi fick av personerna som varit uppe. Vi har ju ingen annan uppfattning. Kicka och jag har lyft den här frågan i regeringens pensionärskommitté gång efter gång, även tillsammans med de andra pensionärsorganisationerna.

Stödet till pensionärsorganisationerna centralt är oförsvarligt lågt. Förra året höjdes det betydligt till 13 miljoner eftersom det var pandemi men det har man tagit tillbaka igen. Vi har påpekat att den nivån var absolut nödvändig. Vi lyfter nu frågan över till den nya styrelsen. Vi måste ligga på i de här frågorna. Det är precis som motionärerna säger, att det arbete som görs ideellt av PRO och andra pensionärsorganisationer – av den ideella sektorn och folkrörelserna

– det är livsviktigt för Sverige och det rör sig om så lite pengar i statsbudgeten, så det syns inte ens. Vi fortsätter det här – tack för berömmet!

Följande förslag fanns att behandla:

- *Ove Göransson*, PRO Bohuslän: Bifall till motionen.
- Styrelsens förslag att bifalla motion 127.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 127 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.35.5

Motion 128

Motion 128: Satsa 10 kr mer per pensionär till pensionärsorganisationerna.

PRO Vänersborg, PRO-distriktet Norra Älvsborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 128 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 128 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 14.35.6

Motion 129

Motion 129: Bilskatt

PRO-distriktet Örebro län

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 129.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 129 i enlighet med styrelsens förslag.

Tjänstgörande ordförande: Snabbprotokollet för lördag finns nu i Easymeet. Eventuella synpunkter lämnas till huvudsekreterarna senast 13.00.

Tjänstgörande ordförande: *Inger Ros*

Dagordningens punkt 12

Medlemskap, medlemsavgift samt behandling av motioner 1–11

Dagordningens punkt 12.1

Medlemsavgift och administrationsbidrag

Dagordningens punkt 12.1.1

Medlemsavgift och administrationsbidrag

Följande förslag förelåg

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att höja medlemsavgiften från och med den 1 januari 2023 från 190 kronor till 200 kronor

att administrationsbidraget utgår med 120 000 kronor per distrikt och år.

Debatt

Roland Yngwe, PRO Östergötland: PRO Östergötland yrkar avslag på motion om minskad administration och jag är glad att det ändrades från att det stod utfasning till att det har tagits bort. Men det kanske inte är utan utfasning, för det står bara att det ska utgå per år, men det kanske är i år och nästa år och aldrig mer. Sedan kanske det kommer förslag på nya.

Distrikten är beroende av varje krona man får. Vi är styrelsens förlängda arm ut. Vi gör alla de grejer som vi får i uppgift att göra – samla in, skicka ut, allt möjligt.

Jag tycker att det är lite provocerande av styrelsen att tycka att vi ska få mindre pengar medan de ska få mer. Samtidigt har PRO 35 miljoner i lager och disponibelt kapital, och kommer att få in 150 miljoner ungefär. Alla bidrag som distrikten får ut är 3,5 miljoner, och ska vi titta bara på vad den här neddragningen är så är det felräkningspengar i budgeten.

Då undrar man: Kom det här plötsligt? Är det så att Gysinge har något med det här att göra? Ni sålde Gysinge. Fick vi pengar då borde det vara gott om pengar. Och fick vi inte det, så är det tragiskt. Då kan man fundera: Christina har lovat att vi skulle få reda på hur det var i kronor och ören men vi får inte reda på det utan hon säger bara att man är glad för att man inte har mer avgifter för det huset.

Styrelsen säger att vi har mycket pengar själva, och det har vi. Men de är våra pengar som vi ska ha för verksamhet. Styrelsen får ta ansvar för sin budget och vi i distrikten får ta hand om våra.

Sam Wenngren, styrelsens föredragande: Den här frågan är, som jag ser det, en av de viktigare frågorna på en kongress – att ta ställning till administrationsbidrag och medlemsavgift till PRO Riks. Det är en fråga som styrelsen har ägnat en stor del av tid åt att behandla. Det handlar om framtiden. Vi måste alltså se om vårt hus ekonomiskt. Vi måste se om huset i alla organisationsled. I föreningarna bestämmer vi våra avgifter på höstmötet än så länge och i distrikten likadant, och för Riks är det kongressen. Vi ska alltså här och nu sörja för ett hållbart arbete framgent. Vi ska ta ställning till avgifterna och till administrationsbidraget.

För att få en budget i balans måste vi minska utgifterna och öka intäkterna. Minska utgifterna kan man göra. Där har kansliet gjort ett väldigt bra arbete med att banta och skära ner. Men mina vänner, jag tror att där har vi nått vägs ände. Det finns ytterligare möjligheter att minska utgifterna genom att skära ner något på administrationsbidraget. Jag stannar där så länge och begär ordet på nytt.

Robert Mörk, PRO Örebro län: Ifrån Örebro län yrkar vi avslag på att höja medlemsavgiften med 10 kronor. Vi tycker att man ska kompensera Riks genom att minska administrations-

bidraget och tillsätta en arbetsgrupp som till nästa kongress tar fram en rättvisare fördelningsmodell för avgiften mellan PRO:s olika organisationsnivåer och att förstärka PRO:s interna organisation med egen kompetens inom ekonomistyrning. Det är våra yrkanden.

När jag möter medlemmar i Örebro län och vi diskuterar medlemsavgiften på våra höstmöten är den ständigt återkommande frågan: Varför får vi behålla så lite lokalt och varför går så mycket till Riks?

Sedan har vi ett transfereringssystem. Det är våra medlemmar som betalar vårt administrationsbidrag. De skickar vi till Riks och sedan delar Riks tillbaka det till distriktet. Det är enklare åtminstone för oss från Örebro att förklara att 13,50 för vår del läggs på distriktsavgiften i stället för att det ska en sväng upp till Riks och sedan tillbaka. Jag tror alltså att vi har ett bekymmer att försvara det här systemet.

Ju närmare medlemmen vi lägger medlemsavgiften, desto lättare är det att argumentera för den. Två tredjedelar av avgiften går till riksorganisationen, en tredjedel stannar på förenings- och distriktsnivå. Riks ska ha pengar för att vi är många medlemmar, precis som distriktet ska ha det. Föreningen har sina medlemmar och sin medlemsavgift, och sedan får man jobba och slita med lotterier och massor av grejer för att få ihop verksamheten. Det är den som gemene man, alltså våra medlemmar, möter i sin vardag. Vi är lyckliga och får åka på kongress, men för den enskilda medlemmen är det lokala medlemsmötet det viktiga.

Jag vill, även om jag inte har särskilt hopp till de här yrkandena, åtminstone se över avgiftssystemorganisationen eller det system vi har. Vi har ett transfereringssystem som är onödigt.

Anne-Louise Aspanius, PRO Östergötland: Vi vet allihop att det inte är länge sedan vi fick en kallelse till ett extra dialogmöte, och när vi fick den och förstod vad det handlade om – det var det här med medlemsavgiftshöjning och administrationsbidraget – blev vi väldigt betänksamma. Vi satte oss ner och kollade igenom hur vi kunde få fram något vettigt av ekonomin, vilket vi inte fick. Vi kunde inte se hur ekonomin såg ut egentligen på riksorganisationen.

Vi i Östergötland begärde då att få ett ekonomiskt underlag, så till vida att det var detaljerat. Fick vi inte det, sade vi, kan inte vi ta ställning till det här, till en så viktig fråga. Då blev det så att vi sade att då ställer vi inte upp på något dialogmöte, och följden blev att jag fick ett telefonsamtal från Christina Tallberg och fick svaret att vi i Östergötland inte kunde vara något undantag när det gäller att man skulle skicka ut en detaljerad budget till oss.

Men då tänkte vi: Varför kunde man inte göra det till alla distrikt? Så svårt kunde det väl inte vara. Vi hade ju även sålt Gysinge och fått lite pengar för det, förhoppningsvis. Vi ville gärna ha en redovisning på det.

Vi ska veta att vi faktiskt har konkurrenter. Därför yrkar jag och distriktet i Östergötland med bestämdhet avslag på styrelsens förslag i sin helhet.

Skol Birgitta Olsson, PRO Dalarna: Vårt yrkande är att vi ska erbjuda möjlighet till månadsvis betalning av medlemsavgiften. Det har bäring på att få fler medlemmar och att kunna behålla fler av dem vi har, särskilt när det nu förmodligen blir en höjning av medlemsavgiften.

I alla sammanhang pratar vi om att PRO arbetar för alla pensionärer, och särskilt dem som har det sämst ställt. Det finns pensionärer som, när vi frågar dem om de kan tänka sig att bli medlemmar hos oss, säger att de inte har råd. Det finns möjlighet att klara av det här. Jag har fått en lång beskrivning från Bankgirocentralen. Vi har redan automatiskt bankgiro för betalning en gång om året. Men det är lika enkelt att lägga in en tolfedel som rullar på hela tiden, och då är jag säker på att vi kan få fler som kan vara med. Egentligen stänger vi ute dem från vår fina gemenskap, när de inte har möjlighet att betala allt på en gång.

Går inte det här yrkandet igenom att det finns möjlighet att betala månadsvis yrkar vi att det tillsätts en arbetsgrupp som arbetar med den här frågan till nästa kongress.

Anitha Olofsson, PRO Jämtlands län: PRO-distriktet i Jämtlands län har haft en träff före kongressen tillsammans med Ångermanland, och vi har naturligtvis dryftat de här frågorna. Det är ganska svårt att motivera våra medlemmar i ett glesbygdslän att betala ytterligare till PRO Riks, för de prioriterar hellre en höjning i den egna föreningen. Man känner inte att man får ut så speciellt mycket för den här höjningen till Riks.

Ni kanske tänker: ”Varför det? Det är ju medlemsförmåner och så.” Men saken är den att vi bor långt från där medlemsresorna utgår, de här båtresorna som är på förmånskorten – det kostar en halv förmögenhet att ta sig i väg för att kunna ansluta till dessa och annat.

Sedan vill jag skicka med ett budskap: PRO Riks behöver föreningarna och sina medlemmar. Därför ställer sig PRO Jämtland bakom det tidigare yrkandet från Örebro om att avslå styrelsens förslag till höjning. Vi avslår också styrelsens förslag till sänkt administrationsbidrag.

Anders Lind, PRO Östergötland: Något vi har pratat mycket om de här dagarna är att vi har ett sviktande medlemsunderlag. Vi behöver fler medlemmar. Det som görs på riksnivå är jättebra men basen, alltså det som sker ute i våra lokalföreningar, är avgörande om vi ska få fler medlemmar. Vi måste ta tag i de lokala frågorna som gäller den lokala föreningen, den lokala kommunen i den lokala regionen. Det är där möjligheterna att få fler medlemmar ligger.

Första dagen pratade vi också om att vi har svårt att få till styrelser, att vi har svårt att få ordförande, kassör, sekreterare och så vidare. Det här kommer att förstärkas ytterligare, för många av de nya generationerna som kommer har inte den erfarenhet från ett långt föreningsliv som kanske många av oss har. Vi kommer att behöva satsa väldigt mycket, inte minst på distriktsnivå, på att utbilda våra ordförande, sekreterare, kassörer och styrelser för att de ska kunna ta sitt uppdrag och att folk också ska vara beredda att ställa upp i en styrelse.

Det här är otroligt viktigt för att vi ska kunna lägga grunden och växa framåt som PRO-organisation. Vi måste stärka de konkreta frågorna för att få fler att bli medlemmar hos oss, men vi måste också stärka organisationen, ge möjligheten för våra medlemmar att våga ta de här uppdragen i våra styrelser, för det är grunden för att vår organisation ska utvecklas.

Av det skälet yrkar vi i Östergötland avslag på höjning av medlemsavgiften. Vi bedömer också att det är otroligt viktigt att administrationsbidraget är kvar på nuvarande nivå 135 000 kronor.

Johnny Löfstrand, PRO Ångermanland: Ute i landet har vi en stor mängd föreningar som går som tåget. De värvar medlemmar, de jobbar bra och har en otroligt fin verksamhet. Det är det vi måste utveckla. Det är där vi ska satsa pengarna. Det är där vi ska ge möjlighet till att höja medlemsavgiften med någon tia eller tjuga – inte till riksorganisationen. Här behövs pengarna ute i landet.

PRO Ångermanland yrkar avslag på höjningen av medlemsavgiften till riksorganisationen och avslag på ändring eller justering av det administrativa bidraget.

Som avslutning vill jag skicka med till den nya styrelsen: Innan man börjar diskutera en eventuell indragning, reducering, av administrationsbidrag med mera måste man titta på helheten vad gäller distriktens ekonomi. Vi vet att vi har en väsentlig skillnad i regionsbidrag, allt från 14 till 90 kronor per medlem, och vi har en väsentlig skillnad i det egna kapitalet

Vi yrkar avslag på höjningen av medlemsavgiften och på sänkningen av det administrativa bidraget.

Stig-Olof Noord, PRO Bohuslän: Inför ekonomiska beslut bör man ha en budget som visar resultatet. Jag tycker att innan vi tar beslut om medlemshöjning eller administrationsbidrag

bör styrelsen i PRO Riks visa en budget som talar om vad pengarna ska användas till och varför de behöver höja. Jag har efterlyst en budget men jag har inte fått någon.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Två minuter kommer inte att räcka till det jag faktiskt motiverar nu, men jag yrkar bifall till styrelsens förslag. Ett motiv är att vi har medlems-system och även webb där det saknas resurser. Där har vi ett bifall på att vi måste se till att vi har tillräckliga resurser för att underhålla.

Sedan har vi prisutvecklingen. Det här har stått still i fyra år och vi måste göra någonting för att överleva fyra år till nästa beslut. Därför yrkar jag bifall till styrelsens förslag.

Christina Tallberg, avgående ordförande: Jag skulle vilja bemöta de inlägg som kom från Roland Yngwe och även Anne-Louise Aspanius när det gäller Gysinge.

I går godkände kongressen vår redovisning av hur vi har hanterat frågor med anledning av de beslut som fattades. I det dokumentet fanns också med siffror när det gäller vilken köpesumma vi fick för Gysinge, och observera att vi fick in köpesumman på konto den 10 januari i år. Vi har också haft kostnader för försäljningen; det förstår ni alla att det inte har varit helt gratis att jobba med en försäljning, med alla dokument och annat som åtgärdats.

Det här kommer att redovisas i nästa årsredovisning men ni godkände rapporten i går. Det är inga hemligheter. Vi har inte alla kostnader på plats men så långt vi kunde fick ni alla de besked som vi hade fram till det datum när vi skickade ut handlingarna.

Johanna Hållén, förbundssekreterare: Som ytterst ansvarig inför styrelsen för att all verksamhet som ni på kongressen och styrelsen uppdrar till oss på riksorganisationens kansli att göra skulle jag vilja säga några ord med anledning av den diskussion som är just nu.

Jag är väldigt stolt över allt PRO Riks gör. Jag är väldigt stolt över allt som medarbetarna på kansliet gör, för det gör vi på uppdrag av er. Vi upprätthåller infrastrukturen för PRO:s organisation, och det är inget som den enskilde medlemmen ser dagligen. Det handlar om medlemssystemet, det handlar om det ekonomiska systemet. Det handlar också om den demokratiska organisationen. Jag tänker bara på den fantastiska kongress som vi har nu. Den har medarbetarna på PRO Riks, tillsammans med styrelsen, förverkligat. Allt det här kostar pengar.

Jag tänker också på alla beslut som ni under de här dagarna har fattat. Det är fler beslut än vad vi har haft tidigare, vi har nya uppdrag att genomföra, och det kostar också pengar. Vi jobbar med intressepolitik. Vi jobbar med medlemsrekrytering. Vi stöttar er i distrikt och vi stöttar även föreningarna i att värva medlemmar.

Anledningen till att styrelsen föreslår en höjning av medlemsavgiften på 10 kronor är för att vi ska kunna möta de kostnadsökningar som vi har framför oss och kunna behålla den verksamhet vi har i dag. Jag vet inte om ni hörde på nyheterna i dag, men inflationen har ökat med 7,7 procent. Det är klart att det innebär kostnadsökningar även för PRO:s riksorganisation.

Jag skulle faktiskt vilja vara så hård att jag säger att om vi inte får igenom den här medlemsavgiftshöjningen på 10 kronor kommer det naturligtvis få konsekvenser i vad vi från riksorganisationen kan uppfylla av det som ni har beslutat på kongressen.

Yngve Lindqvist, PRO Västerbottens län: Jag börjar med att yrka bifall till styrelsens förslag. En avgiftshöjning på 10 kronor rör sig om cirka 83 öre i månaden, och det tycker jag att vi kan gå hem till våra medlemmar i respektive distrikt och försvara. Allt annat höjs, och då blir det givetvis dyrare att hålla i gång ett kansli i Stockholm också. I övrigt har jag inte så mycket mer att tillägga, men jag yrkar bifall till styrelsens förslag.

Roland Yngwe, PRO Östergötland: Jag har inte hittat de här siffrorna som Christina nämner; jag har inte letat så noga men jag tycker att det är konstigt att inte Christina kan säga om det gick med vinst eller har vi förlorat. Kommer vi att betala ut mer pengar? Att ungefär få reda på om det gick ihop sig eller ej kan man säga muntligt även om det finns i siffror någonstans.

Om det nu är så att man har dyra kostnader för Riks kanske man inte har råd med dyra lokaler i Stockholm. Man kanske måste utlokalisera sig eller ta en del av verksamheten som man lägger ut, så att vi hjälper till i Östergötland med vissa saker och andra gör andra saker.

PRO är ju till för medlemmarna; medlemmarna är inte till för PRO. Vi måste göra saker ute i verksamheten och det är därför vi behöver administrationsbidraget.

Sam Wennberg, styrelsens föredragande: Jag fick för lite tid för föredragningen. Nu har det kommit en massa argument både för och emot. Men jag tycker ändå att jag måste upprepa det som står längst ner i framskrivningen om detta: Vi har varit lyhörda mot organisationen så till vida att vi har genomfört dialogmöte, vi har modifierat vårt förslag, vi har gått på minsta möjliga höjning och indragning av administrationsbidraget. Om intäkterna till PRO inte förstärks från och med den 1 januari 2023 måste vi minska kostnaderna ytterligare med 6,5 miljoner och vår bedömning är att vi inte kan budgetera för ökade medlemsintäkter som det ser ut nu. Vad som återstår för att vi ska kunna ha en bra budget för 2023 är därför att hantera medlemsavgiften och administrationsbidraget. Ånyo: Bifall till styrelsens förslag.

Christina Tallberg, avgående ordförande: Från styrelsens sida yrkar vi avslag på samtliga tilläggsyrkanden.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Roland Yngwe*, PRO Östergötland: PRO Östergötland yrkar avslag på styrelsens förslag.
- *Robert Mörk*, PRO Örebro län: PRO Örebro yrkar avslag på styrelsens förslaget att höja avgiften med 10 kronor, att Riks kompenseras för utebliven höjning med att ta bort eller sänka administrationsbidraget, att en arbetsgrupp tillsätts som till nästa kongress tar fram en rättvisare fördelningsmodell av avgiften mellan PRO:s olika organisationsnivåer samt att Riks interna organisation förstärks med egen kompetens inom ekonomistyrning.
- *Anne-Louise Aspanius*, PRO Östergötland: Avslag av höjning av medlemsavgiften.
- *Skol Birgitta Olsson*, PRO Dalarna: PRO Dalarna yrkar att för betalning av medlemsavgiften skall autogiro med månadsvis betalning erbjudas.
- *Anitha Olofsson*, PRO Jämtlands län: PRO Jämtlands län yrkar avslag till styrelsens förslag till höjd medlemsavgift samt till förslaget om sänkt administrationsbidrag.
- *Johnny Löfstrand*, PRO Ångermanland: PRO Ångermanland yrkar avslag på höjning av medlemsavgiften. Yrkar avslag på sänkt administrationsbidrag då pengar behövs bättre ute i föreningarna. Det är i föreningar med bred verksamhet vi har de föreningar som utvecklas och inte tappar utan ökar medlemsantalet.
- *Lilian Stenman*, PRO Gotland: De minsta distrikten utifrån medlemsantal får behålla administrationsbidraget.
- *Kjell Johansson*, PRO Södra Älvsborg: Administrationsbidraget är kvar i sin nuvarande form och storlek. Medlemsavgiften höjs i två steg – 10 kronor 2023 och 10 kronor 2024.
- *Sam Wenngren*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.
- *Christina Tallberg*, avgående ordförande: Avslag på samtliga tilläggsyrkanden.

Beslut

Medlemsavgiften

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 175–69 bifalla styrelsens förslag att höja medlemsavgiften från och med den 1 januari 2023 från 190 kronor till 200 kronor

att avslå Kjell Johanssons förslag att avgiften höjs i två steg.

Administrationsbidraget

Kongressen beslöt:

att med röstsiffrorna 160–82 bifalla styrelsens förslag att administrationsbidraget utgår med 120 000 kronor per distrikt och år

att avslå Lilian Stenmans förslag att de minsta distrikten får behålla bidraget

att med röstsiffrorna 178–66 avslå Skol Birgitta Olssons förslag om att erbjuda månadsvis betalning via autogiro

att avslå Robert Mörks tilläggsförslag angående förbättrad kompetens om ekonomistyrning

att med röstsiffrorna 133–112 bifalla Robert Mörks tilläggsförslag om att tillsätta en arbetsgrupp som till nästa kongress tar fram en rättvisare fördelningsmodell för avgiften mellan PRO:s olika organisationsnivåer.

Dagordningens punkt 12.2

Motioner om medlemsavgift

Dagordningens punkt 12.2.1

Motion 1

Motion 1: Digitala medlemskort

PRO-distriktet Uppsala

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 1.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 1 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 12.2.2

Motion 2–5

Motion 2: Motion gällande familjeanpassad medlemsavgift

Enskild motion – Lennart Östman, PRO Hjortkvarn, PRO-distriktet Örebro län

Motion 3: Reducerad medlemsavgift

Enskild motion – Åke Blomgren, PRO Haparanda, PRO-distriktet Norrbotten

Motion 4: Lägre avgift för andramedlemmen i hushållet

PRO Pyramiden, PRO-distriktet Västmanland

Motion 5: Medlemsavgiften när två personer i samma hushåll är medlemmar i PRO
PRO Växjö, PRO-distriktet Kronoberg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 2:2

att avslå motion 2:1

att avslå motionerna 3–5.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 2:2 i enlighet med styrelsens förslag

att avslå motion 2:1 i enlighet med styrelsens förslag

att avslå motionerna 3–5 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 12.2.3

Motion 6

Motion 6: Samma medlemsavgift för alla PRO-föreningar i hela Sverige

Enskild motion – Roland Yngwe, PRO-distriktet Östergötland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 6.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 6 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 12.2.4

Motion 7

Motion 7: Måste vara möjligt registrera ny medlem utan att uppge de fyra sista siffrorna i personnumret

PRO Skelleftehamn, PRO-distriktet Västerbottens län

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 7.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 7 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 12.2.5

Motion 8

Motion 8: Betalning av medlemsavgifter

PRO Domsjö, PRO-distriktet Ångermanland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 8.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 8 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 12.2.6

Motion 9

Motion 9: Medlemsavgiften och PRO pensionären

PRO Tranemo, PRO-distriktet Södra Älvsborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 9 besvarad.

Debatt

Lars-Gustav Johansson, Södra Älvsborg: Jag yrkar bifall till motion 9 med hänvisning till att det är en enkel åtgärd att skicka med en klisterlapp på utskicket till tidningen i stället för att skicka ut det här flera gånger.

Sam Wennberg, styrelsens föredragande: Hur angeläget det än skulle kännas att bifalla så yrkar vi avslag på förslaget från talarstolen. Vi har tagit principen om ett huvudmedlemskap – en avgift. Det finns möjligheter för föreningar eller distrikt som vill hedra sina äldre att betala deras avgift och benämna detta som ett hedersmedlemskap. Bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Lars-Gustav Johansson*, Södra Älvsborg: Bifall till motion 9.
- *Sam Wennberg*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 9 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 12.2.7

Motion 10–11

Motion 10: Medlemskap i PRO

PRO-distriktet Uppsala

Motion 11: Motion från PRO Knäred till kongressen 2022

PRO Knäred, PRO-distriktet Halland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att* avslå motion 10
- att* avslå motion 11:1–2
- att* besvara motion 11:3.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* avslå motion 10 i enlighet med styrelsens förslag.
- att* avslå motion 11:1–2 i enlighet med styrelsens förslag.
- att* anse motion 11:3 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Ajournering

Kongressen ajournerades för lunch klockan 11.58.

Återupptagna förhandlingar

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 12.52.

Tjänstgörande ordförande: *Roger Kaliff*

Tjänstgörande ordförande: Med hänsyn till antalet talare och ärenden vi har kvar föreslår vi att vi kortar ner talartiden till 1 minut.

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* begränsa talartiden till 1 minut.

Dagordningens punkt 14

Styrelsens förslag till PRO:s Handlingsprogram och behandling av motion 79–129, fortsatt behandling

Dagordningens punkt 14.31

Konsumentmakt**Redaktionsutskottets förslag – dagordningens punkt 14.31.3**

Tjänstgörande ordförande: Det finns ett nytt förslag från redaktionsutskottet om en ny lydelse som förs in sist i konsumentavsnittet:

”Vid införandet av digitala tjänster inom offentliga sektorn ska det ingå utbildning för dem som förväntas använda tjänsterna. Det måste också skapas rutiner som underlättar ärendehantering för dem som inte kan ta del av de digitala tjänsterna. PRO ska verka för att e-legitimation ska kunna användas över tid i alla digitala produkter.”

Beslut

Kongressen beslöt:

- att* bifalla redaktionsutskottet förslag
- att* bifalla motion 117:1
- att* anse motion 117:2–3 besvarad.

Dagordningens punkt 14.31.4

Motion 118

Förslag från redaktionsutskottet

Tjänstgörande ordförande: Här finns ett förslag att följande lydelse först in efter rad 733 i handlingsprogrammet: ”Priset är naturligtvis viktigt för konsumenter. Framkomligheten till och i butiker är en viktig faktor liksom möjligheten att handla hållbart som blir allt viktigare.”

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla redaktionsutskottet förslag

att avslå motion 118:1

att anse motion 118:2 besvarad.

Dagordningens punkt 14.36.1

PRO:s handlingsprogram för 2022–2026 i sin helhet

Förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att fastställa styrelsens förslag till handlingsprogram för 2022–2026 i sin helhet.

Beslut

Kongressen beslöt:

att fastställa handlingsprogrammet för 2022–2026 i sin helhet.

Tjänstgörande ordförande: Claes Block

Ordningsfråga

Christina Tallberg, avgående ordförande: Jag blev uppmärksam på att någon har delat ut ett material, *Utred dödshjälp nu*, och några har reagerat på att ha fått det här på sitt bord. Är det så att man ska dela ut något papper till kongressen är det en fördel om man pratar med oss i styrelsen innan man gör det.

Jag tycker att det här inte var korrekt, men jag vet inte vem som har gjort det. Jag vill bara påtala det. Är det så att ytterligare papper ska delas ut måste ni prata med oss eftersom vi också är ansvariga inför kongressen.

Justering av protokoll

Stig Ålund, huvudsekreterare: Sekreterarna har inte fått in några synpunkter på det utlagda protokollet, så det kan fastställas nu. Vi har dock lagt in en egen punkt. I det som är utlagt står inte röstsiffrorna för valet av styrelse med mera. Det har vi, i samråd med presidiet, kommit fram till att det ska läggas in där. Det är den ändring som är fram till nu.

Sedan får jag säga: Ragnhild Wärn och jag är ju huvudsekreterare men de egentliga huvudsekreterarna sitter i ett rum längre upp – Petra Vainionpää och Lotta Lind – och de gör ett fantastiskt jobb. Det tycker jag hela kongressen bör veta om. Vi har utomordentlig service när det gäller att ta fram protokollet, som för närvarande är uppe i snart 100 sidor!

Beslut

Kongressen beslöt:

att tillföra röstsiffrorna vid styrelsevalet i lördagens snabbprotokoll

att med den justeringen fastställa snabbprotokollet för lördagen den 18 juni.

Tjänstgörande ordförande: När vi ändå är inne på att tacka vill jag också passa på. Jag har suttit ordförande ett antal kongresser – inte på PRO men i övrigt. Jag måste säga att det Åsa Karlberg och hennes medarbetare har gjort är ovärderligt. Jag har aldrig varit med om en organisation där de funkar så bra. Ett hjärtligt tack!

Sedan får vi också skänka lite tacksamhet till att vi har Easymeet, för ni förstår att om vi hade röstat manuellt hade det inte varit lätt. Ett stort tack till dem!

Dagordningens punkt 13**Behandling av motion 12–55 – PRO:s organisation****Dagordningens punkt 13.1****Utbildning och studieverksamhet****Dagordningens punkt 13.1.1****Motion 12****Motion 12: Livslångt lärande – utbildning**

PRO By-Horndal, PRO-distriktet Dalarna

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 12.

Debatt

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: PRO Dalarna kan inte förstå att man kan avslå en motion som handlar om det kanske viktigaste vi har framför oss – att se till att våra medlemmar får utbildning. Det är en oerhört prioriterad fråga och motionen ska naturligtvis bifallas, så jag yrkar bifall till motionen.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Jag hade inte motionen uppe men jag tror att det är den motion där det står att man ska samarbeta med något annat studieförbund. Det är så här att det finns en central överenskommelse mellan samtliga studieförbund att om någon organisation är medlem i ett studieförbund så kan inte ett annat studieförbund erbjuda just den utbildning som efterfrågas. Det är utifrån det motivet vi avslår motionen.

Däremot vill vi absolut ha mycket studieverksamhet och att vi ska kunna bilda oss. Några andra motioner har också tagit upp den här frågan om samarbetet med ABF. Där har vi bifallit att vi under kongressperioden tillsammans med ABF ska titta på hur samarbetet fungerar både lokalt, regionalt och centralt. Det har vi bifallit.

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: Det är korrekt Christina. Vi har alltså skrivit att vi ska samarbeta med ABF. Vi är alla medlemmar – Riks är medlem i ABF, distriktet är medlem i ABF och föreningarna är också medlemmar i ABF. Självklart ska vi i första hand samarbeta med ABF, men det kan finnas tillfällen där ABF inte är tillgängligt. Därför finns skrivningen ”eller annat studieförbund” med i motionen.

Men avsikten är egentligen att vi ska få en bra och adekvat utbildning för våra medlemmar, och då hade man kunnat bifalla attsats 1 under alla omständigheter.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Men nu är det så att de andra studieförbunden inte kan registrera studiecirklar eller annan verksamhet enligt den här överenskommelsen, till en organisation som är medlem i ett annat studieförbund. Det är på den grunden som vi har yrkat avslag till just den punkten.

Sedan kan vi ha ibland, som i projektet *Ensam*, att flera pensionärsorganisationer är med. SPF Seniorerna är ju medlemmar i Vuxenskolan medan PRO och SKPF Pensionärerna är medlemmar i ABF. Då har man kommit överens om att man har ett samarbete och att båda studieförbunden bedriver verksamhet för sina medlemmar.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Håkan Bengtsson*, PRO Dalarna: Bifall till motionen.
- *Christina Tallberg*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 12 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.1.2

Motion 13–15

Motion 13: Behöver PRO ABF?

PRO-distriktet Örebro län

Motion 14: Behöver PRO ABF eller vice versa?

PRO-distriktet Dalarna

Motion 15: Behöver PRO ABF?

PRO-distriktet Västmanland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna 13–15.

Debatt

Helen Tellmo, PRO Kalmar län: Samarbete med ABF – absolut. Men jag har ett jätteproblem i mitt distrikt och det var när vi fick klart för oss att alla cirklar ska dokumenteras på telefonen. Där gick det åt helskotta, kan jag be att få meddela.

Nu tänker jag prata ren svenska: Jag har sju tanter som är mellan 78 och 82 år som håller i cirklarna och jag förklarade för dem att de var tvungna att dokumentera på telefonen. De funderade på det till nästa gång de skulle ha cirkel, och så sade de till mig: ”Vi skiter i ABF.”

Det där måste vi ta tag i. Vi måste få en grundutbildning så att vi kan lära våra cirkelledare som är lite äldre hur det går till.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motionerna 13–15 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.1.3

Motion 16–17

Motion 16: Ledarutvecklingsprogram

PRO-distriktet Dalarna

Motion 17: Modernt ledarutvecklingsprogram

PRO-distriktet Gävleborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 17

att anse motion 16 besvarad.

Debatt

Håkan Bengtsson, PRO Dalarna: motionerna 16 och 17 är likvärdiga; det är samma förslag. Ändå har den ena besvarats och den andra bifallits. Vi menar att båda motionerna ska bifallas.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Är det så att motionerna är likalydande ska det vara samma svar. Styrelsen ändrar sitt förslag och yrkar bifall till båda motionerna.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Håkan Bengtsson*, PRO Dalarna: Bifall till båda motionerna.
- *Christina Tallberg*, styrelsens föredragande: Bifall till båda motionerna.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 16 i enlighet med styrelsens reviderade förslag

att bifalla motion 17 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.1.4

Motion 18

Motion 18

Modernt ledarutvecklingsprogram

PRO-distriktet Gävleborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att besvara motion 18.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 18 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.2

PRO-verksamhet

Dagordningens punkt 13.2.1

Motion 19

Motion 19: Digitalt undertecknande av handlingar

PRO Lycksele, PRO-distriktet Västerbottens län

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:
att bifalla motion 19.

Beslut

Kongressen beslöt:
att bifalla motion 19 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.2.2

Motion 20

Motion 20: Öppna för digitala möten i PRO

PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:
att bifalla motion 20:1
att avslå motion 20:2 och 4
att anse motion 20:3 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:
att bifalla motion 20:1 i enlighet med styrelsens förslag
att avslå motion 20:2 och 4 i enlighet med styrelsens förslag
att anse motion 20:3 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.2.3

Motion 21

Motion 21: Utveckla stödet till PRO-föreningarna

PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:
att anse motion 21 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:
att anse motion 21 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.2.4

Motion 22

Motion 22: Resor och utflykter i nära samarbete

PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 22.

Debatt

Åke Edin, PRO Jämtlands län: Jag tycker att PRO:s resebyrå borde heta PRO:s storstadsresebyrå. Jag har verkligen inget emot storstäderna men jag har heller inget emot landet i övrigt. Jag föreslår att vi lägger till att styrelsen får i uppdrag att bättre förse hela landet med tillgång till PRO-resor.

Christer Hedberg, PRO Stockholms län: Vi i Stockholmsdistriktet vill gärna sätta föreningarna i centrum. En stor del av vår verksamhet handlar om resor – korta, lite enkla, inte bara åka till sådana här exotiska platser.

Då tänkte vi att eftersom PRO har en egen resebyrå: Kan man inte använda deras kompetens i det här arbetet och att de kan hjälpa till, vi kan rådfråga dem, de kan samordna och så där, om det skulle behövas, för att stärka föreningarnas positiva reseverksamhet. Det tycker inte styrelsen. Det kan väl vara så att det här resebolaget har annat att göra, så vi får väl finna oss i det och vi konstaterar att vi får göra det här själva.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Åke Edin*, PRO Jämtlands län: Yrkar att styrelsen får i uppdrag att bättre förse hela landet med tillgång till PRO-resor.
- Styrelsens förslag att avslå motion 22.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 22 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.2.5

Motion 23

Motion 23: Förebyggande läkarvård

PRO Hallsberg, PRO-distriktet Örebro län

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 23.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 23 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.3 **Ekonomi i PRO**

Dagordningens punkt 13.3.1 **Motion 24**

Motion 24 Ekonomiska ansökningar PRO Bettna, PRO-distriktet Södermanland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 24.

Debatt

Åke Edin, PRO Jämtlands län: När det gäller exempel på när man har sökt bidrag från andra ställen skulle jag vilja förslå att styrelsen ges i uppdrag att på lämpligt sätt sammanställa goda exempel som finns där man har sökt bidrag. Det behövs ingen jurist för det, utan om man sammanställer det som har skett ute i landet när man har fått stöd skulle det vara bra, så jag föreslår det.

Sam Wenngren, styrelsens fördragande: Beträffade att göra en sammanställning över framgångsrika bidrag som vunnit bifall är det så att allt som kansliet ska göra kräver resurser. Det är därutöver så att när projekt har beviljats pengar så skrivs det i våra tidningar. Jag tror att vi, så länge vi inte har bättre ekonomi, inte ska belasta kansliet med mer statistik. Avslag.

Åke Edin, PRO Jämtlands län: Men det här är inte statistik det handlar om, utan det handlar om en enkel sammanställning av goda exempel. Just därför att vi har smått om pengar är det angeläget att vi får del av de goda exempel som har fått pengar. Det är ju tvärtemot vad föredragande säger.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Åke Edin*, PRO Jämtlands län: Tillägg: Styrelsen ges i uppdrag att på lämpligt sätt sammanställa goda exempel på projekt som fått särskilt ekonomiskt stöd.
- *Sam Wenngren*, styrelsens fördragande: Avslag på tilläggsyrkandet.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 24 i enlighet med styrelsens beslut

att med röstsiffrorna 143–93 avslå *Åke Edin*s tilläggsförslag.

Dagordningens punkt 13.3.2

Motion 25–27

Motion 25: Bokföringsprogram för föreningar

PRO Tranemo, PRO-distriktet Södra Älvsborg

Motion 26: Kassörer/ekonomisystem i PRO-föreningar

PRO-distriktet Örebro län

Motion 27: Enhetligt bokföringsprogram för hela organisationen

PRO Pyramiden, PRO-distriktet Västmanland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna 25, 26 och 27:1

att avslå motion 27:2–3.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motionerna 25, 26 och 27:1 i enlighet med styrelsens förslag

att avslå motion 27:2–3 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.3.3

Motion 28–31

Motion 28: Kassör i PRO förening – inte ett enkelt uppdrag!

PRO-distriktet Uppsala

Motion 29: Stöd till föreningarnas administration

PRO-distriktet Gävleborg

Motion 30: Teknisk utrustning anpassad efter användarna

PRO-distriktet Gotland

Motion 31: Stöd till föreningarnas organisation

PRO-distriktet Dalarna

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla motionerna 28:1–2, 29, 30:2 och 31

att avslå motion 28:3-4

att anse motion 30:1 besvarad.

Debatt

Lilian Stenman, PRO Gotland: Jag får tacka för svaret. Det känns bra att frågan om bokföringsprogram tas tag i men jag yrkar bifall till båda attsatserna i motion 30. När jag blev ny distriktsordförande för lite drygt ett år sedan kände jag att mitt största problem var PRO:s datasystem.

Det var min största utmaning, och jag är ganska bra på dator – jag har jobbat ganska mycket vid datorer. Det kolliderade i min dator och var svårt att förstå. Fast jag läst manualen är jag fortfarande inte helt överens med det. Min önskan är att oavsett om man kan data eller inte så ska man känna sig stolt över att man klarar PRO:s datasystem när man kommer in i det men så är det inte. Jag yrkar bifall till båda attsatserna i motion 30.

Kaija Nyström, PRO Uppsala län: Förhoppningsvis hör ni mig sista gången under den är kongressen så jag passar på att tacka för kongressens förtroende att välja mig till revisor!

Jag har inte något speciellt yrkande men det är så att det här med kassörer och förenkling av föreningarnas ekonomiförvaltning är så oerhört viktigt, så jag tog kontakt med ekonomichefen på Hyresgästföreningen och tittade på hur de hade löst det.

De har alltså 1 600 lokala konstellationer, de kallar det för lokala föreningar, och vi hade ett väldigt intressant samtal. De har löst massor av problem på vägen just för att förenkla, och det har de gjort – det vet jag för jag är själv medlem och husombud i Hyresgästföreningen.

Jag vill bara skicka med styrelsen en rekommendation och att vi ska vara medvetna om att det finns de som har tragglat i det här problemet och lyckats lösa det. Den utredning som ska ske, för vi har fått bifall på den attsatsen, bör ske i samarbete med Hyresgästföreningen och eventuellt även med ABF, som tillhandahåller den ekonomiska tjänsten.

Sam Wenngren, styrelsens föredragande: Alla tips som vi kan få är goda. Jag försäkrar Kaija – vi tar till oss rekommendationen. I övrigt bifall till styrelsens förslag på rubricerade motioner.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Lilian Stenman*, PRO Gotland: Bifall till båda attsatserna i motion 30.
- *Sam Wenngren*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motionerna 28:1–2, 29, 30:2 och 31 i enlighet med styrelsens förslag

att avslå motion 28:3-4 i enlighet med styrelsens förslag

att anse motion 30:1 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.4

Trippelskrapet

Dagordningens punkt 13.4.1

Motion 32

Motion 32: PRO:s skraplotter viktig del för verksamheten i föreningarna

PRO-distriktet Norrbotten

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 32.

Debatt

Anders Berg, PRO Norrbotten: Jag yrkar bifall till motionen. Om ni lyssnar nu kan ni mildra sviterna av det tidigare beslutet om medlemsavgiften och administrationsbidrag genom att sälja fler lotter. Totalt 20 procent av föreningarna säljer inga lotter, så vi kan bli fler. Nu har ni chansen att få 10 kronor i provision om ni röstar på mitt förslag.

Det är roligt att sälja lotter! Det bidrar också till nya medlemmar. Jag brukar alltid ha med mig lotter, och det får man lite skit för ibland. Men för det mesta är det roligt! Och nu har jag bara 13 sekunder kvar – det är för dj-vligt för en norrbottning att behöva prata både på in- och utandning!

Johnny Löfstrand, PRO Ångermanland: Jag tar ordet i egenskap av lotteriföreståndare. Tyvärr kan jag inte dela Norrbottens och många andras syn på att vi nu höjer provisionen just i dag, men det finns en sak som Anders sade om att vi ska hjälpas åt. I dag är det 20 procent av våra föreningar som inte ens säljer våra lotter. Jag har till och med träffat föreningar som har tagit beslut i sin styrelse att inte sälja PRO Trippelskräpet. Nu vänder vi på den skutan, och när vi har vänt och alla föreningar säljer – då kan vi diskutera provisionshöjning. Jag yrkar avslag på motionen.

Christina Tallberg, styrelsens föredragande: Vi yrkar avslag på motionen. 2018 ökade provisionen till 8 kronor per försåld lott till föreningarna och 3 kronor till distriktet. Att vi lade den provisionen till distriktet var för att täcka en del av distriktets administrativa kostnader. Och ju fler lotter vi säljer – desto mer pengar får ni, både till distrikt och till föreningar.

Jag är väldigt glad att vi har en positiv utveckling, och vi får fortsätta att se till att den blir ännu bättre. Nu har vi tills vidare de här provisionerna – 3 kronor till distriktet och 8 kronor till föreningarna per försåld lott. Bifall till styrelsens förslag.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Anders Berg*, PRO Norrbotten: Bifall till motion 32.
- *Christina Tallberg*, styrelsens föredragande: Bifall till styrelsens förslag.

Beslut

att med röstsiffrorna 189–29 avslå motion 32 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.4.2

Motion 33

Motion 33: Skraplotter

PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 33 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 33 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.4.3

Motion 34

Motion 34: Telefonförsäljning av Trippelskrapslotter

PRO Ljura

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 34.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 34 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.5

Kommunikation

Dagordningens punkt 13.5.1

Motion 35

Motion 35: Förbättra det digitala informationsflödet för hela PRO

PRO Kristianstad, PRO-distriktet Skåne

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 35.

Debatt

Inger Persson, styrelsens föredragande: Vi hörde häromdagen att även solen har sina fläckar. Det kommer igen här. Motion 35 ska vara besvarad och de två sista raderna i styrelsens utlåtande över motionen ska strykas. Det förändrar förmodligen saken för dem som har lagt yrkanden här, så jag ville bara berätta det först. Motionen är alltså numera besvarad.

Lars Skoglund, PRO Göteborg: Det här är en jätteviktig motion. Vi har avhandlat digitalisering i handlingsprogrammet och sagt att vi ska vara offensiva och jobba digitalt. Vi har avhandlat det digitala utanförskapet under olika punkter, och vi har fattat ett häftigt beslut om digitala signaturer. Sedan hänvisar man i det här svaret till något som liknar en it-strategi.

Jag kan köpa att motionen är besvarad, men jag tycker egentligen att man ska tillstyrka för de här arbetsgrupperna man pratar om – jag har varit med i en hel del av dem, men det finns ingen grupp som jobbar med det som vi behöver – en strategi. Föreningarna förstår inte vår it-strategi, de förstår inte hur de ska använda verktygen och de använder inte verktygen. Alltså behöver vi bifalla att vi behöver en arbetsgrupp som ser över detta. Det är angeläget.

Följande förslag fanns att behandla:

- *Inger Persson*, styrelsens föredragande: Motionen ska ändras till besvarad och de två sista textraderna ska strykas i styrelsens utlåtande.
- *Lars Skoglund*, PRO Göteborg: Att PRO:s it-strategi görs känd. Det antyds i motionen något som känns som strategi men också som ett hot mot föreningar. Vore bra med ett förtydligande om vi har eller inte har en it-strategi. Bifall till attsats 1.

Beslut

Kongressen beslöt:

att stryka de två sista textraderna ur styrelsens utlåtande över motionen

att med röstsiffrorna 153–87 anse motion 35 besvarad i enlighet med styrelsens reviderade förslag.

Dagordningens punkt 13.5.2

Motion 36**Motion 36: För att bättre nå medlemmar samt presumtiva medlemmar**

PRO Harg-Hargshamn, PRO-distriktet Uppsala

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 36 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 36 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.5.3

Motion 37**Motion 37: Digitala tekniken – digitala debattfora, enkäter med mera**

PRO-distriktet Gävleborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 37 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt

att anse motion 37 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.6

IT

Dagordningens punkt 13.6.1

Motion 38–41**Motion 38: Bristfällig bemanning av systemförvaltare/utvecklare av PRO:s medlemsregister, hemsida och Microsoft 365**

PRO-distriktet Uppsala

Motion 39: Det behövs fler systemförvaltare/utvecklare av PRO:s medlemsregister, hemsida och Microsoft 365

PRO-distriktet Gävleborg

Motion 40: Fler systemförvaltare/utvecklare inom PROs medlemsregister, hemsida och Microsoft 365

PRO-distriktet Örebro län

Motion 41: Systemförvaltning – utöka den tekniska kompetensen

PRO-distriktet Dalarna

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna 38, 39:1, 40 och 41:1*att* anse motionerna 39:2 och 41:2 besvarade.**Beslut**

Kongressen beslöt:

att bifalla motionerna 38, 39:1, 40 och 41:1 i enlighet med styrelsens förslag*att* anse motionerna 39:2 och 41:2 besvarade i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.6.2

Motion 42**Motion 42: Utvärdering av övergången och införandet av programmen SiteVision och Membersite**

PRO Lycksele, PRO-distriktet Västerbottens län

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 42:1*att* avslå motion 42: 2.**Beslut**

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 42:1 i enlighet med styrelsens förslag*att* avslå motion 42:2 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.7

Organisationsutredningen

Dagordningens punkt 13.7.1

Motion 43–47**Motion 43: Organisationsutredningen**

PRO Tranemo, PRO-distriktet Södra Älvsborg

Motion 44: Distriktstrukturen har stor betydelse för förtroendevalda

PRO-distriktet Gävleborg

Motion 45: Sammanslagning av distrikten

PRO-distriktet Halland

Motion 46: Distriktstrukturen har stor betydelse för förtroendevalda
PRO-distriktet Örebro län

Motion 47: Distriktsstrukturen
PRO-distriktet Dalarna

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna 43:2, 44, 46 och 47

att anse motionerna 45 och 43:1 besvarade.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motionerna 43:2, 44, 46 och 47 i enlighet med styrelsens förslag

att anse motionerna 45 och 43:1 besvarade i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.7.2

Motion 48–49

Motion 48: Distriktens funktioner och storlek
PRO Sandviken, PRO-distriktet Gävleborg

Motion 49: Distriktens funktioner och geografiska områden
PRO-distriktet Dalarna

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna 48:2 och 49:2

att avslå motionerna 48:1 och 49:1.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motionerna 48:2 och 49:2 i enlighet med styrelsens förslag

att avslå motionerna 48:1 och 49:1 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.8

Övriga motioner PRO:s organisation

Dagordningens punkt 13.8.1

Motion 50

Motion 50: Sammanslagning av pensionärsorganisationerna
PRO Mantorp, PRO-distriktet Östergötland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse motion 50 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att anse motion 50 besvarad i enlighet med styrelsens beslut.

Dagordningens punkt 13.8.2

Motion 51–52**Motion 51: Lägg ner PRO folkhögskolas intresseförening**

PRO-distriktet Ångermanland

Motion 52: Avveckling av Intresseförening till PRO Folkhögskola

PRO-distriktet Östergötland

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionerna 51 och 52.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motionerna 51 och 52 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.8.3

Motion 53**Motion 53: Ekonomi**

PRO Österfärnebo, PRO-distriktet Gävleborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 53:4

att avslå motion 53:1, 3 och 5

att anse motion 53:2 besvarad.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 53:4 i enlighet med styrelsens förslag

att avslå motion 53:1, 3 och 5 i enlighet med styrelsens förslag

att anse motion 53:2 besvarad i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.8.4

Motion 54**Motion 54: Livligare idédebatt i PRO – starkare band med forskarsamhälle och kulturliv**

PRO Stockholm samorganisation, PRO-distriktet Stockholm

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion 54.

Beslut

Kongressen beslöt:

att bifalla motion 54 i enlighet med styrelsens förslag.

Dagordningens punkt 13.8.5

Motion 55**Motion 55: Förslag att skapa ett koncept för kollektivboende**

PRO Ale-Norra, PRO-distriktet Norra Älvsborg

Styrelsens förslag

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion 55.

Beslut

Kongressen beslöt:

att avslå motion 55 i enlighet med styrelsens förslag.

Tjänstgörande ordförande: *Inger Ros*

Tjänstgörande ordförande: Lite information: Det finns ett dokument tillagt under Coronagruppen och snabbprotokollet är uppdaterat med röstsiffror.

Dagordningens punkt 16

Rapporter

Dagordningens punkt 16.2

Rapport från PRO:s coronagrupp**Föredragning**

Bernth Johnson, styrelsens föredragande: Kommer ni ihåg? Det går ju väldigt fort. Det var för lite och det var för sent, och ingen visste riktigt vad som hände. I Kina blev det lock down, stora mångmiljonstäder stängdes ner och hela Europa var i chock för detta nya virus. Då bestämde sig styrelsens för att tillsätta en grupp som följde arbetet, för just detta med ”för lite och för sent” blev nästan som ett skämt.

Det finns ett par saker som vi vill peka på i rapporten. Åldringsvården är den vård som har farit mest illa under coronaperioden. Framför allt har massmedia varit mer intresserat av sjukvården och alla inläggningar på IVA. Vi vill också att ni ska använda rapporten använda i ert fortsatta arbete i de kommunala pensionärsråden, för det här arbetet kommer att fortsätta. Det finns lite olika bud om det men rapporten kan ligga som ett fint underlag för det arbetet.

Vilka är vi då som har jobbat med det här? Vi har haft över tio digitala möten, bjudit in sakkunniga och vi har pratat, diskuterat och skaffat oss information.

Ordförande i den här gruppen har varit Christina Tallberg. Sedan har vi haft Elsemarie Bjellqvist från Stockholm, jag från Blekinge och Göran Rubensson från Göteborg, som tillsammans med oss har tittat på möjligheten att söka pengar från Arvsfonden för att fortsätta ett utvecklingsarbete. Sedan har vi Sam Wenngren från Västerbotten och Susanne Öhrling från Stockholm. Förbundssekreterare Johanna Hållén har hållit i pennan, och sedan har vi haft med en sakkunnig – Carina Benjaminsson, och en pressekreterare – Sten Söderberg.

Nu finns det inte bara en vårdskuld utan det finns en ensamhetsskuld också, och det mest förfärliga tycker jag var när man införde besöksförbud. Då fick man inte besöka sina döende anhöriga utan dessa fick dö ensamma. Det måste vi också uppmärksamma när vi fortsätter det här arbetet. Vårdskuld – ja. Men det finns också en ensamhetsskuld som är viktig att vi beaktar och ser. Det är väldigt, väldigt viktigt.

Jag tror att rapporten ska delas ut här och det är bra. Där redovisar vi på sidan 5 vad vi har gjort. Vi har läst och diskuterat rapporter om läget inom äldreomsorgen, material från IVO, Coronakommissionen med flera. Vår förbundsordförande Christina har varit väldigt aktiv ska ni veta, inte minst i diskussionen om äldreomsorgslag, i sina nätverk med regeringen och inte minst med Folkhälsomyndigheten. Vi har även träffat dem.

Vi tror att vi ska komma med ett förslag när det gäller det vi kallar för livsmiljöombud, och ni kan se i dokumentet hur man kan använda det och söka sådana pengar i verksamheten. Jag tycker att det var viktigt att vi gjorde rapporten och tillsatte coronagruppen. Rapporten är ett bra underlag för det fortsatta arbetet ute i de kommunala pensionärsråden. Vi ska inte glömma bort att vad corona visade var att det finns stora revor i äldreomsorgen.

Med det vill jag bara överlämna rapporten till kongressen och uppmana er att använda den ute i de kommunala pensionärsråden.

Beslut

Kongressen beslöt:

att notera rapporten.

Uttalande om mer pengar till äldreomsorgen

Föredragning och förslag

Christina Tallberg, avgående ordförande: I anslutning till coronarapporten finns ett förslag till uttalande: *Nu räcker det med smygbesparingar på äldres välfärd – PRO kräver ytterligare 10 miljarder per år till äldreomsorgen!* Jag yrkar bifall till vårt uttalande för det knyter an till den här rapporten.

Beslut

Kongressen beslöt:

att ställa sig bakom föreslaget till uttalande.

Uttalande: Nu räcker det med smygbesparingar på äldres välfärd – PRO kräver ytterligare 10 miljarder per år till äldreomsorgen!

I höst är det val. Då är det dags att utkräva politiskt ansvar för att garantera miljoner pensionärer rätten till ett tryggt och värdigt liv. En av de stora frågorna i valet blir hur kommunerna ska komma till rätta med de stora bristerna i äldreomsorgen.

Pensionärernas riksorganisation kräver att alla äldre, oavsett ekonomiska villkor, ska ha tillgång till en äldreomsorg värd namnet. PRO:s coronagrupp har i en nysläppt rapport visat på det allvarliga läge äldreomsorgen befinner sig i och kräver nu krafttag mot försämringarna inom äldreomsorgen.

Trots att antalet äldre blir fler minskar kommunernas andel av budgeten som går till äldreomsorgen. Att omsorgen är underfinansierad blev tydligt för alla under pandemin.

Coronakommissionen var inte nådig i sin kritik över hur politiska prioriteringar bidragit till att Sverige misslyckades att skydda äldre mot det virus som lamslog samhället. De strukturella bristerna inom äldreomsorgen, som länge varit kända, fick stora konsekvenser för

äldre. De anställda lämnades i stor utsträckning ensamma att hantera krissituationen, den medicinska kompetensen brast och bemanningen var otillräcklig.

De egna iakttagelser PRO:s coronagrupp har gjort visar att de äldreboenden som klarat sig bäst från covid-19 har en bra organisation, satsar på personalen, har fungerande arbetsledning och god medicinsk kompetens. Det är något kommunerna bör ta i beaktande inför framtiden.

För att trygga äldres rätt till ett värdigt liv behöver lagstiftningen skärpas. I socialtjänstlagen står det att äldre ska ha en skälig levnadsnivå. Det är inte gott nog. Lagen måste därför slå fast rätten till goda levnadsvillkor.

Kvaliteten och likvärdigheten inom den svenska äldreomsorgen ska säkerställas med en äldreomsorgslag.

Men detta räcker inte. PRO vill se en starkare politisk vilja med tydliga prioriteringar i kommunerna. Personalen måste få bättre förutsättningar för att kunna utöva sitt yrke och möta äldre utifrån deras individuella behov.

PRO kräver att landets kommuner erbjuder tillsvidareanställning, heltidsarbete och kompetensutveckling till de som arbetar med äldre. Delade turer är ett otyg som måste försvinna. Kvaliteten på äldreomsorgen kommer inte bli bättre om personalen inte får goda arbetsvillkor.

På kommunal och regional nivå fattas viktiga politiska beslut som rör äldres välfärd. I de flesta av landets kommuner och regioner finns pensionärsråd. Där träffar politiker representanter från PRO och andra pensionärsorganisationer inför beslut.

Pensionärsråden är viktiga och de äldre tillför värdefull kompetens. Trots det saknas lagstiftning som reglerar att det ska finnas pensionärsråd och som ger genomslag i politiken. PRO kräver att pensionärsråden blir obligatoriska.

Om Sverige ska vara världens bästa land att åldras i så behöver staten och kommunerna ta ett gemensamt ansvar för den äldre befolkningens välfärd. PRO kräver att resurserna till äldreomsorgen ökar med minst 10 miljarder per år under kommande mandatperiod.

Information från Trippelskrapet

Kristin Bernhardsson, Trippelskrapet: Vilken glädje att få vara här! Jag heter Kristin Bernhardsson och jag kommer från Trippelskrapet, eller Nordic Lottery som är det bolag som hjälper er med att driva Trippelskrapet. Min uppgift här i dag är att ha den äran att göra det officiella överlämnandet av överskottschecken för lotteriet 2021.

Det är alltid jättehärligt att få jobba med er på PRO. Det finns ett så stort engagemang; det märker vi genom den fantastiskt fina försäljningen, både när man tittar på allt jobb ni gör inom organisationen genom att köpa och sälja lotter till varandra, och också vad gäller alla som prenumererar. Det är vi väldigt glada för! Man känner också ert engagemang när man kommer in i den här lokalen.

Nu skulle jag vilja ha både Christina och Åsa här, och även Johnny såklart. Överskottet för 2021 års lotteriförsäljning blev hela 14 113 367 kronor – tack för ett väldigt fint samarbete!

En check överlämnades.

Christina Tallberg, avgående ordförande: Det är ett fantastiskt belopp! Jag har haft glädjen att ta emot några sådana här checkar. Under pandemin fick jag stå nere vid Drevvikens strand och ta emot, och då var det ett lite lägre belopp, så det här är strålande!

Hälsa hem till alla och tacka alla som bidrar till detta. Det här är inte bara några som gör utan det är de många och fortsatt att sälja lotter. Tack – det var glädjande att få en sådant resultat för förra året!

Åsa Lindestam, PRO:s ordförande: Jag vill också instämma i tacket. Nu tycker jag att vi säljer dubbelt så många lotter för det här tjänar vi på – eller hur? Och då hjälps vi åt för att få mer pengar till PRO. Tack så hemskt mycket för gott samarbete!

Avtackningar

Tjänstgörande ordförande: Det här var ett fantastiskt härligt avslut på en kongress! Vi har också, även om vi har stressat lite på slutet, klarat tiden för kongressen.

Innan jag lämnar över till avtackningar och avslutning till Christina och Åsa, så vill jag från oss i presidiet säga att ni har varit fantastiska ombud. Det har varit så roligt. Ni har varit duktiga och ni har haft många kloka synpunkter. Ni har också varit väldigt tillmötesgående; det har också varit viktigt. Tack för att vi har fått förtroende att leda kongressen och tack för det fina arbete ni har gjort!

Christina Tallberg: Kära presidium och kongressdeltagare. Det är fantastiskt hur vi har jobbat de här dagarna, och nu är vi framme nästan lite i förtid. Men det är ju så här att PRO alltid är på framfötterna och det har ni alla visat på den här kongressen. Stor applåd till er!

Men så är det så att på kongresser är det flera som lämnar sina uppdrag, och jag tänkte be några komma fram här. Jag tar det lite gruppvis för vi har inte så stor plats här, men jag ber Jan Andersson, Bernth Johnson, Curt Karlsson, Sam Wenngren, Brita Håkans, Christer Hedberg och Margareta Jansson komma upp på scenen.

Jan, jag vill självklart från oss alla tacka av dig. Du satt i styrelsen och var ersättare i AU från 2015 och sedan har du varit förste vice ordförande de senaste fyra åren. Du har också varit mångårig ordförande i PRO Skåne och det är väl inte någon som tvivlar på Jans stora kunskaper och oerhörda engagemang när det gäller pensionsfrågan. Du brinner för den frågan och det lyser om dig när du pratar om pensioner med stort engagemang. Du har också bidragit och varit med på många utbildningar och då har du använt dina tidigare kunskaper som en god pedagog också.

Du har ju faktiskt ett fantastiskt uppdrag där du representerar PRO, i EU:s ekonomiska och sociala kommitté. Du har ändå kunnat vara med ganska mycket i arbetet, för vi har jobbat oerhört hårt i AU:s styrelse. Hade det varit en mer normal situation hade det påkallat en hel del resor till Bryssel men det var mycket digitalt. Men nu kommer resorna till Bryssel att börja och vi vet och känner att du kommer att göra en stor insats där. Även på europeisk nivå diskuterar man det gemensamma ansvaret för att alla pensionärer i Europa ska ha det bra, och där känner vi oss väldigt trygga att du är vår företrädare, Janne.

Jag har uppskattat ditt arbete väldigt mycket. Här får du en blomma, och förtjänsttecknet ska du ha, om du inte redan har fått det. Vi har också en fond för att förbättra levnadsförhållandena för äldre och här har vi satt in ett belopp i ditt namn. Och bara för att du ska ha något att ha hemma för att minnas oss så får du den här skålen – det är en likadan skål som Ardalan Shekarabi fick, med en liten guldkant. Djupt tack från oss alla!

Jan Andersson, avgående ledamot: Tack själv. Lite känslösamt är det. Jag har ett rikt liv bakom mig och kanske jag också har ett rikt liv framför mig, vad vet jag? Jag hoppas det. Det har varit sju fantastiska år. När jag gick in i PRO – jag hade ju gått på partimöten innan, för jag var aktiv politiker – så insåg jag att det var mycket mer folk på PRO-mötena och ibland mer livfulla diskussioner än det hade varit på politiska möten. Det förvånade mig men det gjorde mig också jätteglad.

Jag har hållit på med pensioner länge. Jag är kanske till och med den enda i församlingen som tryckte på knappen 1994, när riksdagen antog pensionssystemet. Bromsen var inte med då, så den har jag inte varit med och infört, det är tur det.

Jag har aldrig lärt mig så mycket om pensioner som när jag kom med i PRO, och det beror inte minst på att det finns så mycket engagemang ute i föreningarna om pensionärernas ekonomi, där pensionssystemet är det viktigaste. Ni ska ha tack allihop. Jag kommer att fortsätta som medlem i PRO och jag kommer att fortsätta att åka till Bryssel som jag gjort tidigare i 14 år – inte lika mycket, men ganska mycket. Men ni ska ha jättemycket tack; det är ni som är viktigast. Det är ni ute på fältet som är PRO. Tack ska ni ha!

Christina Tallberg: Tack så mycket Jan. Sedan vill jag tacka några som har varit med ända sedan 2012. Då har vi Lisbeth Staaf-Igelström, som tyvärr inte är här. Ni vet alla att hon har varit mångårig ordförande i Värmland och jag är säker på att det inte finns en by i Värmland som Lisbeth inte har besökt. Hon blev ledamot av styrelsen 2012 och var först ersättare i AU, och under den senaste perioden har hon varit andre vice ordförande i AU.

Lisbeth och jag kom in samtidigt 2012 i styrelsen, och det betyder att vi två har jobbat hela tiden i styrelsen och också i arbetsutskottet. Jag har satt stort värde på hennes klokskap och den enorma närhet som hon har till medlemmarna, där hon har rapporterat hur man diskuterar ute överallt. Vi kommer att skicka gåvor och vårt tack till Lisbeth. Hon har nyss opererat sin höftled och därför har hon inte möjlighet att vara här. Jag tycker att vi ger en applåd och tackar Lisbeth!

Sedan är det Bernth Johnsson, ordförande i PRO Blekinge. Bernth har suttit i styrelsen sedan 2012, så vi har jobbat lika länge i styrelsen. Du är absolut den som är pragmatikern i styrelsen, som tar ner oss på jorden emellanåt och talar om hur det är. Du har en bred kunskap också från kommun- och regionpolitiken, vilket du har bidragit mycket med i styrelsen. Under den förra kongressperioden, 2015–2018, ledde du framtidsgruppen och nu har du också varit ledamot i vår coronagrupp.

Du ska självklart också ha vårt förtjänsttecken! Du ska känna att du är väl förtjänt att bära det. Du får blommor och vi har också satt in pengar på PRO:s fond för att förbättra levnadsvillkoren för äldre. Du får också den här skålen med guldkant som ett synbart tack; den kan du ha för att minnas oss alla och hur vi har uppskattat arbetet med dig.

Bernth Johnsson: Tack! I går när vi avtackade Christina körde vi bland annat Jerry Williams *I can jive*. Jag skulle vilja att ni alla reser er upp nu och så kör vi den en liten stund och sjunger ”PRO, PRO” i stället.

Allsång.

Christina Tallberg: Sedan har vi ytterligare en som inte kan vara med här och som också kom med i styrelsen 2012 – Ingela Ekholm från Göteborg. På grund av sviktande hälsa lämnade hon styrelsearbetet 2021 men i går, innan vi skulle gå till kongressfesten, ringde Ingela och ville framföra sin hälsning till alla. Ingela har framför allt varit engagerad i sjukvårds- och äldre frågor, som den sjuksköterska hon är. Det har känts väldigt tryggt och hon har företrätt PRO i väldigt många sammanhang, bland annat i Socialstyrelsens insynsråd. Vi kommer att skicka vår hälsning till Ingela och jag kommer att ringa till henne och ta med er hälsning till henne. Vi ger Ingela en applåd.

Sedan har vi Curt Karlsson. Har du fått något förtjänsttecken?

Curt Karlsson: Nej.

Christina Tallberg: Då ska du få det. Nu ska jag tala om en hemlighet för er: Curt har varit anställd i PRO Östergötland jag vet inte hur många år innan du gick i pension och blev ordförande i distriktet. Du ska verkligen ha förtjänsttecknet från PRO. Sedan ska du ha en

blomma och gåvobeviset. Du kom in 2017 som ersättare i styrelsen och till i år har du varit intresseorganisationens ordförande. Tack ska du ha!

Sedan har vi Sam. Tidigare ordförande i PRO Västerbotten och med i styrelsen sedan 2018. Sedan har du också varit med i organisationsutredningen och du har varit med i corona-gruppen. Men nu får du bara den här blomman för du kommer att fortsätta att ha förtroendeuppdrag eftersom du kom med i valberedningen. Vi vill i alla fall tacka dig med en vacker blomma för den tid du har varit i styrelsen och det fina jobb du har gjort; du har redan ett förtjänsttecken ser jag.

Sam Wennberg: Tack Christina för de vänliga orden. Jag måste säga att organisationsutredningen var jobbig och spännande. Du glömde stadgruppen, och där trivdes jag väldigt bra. Tack ska ni ha för det här!

Christina Tallberg: Det var därför du fick ta en annan fråga och vara fördragande för – de härliga medlemsavgifterna. Tack ska du ha!

Då har vi nästa – Brita Håkans. Du kom med 2018 i styrelsen men avgick 2021, bland annat på grund av hälsan. Jag är så glad att se dig här bland oss; du ser ut att stråla med god hälsa och det känns jättebra!

Du har också representerat oss i olika sammanhang. Du var med i det projekt som Margareta presenterade – *DöBra*. Det var viktigt. Det var Jeanette Bäckman i Dalarna som var med allra först, sedan fick du stafettpinnen och sedan fick Margareta stafettpinnen. En vacker blomma ska du ha för din tid i styrelsen.

Sedan har vi Margareta Jansson. Du kom med som ersättare 2018 och du kom också att bli ordinarie, för det har varit några som inte har kunnat arbeta som ordinarie i styrelsen under den här tiden. Du är mycket engagerad och kunnig i det här med sjukvårds- och äldre frågor, och finns det något som du brinner för så är det att du inte bara är sjuksköterska utan du är också vårdlärare och har utbildat sjuksköterskor och annan personal, så du är också den här goda pedagogen. Du har inte minst ägnat dig mycket åt det här med utbildning när det gäller KPR- och RPR-ledamöter, och det är jag övertygad om att du kommer att fortsätta med.

Sedan var du med i handlingsprogramgruppen, men du har inte fått något sådant här fint märke, så du ska få vårt förtjänsttecken för ditt stora engagemang och ditt jobb i PRO. Sedan har vi även här satt in pengar på vår fond i ditt namn, och så ska du ha vackra blommor!

Sedan har vi Christer Hedberg. Gunnar Sandell från Stockholm kom med 2018 men efter något år lämnade han styrelsen och då kom Christer in som ersättare. Det är samma sak med dig – du slutar inte med att ha förtroendeuppdrag för PRO utan nu ska du vara ersättare i valberedningen. Därför vet vi att du kommer att fortsätta och ha ansvar för i alla fall nästa kongress, så du får en blomma just nu.

Nu vänder jag mig till våra kära revisorer Sylve Qvillberg och Ulla Berndtsson. Du, Sylve, blev revisor redan 2012 så under min tid som förste vice ordförande och styrelseledamot under första perioden var du revisor i PRO, och du har även varit det hela min ordförandetid från 2015 och fram till nu.

Sylve är naturligtvis oerhört kunnig när det gäller det här med revision, och du har grundat det bland annat genom att du har varit kommunrevisor och funnits med på andra håll och kanter. Det har känts så tryggt under alla år att ha dig som revisor. Du är så engagerad och deltar väldigt omfattande, och du har också haft förtroendeuppdrag i distriktet i Skåne. Du står nära verksamheten, så när man ska läsa ut olika saker vet du precis hur det fungerar ute i verkligheten, och det är inte så dumt att man har de kunskaperna hos revisorer.

Du har redan förtjänstmärket så du får inget ytterligare, men du ska få blommor och du ska få en insättning till vår fond i ditt namn, och då får du den här lilla skålen med guldkant som du kan titta på och minnas den tid när du var PRO:s revisor.

Sylve Qvillberg: Det har varit mycket inspirerande år som revisor i PRO, och vi har haft ett mycket gott samarbete. Min inriktning är kanske inte siffror så mycket utan det är mer på verksamhetsnivå. Där tycker jag att själva ordet revision säger allt, för vi gör återblickar. Då tänker jag på det som Stig Ålund sade om Tage Danielssons ord att om man varken kan se framåt eller bakåt så måste man se upp. Det är lite så detta är. Tack så mycket!

Christina Tallberg: Då är det Ulla. Du har varit revisor sedan 2018 men dessförinnan var du också med i PRO:s valberedning. Sedan har du varit distriktsordförande i Västmanland. Nu avgår du som revisor. Ni har varit ett stadigt par och det har känts tryggt med er båda som ordinarie revisorer; sedan vet vi att ni har jobbat i hela gruppen.

Det är inte bara så att man har reviderat PRO och vår styrelse. Man har reviderat folkhögskolan, intresseföreningen, Grand Tour och vår nordiska samarbetsorganisation, så de har samlat på sig en massa revisionsuppdrag och har gjort det väldigt bra. Du ska ha blommor. Du har ett förtjänsttecken redan och du får också ett gåvobevis till vår fond. Tack Ulla!

Ulla Berndtsson: Tack alla, det har varit oerhört intressant att vara revisor i den här gruppen. Vi har haft trevligt, lite småjobbigt ibland, men det har varit intressant. Tack ska ni ha!

Christina Tallberg: Vi vet att Elisabeth Bergman inte är här. Hon har varit revisorsersättare. Vi vet också att en av ersättarna, Jan Bengtsson, nu blivit ordinarie så du tar vid nu. Du har redan börjat jobba på den här kongressen sedan du blev vald.

Då får jag be de som suttit i valberedning och som är närvarande att komma fram – Håkan Bystedt, Ragnhild Wärn, Åke Allard, Gun Nyström, Sven Carlsson och Carl-Erik Thörngren.

Jag börjar med dig, Håkan, som har varit sammankallande i valberedningen efter kongressen 2018. Du har hjälpt oss i PRO även innan du fick det här uppdraget. Vi hade två som gjorde utredningar inför kongressen 2018 om vilka beslut vi skulle ta på den kongressen när det gäller Gysinge. Du var en av dessa båda, du lade ner ett väldigt stort arbete och vi har kunnat fråga dig till råds också i andra frågor.

Ni har haft ett omfattande arbete i valberedningen som du har lett mästerligt. Vi tycker att det ska uppmärksammas och därför vill vi ge dig en blomma och vi kommer att sätta in pengar på fonden. Sedan har du inte fått något förtjänsttecken, och det tecknet får man om man gjort fina förtjänster för PRO i minst fem år. Varsågod!

Då har vi Ragnhild Wärn. Förutom att du varit en av huvudsekreterarna under flera kongresser, vilket också är ett väldigt viktigt arbete, har du varit med i valberedningen sedan 2015 och du har gjort ett stort arbete där i och med din stora erfarenhet om hela PRO-organisationen. Du får förtjänsttecknet för ditt stora arbete i PRO. Vi har även satt in pengar i ditt namn till vår fond och du får även vackra blommor.

Sedan har vi Åke Allard. Du har också jobbat i valberedningen, och jag vet att du har ett förflutet som ombudsman i Stockholmsdistriktet. Det var några år sedan, innan du blev pensionär. Du är också ordförande i PRO Handen och har varit med i valberedningen. Du ska ha vackra blommor och du ska också ha ett gåvobevis i ditt namn. Du ska också få ett förtjänsttecken för ditt arbete i PRO.

Sedan har vi Sven Carlsson från Göteborg. Du har varit med i valberedningen sedan 2018. Du ska få en blomma och vi har satt in pengar i ditt namn till vår fond, som ett uttryck för vårt stora tack!

Då är det Carl-Erik Thörngren. Du har tidigare varit styrelseledamot i PRO och 2018 kom du in i valberedningen. Du ska få en blomma, du har redan ett förtjänsttecken men du ska få ett gåvobevis.

Sedan har vi Gun Nyström. Du får en blomma och ett gåvobevis. Du får också ett förtjänsttecken.

Det finns även några till som har blivit omvalda i valberedningen – Solveig från Skåne, Leif från Norrbotten och Anita från Blekinge.

Sedan vill jag att all personal på kansliet kommer fram. Så här ser de ut – de som arbetar på PRO:s kansli. Ni har inte sett dem så här väl samlade under kongressen men ni har träffat på några med de här fina banderollerna på sig.

Ni förstår alla att det inte bara är de här dagarna som man har arbetat med kongressen från kansliets sida utan arbetet har skett under väldigt lång tid. Alla har hjälpts åt och det har varit olika arbetsgrupper. Men ska jag nämna någon så nämner jag Åsa Karlberg som ännu en gång mästerligt har hållit i taktpinnen. Jag brukar skoja med Åsa och säga att hon absolut är Madame Kongress! Du har förstås härliga medarbetare att arbeta tillsammans med, men jag vill ha det sagt.

Jag vill också säga ett stort tack till Johanna Hållén som är förbundssekreterare och formellt sett leder kansliets arbete. Tack så mycket personalen – och då har jag gjort mitt!

Åsa Lindestam, PRO:s ordförande: Vilken kongress vi har haft! Men det är inte klart ännu. Kicki, du trodde du var klar nu, men nu är det dags.

I går hade några av er smitit när jag som sista avtackare till Kicki höll ett litet tal. Men jag kan ju ta om det, eller hur?

Ni ska veta att den här tjejen är en folkrörelsekvinnna. Kan det finnas något finare än att vara det? Jag tycker att det är fantastiskt, och hon har gjort ett enormt arbete i PRO och också på fler ställen. Jag har rest land och rike runt och pratat om en annan kvinna – Kerstin Hesselgren. Hon klev in i riksdagen för 100 år sedan som den första kvinnan. Hon var född och uppväxt i Hofors, och ni ska veta att hon gjorde otroliga saker i riksdagen, tillsammans med fyra andra kvinnor. De fem första kvinnorna bröt ny mark.

Utifrån att hon ensam hamnade i första kammaren kallar vi henne Kerstin den första. Vad tror ni att vi ska kalla vår förra ordförande? Kicki den första, förstås – en stor applåd för dig!

Christina Tallberg, avgående ordförande: Kära PRO-vänner, ett stort tack! Jag är överväldigad över det fina tacket i går. Det var roligt och det var fantastiskt. Det har varit fantastiska år där jag som ordförande, men även de tre åren innan det, har haft möjlighet att samarbeta med er. Jag känner nu efter den här kongressen, med de beslut som har tagits, att det är en så fin grund för PRO att jobba vidare med.

Ha med er den här glädjen, det här engagemanget, den här stridsviljan att jobba vidare, och så hälsar ni till era medlemmar. Nu kan jag åka och besöka varenda PRO-förening för det räcker att jag är medlem i PRO, så vet vem när jag och Börje dyker upp. Stort tack till er, det har varit fantastiska år som jag har haft det här förtroendet – tack!

Åsa Lindestam: Det kändes ända in i hjärtat! Jag vill också passa på att nämna Mats Abrahamsson med medarbetare från Abaton, som har gjort det möjligt med tekniken. Stort tack till er för att ni har gjort ett fantastiskt jobb. Jag vill också nämna Easymmeet, alltså de som har lyckats att få oss att trycka på knapparna, och det har gått så lätt! Jag kommer ihåg när vi höll på med lappar och fick springa fram och kryssas av. Skönt att det har gått så lätt. Dessutom vet vi att resultaten är riktiga.

Tack också till personalen på Resekompaniet som har gjort det möjligt för oss att både komma hit – och också ta oss hem, får vi hoppas!

Men framför allt: Tack till som har gjort jobbet, presidiet! Inger Ros, Claes Block och Roger Kaliff – ni har gjort ett fantastiskt jobb, till och med tagit oss igenom det hela på utsatt

tid. Det tycker jag är värt en applåd! Inger, jag tror att vi kommer att fortsätta att jobba vidare. Vi två har gjort en deal: Vi ska ha roligt också! Tusen tack till er alla tre.

De här slipper ju ifrån sedan; de ska bara läsa ett protokoll och skriva på, men sedan har vi de här stackarna som ska fortsätta jobba nu: Ragnhild Wärn och Stig Ålund. Ni har ert jobb framför er nu, med att få ihop allt det här på ett bra sätt. Jag vet att ni kan det, det är inte det, men jag vill också att vi ger er en stor applåd. Stig, du har inte fått några blommor ännu, så du kan väl komma fram. Självklart får ni också en liten skål – tusen tack, bra jobbat!

Dagordningens punkt 19 **Avslutning**

Åsa Lindestam, PRO:s ordförande: Vet ni – nu är det gjort! Nu har vi kommit ända hit, på ett fantastiskt sätt. Det har varit jättetrevligt att lära känna er och det är nu jobbet börjar. Nu tar vi tag i sakerna. Hem och värva. Hem och jobba med pensionerna och påtryckningarna. Hem och leta nya saker som vi också behöver ägna oss åt. För tillsammans kan vi försätta berg. Därmed avslutar jag kongressen!

PROs 23:a kongress avslutades den 19 juni 2022, klockan 14.29.

Kongressekreterare:

Ragnhild Wärn

Stig Ålund

Kongressordförande tillika justerare:

Inger Ros

Roger Kaliff

Claes Block

Justerare:

Monica Karlsson

